

*Ὁ Δάσκαλός σας,
Διάκονος – Ὑπηρέτης*

Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ παιδιῶν Του

Ἀγαπητό μου παιδί

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

2021

*Ὁ Δάσκαλός σας,
Διάκονος - Ὑπηρέτης
Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ παιδιῶν Του*

Ἀγαπητό μου παιδί

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2021

Ὁ Δάσκαλός σας, Διάκονος - Ὑπηρέτης Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ παιδιῶν Του

Ἐπειδὴ *ὅ,τι εἶναι ἀληθινὸ δὲν χάνει ποτὲ τὴν ἀξία του καὶ τὴν ἐπικαιρότητα*, ἀποφάσισα νὰ φέρω στὸ φῶς «*διάλογο καρδιῶν*» Δασκάλου μέσης ἐκπαίδευσης μὲ τοὺς μαθητές του.

Τὶς διάβασα μονορούφι

Ὅταν κάποτε ἔδωσα ἑκατὸ περίπου ἀνώνυμες ἐπιστολές μαθητῶν Γυμνασίου & Λυκείου στὸν τότε ἐπίσκοπό μου, τὶς δέχτηκε μὲ ἐπιφύλαξη. Ὅταν τὸν συνάντησα, μετὰ ἀπὸ δεκαπέντε ἡμέρες, μοῦ εἶπε μὲ ἐνθουσιασμό: «*Ὅταν τὶς πῆρα, εἶπα ποιὸς θὰ διαβάσει τόσες ἐπιστολές; Ἄς πάρω μία· ὁμολογῶ, τὶς διάβασα μονορούφι*». Καὶ πρόσθεσε: «*Αὐτὸ ποὺ κάνεις στὰ σχολεῖα, ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ τὸ κάνω*». Τὰ γράφω αὐτὰ γιατί τιμοῦν τὸ πρόσωπο τοῦ ἐπισκόπου.

Εὐγνωμοσύνη στὴν πρεσβυτέρα μου

Στὸ σημεῖο αὐτὸ θεωρῶ δίκαιο νὰ καταθέσω τὴν εὐγνωμοσύνη μου στὸ σεβαστὸ πρόσωπο τῆς πρεσβυτέρας μου Στυλιανῆς, ἡ ὁποία πάντοτε, μὲ τὴν ἀναχώρησή μου γιὰ τὸ σχολεῖο, γονάτιζε κάνοντας στὴ Μεγαλόχαρη παράκληση γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς ἀποστολῆς μου.

Αἰωνία της ἡ μνήμη.

Διάκονος, Δάσκαλος, Ὑπηρέτης Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ παιδιῶν Του

Γιὰ τὸν ἑαυτό μου ἔχω τὴ γνώμη, ποὺ εὐκαίρως - ἀκαίρως ὁμολογῶ στὰ κηρύγματά μου, ὅτι εἶμαι *Διάκονός Του καὶ τῶν παιδιῶν*

Του. Αισθάνομαι και την βασιλική μου ιδιότητα, είμαι πεπληρωμένος. Έπειδή είναι πίστη μου και πεποίθηση ότι αυτό που γινόταν στις καρδιές των παιδιών ήταν καθαρά της χάριτος του Αγίου Τριαδικού Θεού, γι' αυτό δεν θέλω καν να αναφερθεί το όνομα του *Δασκάλου*. Ζητώ την κατανόησή σας. «*Έχω οὖν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς τὸν Θεόν· οὐ γὰρ τολμήσω λαλεῖν τι ὧν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν λόγῳ καὶ ἔργῳ*» [Ρωμ. ιε',17-18]. Μὲ ἀπλὰ λόγια: «*Μπορῶ, λοιπόν, χάρι στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ νὰ καυχῶμαι γιὰ τὴν ὑπηρεσία μου πρὸς τὸν Θεό. Δὲν θὰ τολμήσω, δέ, νὰ ὀμιλήσω γιὰ κάτι ποὺ δὲν ἔκανε ὁ Χριστὸς μὲ λόγο καὶ ἔργο*».

Όταν πρωτοπήγα στὴν ἐκπαίδευση, δὲν μπορούσα νὰ βάλω δύο - τρεῖς λέξεις στὴ σειρά λόγῳ ὑπερκόπωσης καὶ ἀνθρώπινης κακίας. Ἦμουν καταρρακωμένος ψυχοσωματικά. Μὲ θεράπευσαν ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ παιδιά. Ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνη μου στὸν Θεό καὶ στὰ μικρὰ ἀδέρφια - μαθητές μου.

Ἀληθινά, θὰ μπορούσαν νὰ γραφοῦν βιβλία γι' αὐτὰ ποὺ βίωσα μὲ τὰ παιδιά. Ἐβαλαν τὴ σφραγίδα τους στὸν χαρακτήρα μου. Ἡ ζωὴ μου μετὰ τὰ σαράντα (τόσων ἐτῶν ἤμουν ὅταν πήγα στὴν ἐκπαίδευση) ἄρχισε τὴν ἀντίστροφη μέτρηση. Σήμερα εἶμαι ὀγδόντα τριῶν ἐτῶν, μὰ τὴν καρδιά μου τὴν αἰσθάνομαι τριῶν μὲ πέντε ἐτῶν. Σωματικά εἶμαι «δυόμισι ἐτῶν», σύμφωνα μὲ τὸ PSA (ιατρικὴ ἐξέταση), εὐλογία μετὰ ἀπὸ κακοήθη καρκίνο.

Πῶς ἐξηγεῖται αὐτό; Θὰ τὸ βρῆτε καὶ στὸ κατὰ *Ματθ. ιθ',14*, ὅπου ὁ Ἰησοῦς εἶπε: «*ἀφήστε τὰ παιδιά καὶ μὴν τὰ ἐμποδίζετε νὰ ἔρθουν κοντά μου, γιατί ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀνήκει σὲ ἀνθρώπους ποὺ εἶναι σὰν αὐτά*», καὶ στὸ κατὰ *Μάρκ. ι',14-15*: «*ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ*». Ὅταν ἤμουν τσομπανόπουλο, γύρω στὰ δεκατρία μὲ δεκατέσσερά μου, ἔκαιγε μέσα μου μία Θεϊκὴ φωτιά, νὰ προσφέρω τὸν ἑαυτό μου στὴν Ἐσταυρωμένη Ἀγάπη καὶ στὸν πλησίον. Αὐτὸ τὸ κατάλαβα ἀπὸ τὴν Ε' τάξη τοῦ Δημοτικοῦ.

Ὡς ἔμβρυο στὰ σπλάχνα τῆς μητέρας μου

Θεωρῶ ὅτι εἶναι καλὸ νὰ πάρω τὰ πράγματα ἀπ' τὴν ἀρχή. Ὅπως μοῦ ἔλεγε ἡ Μητέρα μου, ὅταν διεπίστωσε ὅτι εἶμαι στὰ σπλάχνα τῆς ταράχτηκε. Ἦμουν τὸ τέταρτο παιδί. Οἱ οικονομικὲς συνθη-

κες ἦταν πολὺ δύσκολες. Πῆρε τότε εἴκοσι ἕνα χάπια μὲ σκοπὸ τὴν ἐξόντωσή μου. Ἀλλὰ μὲ ἀνέλαβε Ἐκεῖνος, ὁ Λατρευτὸς μου Ἰησοῦς Χριστὸς: «Σὲ ἀνέλαβα ἀπ’ τὴν κοιλιὰ τῆς μάνας σου» [ψαλμ. 21,11 – ψαλμ. 70,6 – ψαλμ. 138,13]. Μὲ κράτησε στὴ ζωὴ. Στὴ συνέχεια, μοῦ λέει ἡ μητέρα μου, ἔμεινε κοντά μου τρεῖς ἡμέρες. Τὴν τέταρτη καὶ ἐξῆς μὲ φάσκωνε, μοῦ ἔδινε νὰ φάω τὸ πρωῖ καὶ μετὰ ξανὰ τὸ βράδυ. Ἦταν ἀναγκασμένη νὰ πάει στὴ δουλειά, στὸν θερισμό. Ἔτσι πέρασαν περίπου τρία δύσκολα χρόνια.

Ἡ βοήθεια τῆς Θείας Πρόνοιας τότε καὶ τώρα

Τελευταῖα, πρὶν λίγες ἐβδομάδες, τὴν ὥρα τοῦ κηρύγματος κατάλαβα νὰ σβήνουν τὰ πάντα καί, ἐνῶ κατέρρεα σωματικά, ἀόρατα χέρια αἰσθάνθηκα νὰ μὲ κρατοῦν γιὰ νὰ μὴν πάθω κακό. Μετὰ ἦρθαν τὰ χέρια τῶν πιστῶν. Ὁμοίως, σὲ αὐτοκινητιστικὸ ἀτύχημα πρὸ ἐτῶν μὲ τὴν ἐπίκληση «Παναγία μου» αἰσθάνθηκα βρέφος μέσα στὴν Μητρικὴ ἀγκαλιά Της. Καὶ παρὰ τὶς ὀκτὼ τούμπες τοῦ αὐτοκινήτου σὲ διεθνή δρόμο, ὅπως καταθέτει ὁ συνοδηγός, δὲν κατάλαβα τίποτε.

Ὅπως καὶ ἄλλη φορά, πάλι μὲ αὐτοκίνητο, λόγῳ πάγου, ἔφευγε ἀκυβέρνητο σὲ χαράδρα ἑκατὸ μέτρων. Μὲ τὴν ἐπίκληση «Κύριε, σῶσε μας» – εἶχα δίπλα μου ἕναν μαθητὴ σὲ ἀπόσταση ἑνὸς μέτρου – ἄλλαξε πορεία τὸ ὄχημα. Τὰ κατέθεσα αὐτὰ γιὰ νὰ μὴν ξεχνᾶμε τὴν ἀγάπη καὶ τὴ φροντίδα τοῦ Οὐράνιου Πατέρα μας.

Στὸν ἐμφύλιο πόλεμο

Ἐνθυμοῦμαι τὰ πρῶτα χρόνια, καὶ τὰ ὑπόλοιπα τῆς Δημοτικῆς ἐκπαίδευσης. Ἦταν μαρτυρικά. Ἀφ’ ἑνὸς ὁ ἐμφύλιος ἢ «συμμοριτοπόλεμος» καὶ ἀφ’ ἑτέρου ἡ ἀδιαφορία τῶν κηδεμόνων γιὰ τὸ διάβασμα. Μέχρι τὰ ἐβδομήντα μου χρόνια εἶχα ἐφιάλτες. Νὰ μὴν τὰ ξαναζήσουμε.

Ἦμασταν τέσσερις - πέντε προσφυγικὲς οἰκογένειες μέσα σὲ μιὰ αἶθουσα Δημοτικοῦ σχολείου. Ἐκεῖ ἦταν ὅλο τὸ νοικοκυριό. Συνθῆκες ἄθλιες. Ὅταν ἠχοῦσαν οἱ σειρήνες καὶ μᾶς εἰδοποιοῦσαν ὅτι ἀρχίζουν οἱ μάχες, ἐμεῖς τὰ παιδιά τρέμαμε, σὰν τὰ ψάρια ἔξω ἀπ’ τὸ νερό, ἀπ’ τὸν φόβο μας μὴν μποῦν μέσα οἱ ἀντάρτες. Ταμπύρωναν τὶς πόρτες. Φοβερὰ χρόνια. Ὅσο γιὰ τὰ γράμματα καὶ τὸ σχολεῖο, δὲν μᾶς ἔδινε σημασία κανεὶς· καμία βοήθεια, κανένας. Τὰ «κόμπλεξ» τῶν παιδιῶν ποὺ ἦμασταν ἀπὸ χωριά πολλὰ καὶ μεγάλα. Τὸ 1949

γυρίσαμε στὰ χωριά μας. Τὸ 1950 ἤμουν στὴν Ε΄ τάξη, δηλαδή δέκα ἐτῶν.

Θὰ πνιγόμεν

Τὸν Ἀπρίλιο γιὰ μένα τελείωνε τὸ σχολικὸ ἔτος, γιατί μου ἀνέθεταν σαράντα ἀρνάκια· χρειάζονταν καὶ δεύτερο βοσκό. Ἦταν, τότε, Μάϊος μήνας. Λίγες μέρες πρωτύτερα ἔβρεξε καὶ φούσκωσε τὸ ποτάμι. Ἕνα ἀρνάκι ἔχασε τὴν ἰσορροπία του καὶ ἔπεσε μέσα. Ἀπ' τὴ φωνή του κατάλαβα ὅτι κάτι ἄσχημο συμβαίνει. Μόλις τὸ εἶδα στὴ μέση τοῦ ποταμοῦ, ἄφησα τὸν τορβὰ καὶ τὴν γκλίτσα καὶ ρίχτηκα μὲ τὰ ροῦχα στὸ ποτάμι νὰ τὸ σώσω. Δὲν γνώριζα πόσο δύσκολο εἶναι τὸ κολύμπι στὸ ποτάμι μὲ τὰ ροῦχα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ κινδυνεύσω νὰ πνιγῶ.

Κατὰ Θεία οἰκονομία τὰ δένδρα, πὺ ἦταν στὴν ὄχθη, εἶχαν τὰ κλαδιά τους κοντὰ στὸ νερό. Μὲ πολὺ προσοχὴ πιάστηκα ἀπὸ ἓνα λεπτὸ κλαδί. Μετὰ ἀπὸ ἓνα κλαδί πιὸ δυνατὸ. Ἔτσι βγήκα ἀπ' τὸ ποτάμι. Στὴ συνέχεια ἔβγαλα τὰ ροῦχα μου, ρίχτηκα ξανά στὸ ποτάμι, καὶ τότε μὲ ἀνεση ἔσωσα τὸ ἀρνάκι. Ἡ ἀγάπη μου γι' αὐτὰ ἦταν μεγάλη [*εἰκόνα 1 - σελ. 117*]. Παρὰ λίγο νὰ μου στοιχίσῃ τὴ ζωὴ. Σώθηκα, δηλαδή, ἀπὸ βέβαιον πνιγμό.

Τὸ καλύτερο κρέας

Θυμᾶμαι ὅτι, μετὰ ἀπὸ δύο μῆνες, τὰ ἀρσενικὰ τὰ δίναμε στὸ σφαγεῖο. Ἔλεγαν, λοιπόν, οἱ μεγάλοι ὅτι τὰ κρέατα ἀπ' τὰ ἀρνιά τοῦ «τάδε» ἔχουν τὸ καλύτερο κρέας, δηλαδή τὰ δικά μας. Ποῦ ὠφείλετο αὐτό; Ἡ ἐξήγηση εἶναι ὅτι βοσκοῦσαν καὶ μεγάλωναν μὲ πολὺ ἀγάπη. Καὶ ἐπιπλέον, ὅλη τὴν ἡμέρα ἄκουγαν ἐκκλησιαστικούς ὕμνους. Ἦμουν ἓνας μικρὸς τροβαδοῦρος τοῦ Χριστοῦ μας σ' ὅλη μου τὴν ποιμενικὴ ζωὴ, ἀλλὰ καὶ μετὰ, ὅταν μὲ τὴ θέλησή Του, κατὰ θαυμαστὸ τρόπο, βρέθηκα ἀνέλπιστα στὴ Μέση ἐκπαίδευση. Ὡσπου μὲ κάλεσε ὁ Θεὸς στὴν ἱερωσύνη. Κάνοντας ὑπακοὴ στοὺς γονεῖς μου καὶ ὄντας τὰ καλοκαίρια μαζί τους, τελείωσα τὴν πρώτη τάξη τοῦ Γυμνασίου καὶ πῆγα ἄλλα ἕξι χρόνια σὲ ἐκκλησιαστικὴ σχολή. Ἡ ἐκπαίδευσή μου ἦταν τόσο σκληρὴ, ὥστε ὅλη ἡ ὑπόλοιπη ζωὴ μου, παρὰ τὶς δυσκολίες, μου φαινόταν σὰν διακοπές.

Ἔχασα τὴ φωνή μου

Ἦταν ἀπόγευμα καὶ ἔπρεπε σιγά-σιγά νὰ ἐπιστρέψω στὸ χωριό

πηγαίνοντας τὰ πρόβατα στὴ στάνη. Ξαφνικὰ βλέπω στὰ τριάντα μέτρα ἓναν λύκο πὸν ἦταν ἔτοιμος νὰ ἀρπάξει μία προβατίνα. Αὐθόρμητα φώναξα: «*Λύκος*». Μοῦ φάνηκε σὰν ἀρκούδα, δηλαδὴ μεγάλος. Αὐτὸ ἦταν. Ἀπὸ τὸν φόβο του ἐξαφανίστηκε, ἀλλὰ ἐγὼ ἔχασα τὴ φωνή μου. Συμβαίνει κι αὐτό... Πόσες φορές τὸ δοκίμασα τοῦτο ἀπὸ σκληροὺς προϊσταμένους κι ἀπὸ ἀχαρίστους, εὐεργετηθέντες, ἀδελφοὺς στὴ ζωὴ μου...

Μία διδακτικὴ - θλιβερὴ ἱστορία

Πρὶν φτάσω στὸ σπίτι μὲ τὰ ζωντανά, περνοῦσα μέσα ἀπὸ τὸ χωριό. Ἐκεῖ ὑπῆρχε ἓνα εὐρύχωρο ἀλῶνι. Ἦταν ἐποχὴ πὸν ἦταν καταπράσινο, σὰν χαλί. Ἄπλωσαν τὰ πρόβατα καὶ ἤρεμα βοσκοῦσαν. Γιὰ μιὰ στιγμή βλέπω ἓνα ἄλογο νὰ ἔρχεται σὰν σίφουνας καὶ νὰ κυνηγάει τὰ πρόβατα. Εἶχε ἓνα μεγάλο σχοινί, τριχιά, μὲ ἓνα παλούκι δεμένο στὴν ἄκρη, ἔτσι πὸν κινδύνευαν τὰ πρόβατα. Ἦταν φυσικὸ νὰ προσπαθῆσω νὰ ὑπερασπιστῶ, νὰ προστατεύσω τὰ ζῶα.

Βλέπω νὰ κατεβαίνει μὲ ταχύτητα, σὰν τὸν Λούη, ἓνας ἄνδρας. Νόμισα ὅτι θὰ μὲ βοηθοῦσε στὴν προσπάθειά μου νὰ γλυτώσουμε τὰ πρόβατα. Αὐτός, ἀκάθεκτος, ἦρθε ἐπάνω μου καὶ μὲ ἔκανε ἓνα μπαλάκι στὰ δυνατά του χέρια. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν πόνεσα τόσο, παρὰ τὶς τόσες ξυλιές πὸν δέχτηκα, ὅσο τὴ ντροπὴ πὸν αἰσθάνθηκα, γιατί μὲ ἔβλεπαν οἱ συγχωριανοί. Θυμήθηκα τὸν Μακρυγιάννη, ὁ ὁποῖος εἶχε μιὰ παρόμοια ἐμπειρία. Ἡ αἰτία ἦταν ὅτι εἶχε ἔχθρα μὲ τὸν πατέρα μου, ἀπ' τὸν ὁποῖο εὐεργετήθηκε.

Βίωσα, πάντως, τὴν ἐμπειρία, πόσο γλυκὸ εἶναι τὸ νὰ ἀδικεῖσαι. Καλὰ εἶπαν: «*Τὸ πάσχειν γιὰ τὸν Χριστό, Πάσχα*». Τώρα πὸν ζοῦμε τὰ δύσκολα, καὶ ιδίως αὐτὰ πὸν περιμένουμε, ἐμένα, μαζί μὲ ἄλλες παρόμοιες ἐμπειρίες, μοῦ δίνουν θάρρος.

Χῶμα νὰ πιάνεις καὶ μάλαμα νὰ γίνεται

Αἰσθάνομαι ιδιαίτερη εὐγνωμοσύνη στὸν Θεό, διότι στερούμενος κατάλληλων δασκάλων καταδέχτηκε πολλὰ πράγματα νὰ μοῦ τὰ διδάξει ὁ ἴδιος, π.χ. τὴν ἀγάπη, τὸ σέβας καὶ τὴν ὑπακοὴ στοὺς γονεῖς μου. Μετὰ τὸ σχολεῖο, ἀμέσως ἔβαζα ὅλη τὴν ἐπιμέλειά μου νὰ γράφω τὴν ἀντιγραφὴ γιὰ νὰ πάρω τὸ βαθμὸ 10, δηλαδὴ ἄριστα. Στὴ συνέχεια ὁ τορβὰς ἦταν ἔτοιμος καὶ τὸ ζῶο φορτωμένο καὶ ξεκινούσα γιὰ τὴ στάνη. Ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ τὴν σκουπίσω καὶ νὰ κάνω

ὄ,τι ἄλλο μποροῦσα γιὰ νὰ βοηθήσω.

Δὲν ξεκινούσα, βέβαια, ἂν δὲν ἀσπαζόμουν τὸ χέρι τοῦ πατέρα μου καὶ τῆς μητέρας μου, ζητώντας τὴν εὐχή τους. Ὁ πατέρας μου μοῦ ἔλεγε: «*Χῶμα νὰ πιάνεις καὶ μάλαμα, χρυσάφι νὰ γίνεται*». Τώρα, πὺ ἀγω τὰ ὀγδόντα τρία ἔτη τῆς ἡλικίας μου, βεβαιώνω «*τοῦ λόγου τὸ ἀληθές*» καὶ συνιστῶ τοῦτο νὰ κάνουν ὅλα τὰ παιδιά.

Μερικὲς ἐμπειρίες ζωῆς

Ἐκεῖνα τὰ χρόνια, ἐξήντα μὲ ἐβδομήντα χρόνια πρὶν, ὁ χειμῶνας ἦταν πολὺ σκληρός. Χιόνια, βροχές, καμία σύγκριση μὲ τὰ σημερινὰ καιρικὰ φαινόμενα. Τὰ πόδια μου ἦταν μέρα - νύχτα παγωμένα. Ἡ καλύβα ἦταν φτιαγμένη ἀπὸ χόρτα καὶ πόρτα δὲν ὑπῆρχε. Φωτιὰ δὲν μποροῦσες ν' ἀνάψεις, γιὰτὶ κάπνιζε φοβερὰ. Στρῶμα καὶ σκεπάσματα μαζί ἦταν ἢ κάπα, κι αὐτὴ βρεγμένη...

Μιὰ φορά, ἦταν καλοκαίρι, ἔβρεξε ἀπὸ βραδύς. Ἦμουν μούσκεμα. Περνοῦσαν οἱ ὄρες κάνοντας γυμναστική, γιὰτὶ ἔκανε ἀνυπόφορο κρῦο. Σκέφτηκα νὰ μῶ σὲ μιὰ θυμωνιὰ ἀπὸ ἄχυρο, μήπως ζεσταθῶ. Διαπίστωσα ὅτι ἦταν σὰν νὰ βρισκόμουν σὲ ψυγεῖο.

Ἀξέχαστη βραδιά

Βροχή, ἀέρας, ἀστραπές, ἢ νύχτα ἦταν σὰν μέρα. Πλησίαζα, εὐτυχῶς, στὴ στάνη, ὅποτε θὰ τελείωνε τὸ δράμα. Ξαφνικὰ μιὰ ἀστραπή, συγχρόνως καὶ βροχή πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μας, ἦταν τόσο δυνατὴ, ὥστε ὅλα τὰ πρόβατα ἐξαφανίστηκαν ἀπὸ μπροστά μου. Ἐδῶ ἔπρεπε νὰ φανῶ τολμηρὸς καὶ γενναῖος, γιὰ νὰ πάρουν θάρρος καὶ τὰ ζῶα. Ἄρχισα νὰ σφυρίζω καὶ νὰ ψάλλω. Ἔτσι τὰ ζῶα ἔρχονταν κοντά μου γιὰ ἀσφάλεια.

Εἰς μνημόσυνον τῆς καλῆς μου γιαγιᾶς

Τὴν τραγικὴ ἐκείνη βραδιά μιὰ ψυχὴ ἀγρυπνοῦσε γιὰ μένα. Ἦταν ἡ μητέρα τῆς μητέρας μου. Εὐλογημένη ψυχὴ, εὐσεβὴς, νοικοκυρά, καθαρὴ, ἐλεήμων. Ἡ τσέπη της ἦταν πάντα γεμάτη ἀπὸ καραμέλες καὶ ψημένα ρεβίθια γιὰ νὰ τὰ προσφέρει στὰ πολλὰ ἐγγονάκια της. Ἐκείνη τὴ νύχτα σηκώθηκε, πῆγε στὸ πατρικὸ μου σπίτι καὶ ἔκανε αὐστηρὲς παρατηρήσεις στοὺς γονεῖς μου. Τοὺς εἶπε: «*Πῶς μπορεῖτε καὶ κοιμᾶσθε; Ποῦ εἶναι τὸ δεκατριάχρονο παιδί σας;*». Αἰωνία της ἡ μνήμη.

Αίτια μία φωτογραφία

Τώρα, πώς βρέθηκα στη μέση εκπαίδευση χωρίς να υπάρχει καμιά ελπίδα..., αίτια υπήρξε μια φωτογραφία, την οποία ακόμα έχω *[εικόνα 2 - σελ. 117]*. Ο φωτογράφος την έδωσε στον πατέρα μου, ενώ ήταν στο καφενεϊο, και από χέρι σε χέρι πήγε και στον δάσκαλο του χωριού. Αυτός την είδε και λέει: «*Τίνος είναι αυτό το παιδί;*». Λέει ο πατέρας μου: «*Δικό μου*». Ρωτάει ο δάσκαλος: «*Ποῦ σπουδάζει αυτό το παιδί;*». Λέει ο πατέρας μου: «*Πουθενά, είναι στα πρόβατα*». Του λέει: «*Βρέ, αυτό το παιδί είναι για γράμματα και σὺ τὸ σκλαβώνεις στα πρόβατα;*». Του εἶπε και ἄλλα, με αποτέλεσμα ν' ανάψη τὴ φωτιά στὴν καρδιά του πατέρα μου, ὥστε νὰ πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ με στείλει στὸ Γυμνάσιο. Τώρα υπήρχε και δεύτερο πρόβλημα, ὁ μεγαλύτερος ἀδερφός μου, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀνένδοτος στὸ νὰ ἀφήσω τὰ πρόβατα. Ἀλλὰ «*ὅπου γὰρ βούλεται Θεός, νικᾶται φύσεως τάξις*» *[λόγος Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου κατὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ γενεθλίου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ]*.

Γυμνασιόπαις

Βρέθηκα στὸ Γυμνάσιο μεῖ εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις, χωρίς βάσεις γραμματικὲς, χωρίς κατάλληλη προετοιμασία, παρὰ μόνο με φροντιστήριο δεκαπέντε ἡμερῶν στὰ μαθηματικά, πὸ πάντοτε χῶλαινα και τὰ φοβόμουν και τὰ ἀντιπαθοῦσα... Αὐτὸ ἦταν και τὸ μοναδικὸ φροντιστήριο πὸ πῆγα σ' ὅλη μου τὴν ζωὴ. Ὄταν πληροφορήθηκα ὅτι ὁ καθηγητὴς ἐκεῖνος ἦταν και μαρξιστὴς (ἄθεος) εἶπα: «*Βρέ, τί ἔπαθα!*». Νόμιζα ὅτι, αὐτοὶ πὸ εἶχαν ἐπίδοση στὰ μαθηματικά, ἔχουν πὸ ἀνεπτυγμένη τὴν ἐξυπνάδα και ὡς ἐκ τούτου καταλαβαίνουν τὸν Θεὸ καλύτερα. Ἦταν τὸ πρῶτο ξάφνιασμα...

Ἐπόσχεση τῆς Παναγίας Μητέρας μου

Ὄταν με τὸ καλό, με τὴν εὐλογία τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ και τῆς Θεοτόκου και τὴν εὐχὴ τῶν γονέων μου, ἄρχισα νὰ παρακολουθῶ τὰ μαθήματα, Θεῖα εὐδοκία, στὴ γειτονία μας υπήρχε ἓνα ταπεινὸ ἐκκλησάκι τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, τὸ ὁποῖο λειτουργοῦσε κατὰ διαστήματα. Ἐνας Ἁγιορείτης ἱερομόναχος ἐξομολογοῦσε ἐκεῖ. Πρῶτη φορὰ ἐξομολογήθηκα κι ἐγώ. Ὁ γέροντας με προέτρεψε νὰ *διαβάζω καθημερινῶς τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Παναγίας*. Ἀγαποῦσα δυνατὰ τὴν κοινὴ μας Μητέρα. Στὸ ἐκκλησάκι αὐτὸ ἀξιῶθηκα τῆς

τιμῆς νὰ ἀσπασθῶ τὸ χέρι τῆς Μητέρας μας καὶ τὸ πόδι τοῦ Ὑιοῦ Της, παίρνοντας τὴν εὐλογία Τους. Καταδέχτηκε ἡ Παναγία Θεοτόκος νὰ μοῦ πεῖ: «*Θὰ σὲ βοηθήσω στὴν ζωὴ σου*».

Ὅντως, ὑπῆρξε ἔντονη ἡ βοήθειά Της μέχρι σήμερα. Πέρασα ἀπὸ συμπληγάδες, εἶδα ὅμως τὴν προστασία Της. Δοξάζω καὶ εὐχαριστῶ τὴν Μητρική Της εὐσπλαχνία.

Μικρὸς ἱεροκήρυκας

Ὅταν τελείωσα τὴ δημοτικὴ ἐκπαίδευση, σὲ ἡλικία δεκατριῶν - δεκατεσσάρων ἐτῶν, ἔκαιγε στὸ στήθος μου ἡ Θεϊκὴ φωτιὰ νὰ μιλήσω γιὰ τὸν Χριστό μας, γιὰ τὰ μεγαλεῖα Του (αὐτὰ δηλαδὴ ποὺ ζοῦσα), ἂν καὶ οἱ συνθήκες ἦταν πολὺ σκληρές. Πήγαινα καὶ σὲ ἄλλα τρία γειτονικά χωριά. Σὲ μιὰ περίπτωση, θυμᾶμαι, ὁ πάτερ δὲν μοῦ ἔδωσε σημασία. Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα νὰ πῶ δυὸ λόγια, ὁ πάτερ συνέχισε τὴ Θεία Λειτουργία. Τότε, ἀπογοητευμένος, παίρνω τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς γιὰ νὰ προλάβω νὰ φτάσω στὸ χωριό μου. Μόλις, ὅμως, ἔφθασα μέσα στὸ χωριό μου, εἶδα τοὺς πιστοὺς νὰ πηγαίνουν στὰ σπίτια τους. Δόξα Σοι ὁ Θεὸς «*πάντων ἕνεκεν*», γιὰ ὅλα.

Προσοχὴ στὰ κόμπλεξ ποὺ ἀποκτοῦμε ἀπὸ τὸ σχολεῖο, τοὺς συγγενεῖς καὶ τὴν κοινωνία

Ἀργότερα, στὰ δεκαπέντε μου χρόνια, ἀρχίζει ἡ φοίτησή μου στὸ Γυμνάσιο καὶ στὴν Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ ἐπὶ ἑπταετία. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι πλούτισα τὶς γνώσεις μου, ἰδιαίτερα στὰ θεολογικά, γιὰτὶ ἔδειξα ἐπιμέλεια. Τὸ περίεργο εἶναι ὅτι, ἀπ' τὶς ἀδικίες, τὶς πίκρες, τὸν φθόνο, τὴν ζήλια καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλων κακῶν συμπεριφορῶν, ἔκλεισε τὸ στόμα μου καὶ δὲν μποροῦσα νὰ μιλήσω σὲ ἀκροατήριο. Μὲ ρύθμισε καὶ πάλι ἡ Ἐσταυρωμένη Ἀγάπη μὲ τὸ Θεϊκό Του «*κατσαβιδάκι*», κατὰ τὸν σοφὸ γέροντα Παῖσιο τὸν Ἀγιορίτη.

Συμβόλαιο μὲ τὸν Θεό

Τὴν ἐπόμενη χρονιὰ βρέθηκα στὴ Σχολὴ γιὰ τὴν ὁποία «*ἐπλαθα*» ὅλα τὰ ὄνειρά μου καὶ τὰ συμβόλαια ποὺ ἔκανα μὲ τὸν Θεό. Τότε ποὺ ἡ καρδιά μου ἦταν πύρινη. Ἐλεγα στὸν Θεό: «*Θὰ μὲ κάνεις ἱερέα, παπά· θὰ μὲ κάνεις δάσκαλο· θὰ μοῦ δώσεις μιὰ μικρὴ Βασιλειάδα· θὰ ἔχει πολλὰ δωμάτια γιὰ νὰ ἐξυπηρετῶ τοὺς μεγάλους καὶ τὰ μικρὰ παιδιά. Ὅπως ἀγαπῶ τὰ ἀρνάκια, ἔτσι θὰ τὰ προσέχω. Νὰ ἔχει μέσα Ἐκκλησία καὶ δίπλα νὰ ὑπάρχει τὸ κελί μου, ὥστε μετὰ*

τῆ θείᾳ λειτουργίᾳ νὰ ἀποσύρωμαι καὶ νὰ ἀναλογίζομαι τί ἔκανα πρὶν ἀπὸ λίγη ὥρα». Δηλαδή ὅτι κομμάτιασα ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης τὸν Ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν αἴροντα τὶς ἀμαρτίες μας.

Αὐτὰ τὰ συμβόλαια γίνονταν περίπου τὸ 1952-53. Σήμερα, τὸ 2021, αὐτὰ ποὺ ζήτησα, ὅλα μοῦ τὰ ἔδωσε ἐκ περισσοῦ, μὲ τὸ παραπάνω. Π.χ. ἀντὶ γιὰ μιὰ Βασιλειάδα ἔδωσε τέσσερις. Μποροῦν νὰ γεύονται τὸν οὐρανὸ πολλὲς ψυχές, ἀλλὰ δυστυχῶς μᾶς ἀφάνισε ἡ ἀποστασία μας...

Ὁ λίβας τῆς ἀπιστίας, ἀθεΐας, ὕλισμοῦ, ἀδιαφορίας, ζήλιας, φθόνου κτλ. μᾶς ἔφερε στὴν κατάσταση τοῦ ἀποπροσανατολισμοῦ. Καταντήσαμε ραγιαδες, μὲ ὅλη τὴ σημασία τῆς λέξης, ἀνάξιοι τῆς κλίσεώς μας καὶ τοῦ ὀνόματός μας. Ὅλοι μας φέρουμε τὴν εὐθύνη. Αὐτὰ ἔλεγα ἐγὼ στὸν Θεό.

Τί ἔκαμε ὁ Θεὸς σ' ἐμένα

Γράμματα μοῦ ἔμαθε: Αὐτὸ τὸ ἤθελα γιὰ νὰ μπορῶ νὰ βάζω τοὺς φουσκωμένους καὶ ἀρρώστους ἡμιμαθεῖς στὴ θέση τους, ὅσους παρίσταναν τὸν ἄθεο. Μέχρι σήμερα δὲν τόλμησε κανένας νὰ σηκώσῃ κεφάλι. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ὅποιος σπουδάζει σωστὰ καὶ ζητάει τὴν Ἀλήθεια, θὰ τὴ βρῆ. Γιατὶ μία εἶναι ἡ ΑΛΗΘΕΙΑ. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ, «τῶν φρονίμων ὀλίγα».

Παπᾶ μὲ ἔκανε· ζήτησα ὅμως καὶ δάσκαλο νὰ μὲ κάνει: Ἐκεῖ ποὺ πῆγα νὰ σπουδάσω πίστευα ὅτι βγαίνουν Δημοδιδάσκαλοι, δηλαδή παπάδες καὶ δάσκαλοι, ὅπως ἦταν ἡ σχολὴ τοῦ Βελλὰ στὰ Γιάννενα. Πρὸς καιρὸν πίστευα ὅτι αὐτὸ τὸ ὄνειρο ναυάγησε. Ποιός, ὅμως, θὰ τὸ φανταζόταν ὅτι, μετὰ τὴν μέση ἐκπαίδευση, τὸ πρόγραμμα τοῦ Θεοῦ ἦταν ἄλλο! Ἐπρεπε νὰ ἐκπληρώσει σ' ἐμένα τὸ συμβόλαιο ποὺ κάναμε. Δὲν φαντάστηκα τὸν ἑαυτό μου ποτὲ φοιτητὴ στὴν ἀνώτατη ἐκπαίδευση!

Στ' ἀνέλπιστα φοιτητής

Σύντομα βρέθηκα ὑποψήφιος φοιτητῆς καὶ στὴ συνέχεια στὸ Πανεπιστήμιο. Ἐδωσα εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις, μὲ λίγη προετοιμασία ἕξι μηνῶν, Ἀθήνα καὶ Θεσσαλονίκη. Πέρασα καὶ στὰ δύο πανεπιστήμια καὶ μάλιστα μὲ καλὴ σειρά. Καὶ αὐτὸ πάλι ὀφείλεται στὴν ἀγαθοσύνη τοῦ Παντοδύναμου Πατέρα μας.

Εἶδα τὴν παρουσία Του.

Μεγάλη χαρά και μεγάλη απογοήτευση

Μιά μικρή παρένθεση· όταν δημοσιεύτηκαν τὰ ὀνόματα τῶν ἐπιτυχόντων, συγγνώμη ἀλλὰ ἔκαμα «τούμπες» σὰν μικρὸ παιδὶ ἀπὸ χαρά, γιατί οἱ συνθῆκες στήν Ἱερωσύνη ἦταν δύσκολες – ἤμουν τότε διάκονος καὶ ἐγγαμος (τὸ ὑπογραμμίζω αὐτὸ γιατί, ἂν γιὰ τοὺς ἱερωμένους, ἀγάμους ἰδίως, εἶναι βαριὰ ἢ καλογερικὴ, γιὰ τοὺς ἐγγάμους ὁ γάμος εἶναι ἀσήκωτος μὲ ὅλη τὴ σημασία τοῦ λόγου). Ὅποιος δὲν ζεύτηκε μὲ γυναίκα καὶ ὅλους τοὺς συγγενεῖς της, δὲν ξέρει ἀπὸ ἐκπαίδευση, ὑπακοή καὶ ἄσκηση ἄλλων ἀρετῶν.

Λοιπὸν, τὴν ἐπόμενη μέρα, περιχαρῆς πῆγα νὰ τὸ ἀναγγεῖλλω στὸν ἐπίσκοπο. Ἀπ' τὰ σύννεφα χαρᾶς ποὺ ζοῦσα, βρέθηκα στὰ Τάρταρα τοῦ Ἄδη. Πῆγα στὸ γραφεῖο τοῦ Σεβασμιωτάτου. Χτυπῶ τὴν πόρτα, ἀκούω τὸ ἐμπρὸς, ἀνοίγω τὴν πόρτα, βλέπω ὅτι ὁ Δεσπότης δὲν σηκώνει τὸ βλέμμα του γιὰ νὰ προχωρήσω. Πέρασαν λίγα λεπτά· ἔκανε νεῦμα νὰ πλησιάσω. Μὲ μισὴ καρδιά, μετὰ τὴν μετάνοιά μου, μοῦ ἔδωσε τὸ χέρι του νὰ τὸ ἀσπαστῶ. Μόλις τοῦ εἶπα γιὰ τὴν εἰσαγωγή μου στὸ Πανεπιστήμιο, μοῦ λέγει: «Δὲν θὰ πᾶς γιὰ ἐγγραφή». Τὸ πῶς δὲν λιποθύμησα ἀπ' τὴ λύπη μου, ἦταν ἡ δύναμη τοῦ Ὑψίστου ποὺ μὲ κράτησε. Παρέμεινα γιὰ λίγο ἄφωνος (πολλές φορές, ὅπως ἀνέφερα, ἀπὸ θλίψη, λόγῳ τῆς κακίας καὶ τοῦ φθόνου τῶν ἀνθρώπων ἔχανα τὴ φωνή μου). Ἐβλεπα ὅτι δὲν ὑπῆρχε κανένα σημεῖο εὐοίωνο. Ὑπέβαλα τὰ σέβη μου καὶ ἔφυγα μὲ ραγισμένη τὴν καρδιά, περίλυπος.

Κατέβηκα στὰ γραφεῖα μὲ ἀλλοιωμένο πρόσωπο. Μὲ εἶδε ὁ Γραμματέας τῆς Μητροπόλεως, ὁ ὁποῖος συνέβαινε νὰ εἶναι καὶ προϊστάμενός μου. Αὐτὸς ἦταν ποὺ μὲ εἶχε συμβουλέψει νὰ δώσω ἐξετάσεις στὸ Πανεπιστήμιο, ὥστε νὰ πάρουν ἓνα καλὸ μάθημα οἱ ἐκπαιδευτὲς μου, οἱ φθονεροὶ ἀδελφοί καὶ πατέρες. Ὅταν, λοιπὸν, μὲ εἶδε ὁ προϊστάμενός μου λουσιμένο στὴ λύπη, ρώτησε νὰ μάθει τί ἐκβαση εἶχε ἢ ἐπίσκεψή μου στὸν Σεβασμιώτατο. Ὅταν τοῦ εἶπα τὰ σχετικά, μὲ πολλὴ προθυμία ἀνέβηκε ὁ ἴδιος.

Τὸ τί εἶπαν δὲν γνωρίζω. Πάντως, ὅταν ἦλθε χαρούμενος, μοῦ λέει: «*Ἀὔριο νὰ ῥθῆς νὰ πάρεις εὐλογία καὶ δύο συστατικὲς ἐπιστολὲς πρὸς τὸν Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης*». Οἱ ἐπιστολὲς ἦταν θερμὲς καὶ θετικὲς. Ἀνάμεσα στὰ ἄλλα, ἔγραφε ὁ Σεβασμιώτατος, ὅτι ὁ ἱεροδιάκονος ἦταν καὶ καλλίφωνος. Μοῦ εἶπε νὰ μὴν πῶ τίποτα τότε

στον Δεσπότη, ἀλλὰ μετὰ ἀπὸ ἕξι μῆνες. Ἔτσι, διάβασα νὰ ἐτοιμασῶ γιὰ τὴν εἰσαγωγή μου στὸ Πανεπιστήμιο (*δὲν ἐπέτρεψα ποτὲ στὸν ἑαυτό μου ἄλλη σκέψη, γιατί τὸν θεωροῦσα ἀκατάλληλο*). Τὰ κόμπλεξ χόρευαν. Ἄλλωστε, αὐτὴ εἶναι ἡ κοινωνία μας, ἰκανὴ νὰ σὲ τρελάνει.

Ἄρπαξα τὴ συμβουλή του καὶ ἀμέσως ἐπὶ τὸ ἔργον. Ὁ ἴδιος μου συμπαραστάθηκε σὲ Ἀθήνα καὶ Θεσσαλονίκη, ὁ Θεὸς νὰ τὸν εὐλογεῖ.

Ἡ βοήθεια τοῦ Ἁγίου Δημητρίου

Στὴ Θεσσαλονίκη εἶδα τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ μὲ τις πρεσβεῖες τοῦ στρατηγοῦ μου Ἁγίου Δημητρίου. Ὄταν ἐπέστρεφα μετὰ τις ἐξετάσεις, θυμᾶμαι ἔκλαιγα ἀπὸ εὐγνωμοσύνη στὸν Θεὸ μέσα στὸ λεωφορεῖο, γιατί αὐτὸ πού ἔγινε στὸ μάθημα τῶν Λατινικῶν, κατὰ τις εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις στὸ Πανεπιστήμιο, ἦταν πράγματι δάκτυλος τῆς Θεῆς πρόνοιας. Ἦταν βεβαίωση ὅτι θὰ ἐπιτύχω, ὅπως καὶ ἔγινε.

Ἐπηρετήσα ὡς ἱεροδιάκονος στὴν *Νέα Παναγία*, στὴν *Ἀχειροποίητο Παναγία* ἐπὶ τριετία, καὶ *Παναγία Δεξιά*. Μετὰ τὸ πτυχίο, πού πῆρα σὲ τέσσερα χρόνια, διορίστηκα ἐφημέριος στὴ Νέα Μηχανιώνα, καὶ μετὰ μιὰ δεκαετία διορίστηκα ὡς ἐκπαιδευτικός. Τὸ πρῶτο στὴν Προσοτσάνη τῆς Δράμας καὶ μετὰ σὲ διάφορα σχολεῖα Θεσσαλονίκης καὶ ἐπαρχίας. Ἐπίσης καὶ ἐπὶ τριετία στὴν Ἀμερική, στὴ Νέα Υόρκη.

Ἀνεξήγητη ἢ ψυχολογικὴ καταπίεση τῶν καθηγητῶν

Ἐδῶ, μὲ πόνο ψυχῆς, ἔχω νὰ πῶ ἕναν λόγο γιὰ τὴν ἀνεξήγητη ψυχολογικὴ πίεση πού δέχθηκα κατὰ τὰ τρία τελευταῖα χρόνια τῶν σπουδῶν ἀπὸ μέρους ὀρισμένων καθηγητῶν, τόσο στὴ μέση ἐκπαίδευση ὅσο καὶ στὴν ἀνωτάτη, καὶ μάλιστα στὸ τελευταῖο προφορικὸ μάθημα, γιατί μετὰ μιὰ ἐβδομάδα θὰ ὀρκιζόμασταν. Θεωρῶ ὅτι ἀξίζει τὸν κόπο νὰ προσέχουμε καὶ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ καὶ οἱ μαθητές. Οἱ μὲν δάσκαλοι τὰ προσωπικά τους προβλήματα καὶ ἀστοχίες νὰ μὴν τὰ φορτώνουν στὰ παιδιά - θύματα, τὰ δὲ παιδιά νὰ τοὺς βλέπουν μὲ συμπάθεια καὶ μὲ τὴν ἀπόφαση νὰ μὴν κάνουν τὰ ἴδια ἀργότερα.

Καταπίεση στὴ μέση ἐκπαίδευση

Παρακάλεσα τὸν πατέρα μου ν' ἀλλάξω Σχολή, νὰ φύγω. Δὲν βρῆκα ἀνταπόκριση. Οἱ ἀστοχίες τοῦ Διευθυντοῦ μου καὶ τῶν καθη-

γητῶν ἀκόμα μὲ πληγώνουν. Πότε θὰ μάθω ποιὸς ἀναβε τὶς φωτιές! Ὁ σεβασμὸς τῶν συμμαθητῶν μου ἦταν μεγάλος. Ὅταν κάποτε μοῦ ἀνετέθη νὰ κάμω μιὰ πρόβα σὲ σκέτς ἀπ' τὴ Διεύθυνση, ἕνας μικρότερος συμμαθητῆς μου δυσκολευόταν νὰ παίξει τὸ ρόλο του, γιατί ντρεπόταν ἀπ' τὴν παρουσία μου!

Θλιβερὴ ἐμπειρία ἀπὸ θεολόγο καθηγητῆ

(παράδειγμα ποὺ βίωσα ὡς μαθητῆς τῆς Α' τάξεως Γυμνασίου)

Ξάφνιασμα καὶ ἀπογοήτευση τὶς πρώτες μέρες στὴ μέση ἐκπαίδευση. Ἦταν οἱ πρώτες ἡμέρες στὴν Α' τάξη τοῦ Γυμνασίου. Κάθε ὥρα, ὡς γνωστόν, ἀλλάζει ὁ καθηγητῆς. Ἦρθε ἡ ὥρα τοῦ θεολόγου, κάτι ποὺ ἰδιαίτερα τὸ περίμενα. Ὁ κ. καθηγητῆς ἦταν εὐπαρουσίαστος – θεωρία ἐπισκόπου καὶ καρδιὰ μυλωνᾶ, σύμφωνα μὲ τὴ λαϊκὴ ρῆση. Ἔβγαλε ἕνα χαρτί, μᾶς τὸ ἔδειξε καὶ εἶπε νὰ γράψουμε ὀνοματεπώνυμο, ὄνομα πατέρα καὶ ἐπάγγελμα· τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατέρα τί τὸ ἤθελε; Ἐν πάσῃ περιπτώσῃ, ὅλα τὰ παιδιά, ὀγδόντα ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸ μέχρι νὰ τακτοποιηθοῦν τὰ τμήματα, ἐτοιμάσαμε τὰ χαρτιά καὶ στὴ συνέχεια τὰ πήγαμε στὴν ἔδρα. Τὰ χῶρισε σὲ τρεῖς ὁμάδες. Καὶ ὅσα ἦταν ἢ μεγαλύτερα ἢ μικρότερα ἀπ' τὸ μέγεθος ποὺ μᾶς ὑπέδειξε, τὰ ἔβαλε χωριστά. Καὶ μετὰ καλοῦσε ἕναν-ἕναν μαθητῆ, σαράντα τὸν ἀριθμὸ. Κατέβηκε ἀπ' τὴν ἔδρα καὶ μὲ τὴ βέργα ποῦ εἶχε χάρισε δύο ξυλιᾶς βάρβαρες στὸ κάθε παιδί!

Τελείωσε ἡ ὥρα. Χτύπησε τὸ κουδούνι γιὰ διάλειμμα. Ἔκανε τὶς καρδιές μας κομμάτια. Εἶπα: «Δὲν καθόμουν καλύτερα στὰ πρόβατα τοῦ πατέρα μου;».

Ἱεροσπουδαστής

Τὴν ἐπόμενη χρονιά βρέθηκα σὲ Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή, αὐτὴν ποὺ ὄνειρευόμουν. Δυστυχῶς κράτησε δύο χρόνια. Ἔπεσε βάσκανο μάτι. Δαιμόνιο ἀρχοντικό. Φθόνος, ζήλια βουνό. Ἴσως νὰ συνετέλεσαν σ' αὐτὸ οἱ πολλὲς καὶ μεγάλες τιμὲς πρὸς ἐμένα ἀπὸ μέρους τοῦ κ. Διευθυντοῦ (στὴν τετάρτη τάξη μοῦ ἀνέθεσαν ἐπίσημα τὸ ἀναλόγιο τοῦ ἀριστεροῦ ἱεροψάλτη στὸν ἐνοριακὸ Ναὸ ποὺ ἐκκλησιαζόταν ἢ Σχολή) καὶ ἄλλα, πολλὰ ἀξιώματα καὶ ἀρμοδιότητες, ὅπως ὅτι καὶ στὸ σπίτι ἀκόμα τοῦ Διευθυντοῦ μὲ θεωροῦσαν δικό τους παιδί.

Καὶ ἡ τιμὴ ἀπὸ μέρους τοῦ Δεσπότη δὲν ἦταν μικρὴ. Μὲ κάλεσε στὴ Μητρόπολη καὶ ἐπὶ δύο ὥρες μοῦ πρότεινε νὰ ἀφήσω τὸ ἀναλό-

γιο, νὰ μὲ κἀνη ἱεροδιάκονο-ἀκόλουθό του, στὴ συνέχεια πρωτοσύ-
γκελο, νὰ μὲ στείλῃ στὴ Χάλκη καὶ ἄλλα. Τὸν εὐχαρίστησα γιὰ ὅλα
καί, καθ' ὑπόδειξη τῆς κυρίας τοῦ Διευθυντοῦ μου, τοῦ εἶπα ὅτι γιὰ
ὅλα ἔπρεπε νὰ ρωτήσω τοὺς γονεῖς μου. Ὅταν τὰ ἄκουσε αὐτά,
ἀμέσως ἄλλαξε ἡ ἀτμόσφαιρα. Ἀγρίεψε. Ἔβγαλα καὶ ἐγὼ τὰ δικά
μου συμπεράσματα. Αὐτὰ τὰ πλήρωσα καὶ ἀκόμα τὰ πληρώνω...

Συνάντηση μὲ καθηγητή μου, τοῦ Γυμνασίου

Ὅταν ἦμουν τριετῆς φοιτητής, συνάντησα ἕναν καθηγητή μου
καὶ τοῦ ἀνέφερα σχετικὰ γιὰ τὴν ἀχαρακτήριστη συμπεριφορά του,
φανερώνοντας τὸν παιδικό μου πόνο. Ἡ ἀπάντησή του ἦταν παιδα-
ριώδης. Λυπήθηκα πολύ. Ἦταν μέγας εἴρωνας.

Μετὰ ἀπὸ χρόνια, μὲ τὸν ἴδιο καθηγητή, συναντηθήκαμε ὡς
συνάδελφοι σὲ σχολεῖο τῆς Θεσσαλονίκης. Ἦταν Γυμνασιάρχης.
Ἔβλεπε τὴν ἀγάπη καὶ τὸν σεβασμὸ τῶν παιδιῶν καὶ μέσα στὴν
αἴθουσα καὶ ἔξω. Ἀπὸ τίς συζητήσεις μας προβληματιζόταν. Σὲ μία
ἀπὸ τίς συνομιλίες μας μοῦ λέει: «*Πῶς ἔγινες ἔτσι;*». Ὁ ἴδιος μοῦ
ἔκανε μία ἐρώτηση ποὺ τὸν ἀφοροῦσε προσωπικά. Τοῦ ἔδωσα τὴν
ἀπάντηση, ἡ ὁποία τὸν ἱκανοποίησε πλήρως.

Συνάντηση μὲ καθηγητή μου, τοῦ Πανεπιστημίου

Ὡς προϊστάμενος, δύο χρόνια μετὰ τὴν ἀποφοίτησή μου, στὸν
Ἱερὸ Ναὸ τῆς Παναγίας Φανερωμένης Μηχανιώνας, σὲ μιὰ θεολογι-
κὴ μας συζήτηση, ἀναζητώντας τὴν ἀγιογραφικὴ μαρτυρία καὶ
ἐξήγηση, σχετικὰ μὲ τὴν συνήθεια νὰ ἀκουμποῦν οἱ πιστοὶ τὰ ἄμφια
τοῦ λειτουργοῦ, τὰ ἱερά, κατὰ τὴν μεγάλη εἴσοδο στὴν Θεία Λει-
τουργία, τοὺς εἶπα ὅτι βρίσκεται στὸ 10^ο κεφάλαιο τῶν Πράξεων. Τὸ
διαπιστώσαμε καὶ τότε μοῦ λέει ὁ σεβαστὸς καθηγητής: «*Σὲ εἶχα
φοιτητή. Δὲν σοῦ ἔβαλα ἄριστα;*». «*Ὁχι*», ἀπαντῶ, «*μὲ κόψατε καὶ μὲ
βγάλατε ἔξω, γιὰτὶ ἀπάντησα ἄριστα σὲ ἐρώτησή σας*»...

Ἐδῶ φάνηκα σκληρός. Ἴσως νὰ τὸν λύπησα. Συγγνώμη.

Ἀστοχίες καθηγητῶν

Ἐνῶ ἦμουν ὁ ἐπίσημος, ἔμμισθος ψάλτης, γνώριζα μουσικά, ὁ
καθηγητής τῆς μουσικῆς μὲ κρατοῦσε στὸ 14 μὲ 15. Ἐπειδὴ ἦμουν
παραδοσιακός, ἐγκρατής, νηστευτής, καὶ τὴ μερίδα τοῦ κρέατος κατὰ
τὴ σαρακοστὴ τῶν Χριστουγέννων τὴν ἔδινα στοὺς διπλανούς μου,
προσποιοῦμενος τὸν ἀδιάθετο ὥσπου ἔγινε ἀντιληπτό, καὶ ἐνῶ ὁ κ.

Διευθυντής με αντιμετώπισε πατρικά, ἄλλος ὅμως καθηγητής, φιλόλογος, με εἰρωνεύτηκε μέσα στὴν τάξη τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος ὡς «νηστευτὴ» καὶ «ἅγιο».

Πῶς νὰ σὲ προσφωνοῦμε

Τὸ «κύριε καθηγητὰ» ταιριάζει στὸν μοναδικὸ Ῥαββί, δηλαδή Διδάσκαλο, ποὺ εἶναι ὁ Κύριός μας. Ἄλλωστε τὸ λέει ὁ ἴδιος: «Σεῖς οἱ μαθητές Του μὴν κληθῆτε καθηγηταί· ἓνας εἶναι ὁ καθηγητής σας· οὔτε πατέρες· ἓνας εἶναι ὁ Πατέρας σας» («ὕμεις δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββί· εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ διδάσκαλος, ὁ Χριστός· πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γὰρ ἐστὶν ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός» [Ματθ. κγ', 8-10]).

Γι' αὐτό, εἶπα στὰ παιδιά ὅτι θέλω νὰ μὲ αἰσθάνονται ὡς μεγαλύτερο ἀδελφὸ τους. Σπάνια χρησιμοποιοῦσε κάποιο παιδί αὐτὸν τὸν χαρακτηρισμό. Γι' αὐτό σὲ πολλές ἀνώνυμες ἐπιστολές τῶν παιδιῶν συναντᾶται τὸ «ἀδελφέ». Ἦταν δική μου ἐπιθυμία.

Αἰσθάνομαι βαρὺ τὸν τίτλο τοῦ καθηγητῆ, τοῦ πατέρα. Δὲν ἀποποιοῦμαι τῶν εὐθυνῶν μου καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ προσπαθῶ πάση θυσίᾳ νὰ εἶμαι συνεπής στὴν ἀποστολή μου ὡς πατέρας καὶ διδάσκαλος, τόσο στὴν μικρή μου ὅσο καὶ στὴν μεγάλη μου οἰκογένεια. Εἶμαι παππούς, πατέρας, μητέρα, ἀδελφός, ὑπηρέτης κ.τ.λ. στοὺς ἀδελφούς μου. Ἀλλὰ τὸ ἴδιο αἰσθάνομαι ὅτι εἶναι γιὰ μένα τὰ παιδιά τοῦ Οὐράνιου Πατέρα μου.

Καθηγητῆς θεολόγος

Ἦρθε ἓνα Λύκειο θηλέων ἐκδρομὴ στὴ Σχολή μας. Ἐγὼ καθόμουν στὴ θέση δίπλα στὸ παράθυρο. Μόλις τὸ ἀντιλήφθηκα, γύρισα τὴν πλάτη μου καὶ ἔβλεπα μέσα στὴν τάξη καὶ πλάγια τὸν κ. καθηγητῆ. Ἀμέσως διαπίστωσα τὴν κακία του. Μὲ ἄγριο ὕφος καὶ φωνὴ ἐπιτιμητικὴ λέει: «Ἄν κοιτάξεις ἔξω, θὰ σὲ πετάξω ἔξω». Ἦμουν μεγάλο παιδί κοντὰ στὰ εἴκοσί μου χρόνια.

Καὶ νὰ μοῦ ἐπιτραπεῖ νὰ σημειώσω ἐδῶ ὅτι, σὲ ὅλη μου τὴ ζωὴ, ἤμουν προσεχτικὸς καὶ στὰ μάτια μου, στὶς σκέψεις - λογισμούς, καὶ στὸ σῶμα, γιὰτὶ πρόσεχα τὸν ἑαυτό μου ἀπὸ κάθε κώλυμα γιὰ τὴν ἱερωσύνη, σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιο ποὺ ἔκανα μὲ τὸν Θεό. Θυμᾶμαι, ὅταν βρισκόμουν στὴν πόλη καὶ ἤξερα ὅτι σὲ ἀπόσταση

έκατὸ μέτρων ὑπῆρχε κινηματογράφος, ποὺ κατὰ κανόνα πρόβαλλε προκλητικὲς φωτογραφίες, μόλις πλησίαζα στὰ σαράντα μέτρα, ἔρριχνα τὸ βλέμμα μου στὴν ἀπέναντι πλευρὰ τοῦ δρόμου, γιὰ νὰ μὴν δῶ τίς ἄσεμνες φωτογραφίες...

Ἄλλος καθηγητής

Σὲ μάθημα ἄλλου καθηγητῆ ποὺ ἤμουν σχεδὸν στὸ ἄριστα, με ἄφηνε μετεξεταστέο. Ἔτσι, ἔφευγα μέσα στὸ βουνό, σήκωνα τὰ χέρια μου στὸν οὐρανὸ καὶ παρακαλοῦσα, ἂν ἡ Ἀγαθότητα τοῦ Κυρίου νομίζει συμφέρον μου, νὰ με πάρει ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀπάνθρωπο κόσμο. Σήμερα, ὕστερα ἀπὸ σκληρὴ ἐκπαίδευση, οἰκτείρω τέτοιους ἐμπαθεῖς, ἀρρώστους ἀδελφούς μου.

Ἐφημέριος στὴ Νέα Μηχανιώνα

Ἡ «ἐκπαίδευσή» μου συνεχίζεται τώρα σὲ μεγαλύτερο βαθμό. Ἦδη εἶχα νυμφευθῆ, χειροτονήθηκα ἱεροδιάκονος καὶ βρισκόμουν στὴ Θεσσαλονίκη ὡς φοιτητής. Στὰ τέσσερα χρόνια πῆρα τὸ πτυχίο καὶ τὸν ἐπόμενο ὑπηρετῶ ὡς Ἐφημέριος στὴ Νέα Μηχανιώνα. Ἐδῶ βίωσα τὸ μεγαλύτερο Πανεπιστήμιο. Εἶδα ζωντανὴ τὴν προστασία, τὴν εὐνοία, τὴν εὐλογία, τὴ χάρη τῆς Μεγαλόχαρης Μητέρας μου. Ἄλλωστε μοῦ τὸ ὑποσχέθηκε κατ' ὄναρ, ὅταν ἤμουν πρωτοετῆς στὸ Γυμνάσιο. Τὸ διαπίστωσα στὰ δέκα περίπου χρόνια στὸ προσκύνημά της: *«Τὶς διηγήσεται»* τὴν προστασία της καὶ παρουσία της.

Ἄν εἶναι θέλημά της, ἐγὼ ἢ κάποιος ἰκανότερος νὰ διηγηθῆ καὶ νὰ γράψῃ ὅσα θαυμαστὰ ἐνήργησε κατὰ τὴν ταπεινὴ διακονία στὸ σπίτι της. Ἡ πνευματικὴ καὶ ὑλικὴ βοήθειά της ἦταν ἐμφανής. Πῶς, ὕστερα ἀπὸ τόση πολεμικὴ ἀπὸ μεγαλόσχημους πνευματικούς καὶ πολιτικούς, ἀκόμα ἀναπνέω! *«Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν»* κατὰ τὸν ψαλμωδὸν [ψαλμ. 65,12].

Ὡς ἐκπαιδευτικὸς

Μετὰ μία δεκαετία ἀπὸ τὴν ὀρκωμοσία μου ἦρθε ὁ διορισμὸς μου στὸ Λύκειο Προσοτσάνης Δράμας. Ἔρχεται, λοιπόν, τώρα ἡ ὥρα νὰ ἐφαρμοστεῖ τὸ ἄλλο συμβόλαιο: *«Βόσκει τὰ ἀρνία μου»* [Ἰωάν. κα',15&17]. *«Ζήτησες νὰ βρεθῆς στὰ ἀρνία μου. Ἦδη σοῦ τὰ ἐμπιστεύομαι· βόσκει τὰ ἀρνία μου, ποιμανε τὰ πρόβατά μου»*. Ἀναλογίζομαι· ἂν γιὰ τὰ ἄλογα πρόβατα τοῦ πατέρα μου ὑπέμεινα τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας, τίς ποικίλες δυσκολίες τοῦ χειμῶνα καὶ τίς

ἀγρυπνίες (τὸ καλοκαίρι, τὰ βράδια, κοιμόμουν ὄρθιος στὴν κυριολεξία πίσω ἀπ' τὰ ζωντανά), τώρα πὺ φροντίζω τὰ λογικά Του πρόβατα, πὺ ὅλα εἶναι μεγαλειότητες, πόση φροντίδα καὶ αὐτοθυσία πρέπει νὰ διαθέτω!!!

Τὰ πρῶτα δύο χρόνια ἦταν σημαδιακά. Ἡ πρώτη προϊσταμένη ἦταν γυναίκα Λυκειάρχης. Ἡ συνεργασία μας ἄριστη. Τὸ Λύκειο κελαηδοῦσε. Λίγο κράτησε, ἄλλαξε ὁ Λυκειάρχης. Ἦταν διαμετρικὰ ἀντίθετος. Ἦταν ὅμως, ἀληθινὰ, καὶ λεβέντης. Ἦταν μαρξιστής, ὀπαδὸς ἑνὸς κόμματος τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἀναγκάστηκα νὰ τοῦ πῶ: «*Αὐτὸ δὲν εἶναι σχολεῖο, εἶναι κατάντημα*». Ἄκουγα τὰ παράπονα τῶν γονιῶν τῶν παιδιῶν, πὺ τοὺς ἐπισκεπτόμουν τὰ βράδια στὰ χωριά. Γι' αὐτό, λοιπόν, ὁ πόνος ἦταν μεγάλος.

Διάλογος μὲ τὸν κ. Λυκειάρχη

Πολλὰ μποροῦν νὰ γραφοῦν καὶ νὰ λεχθοῦν. Ἀναφέρω ἐλάχιστα. Μία μέρα μὲ καλεῖ στὸ γραφεῖο καὶ μοῦ λέει: «*Ρέ, πάτερ, γιατί τὰ παιδιά σὲ ἀγαποῦν τόσο πολύ; Τί τὰ κάνεις; Τί τὰ λές; Ἀσφαλῶς γιὰ τὸν Θεό*». Ἀπαντῶ: «*Ναί*». «*Αὐτὸν τὸν Θεὸ τὸν εἶδες, τὸν γεύτηκες, τὸν ἔπιασες;*», καὶ ἐν τῷ μεταξὺ κοκκίνιζε. Φοβήθηκα μὴν πάθει κάποιον ἐγκεφαλικὸ καὶ ποῦν ὅτι ὁ παπᾶς τὸν πέθανε. Βιάστηκα γιὰ νὰ τὸν προλάβω, παίρνοντας τὸν λόγο, καὶ μὲ σεβασμὸ καὶ γλυκύτητα Χριστοῦ τοῦ ἀπαντῶ: «*Κύριε Λυκειάρχα, ἂν ὁ Χριστὸς, πὺ βρίσκεται ζωντανὸς στὸ στέρνο μου, φύγει γιὰ ἕνα - δύο λεπτὰ πεθαίνω ἀπὸ ἀσφυξία*». «*Φτάνει*», μοῦ λέει. Ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή ἄλλαξαν ὅλα. Οἱ συνάδελφοι μοῦ λέγανε: «*Θὰ σὲ κόψη*», ἀφοῦ ἡ εἰσήγησή του ἦταν ἀπαραίτητη γιὰ τὴ μονιμοποίησή μου. Ἔπεσαν ἔξω.

Ἰδιαίτερα τὸν προβλημάτιζε τὸ γεγονὸς ὅτι τὴν ὥρα τοῦ διαλείμματος, ἐκεῖ πὺ ἐπρόκειτο νὰ πάω γιὰ μάθημα, γινόταν «*τὸ σῶσε*» κατὰ τὴ λαϊκὴ ἔκφραση. Τὰ παιδιά τοῦ Λυκείου ἄνοιγαν τὰ θρανία καὶ κατέβαζαν τὴν ἔδρα στὸ μέσον. Πήγαινε, φυσικῶ τῷ λόγῳ, ὁ Λυκειάρχης νὰ δεῖ γιατί αὐτὴ ἡ ἀταξία. Ἔπαιρνε τὴν πρέπουσα ἀπάντηση. Τὰ παιδιά ἦταν κάθετα γι' αὐτὸ πὺ ἔκαναν. Ἦθελαν τὸν δάσκαλό τους ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ κοντὰ τους.

Ἡ γιορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου

Ἐνα δεῦτερο περιστατικό: Γιὰ τὴ γιορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου μοῦ ἀνέθεσε νὰ ποῦμε ὠρισμένα ἄσματα. Δὲν μοῦ ἔδωσε τὴν εὐκαιρία

οὔτε ἓνα λεπτό νά κάνω κάποια πρόβα γιά τήν προετοιμασία. Ἀνήμερα τῆς γιορτῆς, μετὰ τήν προσευχή, μοῦ λέει: «Σὲ μιὰ ὥρα ἀρχίζει ἡ γιορτή, κάνε τήν ἐτοιμασία σου». Ἡ προετοιμασία γινόταν στὰ τμήματα. Κατάλαβα τὸν πειρασμό. Μὲ ἓνα νεῦμα μου πλησίασαν ὀγδόντα μὲ ἑκατὸ παιδιά. Τοὺς εἶπα: «Τώρα θὰ δείξουμε ἂν στὶς φλέβες μας τρέχει αἷμα Ἑλληνικό». Ἡ ἀπόδοση, ἡ συμμετοχή ἦταν τέτοια ποὺ πράγματι ράγιζε καρδιές. Συγκλονιστικές στιγμές. Ὅπως τὸ 1821, ποὺ μπορούσαμε νὰ φθάσουμε στὴν Κωνσταντινούπολη κυνηγώντας τοὺς Ἀγαρηνοὺς, μὲ τὸν ἐνθουσιασμό ποὺ ἔκαιγε τὶς καρδιές τῶν Ἑλλήνων, τὰ πρῶτα δύο χρόνια.

Μὲ συνεχάρη ὁ κ. Λυκειάρχης – Ἡ βαθμολογία

Ὅταν ἦρθε ὁ καιρὸς γιά τὴ βαθμολογία, ἐμένα ἦταν κάτι ποὺ δὲν μὲ ἀπασχόλησε ποτέ. Ἐνα μὲ ἐνδιέφερε, πῶς θὰ ἐνώσω τὰ παιδιά μὲ τὸν Χριστό. Ἀγρυπνοῦσα κάθε βράδυ καὶ ἔλεγα στὸν Χριστό μας: «*Ἀὔριο θὰ παρουσιαστῶ στὰ παιδιά Σου, τὰ ἀδελφάκια μου, θέλω ἔντονη τὴν παρουσία Σου*». Δὲν μὲ διέψευσε.

Ἐβαλε, λοιπόν, τοὺς βαθμούς του σὲ τέσσερα μαθήματα. Πῆγαν στὴν Ἐπιθεώρηση. Ἀπὸ περιέργεια, μετὰ ἀπὸ καιρό, εἶπα ἄς περάσω νὰ δῶ. Τὸ ἀποτέλεσμα: Τρία ἄριστα μοῦ ἔβαλε καὶ στὸ τέταρτο σχεδὸν ἄριστα! Γι' αὐτὸ εἶπα, ἦταν καὶ λεβέντης.

Δίωρη ἐπιθεώρηση ἀπὸ θεολόγο καθηγητή

Ἦρθε καὶ ὁ ἐπιθεωρητής – ἔτσι τότε τοὺς λέγαμε – τῶν θεολόγων καὶ παρακολούθησε γιά δύο συνεχόμενες ὥρες τὸ μάθημά μου. Γιά δύο - τρία χρόνια ἔλεγε: «*Αὐτὸς ὁ παπᾶς δὲν κάνει μάθημα, ἀλλὰ λειτουργεῖ στὶς καρδιές τῶν παιδιῶν*». Ἐνθουσιάστηκε. Ἐγίνε πάντως ἡ αἰτία νὰ κάμω πολλοὺς ἐχθροὺς μὲ αὐτὰ ποὺ ἔλεγε.

Σὲ μιὰ συνάντησή μας μιλήσαμε σχετικὰ καὶ μὲ τὴ βαθμολογία, γιὰτὶ δὲν τὸ κρύβω μιὰ ζωὴ μὲ ἔκαιγαν οἱ ἀδικίες τῶν δασκάλων μου Μέσης καὶ Ἀνωτάτης ἐκπαίδευσης. Δὲν πῆγα οὔτε νὰ δῶ τὸν βαθμὸ ποὺ ἔβαλε. Εἶχα διαπιστώσει τὸ κατεστημένο ποὺ τὸν συνόδευε. Ἐπρεπε νὰ εἶσαι ἀσπόνδυλο γιά νὰ ἔχεις ἄριστη βαθμολογία, κάτι ποὺ δὲν μοῦ τὸ ἐπέτρεπε ὁ Θεός.

Πρῶτη φορὰ ἀκούσαμε τὴ φωνή της

Τώρα νομίζω ὅτι ἀξίζει νὰ ἀναφέρω ἐλάχιστα ἀπ' τὰ πολλὰ περιστατικὰ ποὺ φανερώνουν τὴν ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ στὶς καρδιές τῶν

παιδιῶν. Συνάδελφος, θεολόγος, συνυπηρετούσαμε στὴ Νέα Μηχανιῶνα. Στὸ Λύκειο ἐγὼ εἶχα τὴν κόρη του, στὴ Β΄ Λυκείου, αὐτὸς τὰ δίδυμά μου στὸ Γυμνάσιο.

Στὸ διάλειμμα συνέβη νὰ ἤμαστε μαζί ἐπιβλέποντες τὰ παιδιά. Μὲ πλησιάζει καὶ μοῦ λέει: «*Πάτερ, σὰν δάσκαλος εἶσαι ἐπιτυχημένος*». Δὲν τὸ περίμενα. «*Τί συμβαίνει, πῶς τὸ λὲς αὐτό;*». «*Ἡ Δέσποινα, ποὺ τὴν ἔχεις στὴ Β΄ Λυκείου, εἶναι κόρη μου. Τὴ φωνή της δὲν τὴν εἶχαμε μέχρι τώρα ἀκούσει. Τώρα καὶ μᾶς μιλάει καὶ μᾶς τραγουδάει αὐτὰ ποὺ μαθαίνει στὰ παιδιά!*».

Πιάσαμε λαγὸ

Στὸ Λύκειο Βασιλικῶν ἓνας μαθητὴς ἐπὶ τρία χρόνια ἦταν στὴν Γ΄ τάξη. Κατὰ κανόνα τὸν ἀπέβαλλαν σχεδὸν ὅλοι οἱ καθηγητὲς ἀπ' τὴν τάξη. Τὸν πλησίασα φιλικὰ. Συζητήσαμε ἀδελφικὰ καὶ πατρικὰ. Τοῦ εἶπα: «*Γιῶργο, αὐτὴ δὲν εἶναι κατάσταση. Πρέπει νὰ βάλουμε μιὰ καλὴ ἀρχή. Δεῖξε λίγο φιλότιμο. Πάρε κανένα βιβλίο. Βοήθησε ἔτσι καὶ τοὺς καθηγητὲς*».

Τὸ ἀποτέλεσμα, σὲ λίγες μέρες, χαρούμενος ἔρχεται στὸ γραφεῖο τῶν καθηγητῶν ὁ φυσικομαθηματικὸς καὶ λέει: «*Πιάσαμε λαγὸ, πιάσαμε λαγὸ!*». «*Τί ἔγινε;*», ρωτᾶνε οἱ συνάδελφοι. Ἔρχεται σὲ μένα καὶ λέει: «*Ἦρθε ὁ μαθητὴς (τάδε), ἐπιτέλους, μὲ ἓνα τετράδιο. Ἦταν, πάτερ, δικό σου*». Εἶχα παρακαλέσει τὰ παιδιά νὰ διαβάζουν καθημερινὰ ἓνα κεφάλαιο ἀπ' τὴν Ἁγία Γραφή καὶ ἓναν στίχο νὰ τὸν γράφουν σὲ τετράδιο [*εἰκόνα 3 - σελ. 117*].

Ἄν δὲν ἦταν αὐτὸς ὁ παπᾶς, θὰ σᾶς ἔκαιγα ὅλους

Πάλι στὰ Βασιλικά, τώρα στὸ Γυμνάσιο. Ἔρχονταν 8-10 παιδάκια ἔξω ἀπ' τὸ γραφεῖο γιὰ νὰ μὲ συνοδεύσουν στὸ τμήμα ποὺ εἶχα μάθημα. Ἐνας μικρὸς μοῦ ζήτησε ἓνα ρουσφέτι: «*Ἄν, πάτερ, μοῦ δώσεις αὐτὸν τὸν βαθμὸ, θὰ εἶμαι ὁ εὐτυχέστερος τῶν ἀνθρώπων*». Ἐχοντας ἐγὼ τὸν δικό μου τὸν καημό, ἀνταποκρίθηκα στὸ αἴτημά του καὶ κέρδισα τὴν καρδιά του γιὰ τὸν Χριστό.

Μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ πάει ὁ μικρὸς στὸ γραφεῖο καὶ λέει στὸν Γυμνασιάρχη: «*Ἄν δὲν ἦταν αὐτὸς ὁ παπᾶς, θὰ σᾶς ἔκαιγα ὅλους!*».

Κάτω οἱ μάσκες

Συνήθιζα, ὅταν πηγαινα σὲ νέο σχολεῖο, νὰ παρακαλῶ τὰ παιδιά: «*Παιδιά, κάτω οἱ μάσκες*». Καὶ αὐτὸ γιὰ νὰ βλεπόμαστε καὶ νὰ ἀφή-

νουμε τις ύποκρισίες μας. Συμφωνοῦσαν τὰ παιδιά, ἄλλωστε τις περισσότερες μάσκες τις φοροῦσα ἐγώ· γενικὰ τις φορᾶμε ὅλοι ἐμεῖς οἱ μεγαλύτεροι. Ἔτσι, ὅταν πῆγα στὸ Λύκειο Χαριλάου, ἤξερα ὅτι βρισκόμουν σὲ δύσκολο χῶρο. Ὅλοι ἔλεγαν ὅτι τὰ παιδιά αὐτὰ εἶναι δύσκολα.

Πάτερ, μᾶς κάλυψες

Ἡ πρώτη διαπίστωση ἦταν ἡ ἐξῆς: Ἄκουσα ἕναν μικρὸ τοῦ Γυμνασίου νὰ λέει: «*Τί θέλει αὐτὸς ὁ τραγόπαπας ἐδῶ;*». Ἐννοοῦσε ἐμένα. Ἐπὶ δύο μῆνες μιλοῦσα ἐγώ. Μετὰ λέω στὰ παιδιά: «*Ἦρθε ἡ ὥρα τώρα νὰ μιλήσετε ἐσεῖς. Ποῦ συμφωνεῖτε, ποῦ διαφωνεῖτε, τί δὲν σᾶς ἄρεσε. Ἀκούω τις ἐνστάσεις σας*». Ἀπάντηση καμία. «*Ρέ, παιδιά, τί συμβαίνει; Ἐγὼ περιμένω νὰ μὲ βομβαρδίσετε*». Πάλι δὲν μιᾶνε. «*Παρακαλῶ, περιμένω ἀπάντηση*». Σηκώθηκαν δύο - τρία παιδιά καὶ μοῦ λένε: «*Πάτερ, πήραμε ἀπάντηση. Μᾶς κάλυψες. Δὲν ἔχουμε κανένα κενό. Ὅ,τι θέλαμε τὸ πήραμε*».

Στὴ γιορτὴ τοῦ Πολυτεχνείου

Δεύτερη περίπτωση. Σὲ δεκαπέντε περίπου μέρες εἶχαν τὴ γιορτὴ τοῦ Πολυτεχνείου. Ἦξερα ὅτι ἤθελαν κάτι νὰ ἀκούσουν ἀπὸ μένα καὶ τὰ ὑπόλοιπα παιδιά, ποῦ δὲν εἶχαν τὴ δυνατότητα αὐτή, γιατί δὲν μποροῦσα νὰ πάω στὸ τμήμα τους. Ἀπόδειξη; Ὅταν πῆγαινα γιὰ μάθημα στὸ τμήμα μου, ἔμπαιναν μπροστά μου καὶ μὲ ρωτοῦσαν: «*Σ' ἐμᾶς πότε; Μπὲς μέσα*». Ἀστεειευόμενος τοὺς εἶπα: «*Καὶ τί θὰ γίνεῖ μὲ τὸν συνάδελφο ποῦ ἔχει μάθημα;*». Καὶ τότε μοῦ ἀπάντησαν: «*Ἐμεῖς θὰ τὸ τακτοποιήσουμε*».

Μὲ τὴν εὐκαιρία, ποῦ ἦταν ὅλα τὰ παιδιά συγκεντρωμένα, ζήτησα τὴν ἄδεια τῆς κ. Λυκειάρχου νὰ πῶ δυὸ λόγια. Μοῦ δόθηκε ἡ ἄδεια. Τὴν ὥρα ποῦ ἀνέβαινα νὰ χαιρετήσω τὴν συνάδελφο θεολόγο, ποῦ ἦταν στὰ ἄλλα τμήματα, τὴν ἔπιασαν τὰ κλάμματα. Φοβήθηκε μήπως μὲ «γιουχαῖσουν». Ὅταν εἶδε καὶ ἄκουσε νὰ χειροκροτοῦν, ἀπόρησε. Μοῦ τὸ εἶπε ἡ ἴδια.

Πρωϊνὴ προσευχή, ἕνα λυπηρὸ θέαμα

Τρίτη περίπτωση. Στὴν πρωϊνὴ προσευχὴ τὸ θέαμα ἦταν λυπηρό. Οἱ καθηγηταὶ δὲν πλησίαζαν τὰ παιδιά γιὰ τὴν προσευχή. Κακὸ παράδειγμα. Τὰ παιδιά περίπου τετρακόσια σὲ Γυμνάσιο καὶ Λύκειο. Δύσκολα τὰ πράγματα.

Παρακάλεσα τὴν κ. Λυκειάρχῃ νὰ κάνω ἐγὼ τὴν προσευχή, ὅταν συνέβαινε νὰ ἔχω μάθημα τὴν πρώτη ὥρα. Τὸ δέχτηκε εὐχαρίστως. Ἔλεγα τὴν καθιερωμένη προσευχή, δυὸ λόγια ὡς αὐτοσχέδια προσευχή πού ἔπιαναν τὴ συχνότητα τῶν παιδιῶν, καὶ τέλος ἕναν στίχο ἀπὸ ἕναν ὕμνο μὲ ρυθμὸ καὶ περιεχόμενο πνευματικὰ δυνατὸ.

Μετὰ ἀπὸ μερικὲς φορές, εἶπα νὰ δῶ τὴ στάση τῶν παιδιῶν καὶ τὴν ἀνταπόκρισή τους. Εἶδα ἕνα χωράφι νὰ κυματίζει, ὅπως τὰ σπαρτὰ τοῦ Μαΐου ὅταν τὰ φυσάει δροσερὸ ἀεράκι, μιὰ θάλασσα νὰ κυματίζει, ἕνα ὑπέροχο θέαμα. Διαπίστωσα ὅτι τὰ παιδιά, ἰδιαίτερα, θέλουν τὸ ἀληθινὸ, τὸ γνήσιο, τὸ ὀρθό, θέλουν σεβασμὸ καὶ ἀληθινὴ ἀγάπη.

Αὐτὸ μοῦ τρύπησε τὴν καρδιά

Ἐνα τελευταῖο στὸ Λύκειο τῆς Προσοτσάνης: Ἐνας μαθητῆς τῆς Β΄ Λυκείου φαινόταν ὅτι ἔχει προβλήματα. Κατὰ κανόνα ἦταν μόνιμα τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος πεσμένος πάνω στὴ σόμπα. Στὰ μαθήματα ἦταν πολὺ ἀδιάφορος. Τὸν ρωτοῦσα πολλές φορές: «*Πῶς πᾶνε τὰ κέφια Χ.;*». «*Ἄστα, ρε πάτερ, μαῦρα χάλια*».

Τὸν χάϊδεψα ἐλαφρῶς στὸ κεφάλι καὶ τὸν ἄφησα στὸν κόσμον του. Μιὰ μέρα, τὴν ὥρα ἐνὸς ὕμνου, πετάγεται ὀρθίος ὁ Χ., ἀνοίγει τὰ χέρια του καὶ ἀνακουφισμένος - κεφάτος λέει: «*Ἔ, ρε πάτερ, αὐτὸ πού εἶπες μὲ τρύπησε τὴν καρδιά!*».

Ἐκπληκτικὴ ἀπόδοση στὰ μαθήματα

Στὸ ἴδιο σχολεῖο. Μπαίνει ἕνας συνάδελφος στὸ γραφεῖο τῶν καθηγητῶν, μετὰ τὸ μάθημα, εἰρωνευόμενος καὶ μιμούμενος ἕναν μαθητῆ. Ἐμένα «*ἀναψαν τὰ λαμπάκια*». Τοῦ εἶπα: «*Τί πατέρας εἶσαι 'σύ; Κοροϊδεύεις τὸ παιδί σου*». Πῆρα κατ' ἰδίαν τὸν ἐν λόγω μαθητῆ, τὸν τόνωσα καὶ τὸν διαβεβαίωσα ὅτι ἔχει πολλές δυνατότητες. Στὸ ἐξάμηνο ἔγραψε ἀρκετά, δεκαοχτώ, δεκαεννέα καὶ εἴκοσι. Ἐτριβε τὰ μάτια του ὁ συνάδελφος.

Ἐκδήλωση εὐγνωμοσύνης

Γράφαμε τὲς στὸ μάθημα γιὰ νὰ δικαιολογήσω τὸν βαθμὸ των μαθητῶν. Κάποια κοπέλα βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ δηλώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνη της. Σταματᾷ τὸ γράψιμο τοῦ τὲς καὶ μοῦ γράφει: «*Ἦθελα νὰ σὲ εἶχα πατέρα. Βάλε ὅ,τι βαθμὸ θέλεις. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅ,τι κάνεις γιὰ μᾶς*». Ζούσαμε τὸν οὐρανὸ στὴ γῆ.

Εὐδοκία Θεοῦ ἢ ἀποστολή μου στὴν Ἀμερική

Ἐμπονη ἢ διὰ βίου ζωή μου, ιδιαίτερα ὅταν μπῆκα στὸν στίβο ὡς οἰκογενειάρχης καὶ μάλιστα πολύτεκνος.

Ὡς κληρικός, μὲ δυσκολίες ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. Ἐσωθεν ἐννοῶ μέσα στὸν κλῆρο, ἀπὸ ἐκείνους ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ βρίσκω κατανόηση, συμπαράσταση καὶ μάλιστα ἐνθάρρυνση, ἀκόμα καὶ ἔπαινο, δυστυχῶς ἦταν τροχοπέδη καὶ πολλές φορές γίνονταν φορτίο δυσβάστακτο.

Ἐπίσης, καὶ ὡς ἐκπαιδευτικὸς ἤθελα νὰ γνωρίσω τὸν ἀέρα τῆς «πολιτισμένης» Δύσεως, νὰ ἀναπνεύσω τὴ δημοκρατία, τὴν ἀξιοκρατία καὶ γενικῶς τὴν ἐλευθερία ποὺ διαφήμιζαν αὐτοὶ ποὺ ἔρχονταν ἀπ' ἔξω καὶ παρίσταναν τὸν καμπόσο, δηλαδή φρονουῖσαν «*παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν*». Ὑψηλοφρονουῖσαν, ὡς καὶ σήμερα. Ἦθελα νὰ ἔχω σχετική ἐμπειρία.

Οἱ οἰκογενειακές, πνευματικές καὶ ὑλικές δυσκολίες, παρ' ὅλο ποὺ βρισκόμουν σὲ πλεονεκτικὴ θέση ὡς διπλοθεσίτης, μὲ πίεζαν καὶ ἔπρεπε νὰ βοηθήσω τὰ παιδιά. Ἰδιαίτερα, γνωρίζοντας τὶς μεγάλες ἐλλείψεις τῶν ὁμογενῶν μας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πνευματικὴ καὶ θρησκευτικὴ κατάρτισή τους ἀλλὰ καὶ τοὺς μεγάλους κινδύνους ἀπὸ τὶς πολυάριθμες αἱρέσεις, μεγάλωνε τὸν πόθο μου νὰ προβάλω τὸ μεγαλεῖο τῆς Ὁρθοδοξίας μας. Ἐπειδὴ χεῖλη ἱερέως δὲν πρέπει νὰ ψεύδονται (τὸ ἐπιβάλλει καὶ ἡ πραγματικότητα), ὁμολογῶ ὅτι *αὐτὸ ὑπῆρξε καὶ τὸ μέγα «μειονέκτημά μου» σ' ὅλη μου τὴ ζωή, δηλαδή ἡ Ὁρθοδοξία μου*, ἢ ὁποῖα μοῦ στοίχισε καὶ μοῦ στοιχίζει ἀκόμα πολὺ ἀκριβὰ.

Ἀνάθεση στὸν Θεό

Γιὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν τὰ ὄνειρά μου ἔπρεπε νὰ γνωρίζω Ἀγγλικά, νὰ ἔχω γνωριμίες καὶ πολλὰ ἄλλα. Δὲν εἶχα τίποτα ἀπὸ τὰ ἀπαιτούμενα σὲ ὅμοιες περιπτώσεις τυπικὰ προσόντα. Στράφηκα στὸν Θεό, στὴν Προστάτιδα Μητέρα μας καὶ στὸν Ἅγιο Γεώργιο.

Στὴν ἐνορία ποὺ ὑπηρετοῦσα ἦταν προστάτης τῶν ἀδικουμένων ὁ τροπαιοφόρος Ἅγιος Γεώργιος Βερτίσκου. Τὴν προηγούμενη χρονιά ἀπὸ ἐκεῖ ἔφυγε γιὰ τὴ Βενεζουέλα ὁ πατὴρ Ἐλευθέριος. Γιὰ δύο περίπου χρόνια ἀνέφερα στὴν προσευχή μου τὴν πραγμάτωση τῶν ὀνειρῶν μου, ἂν ἦταν βέβαια καὶ τὸ θέλημα τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ

Θεοῦ. Παρακάλεσα νὰ μὲ βοηθήσει καὶ ἡ οἰκογένεια, γιὰτι μᾶς ἀφοροῦσε ὅλους. Ἔκαναν καὶ αὐτοὶ τὸ κατὰ δύναμιν.

Μιὰ βραδιὰ κλείστηκα στὴν ἐκκλησία (στὸν Ἅγιο Γεώργιο Βερτίσκου) ἀπὸ τὶς δέκα μέχρι τὶς τέσσερις τὸ πρωῖ. Ἐπὶ μία ὥρα συνομιλοῦσα μὲ τὸν Κύριο. Τέτ-α-τέτ. Μετὰ ἀπὸ ἄλλη μιὰ ὥρα πῆγα στὴ ΜΗΤΕΡΑ μας, μ' ὅλη τὴ σημασία τῆς λέξης. Εἶπα, καὶ τί δὲν εἶπα. Τῆς μίλησα γιὰ τὴν ἀφοσίωσή μου, τὴν αὐταπάρνησή μου καὶ τὴν εὐλάβειά μου στὸ πρόσωπό της, τὶς δυσκολίες ποὺ πέρασα, ἰδιαίτερα τὰ δέκα χρόνια περίπου τῆς διακονίας μου στὸ προσκύνημά της στὴ Νέα Μηχανιώνα. Τῆς θύμισα τὸν ὄρκο, σὰν τοῦ Μακρυγιάννη ποὺ εἶπε: *«Σήμερα πεθαίνω γιὰ σένα Πατρίδα»*. Ἐγὼ εἶπα: *«Μητέρα, γνωρίζεις ὅτι σὲ δύο χρόνια πέσανε τὰ μαλλιά μου»*, καὶ ἤμουν 29-30 ἐτῶν. *«Ἔδωσα ὅ,τι μοῦ ἔδωσε ὁ Υἱός σου. Δὲν ἀπέβλεψα σὲ πρόσωπο ἀνθρώπου. Στὴν προσπάθεια ἐξυγίανσης καὶ διόρθωσης τῶν ὑλικῶν καὶ πνευματικῶν ἀτασθαλιῶν δὲν ὑποχώρησα οὔτε χιλιοστό. Εἶδα τὴν προστασία Σου, εἶδα τὰ μεγαλεῖα Σου. Καὶ ὅταν ἔφθασα ψυχοσωματικὰ τόσο ἀδύναμος, ὥστε δὲν μποροῦσα τρεῖς λέξεις νὰ βάλω στὴ σειρὰ λόγῳ τέλειας ἐξάντλησης, μὲ ἔστειλες στὰ ἄρνια τοῦ Υἱοῦ σου»*.

Στὴ συνέχεια πῆγα στὸν Τίμιο Πρόδρομο. Εἶπα ὅ,τι μοῦ ἔδωσε ὁ Θεός καὶ ζήτησα νὰ μεσιτεύσει στὸν κοινὸ μας Πατέρα καὶ Διδάσκαλο γιὰ τὸ πρόβλημά μου, ἐπειδὴ μὲ τίμησε καὶ ἐμένα ὁ Θεός νὰ γνωρίσω διωγμούς γιὰ τὴν ἀγάπη Του, νὰ γνωρίσω καὶ τὴν ἀνθρώπινη κακία καὶ αὐτὴν τοῦ κοινοῦ μας ἐχθροῦ, τοῦ διαβόλου. Τελευταῖα πῆγα στὸν Τροπαιοφόρο Μεγαλομάρτυρα Γεώργιο νὰ δείξει κατανόηση καὶ νὰ μὲ ὑπερασπιστῆ καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ αἴτημά μου. Εἶδα τὸ ρολοῖ, ἦταν τέσσερις τὸ πρωῖ. Ἔπρεπε γιὰ δύο ὥρες νὰ ἠσυχάσω, γιὰτι εἶχαμε στὶς 7:30' τὴ θεία λειτουργία.

Ἡ ἀπάντηση τοῦ Οὐρανοῦ

Πῆγα στὸ σπίτι τοῦ ἐπιτρόπου καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, συνοδεῖα δύο ἐπιτρόπων, πῆγαμὲ στὴν ἐκκλησία γιὰ τὰ περαιτέρω. Ὅταν μπήκαμε μέσα, μᾶς ἐπιφυλασσόταν ἓνα θαυμαστὸ γεγονός. Ἀπὸ τοὺς τρεῖς πολυελαίους ποὺ ὑπῆρχαν στὸ κεντρικὸ κλῖτος, στὸν κεντρικὸ μεγάλο πολυέλαιο, ἀπὸ τὶς τρεῖς σειρὲς ποὺ εἶχε ἀπὸ κρυστάλλους, ὁ μεσαῖος κύκλος τῶν κρυστάλλων «χόρευε», ἐκινεῖτο στὴν κυριολεξία *«ἐν χορῶ»*.

Λέει ὁ ἕνας ἐπίτροπος: «*Σεισμός!!!*». «*Ναί, ἀλλὰ γιατί ὄλοι οἱ ἄλλοι πολυέλαιοι καὶ τὰ κανδύλια εἶναι ἀκίνητα;*». «*Θὰ φυσάει ἀέρας ἀπὸ κάποιο παράθυρο*», ξαναλέει. «*Ὅμως ὅλα εἶναι κλειστά*». Καμία ἀπάντηση. Ἐγώ, ἔσωθεν, πληροφορήθηκα ὅτι εἰσακούστηκε ἡ δέησή μου. Ὅτι ὅσα ἐμπόδια κι ἂν ὑπάρξουν, ὁ Θεὸς ὑπέγραψε τὴν ἀποστολή μου· πράγματι, αὐτὸ ἦταν τὸ θέλημά Του.

Στὴν Ἀμερική

Στὴ συνέχεια πῆγα στὴν Ἀμερική νὰ δῶ πῶς εἶχαν τὰ πράγματα. Διεπίστωσα μεγάλα ἐμπόδια. Ἦταν σύντομη ἡ ἀποδημία μου, μόλις δώδεκα ἡμερῶν. Τὶς δέκα τὶς πέρασα σὲ καραντίνα. Μὲ παγίδευσε ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ στὸ Kingston, στὴ Νέα Ὑόρκη. Ὅταν κατάλαβα τὴν παγίδα, πῆρα ταξὶ καὶ ἔφυγα γιὰ τὴν Ἀστόρια. Φιλοξενήθηκα μὲ τὴν πρεσβυτέρα σὲ ἕνα σπίτι κάποιου Μακεδόνα, ποὺ ἦταν καὶ ἐκκλησιαστικὸς σύμβουλος στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου στὴν Ἀστόρια.

Λειτουργήσα τὴν ἐπομένη. Χάρηκαν. Μὲ θεώρησαν κατάλληλο καὶ ἔφυγα ἱκανοποιημένος, μὲ τὴν ὑπόσχεση ὅτι θὰ μὲ καλοῦσε ὁ προϊστάμενος διὰ μέσου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Ὁ ἴδιος μοῦ τὸ ὑποσχέθηκε.

Ἡ ὑπόσχεση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου γιὰ τὴν τακτοποίησή μου

Ὁ καιρὸς περνοῦσε· ἡ γραπτὴ ἀπάντηση ποὺ ἦρθε ἦταν: «*Ὁ Θεὸς θὰ ἐνεργήσει ἀλλοῦ καὶ ἀλλιῶς*». Ὁ ὀρίζοντας σκοτείνιασε, τὰ ἔχει αὐτὰ ἡ ζωὴ. Ἐγραψα γράμμα στὸν Ἀρχιεπίσκοπο. Ἡ ἀπάντηση ἦταν νὰ πάω στὶς 23 μὲ 29 Ἰουνίου γιὰ τὴν τακτοποίησή μου. Ἔτσι καὶ ἔγινε. Πῆγα στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ, ἀλλὰ ἄφαντος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος. Περίμενα εἰς μάτην.

Στὴν ἐξαιρετικὰ δύσκολη θέση ποὺ βρισκόμασταν, ἔδειξε τὸν δρόμο μας ὁ φιλάνθρωπος Πατέρας μας δι' ἄλλης ὁδοῦ, ὅπως στοὺς εὐλαβεῖς μάγους στὴν προσκύνησή Του. Ἀδικαιολόγητη ἡ ἀδιαφορία καὶ ἡ καθυστέρηση τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς γιὰ τὴν τακτοποίησή μου. Ὁ χρόνος πίεζε· ἔπρεπε νὰ βρεθῆ λύση. Πέρασε περίπου ἕνας χρόνος μαρτυρικός.

Πάντα συνεργεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν

Ἦμασταν μὲ τὴν πρεσβυτέρα μου στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης στὴν Ἀστόρια. Μετὰ τὴν προσευχή μας εἶδα τὴν πρεσβυ-

τέρα νὰ μὴν μπορεῖ νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά της, ἀναλογιζόμενη τὴν κατάστασή μας. Ἐκείνη τὴ στιγμή ἤρθε ἡ νεωκόρος, ζήτησε νὰ μάθει τὸ πρόβλημά μας καὶ σὲ τί θὰ μπορούσε νὰ μᾶς ἐξυπηρετήσῃ. Ἦταν Θεόσταλη. Ὅταν τῆς ἐκθέσαμε τὴν κατάστασή μας, αὐθόρμητα μᾶς λέει ὅτι ἐκεῖ δίπλα ὑπῆρχε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου, ὅτι εἶχαν σχολεῖα δημοτικῆς ἐκπαίδευσης καὶ δύο τάξεις Γυμνασίου. Ἦταν, πράγματι, ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ. Σημειωτέον ὅτι ἀνήκαν στὸ Πάτριον λεγόμενο ἢ Ἐκκλησιαστικὸ Ἡμερολόγιο. Κάτι ποῦ μὲ ἐξέφραζε, γιατί, ὅπως καὶ ἐδῶ καταθέτω, μὲ προβλημάτισε τὸ ἡμερολογιακὸ σχίσμα ἀπὸ τὸ 1955, ὅταν ἤμουν πρωτοετῆς στὸ γυμνάσιο.

Πήγαμε. Ἡ συνάντηση ἦταν τόσο γιὰ ἐμᾶς ὅσο καὶ γιὰ τοὺς ἐκεῖ πατέρες «μάννα ἐξ οὐρανοῦ». Ἡ συνεξήγηση Χριστιανικῆ. Ἐγὼ τοὺς εἶπα ὅτι ἀνήκω στὸ νέο ἡμερολόγιο, ἀλλὰ περιμένω τὸν κατάλληλο χρόνο. Μὲ δέχθηκαν μὲ ἐνθουσιασμό. Μὲ ἔκριναν κατάλληλο γιὰ νὰ σωθῆ μία ἐνορία, ἡ ὁποία εἶχε προβλήματα, ἦταν ὑπὸ διάλυση. Μὲ τὴν χάρη τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Θεομήτορος ἀνώδυνα, ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα, στὴν πρώτη Θεία Λειτουργία, ἤρθαν ὅλοι, γιατί καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ μὲ θεωροῦσαν ἐξ ὀλοκλήρου δικό τους.

Γιὰ μένα, ἐπίσης, ἦταν δῶρο Θεοῦ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐνορία ἀνέλαβαν καὶ τὴν ἀποκατάστασή μου ὡς ἐκπαιδευτικοῦ. Μοῦ ἔδωσαν σπίτι, ἰδιωτικὸ αὐτοκίνητο καὶ μὲ προσέλαβαν, ἐπιπλέον, ὡς ὀδηγὸ σὲ μικρὸ σχολικὸ λεωφορεῖο. Εἶχαμε καὶ ἐβδομαδιαῖα ἐκπομπὴ σὲ ραδιοφωνικὸ σταθμό.

Στὶς μεγάλες δυσκολίες θάρρος, μὴ φοβοῦ

Ὅταν μοῦ εἶπαν ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ ἐφημέριος καὶ δάσκαλος, θὰ διανέμω καὶ πενήντα μαθητὲς μὲ σχολικὸ λεωφορεῖο μετὰ τὸ μάθημά τους, αὐτὸ μὲ ἔκανε περίλυπο. Ποῦ νὰ θυμᾶμαι ποῦ πρέπει νὰ σταματῶ γιὰ νὰ ἀφήνω τὸ κάθε παιδί; Κάποιος ἀρχιμανδρίτης μοῦ ἔδειξε ἀπὸ ποῦ θὰ ξεκινῶ μέχρι νὰ τελειώσω μὲ ὅλα τὰ παιδιά.

Ἦ, αὐτὸ ποῦ νόμιζα ἀνυπέρβλητο πρόβλημα καὶ μεγάλη μου συμφορά, ἀποδείχθηκε ὅτι δὲν ὑπῆρχε. Μπῆκα στὸ λεωφορεῖο καὶ εἶπα στὰ παιδιά τὸ πρόβλημά μου. Σχεδὸν τὰ μισὰ μοῦ εἶπαν ὅτι αὐτὰ θὰ μὲ καθοδηγοῦσαν. Κατάλαβα ὅτι τὸ κάθε παιδί γνώριζε ποῦ θὰ ἔπρεπε νὰ κάνω στάση. Ἐρχόντουσαν δίπλα μου καὶ μοῦ ἔδειχναν τὸ

σημεῖο πού θά ἔπρεπε νά σταθμεύσω.

Τὸ ἀδιέξοδο τῶν Ἑβραίων καὶ τὸ δικό μου

Ἡ δυσκολία αὐτὴ μου θύμισε τὴ δύσκολη θέση πού βρέθηκαν οἱ Ἑβραῖοι, ὅταν ἔφθασαν στὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα. Μπροστὰ ἢ Ἐρυθρὰ Θάλασσα, δεξιὰ κακοτράχαλα βουνά, ἀριστερὰ ἀπέραντη ἔρημος καὶ πίσω ὁ πάνοπλος στρατὸς τοῦ Φαραώ. Καὶ ὅμως, μὲ μία κίνησή του μὲ τὴ ράβδο του ὁ Μωυσῆς ἔδωσε τὴ λύση. Ὁ Θεὸς ἔδωσε τὴ λύση. Αὐτὸς εἶναι ὁ Θεὸς μας. Τώρα ἔπρεπε νά φανῶ συνεπῆς στὸ συμβόλαιο πού ἔκανα μὲ τὸν Οὐράνιο Πατέρα μου, ὅτι δηλαδὴ θά δουλεύω συνειδητά.

Διορισμὸς ἀπὸ Ἀρχιεπισκοπή

Στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ γεννήθηκε προβληματισμὸς γιὰ τὸ πῶς ἄφησαν νά φύγῃ αὐτὸς ὁ παπᾶς! Ἔτσι, κινούμενοι ἀπὸ τὸν Παράκλητο, μὲ δέχθηκαν, μὲ διόρισαν κανονικὰ στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῶν Ἁγίων Γεωργίου καὶ Δημητρίου στοὺς 103 δρόμους τοῦ Μανχάταν.

Τώρα, μετὰ τὸ διορισμὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὑπηρετῶ τοὺς προστάτες μου καὶ στρατηγούς Ἁγίους (Γεώργιο καὶ Δημήτριο). Ἡ ἀγάπη τῶν συμπατριωτῶν μεγάλη. Ἡ ὅλη συμπαράστασή τους ἄριστη. Σὲ χρόνο μηδέν μὲ νοικοκύρεψαν. Τὸ θαυμαστό· ἐπειδὴ ἡ πολεμικὴ λόγω φθόνου - ζήλιας καὶ ἄλλων ἀδυναμιῶν ἀπὸ μεγάλους καὶ μικροὺς ἦταν αἰσθητή, μὲ ἀνάγκασαν καὶ ἔλεγα στὴν προσευχή μου: «Ποίησον μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν, καὶ ἰδέτωσαν οἱ μισοῦντές με καὶ καταισχυρθήτωσαν, ὅτι Σὺ Κύριε ἐβοήθησάς μοι καὶ παρεκάλεσάς με» [ψαλμ. 85,17]. Ἀπόδοση: «Κάνε πρὸς σωτηρίαν μου ἕκτακτον θαῦμα, καὶ ἅς τὸ ἴδουν αὐτοί, οἱ ὅποιοι μὲ μισοῦν καὶ ἅς καταντροπιασθοῦν, διότι Σὺ Κύριε πράγματι μὲ ἐβοήθησες εἰς τὴν θλίψιν μου καὶ μὲ παρηγόρησες».

Ἡ Διακονία μου στοὺς στρατηγούς μου, Ἅγιο Γεώργιο καὶ Δημήτριο, στὸ Μανχάταν

Εἶχα ἐπίγνωση ὅτι ἤμουν ἐλλιπής, γιὰτὶ δὲν γνώριζα τὴν Ἀγγλικὴ γλώσσα. Ὅμως, ἐπειδὴ γνώριζα τὴν γλώσσα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, αὐτὴ ἀναπλήρωσε τὰ κενά μου.

Ἡ συνεργασία μας ἦταν ἰδανικὴ. Σεβόμουν τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ. Αὐτοὶ εἶχαν ὅλο τὸν ἐκκλησιαστικὸ καὶ οἰκονομικὸ τομέα. Ἐγὼ φρόντιζα γιὰ τὰ πνευματικά, προσπαθώντας μὲ ὅλες μου τίς

δυνάμεις νὰ ἐφαρμόσω ὅ,τι ὑποσχέθηκα στὸν Οὐράνιο Ἀρχιερέα, σχετικὰ μὲ τὴν διαποίμανση τῶν λογικῶν Του προβάτων. Δὲν ξεχνοῦσα τίς συνθήκες ποὺ βίωνα.

Συγκλονιστικὴ εἶδηση – Ἀνταπόκριση τοῦ Θεοῦ

Δὲν πέρασαν δύο χρόνια καὶ ἡ Ἐσταυρωμένη Ἀγάπη μὲ τακτοποίησε οἰκογενειακῶς σὲ μία γωνιακὴ πολυκατοικία ἔξι διαμερισμάτων μὲ ὑπόγειο καθαριστήριον καὶ γκαράζ καὶ ἄλλους βοηθητικούς χώρους [*εἰκόνα 4 - σελ. 118*]. Καταβάλλαμε μηνιαῖα τὸ τίμημα τοῦ στεγαστικοῦ δανείου καὶ περίσσευαν καὶ χίλια δολάρια.

Θερμὲς εὐχαριστίες σὲ κληρικούς καὶ λαϊκούς, γιὰ τὴν ἀγάπη τους, μετὰ τὸν φιλόανθρωπο Πατέρα μας καὶ τὴν Μητέρα Του.

Ἀποτίω τὴν εὐγνωμοσύνη μου στοὺς πατέρες

Ἐπιστρέφω. Ἀποτίω τὴν εὐγνωμοσύνη μου στοὺς πατέρες τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου. Ὑπῆρξαν ἀληθινὰ εὐεργέτες μου. Λόγου χάριν, μοῦ ὑπέδειξαν, καὶ ἐν μέρει τὸ ἀπαίτησαν, νὰ ἐγγραφῶ στὸ σύστημα ἀσφάλισης. Ἐγὼ ἀντέτεινα ὅτι σὲ δύο χρόνια θὰ ἐπιστρέψω στὴν Ἑλλάδα. Ὅμως εἶχαν ἀπόλυτο δίκαιο· μέχρι καὶ σήμερα δικαιώνονται. Κύριος ὁ Θεὸς νὰ εἶναι ἀνταποδότης.

Περὶ ἐορτολογίου

Γνωστὸ τὸ πρόβλημα περὶ ἐορτολογίου. Ἡ κακία μας, τὰ πάθη μας, οἱ ἁμαρτίες μας τὸ γέννησαν, τὸ τρέφουν καὶ τὸ συντηροῦν. Γιὰ νὰ καταλάβεις τὸ πρόβλημα, ἀδελφέ, χρειάζεται νὰ εἶσαι εὐθύς, εἰλικρινής, λεβέντης καὶ μὲ φρόνημα πρὸ πάντων ταπεινός. Ἄν σὲ κυβερνοῦν ἡ ἰδιοτέλεια, ἡ δόξα, τὸ συμφέρον, «*ἡ ἱερὴ πολιτικὴ*» καὶ ἕνας σωρὸς «*προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις*» κάτσε στὰ αὐγά σου (κατὰ τὴ λαϊκὴ ρῆση) καὶ μὴν μεγαλώνεις τὴν εὐθύνη σου. Γιατὶ «*ὁ Θεὸς δὲν ἐμπαίζεται*» καὶ ἀλοίμονό σου «*ἂν πέσης στὰ χέρια τοῦ ζῶντος Θεοῦ*».

Ἀδελφία, μορφωμένοι καὶ ἀμόρφωτοι, παπάδες, δεσποτάδες, ἡγούμενοι, μοναχοί, θεολόγοι καὶ λαϊκοί, τὸ κόσκινο πρὸ τῶν θυρῶν. Σὲ λίγο στεκόμαστε πρὸ τοῦ ἀδεκάστου φοβεροῦ Κριτοῦ. Καιρὸς νὰ βρεθοῦμε στὸ λεῖμμα (ὑπόλοιπο), στοὺς λίγους. Τέρμα στίς προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις. ***Ἐπιστροφή στὴν διαχρονικὴ ἐκκλησία, αὐτὴν πρὸ τοῦ 1924, οὔτε σὲ παρατάξεις Γ.Ο.Χ. οὔτε στὸν Οἰκουμενισμό.***

Τελεία καὶ παῦλα.

Γνωριμία με τὸν π. Ἀντώνιο Μορφέσση

Στὴν ἐνορία ποὺ ὑπηρετοῦσα, τῶν Ἁγίων Γεωργίου καὶ Δημητρίου, ἐρχόντουσαν πολλοὶ νὰ μὲ συμβουλευθοῦν ἂν ἔπρεπε νὰ πᾶνε στὴ λειτουργία τῆς Πενσυλβάνια. Ἐκεῖ λειτουργοῦσε ὁ π. Ἀντώνιος Μορφέσσης καὶ γινόταν «βιομηχανία θαυμάτων» (αὐτὸ ποὺ γίνεται σήμερα στὸν Λυκαβηττὸ ἀπὸ τὸν π. Δημήτριο, πιστὸ μαθητὴ τοῦ πατρὸς Ἀντ. Μορφέσση, σύμφωνα μὲ τὴν ὁμολογία τοῦ ἰδίου τοῦ πατρὸς Δημητρίου – ὑπάρχει σχετικὸ βίντεο).

Προκειμένου νὰ ἀποφανθῶ, δηλαδή νὰ τοὺς πῶ ἂν θὰ ἔπρεπε νὰ πᾶνε ἢ ὄχι, ἤθελα νὰ ἔχω ἰδίαν ἀντίληψιν, τὸ τί δηλαδή γινόταν, γιὰ νὰ μὴν ἀδικήσω τὸν πατέρα. Πῆγα τρεῖς φορές. Τὴν πρώτη φορά συναντηθήκαμε μέσα στὸν Ναό, στὸ Ἱερό. Εἶδα ὅτι, ὅταν ὁ πατὴρ Ἀντώνιος Μορφέσσης μὲ ἀντίκρισε, εἶχε κάποιον προβληματισμό. Ἦμασταν πίσω ἀπὸ τὴν Ἁγία Τράπεζα. Μοῦ ζήτησε νὰ ψάλω κάτι καὶ ἔψαλα τὸ «*Θεοτόκε Παρθένε*». Ἦταν ἀμήχανος.

Πῶς ἐκεῖνος ἔγινε θαυματοποιός

Μιλήσαμε γιὰ πολλὰ θέματα. Θυμᾶμαι, μοῦ εἶπε πῶς ἀπέκτησε αὐτὸ τὸ χάρισμα τῆς θαυματοποιΐας! Ἦταν στὴν Φλόριντα, σὲ μιὰ αἴθουσα συγκέντρωσης πιστῶν προτεσταντῶν, μὲ παρόντα τετρακόσια ἄτομα. Μοῦ εἶπε ὅτι καθόταν στὰ τελευταῖα καθίσματα. Μιλοῦσε μία μελαμψὴ ἱεροκήρυκας. Ξαφνικὰ τὸν κάλεσε. Πῆγε ἐκεῖ ποὺ μιλοῦσε. Τὸν διάβασε. Αὐτὸ ἦταν, ἔγινε θαυματοποιός!

Πλησίαζε τὰ χέρια του στοὺς ἀνθρώπους· δίπλα του πάντοτε ὑπῆρχαν δύο ἄτομα γιὰ νὰ πιάνουν αὐτὸν ποὺ θὰ ἔπεφτε, νὰ μὴν χτυπήσει. Ὅ,τι κάνουν ἀκόμα καὶ σήμερα οἱ Πεντηκοστιανοί. Μοῦ εἶπε ὅτι στὴν προσκομιδὴ βγάζει μερίδα γιὰ ὄλους, ἀκόμα καὶ γιὰ τὰ ζῶα καὶ τὰ λουλούδια!

Θέλησε νὰ μοῦ δώσει αὐτὸ τὸ χάρισμα

Τὴν τρίτη φορά ποὺ πῆγα, μοῦ εἶπε νὰ προσευχηθῆ γιὰ νὰ ἔρθῃ καὶ σὲ μένα ἢ χάρις καὶ ἀσφαλῶς νὰ κάνω θαύματα. Ἡ συνείδησή μου, ὅμως, μοῦ ἔλεγε ὅτι ὁ πάτερ ἦταν σὲ μεγάλη πλάνη. Τὸ ἴδιο ἔλεγε τότε καὶ ὁ μακαρίτης σήμερα π. Ἐφραὶμ τῆς Ἀριζόνα. Ἦρθαν, ἐν τῷ μεταξὺ, δίπλα μου δύο ἄνδρες γιὰ νὰ μὲ πιάσουν, γιὰτὶ μοῦ εἶπε ὁ π. Ἀντώνιος ὅτι θὰ πέσω ἀλλὰ νὰ μὴ φοβηθῶ. Βρέθηκα πρὸ διλήμματος. Ὁ πονηρὸς μοῦ ἔλεγε ὅτι θὰ κάνω θαύματα. Ἰδίως ὡς

ἐκπαιδευτικὸς ποὺ ἤμουν μὲ περίμενε πολλὴ δόξα. Μοῦ φούσκωνε τὰ μυαλά. Ἀλλὰ ἡ συνείδησή μου μὲ συνεκλόνηζε. Μοῦ ἔλεγε: «*Πρόσεχε, εἶναι παγίδα πλάνης, αἴρεση ὀλοφάνερη. Ἡ πηγὴ, ἀπὸ τὴν ὁποία πῆρε ὁ πάτερ τὸ χάρισμα, ἐωσφορικὴ*».

Ἡ Ὁρθόδοξη ὁμολογία μου

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ κόσμος ἄκουγε αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔλεγε. Θεώρησα ὀρθὸν νὰ ὁμολογήσω καὶ νὰ συγκρουσθῶ μὲ τὸν πονηρό. Νὰ κάνω πίσω δὲν μοῦ ἦταν ἐπιτρεπτό. Ἀνοίγω τὰ χέρια μου σὲ σχῆμα σταυροῦ καὶ τοῦ λέω: «*Ἴδοῦ ἡ Ρόδος, ἴδοῦ καὶ τὸ πῆδημα*». Ἐγὼ τὴν Ὁρθόδοξη ὁμολογία μου καὶ ὁ πάτερ τὶς δικές του προσευχές.

Ἀποτέλεσμα; Μόλις πλησίαζε τὰ χέρια του στὸ μισὸ μέτρο, μία ἀόρατη δύναμη τὸν ἔδιωχνε μακριά. Αὐτὸ ἔγινε δύο - τρεῖς φορές. Ὅμως, τὸ πιὸ καταπληκτικὸ ἦταν ὅτι τὴν ἴδια ὥρα καταλάβαινα σὰν ἓνα κομμάτι πάγου νὰ γυρίζει γύρω ἀπὸ τὴν καρδιά μου. Μοῦ ἦταν ἔντονα αἰσθητό. Ἡ ἐξήγηση εἶναι ὅτι τὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα ἤθελε νὰ μπῆ στὴν καρδιά μου. Ἐπειδὴ, ὅμως, δὲν τὸ δεχόμουν δὲν μποροῦσε νὰ μπῆ.

Συνεπῶς καὶ σήμερα, ***οἱ τῆς Νέας Τάξης*** θέλουν νὰ μᾶς σκλαβώσουν μὲ δόλιους τρόπους καὶ νὰ μᾶς παραδώσουν στὸν ἀνθρωποκτόνο μὲ τὴν ***κάρτα τοῦ πολίτη***, μὲ τὸ ***ἐμβόλιο*** τώρα, καὶ ἴσως αὔριο μὲ ἄλλα σατανικὰ μέσα. Νὰ τὰ πάρουμε, δηλαδή, μὲ τὴ θέλησή μας. Ἀπὸ ἐμᾶς τὸν καθένα ἐξαρτᾶται ποῦ θὰ δώσουμε «*τὸ χρυσοῦ μῆλο τῆς καρδιάς μας, τὴ θέλησή μας, τὴν προαίρεσή μας, τὴν ψυχὴ μας*».

Ἕνας μεγάλος πειρασμός

Ζούσαμε μιὰ ὁμορφὴ οἰκογενειακὴ ζωὴ. Ἀλλὰ ὁ ἀρχέκακος ὄφις, ὁ φθονερός καὶ ἀνθρωποκτόνος, ὑπέφερε καὶ ἔστησε μιὰ παγίδα. Πλησίαζαν οἱ μέρες τοῦ ἐορτασμοῦ τῶν Ἁγίων μας, δηλαδή ἡ πανήγυρις. Τὸ πρόγραμμα τὸ εἶχε ἀναλάβει ἐξ ὀλοκλήρου ὁ Ἀναστάσιος, ὡς ὁ πλέον κατάλληλος καὶ ἀρμόδιος ἐκκλησιαστικὸς ἐπίτροπος. Κατήρτησε τὸ πρόγραμμα, ἀλλὰ ἀσφαλῶς συνεργεῖα τοῦ μισόκαλου μπέρδεψε τὸν Ἀρχιεπίσκοπο μὲ τὸν ἱεροκήρυκα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, πολὺ ἀγαπητὸ καὶ σὲ μένα καὶ στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ. Τὸν Ἀρχιεπίσκοπο, δηλαδή, τὸν ἔκανε ἱεροκήρυκα καὶ τὸν ἱεροκήρυκα Ἀρχιεπίσκοπο.

Τὴν ἐπομένη, ὅταν εἶδε στὸν ἡμερήσιο τύπο «*Ἐθνικὸς κῆρυξ*» καὶ σὲ ἄλλες ἐφημερίδες τὸ λάθος του, ἀμέσως ἔτρεξε στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ νὰ τὸ διορθώσῃ καὶ νὰ καλύψῃ τὸν ἱερέα, ὁ ὁποῖος καταφανῶς δὲν ἔφερε καμία εὐθύνη. Ὅμως, τὸ κακὸ ἔγινε καὶ δυστυχῶς κλήθηκα στὴν Ἀρχιεπισκοπή, ὅπου ἀπ’ τὸν Θεοφιλέστατο Μελόης Φιλόθεο μοῦ ἔγιναν παρατηρήσεις. Μεταξὺ τῶν ἄλλων μοῦ εἶπε: «*Εἶσαι καὶ θεολόγος*».

Ἡ διπλοθεσία μου

Ὁμολογῶ ὅτι ἡ διπλοθεσία ἦταν κάτι τὸ ὁποῖο δὲν καθόταν καλὰ στὴ συνείδησή μου. Ναὶ μὲν νόμιμο, ἀλλὰ πῶς νὰ τὸ κάνουμε, εἶχε ἄσχημο ἀντίκτυπο. Ἕνας μαθητῆς τοῦ γυμνασίου μὲ ἔκρινε σκληρά. Ἕνας ἄλλος μαθητῆς λυκείου ἔκανε, ἐν ὥρᾳ μαθήματος, ἐρώτηση γιὰ τὸ αὐτοκίνητο. Ἐδῶσα ἀπάντηση. Ἡ ἐρώτηση τώρα τοῦ μαθητῆ ἦταν ἐὰν μὲ ἀποζημιώνει γι’ αὐτὴν τὴν ὑπηρεσία μου τὸ κράτος ἢ ἡ ἐκκλησία. Ἀπάντησα ἀρνητικά.

Ἡ ἀπάντησή μου, λοιπόν, ἦταν: «*Εἶστε ἐσεῖς μάρτυρες, τὰ παιδιά. Κάθε ἐβδομάδα δὲν ἔρχομαι στὰ χωριά σας;*». Ἐκανα ἱεραποστολή. Πήγαίνα στὰ καφενεῖα, στὰ σπίτια τους, ἦταν ἐνθουσιασμένοι. Ἐγραψαν σχετικὴ ἐπιστολὴ στὸν Μητροπολίτη μου εὐχαριστώντας τον. Ἡ ἀπόσταση ποὺ διένυα γιὰ νὰ ἐξυπηρετῶ τὴν οἰκογένεια καὶ τὴν ἐνορία, ποὺ ἀπῆχαν ἑκατοντάδες χιλιόμετρα, τεράστια. Νομίζω ὅτι θὰ μπορούσαν νὰ βοηθήσουν οἱ προϊστάμενοί μου καὶ νὰ ἀποφεύγονταν τὰ ἔξοδα. Ἀλλὰ ποῦ αὐτὴ ἡ κατανόηση καὶ ἀρωγή!

Μαζὶ μὲ τὴ διπλοθεσία μὲ ἔκριναν καὶ γιὰ τὸ αὐτοκίνητο. Ἐκεῖ ποὺ ὑπηρετοῦσα, μία γυναίκα θὰ χῶριζε τὸν σύζυγό της, γιατί ντρεπόταν νὰ μπαίνει σὲ ἓνα ἴδιας μάρκας αὐτοκίνητο μὲ τὸ δικό μου! Ὅταν, λοιπόν, ἔδωσα αὐτὲς τὶς ἐξηγήσεις, τότε συμφώνησαν ὅτι ἄξιζα νὰ ἔχω ἓνα τόσο ταπεινὸ αὐτοκίνητο γιὰ νὰ ἐξυπηρετοῦμαι ἐγὼ καὶ ἡ πολύτεκνη οἰκογένειά μου.

Ἡ ἀπαλλαγὴ μου ἀπὸ τὴ διπλοθεσία

Παρ’ ὅλα αὐτὰ ὑπέφερα καὶ δὲν ἤξερα πῶς νὰ ἀπαλλαγῶ. Εὐτυχῶς τὴ λύση τὴν ἔδωσε τὸ κράτος καὶ ἡ ἐπίσημη ἐκκλησία, δηλαδὴ ἡ ἱεραρχία. Μᾶς εἶπαν, διὰ νόμου, νὰ ἐπιλέξουμε μία ἀπὸ τὶς δύο θέσεις. Ἐγὼ εἶπα: «*Δόξα σοι ὁ Θεός*». Ὑπέβαλα ὑπεύθυνη δήλωση ὅτι παραιτοῦμαι ἀπὸ ἐφημέριος καὶ μένω στὴ μέση ἐκπαίδευση μὲ τὰ

ἀρνία τοῦ Ἰησοῦ. Ὅσο γιὰ τὴν ἱερατικὴ μου ιδιότητα, ἀναπαύθηκα ἀπόλυτα στὸ «*δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε*». Ἐκτοτε ὑπηρετοῦσα ἀμισθί, ὅπου οἱ Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχες μὲ ἀπέστειλαν.

Δὲν θὰ τὸ ξεχάσω. Ἦταν ἡ τελευταῖα μου ἀποστολή. Γονάτισα, ζήτησα τὴν εὐλογία τοῦ Σεβασμιωτάτου σὲ ἐνορία ποὺ μὲ ζήτησε τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο. Ἐμφανεστάτη ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ. Τελείωνα τὴν ἀκολουθία, τελείωνα καὶ τὸ κήρυγμα καὶ κανεῖς ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαζόμενο ποίμνιο δὲν ἐκινεῖτο νὰ φύγη. Ἦθελαν νὰ ἀκούσουν περισσότερο. Ἀνδρόγυνα ποὺ ἦταν σὲ διάσταση ἔσμιζαν. Ἄνθρωποι βλάσφημοι σταμάτησαν τὴν βλασφημία. Πολλοὶ καπνιστὲς σταμάτησαν τὸ κάπνισμα. Ὅλοι στὴν ἐκκλησία.

Τί ἀπέγινε ἡ πολυκατοικία

Ἡ ζωὴ εἶναι ἓνας Γολγοθᾶς. Ὁ Κύριός μας εἶπε: «*Ἴδού ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων*» [Ματθ. 1',16]. Ὁ χριστιανικὸς δρόμος «*στενὴ πύλη καὶ τεθλιμμένη ὁδὸς*» [Ματθ. 7',14]. Ἀλλὰ μὴ φοβηθῆτε: «*Ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος*» [Ματθ. 28',28]. Κρατεῖστε τὸν λόγο μου καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς κρατήσω στοὺς μεγάλους πειρασμοὺς ποὺ θὰ ἔρθουν στὴν οἰκουμένη: «*ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγὼ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης*» [Ἀποκ. 3,10].

Ἀρρώστησε ἡ πρεσβυτέρα. Χωρὶς καμία ἀσφάλεια. Οἱ δαπάνες ἀστρονομικές. Σὲ δύο-τρεῖς μῆνες ἡ πολυκατοικία θὰ «τελείωνε». Εὐτυχῶς βρέθηκαν ὁμογενεῖς, οἱ ὁποῖοι μᾶς ὑπέδειξαν δικηγόρους μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ τὴν γλυτώσουμε. Ὅπως καὶ ἔγινε. Τότε εἶπα στὴν οἰκογένεια ὅτι τώρα ἡ πολυκατοικία ἀνήκει στὴν μεγάλη οἰκογένεια, δηλαδὴ τοῦ Ἀδάμ. ***Ἔτσι ἔγιναν τὰ ἔργα ποὺ μᾶς ἐξυπηρετοῦν σήμε-
ρα γιὰ τὶς πνευματικὲς μας ἀνάγκες.*** Ἦδη τὰ παιδιά εἶχαν μεγαλώσει, σπούδασαν ὅ,τι ἤθελαν καὶ θὰ μπορούσαν, ἐὰν ἐπιθυμοῦσαν, νὰ προχωρήσουν. Γιατί, ἀληθινά, ἡ χώρα αὐτὴ δίνει εὐκαιρίες, σὲ αὐτοὺς ποὺ τὰ μυαλά τους λειτουργοῦν καλὰ, νὰ προοδεύσουν ὅπου θέλουν.

Ἡ ὁμολογία μου περὶ Μασονίας

Σὲ ὅλη μου τὴ Διακονία, ἐπὶ ἐξαετία ὡς ἱεροδιάκονος καὶ πάνω ἀπὸ πεντηκονταετίας ὡς ἱερέας-πρεσβύτερος, δὲν ὑπέστειλα τὴ ση-

μαία τῆς Ἀλήθειας, ἡ ὁποία πράγματι εἶναι βαριά καὶ στοιχίζει. Στὸν ἀρχηγό μας στοίχισε ὁ Σταυρὸς καὶ σὲ ὄλους τοὺς μιμητὲς Του πολλὰς ταλαιπωρίες καὶ δυσκολίες.

Ἔτσι, σύμφωνα μὲ τὴν πεποίθησή μου, ἡ Μασονία, ὡς ὑπηρετὴς τοῦ Ἐωσφόρου, δημιούργησε καὶ δημιουργεῖ μεγάλα προβλήματα στὴν Ἐκκλησία καὶ γενικὰ στὴν ἀνθρωπότητα, μέχρι τὸν ἐρχομὸ τοῦ Ἀντιχρίστου. Δυστυχῶς, αὐτὸν τὸν ἄχαρο καὶ κολάσιμο ρόλο ὑπηρετοῦν αὐτὰ μας τὰ ἀδέλφια. Διαφώτιζα τὸν λαό. Ἔλεγα ὅτι ἡ Μασονία εἶναι Λερναία Ὑδρα. Ποῦ; Δίπλα στὴν Ἀρχιεπισκοπή!

Πιστεύω ὅτι αὐτὴ μου ἡ ὁμολογία εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴ διακοπὴ τῆς ἀποσπάσεώς μου. Τώρα ἔπρεπε νὰ ἐπιλέξω ἢ νὰ μείνω, ἔχοντας ὅλες τὶς ἀνέσεις στὴν Ἀμερικὴ ἢ νὰ ἐπιστρέψω ὡς ἐκπαιδευτικὸς καὶ μόνο, γιατί ἡ ἀπόφασίς μου ἦταν ἀμετάκλητη στὸ νὰ μὴν δεχθῶ ἐνορία.

Ἐπάκουσα στὴ συνείδησή μου καὶ στὸν πνευματικὸ μου. Τότε εἶχα πνευματικὸ τὸν π. Ἰάκωβο Τσαλίκη, ὄντως ἐνάρετο καὶ μὲ ἀγιότητα, πλὴν... Τὸν Δεσποτικὸ φόβο τὸν βίωσα μαζί του. Λόγω, ὅμως, τοῦ βαθύτατου σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀγιότητά του, δὲν ἔδωσα συνέχεια. Τὸν μνημονεύω ὡς πατέρα μου. Καὶ τώρα ἀκόμα ζητῶ τὶς πρεσβεῖες του σὲ θέματα ποὺ ἀντιμετωπίζω καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοὶ συμπρεσβύτεροι. Καὶ δὲν εἶναι ὀλίγα...

Ἐπιστροφή στὸ νόστιμον ἡμᾶρ

Ἡ εὐδοκία τοῦ Θεοῦ ἦταν νὰ ἐπιστρέψω στὴν πατρίδα καὶ νὰ ἐτοιμάσω αὐτὰ ποὺ σήμερα μᾶς εἶναι τόσο χρήσιμα. Ἔτσι πῆρα τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἔκανε αὐτὰ ποὺ ἔχουμε σήμερα. Ὅμως οἱ πικρὲς καρδιὲς καὶ γλῶσσες τί εἶπαν; «Ὁ πάτερ, ὅταν πῆγε στὴν Ἀμερικὴ, ἔγινε Μασόνος. Αὐτὰ ποὺ ἔχτισε τὰ ἔκανε μὲ χρήματα ποὺ ἔκλεψε ὅταν, πρὸ δεκαετηρίδος, ἦταν ἐφημέριος στὴ Νέα Μηχανιώνα Θεσσαλονίκης».

Τὰ εἶπαν αὐτὰ ἄνθρωποι ποὺ ἔγιναν θύματα τοῦ κοινοῦ μας ἐχθροῦ. Ἄνθρωποι δικοί μου καὶ εὐεργετηθέντες μάλιστα. Ἄνθρωποι πνευματικοί, τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸς εἶναι ὁ κόσμος. Τοὺς αἰσθάνομαι εὐεργέτες, θεράποντες ἰατροὺς καὶ καλοὺς μου ἐκπαιδευτὲς. Τοὺς εὐχαριστῶ καὶ τοὺς εὐγνωμονῶ τὰ ἄριστα στὸν παρόντα καὶ μέλλοντα αἰώνα.

Εἶσαι, Πατέρα μου, Τρέλλα

Αὐτὲς καὶ ἄλλες θαυμαστὲς ἐπεμβάσεις τοῦ Χριστοῦ μας, τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν ἁγίων Του ποὺ δὲν μνημόνευσα, ὅταν ἔρχονται στὸν νοῦ μου καταλήγω καὶ λέω: «Κύριέ μου, ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη Θεοῦ, τὰ κρίματά σου ἄβυσσος πολλή· ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις» [ψαλμ. 35,7]. Ἀπόδοση: «Ἡ δικαιοσύνη σου ὑψοῦται ἄσειστος καὶ ἀσάλευτος καὶ αἰωνία, σὰν τὰ θεόκτιστα καὶ πανύψηλα ὄρη. Τὰ σχέδιά σου καὶ αἱ σοφαὶ κρίσεις σου, διὰ τῶν ὁποίων κυβερνᾶται ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἀνεξερεύνητοι, καθὼς τῶν ὠκεανῶν αἱ βαθεῖαι ἄβυσσοι. Διὰ τῆς πανσόφου καὶ ἀγαθῆς προνοίας σου σώζεις ὄχι μόνο τοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ τὰ κτήνη». Γι' αὐτὰ ποὺ γνωρίζω, ἀλλὰ καὶ περισσότερα ποὺ δὲν γνωρίζω, ἐργάστηκες σ' ἐμένα· εἶσαι Πατέρα μου «Τρέλλα».

Αὐτὸ τὸ δικαιολογοῦν οἱ θεοφόροι πατέρες ὅταν λένε: «Ὁ Θεὸς βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτό Του». Ἔγινε ἄνθρωπος γιὰ νὰ κάνει ἐμένα Θεὸ κατὰ χάρη («ἐγὼ εἶπα· θεοὶ ἐστε καὶ υἱοὶ Ὑψίστου πάντες», [ψαλμ. 81,6]).

Συγγνώμη σὲ ὅλους, ὅσους πλήγωσα πάνω στὴν «τρέλλα» μου. Ἔγινα «ἄφρων», μὲ αὐτὰ ποὺ ἔκανα καὶ ἔγραψα γιὰ τὴν δόξα Του καὶ τὴ δική μας οἰκοδομή, σύμφωνα μὲ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο [Β' Κορ. ιβ',11-13]. Μὲ ἀπλά λόγια: «Ἔγινα ἄφρων καυχώμενος. Ἔσεῖς μὲ ἀναγκάσατε. Ἔσεῖς, βεβαίως, ἔπρεπε νὰ μὲ συστήνατε. Διότι καθόλου δὲν ὑστέρησα ἀπὸ τοὺς ἐξαιρετικὰ μεγάλους ἀποστόλους, ἂν καὶ δὲν εἶμαι τίποτα. Αὐτὰ βεβαίως ποὺ ἀποδεικνύουν ὅτι εἶμαι ἀπόστολος, ἔγιναν φανερά σὲ σᾶς μὲ τὸ νὰ ὑπομείνω κάθε δοκιμασία, μὲ θαύματα ποὺ ἀποδεικνύουν τὴν ἀλήθεια τῆς πίστεως καὶ εἶναι καταπληκτικὰ καὶ τελοῦνται μὲ ὑπερφυσικὴ δύναμη. Ποῖα δὲ οἰκονομικὴ μείωση ὑποστήκατε περισσότερο ἀπὸ τὶς ἄλλες ἐκκλησίες, παρὰ μόνον ὅτι ἐγὼ δὲν σᾶς ἐπιβάρυνα; Συγχωρήσατέ μου αὐτὴν τὴν ἀδικία».

Κάτι ποὺ μᾶς λείπει

Χρήσιμο καὶ ὠφέλιμο γιὰ μεγάλους καὶ μικροὺς· **μόνο τὸ Ἀληθινὸ εἶναι αὐτὸ ποὺ μᾶς χρειάζεται, αὐτὸ μᾶς λείπει.** Αὐτὸ ποὺ εἶπε ἡ Αὐτοῦ Ἀλήθεια: «Ἐνὸς δέ ἐστι χρεία» [Λουκ. ι',42]. Τὸ νὰ καθήσουμε παρὰ τοὺς πόδας Του, νὰ μαθητεύσουμε, νὰ Τὸν ἀκούσουμε, νὰ Τὸν προσέξουμε καὶ νὰ βάλουμε «τὰ ζωντανά Του λόγια

στην καρδιά μας» αγωνιζόμενοι να τὰ ἐφαρμόσουμε. Διαφορετικὰ κοροϊδεύουμε «ἐαυτοὺς καὶ ἀλλήλους».

Αὐτὰ ποὺ βιώνουμε τὰ διαπιστώνουμε, ἀλλὰ κολλημένοι καὶ ὑποταγμένοι στὰ πάθη μας ὑποφέρουμε καὶ πονοῦμε, μᾶς ἀρέσει ὅμως νὰ «ρίχνουμε τὸ μπαλάκι τῆς εὐθύνης» σὲ ἄλλους, στρουθοκαμηλίζοντες καὶ δικαιολογοῦντες τὸν ἄτακτο ἑαυτό μας.

Ὅσοι ζωντανοὶ καὶ γενναῖοι, λοιπόν, ἄς εἴμαστε πίσω ἀπὸ τὸν Μοναδικὸ Ἀρχηγὸ τῆς Ζωῆς καὶ πηγὴ κάθε καλοῦ. Ἦδη βρισκόμαστε λίγα μέτρα ἀπ' τὴν πλήρη ἀποκτήνωσι. «*Τῶν φρονίμων ὀλίγα*» (οἱ συνετοὶ ἄνθρωποι δὲν λένε πολλά), σύμφωνα μὲ τὴ ρῆσι.

Ἡ ζωὴ μας εἶναι μονόδρομος. «*Θνητὸν μὲν τὸ σῶμα, ἀθάνατος δὲ ἡ ψυχὴ. Ἐπιμελεῖσθαι τῆς ψυχῆς πράγματος ἀθανάτου*», λέει ἓνας ὕμνος τῆς ἐκκλησίας· τὸ ἴδιο, δέ, τόνιζε καὶ ὁ ἀπάντων ἀνδρῶν σοφότερος Σωκράτης [*Πλάτωνος, Ἀπολογία Σωκράτους*].

Ἐδῶ κατέληξα ἀγαπημένα μου μικρότερα ἀδέρφια. Ὅλους μας ἓνας μᾶς λείπει. Χωρὶς Αὐτὸν ματαιοπονοῦμε. Αὐτὸν σᾶς πρόβαλα. Δὲν σᾶς ὑπέβαλα-ὑπνώτισα οὔτε σᾶς ἐπέβαλα-ἀνάγκασα. Αὐτὸν βιάζομαι νὰ συναντήσω.

Καὶ εὐχομαι νὰ μοῦ πεῖ: «*Ἀληθινὰ ἀγάπησες τὰ ἀρνία μου καὶ τὰ πρόβατά μου*»· «*εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου*» [*Ματθ. κε', 21*], καὶ ὄχι μόνο σὲ μένα ἀλλὰ σὲ ὅλους μας.

Εὐχεσθαι γιὰ μένα.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη, ἐκτίμησι καὶ σεβασμῷ.

Ὁ Δάσκαλός σας,

Διάκονος καὶ Ὑπηρέτης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

καὶ δικός σας.

Πάσχα 2021

Ἐπιστροφή στοῦ Πατρικοῦ Σπίτι, στοὺς πιστοὺς Ἀδελφοὺς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

Πολυαγαπημένα μου ἀδέλφια.

Ὁ Κύριος μᾶς εἶπε: «Ἐὰν δὲν γίνετε σὰν τὰ μικρὰ παιδάκια ἀθῶοι, ἀγνοί, ἀπονήρευτοι, πρόσωπο Θεοῦ δὲν θὰ δεῖτε» [Ματθ. 18',14]. Ἐπιτρέψτε μου νὰ σᾶς μιλήσω ὅπως ἡ καρδιά μου ὑπαγορεύει. Ἦλθε ἡ ὥρα νὰ ξυπνήσουμε καὶ συγχρόνως νὰ πάρουμε σωτήριες ἀποφάσεις. Σύνθημά μας καὶ ἀμετάκλητη ἀπόφαση: «Ἐγὼ καὶ ἡ οἰκογένειά μου θὰ λατρεύσουμε τὸν Κύριο» [Ἰησ. Ναυῆ κδ',15].

Παρακαλῶ, μὴν μᾶς διαφεύγει ὅτι εἴμαστε διπλὰ προδομένοι, πολιτικὰ καὶ Ἐκκλησιαστικά. Οἱ μέρες μας εἶναι παρόμοιες μὲ τὴν παραμονὴ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινούπολης καί, χωρὶς ὑπερβολή, ἀκόμη χειρότερα. Στις 12/12/1452 ἔγινε τὸ συλλεῖτουργο μὲ παπικοὺς καὶ στις 29/5/1453, φεύγοντας ἡ χάρις ποὺ σκέπαζε τὴν Πόλη, ἔγινε ἡ κατάληψή της ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς. Προηγήθηκε διαφθορὰ τῶν πνευματικῶν ἀρχόντων, τῶν πολιτικῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ λαοῦ. Ἡ σημερινὴ πραγματικότητα-κατάσταση, εἶναι ἀναμφισβήτητα χειρότερη. Λέγεται ὅτι δὲν θὰ ἔπεφτε ἡ Πόλη ἐὰν βρισκόνταν ἔστω καὶ πέντε σωστοὶ Χριστιανοί. Ὁ καθένας ἄς κάνει τὸ καθήκον του. Ἄς ἀναλογισθῆ τίς εὐθύνες του.

Δὲν θέλω νὰ σκεφεῖτε ὅτι (μὲ τὴν ἐπιστολή μου αὐτή) σᾶς μιλάω ὡς δάσκαλος (ἄλλωστε ἓνας εἶναι ὁ Δάσκαλός μας) οὔτε σὰν πατέρα (ἓνας εἶναι ὁ Πατέρας μας) ἀλλὰ σὰν ἀδελφός σας, καὶ μάλιστα σὰν

τὸ μικρότερο ἀδελφάκι σας, πὸν τὸ διακρίνει ἢ εἰλικρίνεια, ἢ ἀγνό-
τητα, ἢ ἀπλότητα, ὁ σεβασμὸς, ἢ ἀγάπη καὶ ἢ συστολὴ ντροπῆς, γιατί
μιλάει σὲ μεγαλύτερους καὶ σεβαστοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους.

Μὲ τὴν χάρη καὶ εὐλογία τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ μας Θεοῦ, πὸν μὲ
ἀνέχεται νὰ σᾶς διακονῶ ὀλόψυχα, χωρὶς ἰδιοτέλεια, συμφέρον,
ὑπολογισμοὺς καὶ σκοπιμότητα, τὴν εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ὑπερευλο-
γημένης Μητέρας μας, τῆς Ἀειπαρθένου Θεοτόκου, καὶ τὴν δική σας
εὐχὴ, δεχθεῖτε, σᾶς παρακαλῶ, τὴν καρδιά μου καὶ ὅ,τι ἐν συντομίᾳ
θὰ σᾶς ἐμπιστευθῆ.

Τὸ 1955, σὲ ἡλικία δεκαἕξι ἐτῶν, ἡ ἀνεξερεύνητη βουλή τοῦ
ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ μὲ ὀδήγησε στὴ μέση ἐκπαίδευση (Γυμνάσιο),
χωρὶς τὴν κατάλληλη προετοιμασία. Προηγήθηκαν δέκα χρόνια ἔντο-
νης σκληρῆς «ἐκπαίδευσης» στὰ πρόβατα τοῦ πατέρα μου. Ἐκεῖ ἔμα-
θα τὰ πρῶτα τοῦ Θεοῦ γράμματα καὶ τὴν Βυζαντινὴ μουσική.
Ἦμουν ἀληθινὸς τροβαδοῦρος τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ ἀναψε ἡ Θεϊκὴ φω-
τιά, μὲ κράτησε καὶ μὲ κρατᾷ ἀκόμα στὴν πολυτάραχη ζωὴ μου.
Ἐκεῖ εἶδα τὸν Θεό: «*Ἄσω τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ
μου ἕως ὑπάρχω*», [ψαλμ. 103,33].

Ξεκίνησα τὶς σπουδές μου μὲ τὴν ἀπόφαση ὀλοκληρωτικῆς προ-
σφορᾶς τοῦ ἑαυτοῦ μου στὸν Θεὸ καὶ στὸν συνάνθρωπό μου. Ὅλα
γιὰ ὅλα, γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ τὸν πλησίον, ἰδίως στὰ ἀρνία του, τὰ
μικρὰ παιδιά. Ἦθελα νὰ κηρύξω Χριστὸν Ἐσταυρωμένο καὶ ἀγάπη
γιὰ τὴν Πατρίδα. Παρακαλοῦσα τὸν Οὐράνιο Πατέρα μου νὰ μὲ
κάνει ἱερέα καὶ δάσκαλο. Ζήτησα ἀκόμα νὰ μοῦ δώσει σύνεση καὶ
διάκριση, εὐθύτητα, φρόνημα ταπεινὸ καὶ μιὰ μικρὴ «*Βασιλειάδα*»,
πράγματα ἄπιαστα, ἀδιανόητα γιὰ τὴν περίπτωσή μου καὶ γιὰ τὴν
περίοδο ἐκείνη. Καὶ ὅμως, σήμερα τὰ ζοῦμε.

Τὸν πρῶτο χρόνο στὸ Γυμνάσιο, δέχτηκα δύο πνευματικὰ ταρα-
κουνήματα: *Τὸ πρῶτο*, ἓνας συγχωριανός μου, μαθητῆς τετάρτης
Γυμνασίου, στὴ συζήτησή μας ἀνέφερε ὅτι «*μία ὀμάδα ἐπιστημόνων
ἔκαμαν ἄνθρωπο, δηλαδὴ τὸ παιδί τοῦ σωλῆνα*». Τί ἦταν αὐτὸ πὸν
ἄκουσα! Σκέφτηκα· κι ἐγὼ, πὸν θέλω νὰ γίνω δάσκαλος καὶ παπάς,
τί θὰ λέω στὰ παιδιά καὶ στοὺς ἀνθρώπους, ὅτι δηλαδὴ τὸν ἄνθρωπο
τὸν δημιούργησε ὁ Θεός! Πόσοι, ἀλήθεια, τρελαίνονται ἀπὸ παρό-
μοια παραμύθια! Πόσοι κακουργοῦν στὸ ὄνομα τῆς ἐπιστήμης! Πόσα
παιδιά χάνουν τὸν Θεό, τὴν ἐλπίδα τῆς ζωῆς τους, ἐξ αἰτίας ἡμιμα-

θῶν δασκάλων καὶ πνευματικὰ ἄρρωστων ὁδηγῶν, ἰδίως ὅταν φθάσουν στὴ βαθμίδα τοῦ πανεπιστημίου, ἐνῶ ἡ ἀληθινὴ ἐπιστήμη ὁδηγεῖ στὴν ἀλήθεια, καὶ φυσικὰ ὑπάρχει μία Ἀλήθεια, ὁ Χριστός.

Πέρασε ἓνα ἐξάμηνο συγκλονιστικό. Αὐτὴ ἡ περίοδος τῆς ζωῆς μου ἦταν γιὰ μένα ἡ πρόγευση τῆς κολάσεως. Πόσο δυστυχεῖς εἶναι ὅσοι, γιὰ ὁποιοδήποτε λόγο, χάνουν τὸν Πατέρα τους, τὴν Ὁδό, τὸ Φῶς, τὴν Ἀλήθεια, τὴν πηγὴ τοῦ ζῶντος ὕδατος, τὸν Θεό. Ζητοῦσα στηρίγματα, βοήθεια πνευματικὴ. Ἀλλὰ ποῦ; Εὐτυχῶς ἔπεσαν στὰ χέρια μου ἄρκετὰ βιβλία ἀπολογητικά, ὅπως τὸ «*Ἡ ἐπιστήμη ὀμιλεῖ*» καὶ τὸ «*Οἱ θεμελιωταὶ τῶν ἐπιστημῶν*». Θυμᾶμαι, ἔκανα τὴ σκέψη: «*Ἀφοῦ αὐτοὶ οἱ πιὸ σοφοί, οἱ πατέρες τῶν ἐπιστημῶν, πίστευαν στὸν Θεό, ἄρα ὑπάρχει Θεός*». Μάλιστα, ἐνθυμούμενος τὰ βιώματά μου στὰ πρόβατα τοῦ πατέρα μου, ξαναβρῆκα τὸν ἑαυτό μου. Μᾶλλον μὲ ἐλέησε ὁ Θεός, αὐτὸς ποὺ μὲ προστάτεψε ἐκ κοιλίας μητρός, διατηρώντας με σῶο καὶ ἀβλαβῆ ἀπὸ τὰ 21 χάπια γιὰ τὴν ἐξόντωσή μου: «*Ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρός μου*», [ψαλμ. 138,13].

Αὐτὰ τὰ ἐπέτρεψε ἡ ἀγάπη τοῦ Σωτῆρα μου Χριστοῦ, γιὰ νὰ καταλαβαίνω ἀργότερα σὲ τί πνευματικὸ κενό - χάος ζοῦν ὅσοι ἀστόχησαν, λάθψαν, ἔχασαν τὴν πηγὴ ὅλων τῶν ἀγαθῶν, τὸν Θεό. Ἔτσι, ἀκούω τὸν Κύριό μας νὰ μοῦ λέει: «*Καὶ σὺ ποτε ἐπιστρέψας στήριζον τοὺς ἀδελφούς σου*», [Λουκ. κβ',32], «*καὶ διηγοῦ ὅσα σοι ἐποίησε ὁ Θεός*» (νὰ μιᾶς τί ἔκανε σ' ἐσένα ὁ Κύριος), [Λουκά η',39].

Τὸ δεύτερο γεγονός ἦταν μεγάλη εὐλογία Κυρίου. Εὐδόκησε ὁ Φιλάνθρωπος Κύριός μας νὰ συναντηθῶ σ' ἓνα μικρὸ παρεκκλήσι τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας μὲ ἓναν ἱερομόναχο, Ἰωσήφ τὸ ὄνομά του, στὸν ὁποῖο πρώτη φορὰ ἐξομολογήθηκα. Μὲ προέτρεψε νὰ διαβάζω καθημερινὰ τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Παναγίας. Τὸ δέχτηκα ὀλόψυχα. Τὰ ἀποτελέσματα πολλὰ καὶ θαυμαστά. Πῶς νὰ τὰ διηγηθῶ; Διστάζω, ντρέπομαι· πῶς καταδέχθηκε ἡ Παντάνασσα Μητέρα μας νὰ κάμει τόσα θαυμαστά σ' ἓνα τσομπανόπουλο ἀγροίκο!

Αὐτόν, λοιπόν, τὸν ἱερομόναχο, ἐκεῖνο τὸ διάστημα, τὸν συνέλαβαν, τὸν οδήγησαν στὴν Μητρόπολη καὶ τὸν ἀποσχημάτισαν. Τοῦ ἔβγαλαν τὰ ράσα, τὸν ξύρισαν. Τοὺς παρακάλεσε νὰ τοῦ ἀφήσουν τὰ μουστάκια. Δόθηκε ἡ ἐντολὴ ἀπ' τὸν πρωτοσύγκελο νὰ τοῦ ξυρίσουν καὶ τὰ μουστάκια, τόση σκληρότητα! Γιατὶ αὐτὴ ἡ ἀπάνθρωπη συμπεριφορά; Ποιὸ τὸ ἔγκλημα τοῦ ἀπλοῦ, ἀγίου αὐτοῦ ἱερομόναχου;

Τὸ ἔγκλημά του ἦταν ὅτι *δὲν μποροῦσε νὰ ἀνεχθεῖ τὴν προδοσία τῆς πίστεώς μας, τῆς Ὁρθοδοξίας, μὲ τὴν βιαία ἐπιβολὴ τοῦ παπικοῦ ἡμερολογίου τὸ 1924*. Σὲ ἔνδειξη διαμαρτυρίας, ἀποτειχίστηκε καὶ πιστὰ ἀκολουθοῦσε τὴν παράδοση, τοὺς ἁγίους πατέρες, τὴν μίαν, Ἀγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησία, ποῦ ἵδρυσε διὰ τοῦ αἵματός Του ὁ Κύριός μας καὶ μᾶς παρέδωσαν οἱ Ἀπόστολοι, οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι καὶ οἱ Ἅγιοι τῆς ἐκκλησίας μας.

Σήμερα φθάσαμε νὰ μιᾶμε γιὰ 30.000 ἐκκλησίες!!! Ὅντως ἐξέστημεν, τρελαθήκαμε, παραφρονήσαμε. Καὶ τὸ χειρότερο, τὰ πουλήσαμε ὅλα. Ἡ ἔνωση ἔγινε, ὑπογράφηκε ἀπ' τὸ 1965 καὶ εὐκαίρως - ἀκαίρως ἀκοῦμε, βλέπουμε καὶ διαβάζουμε ἐξωφρενικὰ γεγονότα σὲ βάρος τῆς ὀρθοδοξίας μας. Ὁρθόδοξοι, παπικοὶ καὶ προτεστάντες, βουδιστές, Ἑβραῖοι καὶ μουσουλμάνοι, μάγοι καὶ πυρολάτρες γίναμε ἓνα χαρμάνι τοῦ διαβόλου. Ἄν, δέ, ἀναλογισθοῦμε καὶ τὶς ἐμφανίσεις μεγαλόσχημων κληρικῶν μὲ χρυσοῦφαντους σάκκους, πατερίτσες καὶ μίτρες καὶ «μερσεντές» πολυτελείας, βρεῖτε παρακαλῶ κατάλληλο χαρακτηρισμό, καὶ μάλιστα σὲ μέρες ποῦ διπλασιάστηκαν οἱ αὐτοκτονίες ἀνθρώπων ποῦ δὲν μποροῦν νὰ ἐπιβιώσουν αὐτοὶ καὶ οἱ οἰκογένειές τους λόγω τῆς οἰκονομικῆς κρίσης: «*Θοῦ, Κύριε, φυλακὴν τῷ στόματί μου καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλη μου*», [ψαλμ. 140,3].

Τὸν ἐπόμενο χρόνο εὐδόκησε ὁ φιλάνθρωπος Κύριός μας νὰ γίνω ἱεροσπουδαστής. Βρέθηκα σὲ ἐκκλησιαστικὴ σχολή. Τότε εἶπα: «*Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα*». Τώρα ἄς πεθάνω. Βρέθηκα στὸν παράδεισο. Πολλὰ παιδιά, βέβαια, ἔφευγαν, γιὰτὶ οἱ συνθήκες ἦταν πραγματικὰ σκληρές. Γιὰ μένα ἦταν συνεχεῖς διακοπές, λόγω τῆς προηγηθείσης ἐκπαιδευσεως-σκληραγωγίας. Δύο χρόνια κράτησε ὁ παράδεισός μου. Ἄρχισα νὰ συνειδητοποιῶ ὅτι κάτι δὲν πάει καλά. Ἐν τῷ μεταξύ τιμήθηκα μὲ πολλὰ ἀξιώματα. Νομίζω ἦταν λάθος τοῦ κ. Διευθυντοῦ, γιὰτὶ αὐτὸ προκάλεσε φθόνο μὲ ὀδυνηρές συνέπειες γιὰ μένα.

Τότε ἄρχισε πιὸ ἐντατικὴ ἐκπαίδευση. Ἐπεσε βάσκανο μάτι, ἔπεσε φοβερὸς φθόνος, ζήλια· τὶς συνέπειες ἀκόμα τὶς ἀντιμετωπίζω. Ἐγινε ἀληθινὸς σκόλοπας κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο. Ὅμως «*εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον*». Ὅταν συναντοῦσα τὶς δυσκολίες, ἐνοχοποιοῦσα τὸν ἑαυτό μου, προσπαθοῦσα νὰ γίνω πιὸ σωστός. Ὅσο,

ὅμως, προσπαθοῦσα νὰ γίνω καλύτερος (*αὐτὸ διαπιστώνω καὶ σήμε-
ρα πὸ εἶμαι πλέον γέρων*) τόσο περισσότερο συναντοῦσα ὄλο καὶ
μεγαλύτερες δυσκολίες. Τώρα γνωρίζω, σύμφωνα μὲ τοὺς ἀγίους
πατέρες καὶ μάλιστα τὴν Ἁγία Γραφή, ὅτι, ὅπου πολλές δοκιμασίες,
ἐκεῖ ἀναπαύεται τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ [*Α' Πέτ. δ', 12-14*].

Κατέληξα στὸ συμπέρασμα ὅτι στὴν πραγματικότητα οἱ ὑψηλὰ
ιστάμενοι δὲν θέλουν τίμιους, ἠθικούς, εὐσεβεῖς ζηλωτές, εἰλικρινεῖς,
εὐθεῖς, συνεπεῖς σ' αὐτὰ πὸ μᾶς ἐπιτάσσει ὁ Κύριος, καὶ τότε καὶ
περισσότερο τώρα. Ἦθελα ν' ἀλλάξω σχολή. Μοῦ ἦταν ἀδύνατο. Ὁ
πατέρας μου δὲν τὸ ἤθελε, ἦταν τῆς γνώμης «*πέτρα πὸ κυλάει, μαλλὶ
δὲν βγάζει*», ὅπως ἔλεγε. Ἴσως νὰ εἶχε δίκαιο.

Στὰ δεκαεννέα μου χρόνια μὲ κάλεσε ὁ οἰκεῖος ἐπίσκοπος, μὲ
σκοπὸ νὰ ἀφήσω τὸ ἀναλόγιο τοῦ ἱεροψάλτη πὸ ἤμουν, νὰ μὲ χει-
ροτονήσῃ διάκονο καὶ νὰ τὸν ἀκολουθῶ ὅπου πηγαίνει. Στὴ συνέ-
χεια νὰ μὲ στείλῃ στὴ θεολογικὴ σχολὴ τῆς Χάλκης (*τότε λειτουρ-
γοῦσε*). Θὰ μὲ ἔκανε πρωτοσύγκελο καὶ... Αὐτὰ δὲν μὲ ἀνέπαυαν καί,
ὑστερα ἀπ' ὅσα διαπίστωσα, κατέληξα νὰ προτιμήσω τὴν ταπεινὴ
ὁδὸ τοῦ ἔγγαμου κληρικοῦ παρὰ τὴν ἀρχικῶς ἀντίθετὴ μου ἐπιθυμία.

Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ πὸ ἐπέλεξε νὰ ἀκολουθῆσω τὴν ταπεινὴ
ὁδὸ, ἄσχετα πὸ ἔχει περισσότερα βάσανα, ὅπως τὸ λέει καὶ ὁ
ἀπόστολος Παῦλος: «*Σᾶς λυπᾶμαι τοὺς ἔγγαμους, λέει, γιατί θὰ ἔχετε
περισσότερες θλίψεις*» [*Α' Κορ. ζ', 28*], κάτι πὸ τότε δὲν μπορούσα
ὁμολογῶ νὰ καταλάβω, καὶ τὸ ἄλλο πὸ λέει ὁ λαός: «*Βαριὰ ἢ καλο-
γερικὴ ἀλλὰ καὶ ὁ γάμος ἀσήκωτος*». Πάντως, τὴν τελευταῖα χρονιά,
θυμᾶμαι, ὑψωνα τὰ χέρια μου στὸν οὐρανὸ καὶ παρακαλοῦσα: «*Θεέ
μου, πάρε τὴν ψυχὴ μου, δὲν θέλω νὰ ζῶ*». Ἠμαρτον, Σωτῆρα μου,
δὲν γνώριζα τί ἔλεγα.

Δόξα τῷ Θεῷ, παρ' ὅλα αὐτά, πῆρα τὸ πτυχίον κανονικὰ μὲ πολ-
λὰ ψυχικὰ τραύματα. Ἐνα-δύο θὰ ἀναφέρω γιὰ πιστοποίηση. Ὅταν
κατὰ καιροὺς ἐρχόταν ὁ λογισμὸς «*γιατί, Κύριε, ὅλες αὐτὲς οἱ δοκιμα-
σίες;*», ἔπαιρνα τὴν ἀπάντηση «*γιὰ νὰ σὲ ἐκπαιδεύσω· ὡς διδάσκαλος,
νὰ μὴν κάνεις ὅ,τι ἔκαναν σ' ἐσένα οἱ διδάσκαλοί σου· ὡς ἔγγαμος, νὰ
καταλαβαίνεις τοὺς πονεμένους καὶ ἀδικημένους συζύγους· ὡς ἱερέας,
νὰ ἀκολουθήσεις Ἐμένα χωρὶς νὰ βλέπεις δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τί κάνει
ὁ ἓνας καὶ ὁ ἄλλος*».

Τὸ δεύτερο πὸ ἔχω ν' ἀναφέρω εἶναι ὅτι μόνο ὁ Κύριός μας μετὸ Θεϊκό Του «κατσαβίδι» μπορεῖ καὶ μᾶς ρυθμίζει σωστά. Ἄν κάποιος ὑπερεκτιμᾷ τὸν ἑαυτό του, τὸν προσγειώνει ὀμαλά. Ἄν εἶναι πεσμένος (*πεσιμιστής, ἀπαισιόδοξος*), τὸν ἀνεβάζει πνευματικά, ὅπως ἡ πανσοφία καὶ ἡ ἀγάπη Του γνωρίζουν.

Νὰ δοῦμε τὴν ἀλήθεια, ἀγαπημένα μου ἀδέλφια, κατάματα. Μόνο αὐτὴ μᾶς ἐνδιαφέρει, γιατί ἐλευθερώνει καὶ σώζει. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὴν πατρίδα σχεδὸν τὴν χάσαμε. Τὸ σχεδὸν φανερώνει ὅτι ἐμεῖς, ὡς ἄνθρωποι, ὄντως τὴν πωλήσαμε, μένει μόνο τί θὰ πεῖ τὸ Ἄφεντικό ἀπὸ πάνω. Ἐὰν μείνουμε, ὅπως εἴμαστε, ἀμελεῖς, ἀδρανεῖς, ὑποκριτές, δίψυχοι, Ἑλλάς Τέλος.

Τὴν πίστη, τὸ σπουδαιότερο ἀπ' ὅλα, τὴν προδώσαμε. Φραγγέψαμε. Γίναμε τὸ ἴδιο μετὰ τὰ ἔθνη – αἰρετικούς, παπικούς, προτεστάντες – καὶ πᾶμε μετὰ μασόνους Ἑβραίους, μουσουλμάνους, βουδιστές, μάγους, πυρολάτρες καὶ δὲν συμμαζεύεται. Χαρμάνι τοῦ διαβόλου. Αὐτὸ ἄλλωστε θέλει ὁ Ἐωσφόρος. Αὐτὸ θὰ βρεῖ ὅπου νὰ ἴναι ὁ ἐρχόμενος πλανητάρχης-ἀντίχριστος.

Ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα. Ὅποιοι ἔχουν ἄλλη γνώμη, ἄς ψάξουν, ἄς ταπεινωθοῦν γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ δοῦν τὴν ἀλήθεια. Διαφορετικὰ εἶναι ἐπικίνδυνα ἄρρωστοι καὶ προκαλοῦν τὸν θάνατο στὸν ἑαυτό τους, χωριζόμενοι ἀπὸ τὸν Θεὸ μετὰ τὴν πλάνη τους, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς πὸ ἐπηρεάζουν, ὥστε νὰ ἐφαρμόζεται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου: «*Σεῖς δὲν μπαίνετε στὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς πὸ θέλουν νὰ ποῦν τοὺς ἐμποδίζετε*» [Ματθ. κγ',14].

Καὶ τώρα τὸ καυτὸ ἐρώτημα: Τί νὰ κάνουμε; Νὰ ὁμοιάσουμε μετὰ τοὺς σωστοὺς ὁδοδείκτες πρὸς τὸν Σωτῆρα, νὰ κάνουμε ὅ,τι ἔκανε ὁ Κύριός μας. Ὑπακοὴ στὸ θέλημα τοῦ Οὐράνιου Πατέρα μας. Ὑπακοὴ στὴν Μητέρα μας, τὴν Θεόνυμφη Κόρη πὸ ἀκολουθοῦσε ὡς ἀμνὰς τὸν ἄρνα, ὅταν ὀδηγοῦσαν τὸν Υἱό Της, ὡς πρόβατον, ἐπὶ σφαγῆ.

Τέλος, ἄς γίνεῖ δάσκαλός μας μία κλώσσα. Ναί, αὐτὸ τὸ ἄλογο πτηνό. Ἀπὸ τίς ὀκτὼ φωνές πὸ γνωρίζει ἡ κλώσσα καὶ τὰ κλωσσόπουλά της, μία ἀπ' αὐτὲς εἶναι πὸ λέει «*κίνδυνος-θάνατος*». Βλέπετε, λοιπόν, ὅλα τὰ μικρά, ὅσα κι ἂν εἶναι, μόλις ἀκούσουν τὸ σύνθημα, σὰν βολίδες τρέχουν ἢ κάτω ἀπὸ τίς φτεροῦγες τῆς μάνας ἢ σὲ

ὅποιοδήποτε ἄλλο ἀσφαλές μέρος ὑπάρχει κοντά τους γιὰ νὰ σωθοῦν.

Τὸ σύνθημα σήμερα μᾶς τὸ δίνει ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος: «*Ἐξέλθετε, ἀφορίσθητε (ξεχωρίστε), κόψτε κάθε δεσμό μὲ αἵρετικούς καὶ αἵρετίζοντες*». Ἀγωνιᾷ γιὰ τὸν καθένα μας ὁ Λυτρωτής, ὅπως στὸν κῆπο τῆς Γεθσημανῆ. Θέλει ὅλοι νὰ σωθοῦμε. Κανένας νὰ μὴ χαθεῖ. Ὅσο γιὰ τὴν κρισιμότητα τῶν καιρῶν, μᾶς προειδοποίησε: «*Ὅταν θὰ ξανάρθω, ἄραγε, θὰ βρῶ τὴν πίστη στὴν γῆ;*» [Λουκ. ιη',8]. Εἶπε ὁ Κύριος τὰ λόγια αὐτά, γιὰτὶ γνώριζε τὴν ἀμέλειά μας, τὴν τεμπελιά μας, τὴν ἀδιαφορία μας γιὰ τὰ πνευματικὰ καὶ αἰώνια ἀγαθὰ ποὺ μᾶς περιμένουν.

Ἀγαπημένα μου ἀδέλφια, μεγάλα καὶ μικρά.

Πενήντα χρόνια παρακολουθῶ σύμφωνα μὲ τὸ πατερικὸ «*τοὺς καιροὺς καταμάνθανε, τὸν ὑπέρκαιρο προσδόκα*» [Ἰγνάτιος Θεοφόρος]. Αὐτὸ σημαίνει: «*νὰ παρακολουθῶ ὡς ποιμένας τί γίνεται γύρω μας καὶ νὰ περιμένουμε αὐτὸν ποὺ εἶναι πάνω ἀπ' τὰ συμβαίνοντα, δηλαδή τὸν ἐρχομὸ Του*».

Στὸ διάστημα αὐτό, βλέποντας τὶς προδοσίες, μεγάλες καὶ μικρές, ἔντονα παρακαλοῦσα: «*Κύριε, γνώρισέ μου τί νὰ κάμω*». Ἡ ἀπάντηση ποὺ δόθηκε ἦταν: «*Σταμάτα τὸ θέατρο*», δηλαδή σταμάτα τὴ μνημόνευση τοῦ οἰκείου ἐπισκόπου. Γιατί, ὅταν ἔλεγα τὴν ἐκφώνηση: «*Ἐν πρώτοις μνήσθητι Κύριε τοῦ ἀρχιεπισκόπου (τάδε), ὃν (τὸν ὁποῖο) χάρισε σῶον, ἔντιμον, μακροημερεύοντα καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς Σῆς ἀληθείας*», ἄκουγα μία ἐσωτερικὴ φωνὴ ποὺ μοῦ ἔλεγε: «*Τί λὲς τώρα; Ὀρθοτομεῖ ὁ ἐπίσκοπός σου τὴν ἀλήθεια;*». Ἀσφαλῶς ὄχι, ἀφοῦ ἀκολουθεῖ τὸν πατριάρχη, τὸν ἀρχιεπίσκοπο καὶ, βεβαίως, τὸν δυστυχέστερο τῶν ἀνθρώπων, τὸν πάπα Ρώμης, τὸν ἀλάθητο καὶ πρῶτο στοὺς ἐπισκόπους!

Γιὰ νὰ εἶμαι, λοιπόν, συνεπὴς στὸν Λατρευτὸ μου Κύριο, τὸν Εὐεργέτη μου, τὸν Σωτῆρα, τὸν ἀληθινό μου Ἀρχιερέα καὶ Ποιμηνάρχη, ἀκούω τὴν φωνὴ Του καὶ τὸν ἀκολουθῶ ἀνεπιφύλακτα. Ἀπ' τὴν ἴδια στιγμή ποὺ εὐδόκησε καὶ ἀπάντησε στὸ ἀπὸ δεκαετίες αἴτημά μου «*γνώρισόν μοι, Κύριε, ὁδόν, ἐν ἣ πορεύσομαι*», **στις 22 Νοεμβρίου 2006 ἀποτειχίστηκα**. Ἐπέστρεψα, σὰν τὸν Ὀνήσιμο, στὸν Οὐράνιο Πατέρα, γιὰτὶ ἤμουν ἀνακόλουθος, δηλαδή παρουσιαζόμουν

ὡς ὀρθόδοξος ἀλλὰ δὲν ἤμουν. Βρισκόμουν στὴν παναίρεση τοῦ οἰκουμενισμοῦ, κατὰ κοινῆ ὁμολογία. Τὸ πῶς ὁ καθένας ξεγελάει τὸν ἑαυτό του ἢ καὶ ἄλλους, αὐτὸ εἶναι πρόβλημά του. Ἄς ὄψεται.

Ἐπειδὴ ὑπολειπόμενον στὸ ἡμερολογιακὸ πρόβλημα, δηλαδή με βάραινε ἓνα σχίσμα χωρὶς καμιὰ ἀντιλογία, γιατί τὰ περισσότερα ἐπὶ τοῦ θέματος εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ: «*Φίλος Πλάτων, φιλότατη ἢ ἀλήθεια*». Κατανοοῦμε ὅσους δὲν μποροῦν νὰ ποῦν τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ ἢ Ἀλήθεια εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ δὲν μποροῦμε νὰ παίζουμε «*ἐν οὐ παικτοῖς*». Νὰ κοροϊδεύουμε, δηλαδή, τὸν Χριστὸ καὶ ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους. Ἄς ταπεινωθοῦμε καὶ σιωπηλά νὰ ὁμολογήσουμε τὴν πνευματικὴ μας ἀσθένεια τουλάχιστον.

Ἐπειδὴ, ἐπαναλαμβάνω, τὸ ἡμερολογιακὸ πρόβλημα ἀπὸ Ἐκκλησιαστικό-Ἑλληνικό-Πατερικὸ ἔγινε παπικὸ τὸ 1924 πραξικοπηματικά, ἀνορθόδοξα καὶ σκόπιμα, με ἀπώτερο σκοπὸ νὰ φθάσουμε ἐδῶ πού φθάσαμε. Δηλαδή, ἀντὶ γιὰ διάλογο, καὶ στὴ συνέχεια ἔνωση τῶν κακῶς λεγομένων «*ἐκκλησιῶν*» (γιατὶ ἡ Ἐκκλησία πάντα ἦταν Μία καὶ θὰ εἶναι «*ἕως συντελείας*») φθάσαμε στὸ ἀπίστευτο σημεῖο νὰ ἀμνηστευθοῦν, νὰ ἀγνοηθοῦν ὅλες οἱ πλάνες τῶν αἰρετικῶν παπικῶν καὶ τὸ πιὸ φοβερὸ καὶ ἐξωφρενικὸ ν' ἀναγνωριστεῖ πλανητάρχης ὁ πάπας, δηλαδή πρῶτος ἀνάμεσα στοὺς ἐπισκόπους!!! Καὶ στὴν συνέχεια νὰ ἐνωθοῦμε με 30.000 ἄλλες αὐτοαποκαλούμενες ἐκκλησίες! Πράγματι φρικτό.

Ἐπειδὴ, ἐξ αἰτίας τοῦ ἡμερολογιακοῦ, δημιουργήθηκε μέγα πρόβλημα. Δίχασε τὴν ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, τοὺς πιστοὺς, χύθηκε αἷμα, ποδοπατήθηκαν δυσκοπώτερα με θεία κοινωνία, ὅπως καὶ ἐπιτάφιοι, καὶ ἄλλα ἀναρίθμητα καὶ ἀκατονόμαστα ἔκτροπα. Ἐπὶ ἕξι χρόνια περίμενα νὰ γίνῃ συλλογικὴ ἀποτείχιση, δηλαδή πολλοὶ μαζί κληρικοί, θεολόγοι καὶ λαϊκοὶ ν' ἀκολουθήσουν τὸν Κύριό μας, ὁ ὁποῖος μᾶς παρακαλεῖ ὅπως τοὺς μαθητὲς Του στὸν κήπο τῆς Γεθσημανῆ. Εἶναι ὄντως ἐπιταγὴ τῶν καιρῶν.

Ἀλλὰ τί κρίμα! Πάλι ἐξαπατηθήκαμε, ξεγελαστήκαμε. Μόνο λόγια, ὠραῖες ὁμολογίες, ἀποτείχισεις ἀνώδυνες. Κανένας δὲν κατονομάζει τοὺς αἰρετικοὺς ποιμένες καὶ αἰρετίζοντες. Ἄν γινόταν αὐτό, δηλαδή συλλογικὴ ἀποτείχιση, τότε κάθε καλοπροαίρετος, ἱερέας ἢ λαϊκός, θὰ εὔρισκε τὸν δρόμο τὸν ὀρθό. Εἴτε βρίσκεται στὸ πάτριον, τὸ ὁποῖο κακοποιήθηκε ἀφοῦ ἔγιναν σοβαρότατα λάθη, εἴτε στὸ

παπικὸ χαρακτηρισζόμενο ἡμερολόγιο, γιὰτι δυστυχῶς ὁ ἀρχέκακος ὄφις ἔπλεξε ἄριστα τὸ καλάθι του καὶ στὰ δύο ἡμερολόγια κ.λπ., καὶ ἀπὸ δῶ ἀρχίζουσι οἱ προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις. Ντροπὴ μας.

Εἶναι κατάλληλος καιρὸς γιὰ μετάνοια καὶ σωτήριες ἀποφάσεις. Μὴν ξεχνᾶμε, τὸ πρῶτο ποῦ θὰ μᾶς χρειαστεῖ στὸν δρόμο γιὰ τὴν μόνιμη πατρίδα εἶναι «ἡ ὀρθὴ πίστη». Γι' αὐτό, μὲ τὴν ἀρχὴ τοῦ Τριωδίου ποῦ συναντιόμαστε στὴν ἀλήθεια, δηλαδὴ στὴν ἐορτολογικὴ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς νὰ προσχωροῦμε σὲ καμμία ἄλλη ἐντεῖχιση ἢ ἐκκλησιαστικὸ σύστημα, εὐχομαι νὰ παραμείνουμε πιστοὶ «ἄχρι θανάτου» καὶ ὁ Κύριός μας νὰ μᾶς χειραγωγεῖ καὶ δυναμώνει σ' ὅλη μας τὴν ὑπόλοιπη ζωὴ καὶ μέχρι τὸν θρόνο τῆς μεγαλοσύνης Του, ὥσπου νὰ βρεθοῦμε στὴ νέα μας οἰκογένεια ἐν Οὐρανοῖς. Ἀμήν.

Μὲ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ μας, τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν, τὸν σεβασμὸ ποῦ μᾶς δίδαξε νὰ δίνουμε στοὺς ἀδελφούς μας καὶ τὶς εὐχὲς τῆς Θεόνυμφης Μητέρας μας καὶ ὅλων τῶν ἀδελφῶν μας, ἀγίων, ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων, σᾶς ἀσπάζομαι ὡς παππούς, πατέρας καὶ μικρότερος ἀδελφός σας.

Ὁ δικός σας Διάκονος

Πάσχα 2013

Άγαπητό μου παιδί Ἐπιστολὴ πρὸς μαθητὲς/μαθήτριες τοῦ Κυρίου

Θέλω μὲ τὸ γράμμα μου αὐτὸ νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σου. Εἶμαι κοντά σου μὲ τὴ σκέψη. Εἶμαι μερικὲς ὥρες τῆς ἐβδομάδος μαζί σου. Μὲ ψυχολογεῖς. Πιστεύω ν' ἀκοῦς τὴν καρδιά μου ποὺ χτυπάει γιὰ τὴν πρόοδό σου, τὴν προκοπή σου, τὴν εὐτυχία σου. Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ γιὰ τὸ μοῦ δίνης δύναμη καὶ ὑγεία. Νιώθω πιὸ ζωντανὸ τὸν Θεὸ μου κοντά σου. Μὲ πλημμυρίζεις ἀπὸ αἰσθήματα ποὺ ἀδυνατῶ νὰ ἐκφράσω.

Πόση ἀνάπαυση αἰσθάνομαι, ὅταν εἶμαι κοντά σου. Γεμίζει ἡ καρδιά μου. Ἔτσι πλαστήκαμε, παιδί μου, νὰ ἀγαποῦμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ὅποτε ἔχει νόημα ἡ ζωὴ μας. Εἶναι γλυκιά ἡ ζωὴ μὲ τὸν ΧΡΙΣΤΟ καὶ τοὺς ἀδελφούς Του - συνανθρώπους μας.

Τώρα θέλω παιδί μου ιδιαίτερα νὰ μὲ προσέξεις, ἐπειδὴ πολλοὶ ἐχθροὶ σὲ κυκλώνουν. Πολλοὶ караδοκοῦν νὰ σοῦ ἀφαιρέσουν ὅ,τι καλὸ ἔχεις μέσα σου, ὥστε στὸ τέλος νὰ μείνης ἄδειος πνευματικά, κουρέλι πραγματικό. Ἄκουσέ με. Φυλάξου, σὲ παρακαλῶ, καὶ ὀπλίσου πνευματικά γιὰ νὰ μπορέσης ν' ἀντιμετωπίσεις τοὺς ἐχθρούς σου. Ἐνώσου μὲ τὸν αἰώνιο καὶ ἀσάλευτο βράχο, τὸν Πατέρα σου τὸν Παντοδύναμο, ποὺ δὲν ντράπηκε νὰ γίνῃ γιὰ σένα ἄνθρωπος ταπεινός, ἄσημος. Ἀκόμα, νὰ γίνῃ κατάρα, γιὰ τὸν καταδέχτηκε νὰ καρφωθῆ ἐπάνω στὸν Σταυρό.

Προσεύχου μὲ τὴν καρδιά σου, ἐρχόμενος σὲ ἐπικοινωνία μαζί

του. Συζήτα τὰ προβλήματα σου μαζί Του. Ζήτη με ἐπιμονή τις εὐλογίες Του, τὰ ἀγαθὰ Του. Μελέτα ἀκόμα τὸν αἰώνιο Λόγο Του καὶ τὰ συγγράμματα σοβαρῶν καὶ πραγματικῶν ἐπιστημόνων.

Θέλω, παιδάκι μου, ἡ καρδιά σου καὶ τὸ πρόσωπό σου νὰ γελοῦν σ' ὅλη σου τὴ ζωή. Ὑπάρχει ἕνας τρόπος, μοναδικός. Εἶναι αὐτὸς ποὺ μᾶς χάραξε ἡ Ἐσταυρωμένη Ἀγάπη, ὁ Οὐράνιος Πατέρας σου. Θέλω νὰ τὸν αἰσθάνεσαι, νὰ τὸν ἀγγίξεις, νὰ τὸν ζῆς. Δὲν εἶναι μακριά· εἶναι δίπλα μας, μέσα στὴν καρδιά μας. Ζήτη νὰ γίνη μέσα σου αὐτὴ ἡ ἀνακάλυψή Του.

Θέλω ἀκόμα, παιδάκι μου, αὐτὴ ἡ ἐπιστολή μου νὰ βρίσκεται στὴν ἀρχὴ τῶν σημειώσεών σου. Νὰ θυμᾶσαι τὸν ἀδελφό σου καθηγητὴ καὶ τοὺς συναδέλφους του καὶ νὰ προσεύχεσαι γι' αὐτούς. Νὰ θυμᾶσαι ἀκόμα ὅτι πολὺ ἐπιθυμῆ νὰ σὲ γνωρίσῃ ὁ Πατέρας σου καὶ νὰ ἐνωθῆς μαζί Του.

Τελειώνω, ἀλλὰ δὲ σὲ ἀποχαιρετῶ. Θέλω νὰ εἶμαι κοντά σου. Νὰ σὲ καμαρώνω, νὰ προοδεύῃς. Ἐνωμένος πάντα με τὴν πηγὴ κάθε καλοῦ.

Τέλος, ὅλοι μαζί, ἀδελφωμένοι καὶ ἐνωμένοι, με ἕνα στόμα νὰ τραγουδοῦμε αἰώνια Ἐκεῖνον, ποὺ τόσο μᾶς ἀγάπησε, καὶ ἔδωσε τὸν Ἐαυτό Του, γιὰ νὰ εἶμαστε εὐτυχισμένοι πάντοτε.

Με τὴν ἀγάπη τοῦ πρώτου Ἀδελφοῦ μας, ὁ ἀδελφός σου.

καθηγητῆς - Θεολόγος

[εἰκόνα 5 - σελ. 118]

**Απαντητικὲς ἐπιστολὲς
παιδιῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
(Γυμνάσιο Βασιλικῶν Θεσσαλονίκης)**

(ἀνθολόγησις ἐκ τῶν 61 ἐπιστολῶν)

ἐπιστολὴ 1η

Πάτερ, τὸ γράμμα σας αὐτὸ μὲ ὠφέλησε πνευματικὰ καὶ ψυχολογικά. Χάρη σ' αὐτὸ τὸ γράμμα κατάφερα νὰ ψυχολογήσω τὸν ἑαυτό μου. Μ' αὐτὸ τὸ γράμμα νιώθω ἀκόμα πιὸ κοντὰ μου τὸν Θεό, τὸν Πατέρα ὄλων μας.

Εὐχαριστῶ μὲ τὴ σειρά μου τὸν Θεό, γιατί μοῦ δίνει δύναμη καὶ ὑγεία νὰ εἶμαι κοντὰ σας ἔστω καὶ τὰ τριάντα αὐτὰ λεπτὰ ποὺ ἐπιτρέπει ἡ ὥρα καὶ ποὺ ἀφιερώνετε γιὰ μᾶς. Ὅταν βρίσκομαι μαζί σας αἰσθάνομαι νὰ μὲ πλημμυρίζουν αἰσθήματα χαρᾶς κι εὐτυχίας. Τώρα καταλαβαίνω πόσο ὁμορφὴ εἶναι ἡ ζωὴ κοντὰ στὸν ΧΡΙΣΤΟ.

Θ' ἀκούσω τὶς συμβουλές σας καὶ θὰ προσπαθῶ νὰ γίνω καλύτερη καὶ νὰ ὀπλιστῶ πνευματικὰ καὶ ψυχικὰ γιὰ ν' ἀντιμετωπίσω τοὺς ἐχθρούς μου. Θὰ προσπαθῶ νὰ γελῶ σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ, ἀφοῦ θὰ εἶναι κοντὰ μου ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ ποὺ κάνει εὐτυχισμένο κάθε ἄνθρωπο. Θὰ ὑμνῶ πάντοτε Ἐκεῖνον ποὺ σταυρώθηκε γιὰ μένα. Σᾶς ὑπόσχομαι πὼς δὲ θὰ ξεχάσω τὰ σοφὰ γιὰ μένα λόγια τοῦ γράμματός σας. Μιὰ μαθήτριά σας.

ἐπιστολὴ 2α

Ἀγαπητὲ μου κύριε καθηγητά. Σᾶς γράφω αὐτὸ τὸ γράμμα σὰν ἀπάντησις πρὸς τὸ δικό σας. Θέλω οἱ καρδιές μας νὰ ἐνωθοῦν καὶ νὰ

ἔχουν τὸ ἴδιο χτύπημα. Πολλές φορές, ὅταν σκέφτομαι μόνη μου, τριγυρνᾶτε στὸ μυαλό μου. Λυπᾶμαι πάρα πολὺ πὺ δὲν μπορούμε νὰ συναντιόμαστε πάνω ἀπὸ μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα.

Τὸ γράμμα σας αὐτὸ μὲ ἐκπλήσσει. Πρῶτη φορὰ ἔχω λάβει ἓνα τέτοιο γράμμα. Κανείς, μὰ κανείς, δὲν μοῦ ἔχει ζαναστείλει. Οὔτε καθηγητῆς οὔτε δάσκαλος οὔτε φίλος οὔτε γονέας. Πιστεύω νὰ εἴστε καλὸς ψυχολόγος καὶ νὰ ξέρετε τί κρύβω ἐγὼ ἢ οἱ συμμαθητές μου μέσα μας. Κάθε φορὰ πὺ βλέπω τὸ πρόγραμμα λέω: «Τί καλὰ πὺ θὰ ἦτανε ἂν εἶχα θρησκευτικά!». Μέσα στὴν καρδιά μου τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος νιώθω μιὰ γαλήνη. Τὶς λίγες φορές πὺ ἐπικοινωνοῦμε, ὁ Θεὸς μὲ πλησιάζει ὅλο καὶ περισσότερο.

Τὰ συναισθήματα πὺ νιώθω εἶναι τόσα πὺ δὲν ξέρω ποιὸ νὰ πρωτοεκφράσω. Σωστὰ λέτε: «Ἔτσι πλαστήκαμε, ν' ἀγαποῦμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, ὁπότε ἔχει νόημα ἡ ζωὴ μας». Σᾶς καταλαβαίνω ἀπόλυτα, κύριε καθηγητά. Τὸ νιώθω ὅτι πάρα πολλοὶ θέλουν νὰ μὲ βλάψουν, νὰ μὲ διαφθείρουν.

Θὰ προσπαθῆσω πάντως νὰ διαφύγω ἀπὸ ὅλους τοὺς κινδύνους, ἔχοντας πάντα στὴ σκέψη μου ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι βοηθός μου. Εὐγνωμονῶ τὸν Θεὸ πὺ λύτρωσε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ὅσο γιὰ τὰ συγγράμματα πὺ λέτε, θὰ κάνω τὸ καθετὶ νὰ βρῶ βιβλία, περιοδικὰ σοβαρῶν ἐπιστημόνων καὶ νὰ τὰ διαβάζω γιὰ ψυχαγωγία. Ἡ ζωὴ, ὅπως ξέρω, εἶναι πολὺ δύσκολη. Ἔχει καὶ χαρὲς καὶ λύπες. Τὸ γράμμα σας μοῦ ἔδωσε νὰ καταλάβω ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι σὰν ἓνα τρακτέρ πὺ τὸ πᾶμε ὅπου θέλουμε, ὅταν εἴμαστε καλοὶ ὁδηγοί. Τώρα νομίζω πὺς ἡ ἐπικοινωνία μαζί Του θὰ μὲ σώσει!

Ἡ ἐπιθυμία σας ἐκτελέστηκε. Ἡ ἐπιστολή σας εἶναι στὴν πρώτη σελίδα τοῦ τετραδίου μου. Ποτὲ δὲ θὰ χάσω αὐτὸ τὸ τετράδιο καὶ θὰ τὸ διαβάζω (τὸ γράμμα) ὥσπου νὰ τὸ μάθω ἀπ' ἔξω. Σᾶς εὐχαριστῶ πὺ μοῦ διδάξατε τόσα πράγματα! Θὰ προσπαθῆσω νὰ τὰ ἐφαρμόσω. Μὲ ἀγάπη καὶ εὐγνωμοσύνη, μιὰ σας μαθήτρια τῆς Β' τάξης.

ἐπιστολὴ 3η

Πάτερ ..., διάβασα τὸ γράμμα σου καὶ μὲ ἐπηρέασε πολὺ. Κατάλαβα τὴν πραγματικὴ σημασία τῆς πίστεως. Νιώθω πὺς ἔχω ἓναν ἄνθρωπο δίπλα μου πὺ μὲ καταλαβαίνει καὶ μὲ σκέπτεται. Δὲν τὸν φοβᾶμαι σὰν καθηγητῆ. Νιώθω κάτι νὰ μὲ συνδέει μ' αὐτὸν τὸν ἄν-

θρωπο πὸ θέλει τὸ καλό μου.

Γνωρίζω ὅτι ὁ κόσμος εἶναι κακός. Στὰ λιγοστά μου χρόνια κατά-
λαβα πὸς οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι εἶναι κακοί, ὑποκριτές, ἐγωιστές,
δόλιοι, πονηροί. Λίγες εἶναι οἱ ἀληθινές ψυχές, οἱ ἀληθινοὶ ἄνθρωποι,
οἱ καλοί, οἱ ταπεινοί. Ὅλους τοὺς ἔχει διαφθείρει ἢ κακὴ χρῆση τοῦ
πολιτισμοῦ. Δὲν θέλω νὰ παρασυρθῶ καὶ προσπαθῶ νὰ μὴν παρασυρ-
θῶ.

Πιστεύω στὸν Θεὸ ὅσο μπορῶ καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ μὲ εὐλογεῖ
καὶ νὰ μοῦ δίνει εὐτυχία, εἰρήνη καὶ ὁμόνοια. Τὸν παρακαλῶ νὰ χαρί-
σει εἰρήνη σ' ὅλο τὸν κόσμο, ἀπ' τὸν πιὸ μικρὸ καὶ ἀσήμαντο ἄνθρω-
πο μέχρι τὸν πιὸ μεγάλο. Θέλω νὰ πιστεύω πὸς οἱ προσπάθειές μου θ'
ἀνταμειφθοῦν. Γι' αὐτὸ παρακαλῶ τὸν Θεὸ νὰ μὲ φωτίζει γιὰ νὰ γίνω
ἓνας σωστός, χρήσιμος καὶ καλὸς ἄνθρωπος στὴν κοινωνία. Μὲ σεβα-
σμὸ καὶ ἐκτίμηση, ἢ ἀνώνυμη μαθήτριά σας.

ἐπιστολὴ 4η

Κύριε καθηγητά. Θέλω μὲ τὸ γράμμα μου κι ἐγὼ νὰ σοῦ ἀποδείξω
ὅτι δέχομαι μὲ εὐχαρίστηση τὰ λόγια σου, πὸς τὰ ἀκούω μιὰ φορὰ τὴν
ἐβδομάδα μέσα σὲ πολὺ λίγο χρόνο. Δέχομαι τὰ λόγια σου μὲ εὐχα-
ρίστηση, γιατί μ' αὐτὰ προσπαθεῖς νὰ μὲ φέρεις κοντὰ στὸν Θεό, ὁ
ὁποῖος εἶναι ἡ μόνη ἀστείρευτη πηγὴ ἀγάπης. Κοντὰ Του ἡ ζωὴ μας
ἀποκτᾶ νόημα, καὶ μᾶς ἐνώνει μὲ τοὺς συνανθρώπους μας.

Ἐπίσης θέλω νὰ σὲ εὐχαριστήσω γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον πὸς δείχνεις
γιὰ μένα. Προσπαθεῖς νὰ μὲ προστατέψεις ἀπὸ τοὺς πολλοὺς μου
ἐχθρούς, πὸς προσπαθοῦν νὰ διώξουν ὅ,τι καλὸ καὶ ἀνθρώπινο
ὑπάρχει στὴν καρδιά μου. Καταλαβαίνω ὅτι γιὰ νὰ τὰ ἀποφύγω ὅλα
αὐτὰ θὰ πρέπει νὰ πιστέψω εἰλικρινᾶ καὶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά στὸν
Κύριο. Νὰ Τὸν ὑμνῶ σὲ ὅλη μου τὴ ζωὴ. Νὰ δέχομαι μὲ εὐχαρίστηση
ὅ,τι καλὸ καὶ κακὸ μοῦ δίνει. Νὰ τὸν δοξολογῶ καὶ νὰ κρατῶ μέσα
μου ἄσβηστη τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς πίστεώς μου γι' Αὐτόν. Θὰ
πρέπει ἀκόμα νὰ διαβάζω τὸν Λόγο Του, ὁ ὁποῖος θὰ μὲ ὀδηγήσει στὴν
αἰώνια ζωὴ μαζί Του.

Διαβάζοντας τὸν Λόγο Του νιώθω μέσα μου πιὸ ἔντονο τὸ συναί-
σθημα τῆς ἀγάπης γιὰ ὅλο τὸν κόσμο, γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀκό-
μη καὶ γιὰ τοὺς ἐχθρούς μου. Εὐχαριστῶ τὸν Κύριο πὸς μὲ ἀξίωσε νὰ
ζῶ μέσα σ' αὐτὸν τὸν ἁμαρτωλὸ κόσμο, ἀπ' τὸν ὁποῖο προσπάθησε νὰ

μᾶς ἀπαλλάξει, ἀφοῦ δέχτηκε νὰ γίνῃ ἀνθρώπος καὶ νὰ θυσιαστῇ πάνω στὸν Σταυρὸ καὶ νὰ μᾶς φέρῃ στὸν σωστὸ κόσμον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀλήθειας.

Ἐδῶ τελειώνω τὸ γράμμα μου γιὰ σένα. Ἐλπίζω μὲ τὰ λιγοστά μου λόγια νὰ σοῦ ἔδειξα ὅτι δὲν χάνεις τὰ λόγια σου καὶ τὸν καιρὸ σου μαζί μου καὶ δὲν προσπαθεῖς ἄδικα νὰ μὲ ὀδηγήσεις κοντὰ στὸν Οὐράνιο Πατέρα μας. Σὲ χαιρετῶ μὲ ἀγάπη, ὁ ἀδελφός σου.

ἐπιστολὴ 5η

Κύριε καθηγητά. Κάνουμε μαζί τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν μόνο μία ὥρα τὴν ἐβδομάδα. Αὐτὴ ἡ ὥρα, ὅμως, εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ καταλάβουμε τί πραγματικὰ θέλετε νὰ πάρομε ἀπὸ σᾶς. Ἀπὸ τὰ λόγια σας, τὰ γεμάτα πίστη πρὸς τὸν Χριστό, καταλαβαίνουμε ὅτι εἶστε ἀνθρώπος Του καὶ σᾶς παρακαλοῦμε αὐτὴ τὴν πίστη νὰ τὴ σπείρετε καὶ στὴν δική μας καρδιά.

Κοντὰ σας ἔχουμε ξεπεράσει τὸν φόβο τοῦ καταλόγου καὶ τὸ μάλωμα τῶν καθηγητῶν, γιὰτὶ δὲν ἤρθαμε διαβασμένοι. Ἐσεῖς ὅμως διαφέρετε ἀπὸ τοὺς ἄλλους καθηγητές. Μᾶς δίνετε τὴν καρδιά σας καὶ μᾶς ἀγαπᾶτε ὅλους σὰν πραγματικὰ σας παιδιά. Κι ὅταν κανένας ἔρχεται ἀδιάβαστος, τοῦ δίνετε μὲ τρόπο καὶ μὲ καλωσύνη νὰ καταλάβει τὸ σφάλμα του καὶ (αὐτὸ δὲν ξαναγίνεται) δὲν ξανάρχεται ἀδιάβαστος πιά.

Τὴν μία ὥρα αὐτὴ τῆς ἐβδομάδας τὴν περνᾶμε εὐχάριστα μαζί σας καὶ εἶναι σὰν νὰ ἐπικοινωνοῦμε μὲ τὸν Θεό. Μᾶς φωνάζετε μὲ τὰ μικρά μας ὀνόματα καὶ εἶναι σὰν νὰ μᾶς γνωρίζετε ἀπὸ καιρὸ. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν καρδιά ποὺ μᾶς δώσατε.

ἐπιστολὴ 6η

Πάτερ, ὅλα αὐτὰ ποὺ λέτε εἶναι πολὺ ὠραῖα καὶ μ' ἀρέσει νὰ τ' ἀκούω. Μιλᾶτε γιὰ τὸν Χριστὸ ποὺ τὸν αἰσθάνεστε μέσα σας καὶ θέλετε νὰ τὸν αἰσθανθοῦμε κι ἐμεῖς. Τὰ ὄμορφα τραγούδια καὶ οἱ ὕμνοι εἶναι ὠραῖα.

Ὅμως, νὰ πῶ καὶ μιά μου ἐπιθυμία. Νὰ ἀφιερώνετε πέντε μὲ δέκα λεπτὰ γιὰ νὰ μᾶς παραδίδετε τὸ μάθημα. Τὸ βιβλίον τὸ ἀποδίδει ξερὰ καὶ δὲν τὸ καταλαβαίνουμε. Σᾶς εὐχαριστῶ ποὺ ἤρθατε στὸ σχολεῖο μας, γιὰτὶ κανένας ἄλλος καθηγητῆς δὲν μᾶς φέρεται ὅπως ἐσεῖς. Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ἀρχίσατε νὰ μᾶς λέτε γιὰ τὸν Χριστὸ, ποὺ σᾶς πλημμυ-

ρίζει, χάρηκα και τὸ ἴδιο πιστεύω νὰ γίνεи και μὲ μᾶς. Μὲ σεβασμό.

Υ.Γ. Στὴν ἀρχὴ μᾶς φανήκατε, μ' αὐτὰ ποὺ λέγατε, ὅτι δὲν τὰ πιστεύατε. Τώρα ἀλλάζω γνώμη.

ἐπιστολὴ 7η

Ἀγαπητὲ κυρίω ἀδελφέ. Χαίρε ἐν Κυρίῳ και Πατέρα ἡμῶν.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ κοινωνία μας παρουσιάζει πολλοὺς σκοπέλους εἰς τὴν ζωὴ μας. Ὁ διάβολος, ποὺ κύριο ἔργο του ἔχει νὰ διαβάλλει και νὰ συκοφαντεῖ τὸ ἔργο τοῦ Πατέρα και Θεοῦ μας, ὡς λύκος ὠρύεται και καιροφυλαχεῖ νὰ μᾶς ἔβρει κοιμώμενους γιὰ νὰ μᾶς κατασπαράξει. Οἱ κίνδυνοι γύρω μας παρουσιάζονται μὲ πολλοὺς τρόπους και μορφές. Αἰσθανόμαστε ἀνήμποροι νὰ παρουσιαστοῦμε νικητές, ἐὰν βρεθοῦμε μακριὰ ἀπ' τὸ βλέμμα και τὴν προστασία τοῦ Ἐσταυρωμένου μας Ἰησοῦ.

Ὁ πατέρας και Θεός μας ἀπὸ τὰ οὐράνια σκηνώματά του δὲν ἄντεχε νὰ βλέπει τὸ δημιούργημά του – τὸν ἄνθρωπο – νὰ τυραννιέται ἀπὸ τὸν μισόκαλον διάβολο, κατεδέχθη νὰ μᾶς στείλει τὸν μονάκριβο γιό Του μὲ μορφὴ ἀσφαλῶς ἀνθρώπου, κατεδέχθη νὰ ἀφήσει τὴ δόξα ποὺ εἶχε, πρὶν δημιουργηθῆ ὁ κόσμος πλησίον στὸν Πατέρα, και νὰ ἔλθει γιὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ ἀνθρώπινο γένος ποὺ τυραννιόταν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τοῦ αἰῶνος τούτου.

Και ἦρθε και μᾶς ἔσωσε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία και μᾶς ἔδωσε ὄπλο κατὰ τοῦ ἄσπονδου ἐχθροῦ μας τὸν Σταυρό του, ὥστε νὰ ἀπομακρύνουμε κάθε κακό. Ἀλλά, ἀδύνατη καθὼς εἶμαι, νιώθω τὴν ἀνάγκη και νὰ δυναμωθῶ γιὰ νὰ ἀποφύγω κάθε κακό. Θαρρήσασα στὴν ἀγαθὴ προαίρεσή σας θέλω νὰ μὲ βοηθήσετε στὶς δύσκολες στιγμὲς τῆς ἡλικίας ποὺ περνῶ.

Ἐλπίζω ὅτι μὲ τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν θὰ βρῶ ἀπάντηση στὰ πολλὰ ἐρωτήματα και ἀνησυχίες ποὺ γεννιῶνται μέσα μου. Θὰ ἔχετε τὴν καλωσύνη, κατὰ τὴν διάρκεια τῶν μαθημάτων, νὰ βρίσκετε τὴν εὐκαιρία νὰ μᾶς ἀπαντᾶτε στὰ διάφορα προβλήματα μας, ποὺ εἶναι σὲ σᾶς γνωστὰ ἀπὸ τὴν ψυχολογία τῆς ἡλικίας μας. Ἔτσι, νὰ εἶστε βέβαιος πὼς οἰκοδομεῖτε σταθερὰ στὰ θεμέλια τῆς νεότητος γιὰ μιὰ εὐγενικὴ και θρησκευούσα κοινωνία και αὐτὸ θὰ ὀφείλεται στὶς δικές σας καλὲς διαθέσεις πρὸς δόξα τοῦ Οὐρανίου Πατέρα. Σᾶς εὐχαριστοῦμε πάρα πολύ. Ἡ μαθήτρια Παναγιώτα Γ...

ἐπιστολὴ 10η

ΑΓΑΠΗΜΕΝΕ μου ἀδερφε καθηγητή, φίλε, σὲ εὐχαριστῶ πὸν μὲ τόση ἀγάπη ἔσκυψες ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς χρονιᾶς ἐπάνω μου νὰ μὲ βοηθήσεις νὰ ξεπεράσω τοὺς κινδύνους καὶ τὰ προβλήματα πὸν ἔχω. Συμφωνῶ μαζί σου μὲ αὐτὰ πὸν διδάσκεις καὶ πιστεύεις. Πραγματικά, ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ μόνος φίλος πὸν μπορεῖ νὰ μᾶς βοηθήσει ὅσο κανεὶς ἄλλος. Πολλοὶ ἐχθροὶ μὲ κυκλώνουν ὅπως λές, ἀλλὰ μὲ τὴν πίστη στὸν Θεὸ τοὺς κάνω κάθε μέρα νὰ φεύγουν καὶ νὰ φοβοῦνται νὰ ξανάρθουν. Τὴν θέση τους παίρνουν ἡ ἀγάπη, ἡ φιλία, ἡ εὐτυχία.

Προσπαθῶ νὰ τηρῶ τὶς συμβουλές σου ὅλο καὶ περισσότερο καὶ κάθε μέρα λίγο-λίγο τὶς κάνω κανόνα στὴ ζωὴ μου. Θὰ σὲ θυμᾶμαι πάντοτε **σὰν τὸν μεγάλο μου ἀδερφό**, πὸν τόσα πολλὰ μὲ δίδαξε γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ γιὰ ἄλλα θέματα στὴ ζωὴ μου, ὥστε νὰ τὴν κάνει πολὺ καλύτερη. Σὲ χαιρετῶ μὲ ἀγάπη, ὁ μαθητὴς σου, φίλος σου καὶ ἀδερφός σου.

ἐπιστολὴ 11η

Σεβαστὲ κ. Καθηγητά. Τὸ γράμμα σας αὐτὸ πλησίασε τὴν καρδιά μου καὶ τὴν ἔκανε νὰ πλημμυρίσει ἀπὸ λύπη, γιὰ τὸν καιρὸ δὲν βρεθήκατε στὸν δρόμο μου νὰ μὲ κάνετε νὰ νιώσω τὸν Χριστὸ μέσα μου. Μὰ πάλι εἶμαι εὐχαριστημένη πὸν βρεθήκατε τώρα μπροστά μου (γιὰτὶ κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ).

Μὲ τὸ γράμμα σας αὐτὸ αἰσθάνθηκα πιὸ δυνατὴ τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ μέσα μου. Ἀπὸ τὴν πρώτη κιόλας μέρα πὸν μᾶς τὸ δώσατε, ἄρχισα νὰ βελτιώνομαι. Ἔφυγαν στὴν ἀρχὴ τὰ νευράκια πὸν εἶχα. Καὶ ὅσο περνᾶν οἱ μέρες, φεύγει καὶ τὸ πείσμα, ὁ ἐγωισμὸς ἀπὸ μέσα μου. Κάθε μέρα αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ προσευχηθῶ στὸν Παντοδύναμο Θεὸ καὶ δημιουργό μου (καὶ τὸ κάνω).

Ὅσο γιὰ τοὺς ἐχθροὺς πὸν ἀναφέρετε στὴν ἐπιστολή σας, ἔχω πιά ξεπεράσει τὸν φόβο πὸν εἶχα πρὸς αὐτούς. Καὶ αὐτὸ γιὰτὶ ἔχω τὸν Χριστὸ μέσα μου, αὐτὸν πὸν γιὰ τὸ καλὸ μας δέχτηκε νὰ ταπεινωθῆ καὶ νὰ σταυρωθῆ. Καθημερινά, ὅταν βρίσκομαι σὲ δύσκολη θέση καὶ ἔχω κουραστῆ (πνευματικὰ βέβαια) ἀπὸ τὰ μαθήματα τοῦ σχολείου, ἀπευθύνομαι πρὸς Αὐτόν μὲ τοὺς ὕμνους πὸν ἐσεῖς μᾶς μαθαίνετε. Καὶ ξεκουράζομαι κάνοντας αὐτὸ τὸ πράγμα καὶ ἔχω πάλι ὄρεξη γιὰ διάβασμα ἢ γιὰ ὅποιαδήποτε ἄλλη δουλειά. Μὲ πολὺ σέβας πρὸς ἐσᾶς, μιὰ

ταπεινή μαθήτριά σας.

ἐπιστολή 12η

14/11/79

Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια καὶ γιὰ τὶς συμβουλὲς ποὺ δίνετε σὲ ὅλα τὰ παιδιά. Ὅπως ἀκριβῶς αἰσθάνεστε καὶ ἐσεῖς κοντά μας τὸν Χριστὸ πρὸ ζωντανό, ἔτσι καὶ ἐγώ, ὅταν ἔρχεται ἡ ὥρα τοῦ δικοῦ σας μαθήματος, αἰσθάνομαι ἐντελῶς διαφορετικὰ τὸν ἑαυτό μου ἀπὸ ὅτι ἦταν τὶς ἄλλες ὥρες. Νιώθω τὸν Χριστὸ πρὸ κοντά μου καὶ ἡ ψυχὴ μου ἀγαλλιᾶζει. Τώρα πᾶ εἶμαι σίγουρη πὼς θὰ μπορέσω νὰ ἀντιμετωπίσω τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς κινδύνους ποὺ θὰ ὑπάρξουν ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα. Αὐτὸ τὸ χρωστάω σὲ σᾶς, γιὰτὶ χάρις σ' αὐτὰ ποὺ μᾶς λέτε ζωντάνεψε πρὸ πολὺ μέσα μου ὁ Χριστὸς καὶ νιώθω πὼς εἶναι δίπλα μου τὴν κάθε στιγμή.

Δὲν σᾶς κρύβω πὼς ζητῶ πολλὰ πράγματα ἀπὸ τὸν Πατέρα μας κάθε βράδυ στὴν προσευχὴ μου. Αὐτὰ ὅμως ποὺ ζητῶ δὲν ἀφοροῦν μόνο ἐμένα, ἀλλὰ τὴν οἰκογένειά μου καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλὰ θὰ κάνω ὅτι θὰ μοῦ συμβουλευέτε, δηλαδή δὲν θὰ πάψω νὰ τὰ ζητῶ αὐτὰ ποὺ θέλω, ἂν καὶ δὲν ἔχω παράπονο ἀπὸ τὸν ΠΑΤΕΡΑ μας. Ὅ,τι τοῦ ἔχω ζητήσει ὡς τώρα, ὅλα μοῦ τὰ ἔχει δώσει· καὶ τὸν εὐχαριστῶ πολὺ. Ἀλλὰ τὸν παρακαλῶ νὰ ἀκούσει καὶ τὰ ἄλλα μου προβλήματα καὶ νὰ μὲ βοηθήσει.

Χωρὶς νὰ θέλω νὰ σᾶς κολακέψω (δὲν εἶμαι καθόλου κολαξ ξέρετε, δὲν κολακεύω τοὺς ἄλλους) θὰ ἴθελα νὰ σᾶς πῶ πὼς εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ ποὺ ἔστειλε ἐσᾶς γιὰ θεολόγο μας καὶ ἤδη μᾶς ἔχετε ἀλλάξει πολὺ. Εὐχόμαι νὰ μείνετε ἐδῶ γιὰ πολλὰ χρόνια γιὰ νὰ μάθουν καὶ ἄλλα παιδιά αὐτὰ τὰ χαρίσματα ποὺ ἔχετε καὶ μπορεῖτε νὰ τὰ δώσετε καὶ στοὺς ἄλλους. Νὰ τοὺς μάθετε πολλὰ πράγματα γιὰ τὸν Χριστό, ὅπως μᾶς ἔχετε μάθει πολλὰ ἐμᾶς.

Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ γράμμα καὶ γι' αὐτὰ τὰ πράγματα, τὶς συμβουλὲς ποὺ μᾶς δίνετε. Νὰ εἶστε σίγουρος πὼς ἀπὸ δῶ καὶ πέρα ὅλα θὰ πᾶνε καλύτερα, γιὰτὶ θᾶχουμε τὸν ΧΡΙΣΤΟ μαζί μας. Μὲ ἀγάπη, κάποια μαθήτριά σας τῆς Β' τάξεως Γυμνασίου, τμῆμα 2^ο.

ἐπιστολή 13η

Ἀγαπημένε μας καθηγητή. Διαβάζοντας τὸ γράμμα σας διέκρινα σ' αὐτὸ ὅλα ὅσα θὰ μπορούσε νὰ μάθη καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ κανεὶς σὲ

πολὸν μικρὸ ἢ σὲ πολὸν μεγάλο χρονικὸ διάστημα. Διαβάζοντάς το νιώθει κανεὶς μιὰ πραγματικὴ ἀγαλλίαση νὰ πλημμυρίζῃ τὴν καρδιά του, καὶ νὰ τὸν διαπερνοῦν ρίγη χαρᾶς καὶ εὐτυχίας. Ἔνιωσα μὲ τὸ γράμμα σας νὰ ξεπηδάει μέσα μου ἕνας καινούριος ἑαυτὸς, ποὺ ἔρχεται πιὸ κοντὰ στὸν Θεὸ καὶ τὸν αἰσθάνεται πιὸ ἔντονα ἀπὸ ποτὲ μέσα του.

Μέσ' ἀπὸ αὐτὸ τὸ γράμμα σας ξεπηδάει ὅλη ἡ ἀγάπη, ἡ πίστη ποὺ πρέπει νὰ ἔχουμε γιὰ τὸν Θεό· ἡ ἀγάπη γιὰ τοὺς συνανθρώπους μας, ἡ προφύλαξή μας ἀπὸ μερικοὺς ἀνθρώπους ποὺ ζητοῦν τὸ κακό μας, καὶ ὁλος ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ μας. Διαβάζοντας κανεὶς μόνο μιὰ φορὰ τὶς μαγικὲς αὐτὲς σειρὲς ξεπηδάει ἕνας ὁλόκληρος κόσμος μπροστὰ του. Αὐτὸ τὸ γράμμα εἶναι πάντα γιὰ μένα μιὰ πηγὴ ἀντλήσεως τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ ποὺ θὰ τὸν κρατῶ πάντα σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ πολυτιμότερα καὶ ἀκριβότερα πράγματα ποὺ ἔχω.

Μὲ τὴ λίγη ἀγάπη, ποὺ μοῦ χάρισε ὁ Κύριος, μιὰ ἀπὸ τὶς μαθητρίες σας τῆς τάξεως Β' ₂ Γυμνασίου.

ἐπιστολὴ 14η

Κύριε καθηγητά. Μὲ τὴν ἀπάντησή σου ἀπὸ τὸ γράμμα σας θέλω νὰ σοῦ δώσω νὰ καταλάβετε τὰ συναισθήματά μου ἀπέναντι στὸν Χριστό. Πράγματι, σὲ κάθε στιγμή τῆς ζωῆς μας μᾶς συντροφεύει ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ. Περισσότερο ἀπ' ὅλους νοιάζεται γιὰ μᾶς, ὅπως π.χ. γιὰ τὴν πρόοδό μας. Ἀλήθεια εἶναι ὅτι πλαστήκαμε γιὰ νὰ ἀγαπᾶμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Ὁ Θεοῦλης περισσότερο μᾶς ἔπλασε γιὰ νὰ ἀγαπᾶμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Ὅσοι ἔχουν μέσα στη ζεστὴ ἀτμόσφαιρα τῆς ψυχῆς τὸν Χριστό, καταλαβαίνουν φυσικὰ ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι πιὸ γλυκιὰ μὲ τὴ συντροφιά του.

Τοῦ ἀνθρώπου οἱ ἐχθροὶ συμφωνῶ ὅτι εἶναι πολλοὶ καὶ συμπληρώνω ὅτι σοῦ ἴσχυται ἀπὸ ἑκεῖ ποὺ δὲν τοὺς περιμένεις. Πρέπει, λοιπόν, γιὰ νὰ ἀποκτήσουμε τὴν γλυκιὰ παρουσία τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀληθινὴ ἀγάπη καὶ προστασία, νὰ ἐνωθοῦμε μὲ τὸν αἰώνιο Βράχο, τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Αὐτὸς ποὺ μᾶς δίνει τὴν πραγματικὴ χαρὰ τῆς ζωῆς εἶναι ἕνας καὶ μοναδικός, ὁ Ἰησοῦς.

Μὲ αὐτὲς τὶς φράσεις τελειώνω τὴν ἀπάντησή μου. Μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ χαρὰ ποὺ μοῦ δώσες μὲ τὰ λόγια σου. Μιὰ ἀπὸ τὶς πολλὲς μαθητρίες σου.

ἐπιστολὴ 16η

Ἀπάντησή σου στὸ γράμμα τοῦ θεολόγου Καθηγητῆ μου. Πάτερ, εὐχα-

ριστῶ για τίς τόσο πολύτιμες συμβουλές ποῦ μοῦ δίνετε. Εἶμαι σίγουρη ὅτι οἱ συμβουλές θ' ἀνθίσουν σέ λίγο, ἂν καί μέσα μου νιώθω πῶς ὁ σπόρος ποῦ σπεύρατε με τὰ λόγια σας βγάζει βλαστό.

Οἱ συμβουλές σας για ἕνα παιδὶ δεκατεσσάρων χρονῶν, ποῦ εἶναι στὴν ἀρχὴ τῆς καριέρας του ἄς ποῦμε, εἶναι ἡ καταπάτηση τοῦ φόβου. Πόσο μ' ἀρέσει νὰ σᾶς ἀκούω νὰ μᾶς μιλάτε για τὸν Χριστό. Ὁ τρόπος ποῦ χρησιμοποιεῖτε για νὰ μᾶς μεταφουτέψετε τίς γνώσεις σας καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Κυρίου, με κάνη νὰ αἰσθάνομαι κάπως διαφορετικά.

Τίς ἡμέρες ποῦ ἔχουμε μαζί μάθημα ἀνυπομονῶ νὰ ῥθῆ ἡ ὥρα σας νὰ μπῆτε στὴν τάξη, νὰ μᾶς μιλήσετε για τὸν Χριστό, νὰ τραγουδήσουμε καὶ νὰ ψάλουμε για νὰ Τὸν εὐχαριστήσουμε. Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ ποῦ σᾶς ἔστειλε για θεολόγο στὸ Γυμνάσιο Βασιλικῶν. Με σεβασμό, μιὰ μαθήτρια τῆς Β' τάξεως Γυμνασίου, τμημα 2°.

ἐπιστολὴ 17η

Κύριε Καθηγητά. Θέλω με τὸ γράμμα μου νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σας. Τίς ὥρες ποῦ συναντιόμαστε τίς βρίσκω κι ἐγὼ πολὺ λίγες. Γι' αὐτὸ παρακαλῶ τὸν Θεὸ νὰ μᾶς βοηθήσει νὰ συναντιόμαστε περισσότερες φορές καὶ νὰ προσευχόμαστε μαζί για ἐμᾶς καὶ ὄλο τὸν κόσμο. Δέχομαι καὶ ἐγὼ με εὐχαρίστηση τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ καὶ προσεύχομαι σ' Αὐτόν. Σᾶς εὐχαριστῶ ποῦ ἐνδιαφέρεστε για μένα καὶ μοῦ λέτε νὰ προσέχω τοὺς κακοὺς ποῦ θέλουν νὰ με πάρουν ἀπὸ τὸν σωστὸ δρόμο καὶ νὰ με πᾶνε στὸν δρόμο τοῦ κακοῦ.

Διαβάζω τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ νιώθω νὰ με πλημμυρίζει τὸ οὐράνιο φῶς. Σᾶς εὐχαριστῶ, ἐπίσης, ποῦ ἐνδιαφέρεστε για τὴν πρόοδό μου καὶ σᾶς διαβεβαιῶ ὅτι θὰ προσπαθήσω περισσότερο για νὰ μὴν πᾶνε χαμένες οἱ ἐλπίδες σας για μένα.

Καὶ κλίνω τὸ γράμμα μου ἐλπίζοντας ὅτι θὰ σᾶς εὐχαρίστησε ἡ προσπάθειά μου νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σας καὶ μαζί με τὸν Χριστό μας. Ὁ ἀδελφός σου.

ἐπιστολὴ 20ή

[εἰκόνα 6 - σελ. 119]

ἐπιστολὴ 22α

Ἀγαπητὲ ΑΔΕΡΦΕ. Διαβάζοντας τὸ γράμμα σου ἔνιωσα νὰ ἀνεβαίνω ψηλά-ψηλά, τόσο ὥστε νόμισα πῶς ἔφτασα στὰ οὐράνια, δίπλα

στον Πανάγαθο Πατέρα μας. Ἐκείνη τὴ στιγμή ζέχασα ὅλα τὰ προβλήματα μου καὶ ἄφησα τὸν ἑαυτό μου νὰ σκέφτεται Ἐκεῖνον.

Ἐνῶ ἤμουν θυμωμένη μὲ μιὰ συμμαθήτριά μου, τὸ ζέχασα ἀμέσως καὶ σκέφτηκα πὼς ἦταν ἀπερισκεψία μου νὰ τὴ στεναχωρήσω, καὶ τὴν ἄλλη μέρα τῆς ζήτησα ἀμέσως συγγνώμη. Ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή μὲ μιὰ προσευχὴ ζήτησα συγγνώμη ἀπὸ τὸν Θεό, ὁ ὁποῖος δὲ ντράπηκε νὰ γίνει ἄνθρωπος καὶ νὰ σταυρωθῆ γιὰ τὴ σωτηρία μας.

Ἀπὸ τότε καὶ κάθε βράδυ ἄρχισα νὰ προσεύχομαι καὶ νὰ συνομιλῶ μὲ τὸν Θεό. Ἔτσι κάθε μέρα μοῦ φεύγει ἓνα μεγάλο βᾶρος ἀπὸ τὴν καρδιά μου. Ὅσα βιβλία ἔχω, τὰ ὁποῖα μιλάνε γιὰ τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ, ἄρχισα καὶ τὰ διαβάζω μὲ πολὺ μεγάλο ἐνδιαφέρον.

Ἀπὸ τότε εἶμαι πολὺ χαρούμενη καὶ οἱ γονεῖς μου εὐχαριστήθηκαν πολὺ μ' αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ. Μάλιστα τοὺς εἶπα τὸν τρόπο τὸν ὁποῖο ἐφάρμοσα: εὐχαριστήθηκαν ἀκόμα πιὸ πολὺ καὶ μοῦ εἶπαν πὼς θὰ τὸν ἀκολουθήσουν κι αὐτοί. Πολὺ συχνὰ τραγουδῶ τραγούδια ποὺ μᾶς ἔμαθες «ἐσὺ» γιὰ τὸν Πανάγαθο Θεὸ καὶ προσεύχομαι γιὰ σένα ποὺ τόσο μᾶς ἀγαπᾶς ὅλους μας σὰν νὰ εἴμαστε πραγματικὰ μικρὰ ἀδερφάκια σου. Μὲ ἀγάπη, μιὰ μικρὴ σου ἀνώνυμη ἀδερφή.

ἐπιστολὴ 24η

Ἐν Ἁγία Παρασκευῇ τῇ 26-12-79

Μεγάλε μας ἀδελφέ. Χαίρομαι πραγματικὰ ποὺ ὁ μεγάλος Πατέρας μας, ποὺ βρίσκεται στοὺς οὐρανοὺς, μᾶς χάρισε ἐσᾶς, ἓναν πνευματικὸ ἀδελφό, ποὺ βρίσκεται ἐδῶ στὴ γῆ καὶ μᾶς καθοδηγεῖ μὲ ἀγάπη.

Σᾶς εὐχαριστῶ ποὺ μᾶς ἀγαπᾶτε ὅλους ἀληθινὰ σὰν Ἐκεῖνον καὶ νοιάζεστε γιὰ τὴν πρόοδό μας καὶ τὴν εὐτυχία μας. Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προσπάθειά νὰ μᾶς φέρετε κοντὰ στὸν Χριστό, γιὰ νὰ τὸν νιώσουμε, γιὰ νὰ ἀκολουθήσουμε τὰ χνάρια τῆς ἐσταυρωμένης του ἀγάπης καὶ νὰ γίνουμε πραγματικοὶ χριστιανοί.

Διαβάζοντας τὸ γράμμα σας βλέπω πόσο μεγάλη εἶναι ἡ πίστη σας καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη στὸν Χριστό, πόσο προσπαθεῖτε νὰ τοῦ μοιάσετε καὶ νὰ μᾶς φέρετε καὶ μᾶς κοντὰ του. Πράγματι, ἔχετε δίκιο ποὺ μᾶς προειδοποιεῖτε γιὰ τοὺς ἔχθρους ποὺ ὑπάρχουν γύρω μας καὶ ὕπουλα προσπαθοῦν νὰ μᾶς καταστρέψουν. Εἶναι ἀλήθεια τόσοι πολλοί, καὶ μοῦ φαίνονται τόσο ἀθῶοι καὶ καλοὶ ποὺ οὔτε κᾶν μπορούμε νὰ τοὺς φανταστοῦμε.

Καὶ πραγματικὰ ἐπιθυμοῦν πολὺ νὰ μᾶς δοῦν νὰ μένουμε ἄδαιοι πνευματικά. Σᾶς ὑπόσχομαι ὅμως, ὅπως νομίζω καὶ ὅλα τὰ παιδιά, πὼς θὰ φυλαχτῶ ἀπ' αὐτοὺς καὶ πιστεύω ὁ Κύριος νὰ μὲ βοηθήσει.

Στὴ ζωὴ πραγματικά, μεγάλε μου ἀδελφέ, ὑπάρχει μόνο ἓνας μοναδικὸς καὶ παντοτινὸς τρόπος γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ εἶναι κανένας πάντα εὐτυχισμένος, χαρούμενος, καὶ νὰ μπορεῖ νὰ ἀγαπᾷ τοὺς πάντες. Εἶναι ὁ δρόμος αὐτὸς ποὺ χάραξε ὁ Χριστὸς πάνω στὴ γῆ καὶ μᾶς εἶπε νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε. Κι ὅμως, πόσες φορές ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι ξεφεύγουμε ἀπ' αὐτὸν τὸν δρόμο. Βέβαια, ὕστερα πάντα τὸ μετανιώ- νουμε, ὅμως συχνά ξεφεύγουμε καὶ πάλι.

Κι ἐγὼ πολλές φορές κάνω ἄσχημα πράγματα, ὕστερα ὅμως μετα- νιώνω. Κι ἀλήθεια, πόση ἀνακούφιση νιώθω! Εἶναι πραγματικὰ μεγά- λη ἀνακούφιση, γιὰ μένα τουλάχιστον, νὰ τραγουδῶ κάποιον ἀπὸ τοὺς χριστιανικοὺς ὕμνους ποὺ ἔμαθα. Φεύγουν ἀπὸ πάνω μου ὅλες μου οἱ ἔγνοιες καὶ οἱ στενοχώριες! Τώρα πιά πιστεύω πὼς θὰ μπορέσω νὰ γίνω καλύτερος ἄνθρωπος ἔχοντας ἐσᾶς καὶ τὸν Χριστό.

Τελειώνοντας, ἀγαπητὲ μεγάλε μου ἀδελφέ, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς εὐχα- ριστήσω καὶ γιὰ τὴν συμβουλὴ ποὺ μᾶς δίνετε, τὴν ἀνάγνωση συγγραμ- μάτων σοβαρῶν καὶ πραγματικῶν ἐπιστημόνων. Πράγματι, μέσα ἀπὸ τέτοια συγγράμματα, πηγάζουν πολλὰ καλὰ ποὺ διαμορφώνουν τὸν χα- ρακτήρα μας. Σᾶς ἀποχαιρετῶ, λοιπόν, καὶ εὐχομαι πάντα νὰ χαρίζετε ἀγάπη σὲ ὅλους. Ἀγγελικὴ Κ..., τάξη Α', τμήμα Α' 1

ἐπιστολὴ 25η

Ἀγαπητέ μου Ἀδερφέ. Πολλὰ πράγματα ἔμαθα ἀπὸ τότε ποὺ εἴμα- στε μαζί μιὰ ὥρα τὴν ἐβδομάδα καὶ κάνουμε αὐτὸ τὸ τόσο εὐχάριστο μάθημα. Ἀπ' αὐτὰ ποὺ μοῦ εἶπες, ἀλλὰ πιὸ πολὺ ἀπ' αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔγραψες στὴν ἐπιστολὴ σου, πολλὰ διδάχτηκα καὶ ἔβαλα πολλοὺς σκο- ποὺς στὴ ζωὴ μου.

Κατάλαβα πὼς ἡ ζωὴ ἔχει νόημα μόνο ὅταν ζοῦμε ἀγαπημένοι καὶ εὐτυχισμένοι μὲ τοὺς συνανθρώπους μας, ἀφοσιωμένοι στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Κατάλαβα πὼς ἡ εὐτυχία βρίσκεται μόνο κοντὰ στὸν Θεό· πὼς ὅταν εἴμαστε δυστυχισμένοι μόνο ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ μᾶς παρηγορήσει, γιὰτὶ ὁ Θεὸς θέλει νὰ εἴμαστε χαρούμενοι καὶ νὰ τὸν δοξολογοῦμε.

Κατάλαβα ἀκόμα πόσοι ἐχθροὶ ὑπάρχουν γύρω μου ποὺ θέλουν τὸ κακό μου. Θὰ προσπαθῆσω νὰ τοὺς ἀποφύγω μὲ πνευματικὸ ὄπλισμό,

ὅπως μοῦ γράφεις κι ἐσὺ στὸ γράμμα σου. Σκέφτομαι τὸν Χριστὸ ποὺ θυσιάστηκε γιὰ νὰ μᾶς σώσει. Καὶ τὸν αἰσθάνομαι κοντά μου νὰ μοῦ παραστέκει καὶ νὰ χαράσσει τὴν ἀγάπη στὴν καρδιά μου. Σοῦ ὑπόσχομαι πὼς θὰ προσπαθήσω νὰ προοδεύσω καὶ νὰ ζήσω εὐτυχισμένη κοντὰ στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

Εὐχομαι, μέχρι νὰ βγάλω τὸ Γυμνάσιο, νὰ εἶσαι ἐσὺ ὁ καθηγητὴς θεολογίας ποὺ θὰ κάνει μάθημα στὸ τμήμα μου καὶ νὰ μοῦ διδάσκει τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἶμαι σίγουρη πὼς δὲ θὰ σὲ ξεχάσω ποτέ. Μὲ ἀγάπη, μιὰ μαθήτριά σου τῆς Α' τάξης τοῦ Γυμνασίου Βασιλικῶν.

ἐπιστολὴ 26η

[εἰκόνα 7 - σελ. 119]

ἐπιστολὴ 27η

1/1/80

Ἀγαπητέ μου ΑΔΕΛΦΕ. Θέλω τὸ γράμμα μου αὐτὸ νὰ εἶναι μία ἀπάντηση πρὸς τὸ δικό σου. Πρὶν ἀποφασίσω νὰ σοῦ γράψω, διάβασα πολλές φορές τὸ γράμμα σου ποὺ μὲ συγκίνησε βαθύτατα. Μελέτησα καὶ ἀκολούθησα προσεχτικὰ τὶς συμβουλές σου. Τώρα νιώθω περισσότερο τὸν Θεὸ κοντά μου. Ἔδωξα ἀπὸ μέσα μου τὸν διάβολο.

Ἄρχισα νὰ Τοῦ φορτώνω τὰ προβλήματα μου καὶ νιώθω πιὸ χαρούμενη. Τώρα νιώθω πὼς πάντα ὁ Θεὸς εἶναι κοντά μου καὶ δίπλα μου. Ἡ ζωὴ μου γεμίζει ἀπὸ χαρά. Ἐπίσης, ἐκτέλεσα τὴν ἐπιθυμία σου. Τὸ γράμμα σου βρίσκεται στὴν πρώτη σελίδα τοῦ τετραδίου μου. Τώρα θὰ κλείσω μὲ τὴν ἀγάπη μου πρὸς αὐτόν.

Τελειώνοντας δὲν σ' ἀποχαιρετῶ, γιατί ξέρω πὼς τὸ γράμμα μου αὐτὸ θὰ εἶναι πάντοτε στὰ χέρια σου. Κατερίνα ..., Σχολεῖο Βασιλικῶν, Γυμνάσιο, τάξις Α', τμήμα Α'₃.

ἐπιστολὴ 28η

Εἶμαι κι ἐγὼ ἄνθρωπος, καὶ σὰν ἄνθρωπος ἔχω κι ἐγὼ τὰ ἐλαττώματά μου. Τὸ μεγαλύτερο ἀπ' ὅλα εἶναι πὼς πρὶν δὲν ἔδινα σημασία στὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν. Φέτος ὅμως... Φέτος ἔγινε κάτι ξεχωριστὸ μέσα μου. Σὰν νὰ εἶχα χαθεῖ πρὶν μέσα στὸ πλῆθος καὶ τώρα νὰ ξαναβρίσκω τὸν δρόμο. Δὲν ξέρω, ἴσως ἀπὸ τὴν παράδοση στὴν τάξη, ἄρχισα νὰ μ' ἀρέσουν τα Θρησκευτικά. Τώρα τὸ ξέρω, βρίσκομαι κοντὰ στὸν Θεὸ κι αὐτὸς μὲ προστατεύει.

Αὐτὸ τὸ ἔχω καταλάβει ἀπὸ διάφορα περιστατικά. Ἀρχίζω νὰ νιώθω τὸν Θεὸ δίπλα μου καὶ νὰ συνομιλᾶμε μαζί. Ὅχι πὼς πρὶν δὲν πίστευα στὸν Θεό! Ὅχι, ποτέ, ἀλλὰ δὲν τὸν ἔνιωθα τόσο μέσα μου. Ἐχοντας τὸν Θεὸ μέσα σου, τί ἄλλο θέλεις; Αὐτὸς σὲ ζωογονεῖ, σὲ πλουτίζει μὲ γνώσεις κι ἓνα σωρὸ ἄλλα πράγματα ποὺ τὰ δημιουργεῖ ὁ Θεὸς γιὰ μένα, γιὰ τὸ δημιούργημά του.

Τὸν αἰσθάνομαι σὰν μητέρα, πατέρα κι ἀδερφό. Ἀλλὰ ὄχι μόνον Αὐτόν. Ὅλους τοὺς συνανθρώπους μου· καὶ τώρα καταλαβαίνω τὸ βαθὺ νόημα ἀγάπης καὶ στοργῆς τῶν συνανθρώπων, ποὺ τόσα χρόνια δίδασκε ὁ Χριστὸς κι οἱ προφῆτες καὶ τόσοι ἄλλοι Ἅγιοι. Κι ὅλοι μαζί ἀδελφωμένοι προχωρᾶμε τὸν δρόμο τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀγάπης. Ἀλλὰ στὸ θέμα αὐτό – τῆς ἀγάπης τῶν συνανθρώπων – ἀκόμη δὲν ἔχω γίνεи τέλεια, ὅπως ἔπρεπε. Γιατὶ ὑπάρχουν στιγμὲς ποὺ θυμώνω καὶ νευριάζω μαζί τους, ἀλλὰ γρήγορα ξεθυμώνω καὶ μετανοῶ.

Κι ἂς ξανάρθουμε στὸν Πατέρα μας Χριστό, ποὺ ὅλα σ' Αὐτόν τὰ χρωστᾶμε (λύτρωση). Αὐτὸς ἦρθε στὴ γῆ καὶ σταυρώθηκε γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴ λύτρωσή του. Εἶναι δυνατὸν ὅλοι μας νὰ τοῦ δείξουμε τὴν ἀγάπη μας καὶ νὰ βρεθῆς ἐνωμένος μαζί του. Αὐτὸς τὸ θέλει καὶ τὸ χαίρεται. Ἀκόμη, διαβάζοντας τὰ συγγράμματά του, Αὐτὸς εὐχαριστιέται βλέποντάς μας νὰ μελετᾶμε γιὰ νὰ μάθουμε περισσότερα πράγματα γι' Αὐτόν.

Κι ἐδῶ, λοιπόν, ἤμουν πίσω. Ἐνῶ τώρα μὲ εὐχαρίστηση διαβάζω διάφορα συγγράμματά του. Ὅλα αὐτὰ τὰ χρωστάω στὸν καλὸ μας καθηγητὴ θεολόγο ποὺ κάνει πολὺ σκληρὴ προσπάθεια γιὰ νὰ μᾶς διδάξει τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ. Αὐτόν θὰ εὐλογῶ σ' ὅλη μου τὴ ζωή. Αὐτὸς μᾶς ἔδωσε τὸ πρῶτο γράμμα ποὺ μὲ ὠφέλησε πάρα πολὺ καὶ μὲ ὠφελεῖ. Καὶ νὰ πῶς. Μερικὲς φορές, ὅταν εἶμαι ἀπογοητευμένη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, διαβάζω ἐκεῖνο καὶ ξαφνικὰ μοῦ φεύγει ἓνα βᾶρος ἀπὸ τὴν ψυχὴ μου κι ἡρεμῶ. Τελειώνοντας, θᾶθελα νὰ εὐχηθῶ νὰ γίνω πιὸ τέλεια κι εὐχαριστῶ πολὺ τὸν καλὸ μας καθηγητὴ θεολόγο ποὺ μοῦ δίδαξε τὸν σωστὸ δρόμο.

ἐπιστολὴ 29η

Γράμμα πρὸς τὸν ἀγαπημένο μου ἀδερφό. Χαίρομαι πολὺ ποὺ μοῦ δίνεται ἢ εὐκαιρία νὰ συνδεθῶ ψυχικῶς μαζί σου. Ἀπὸ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ σ' ἀντίκρισα, κατάλαβα πόσο πολὺ ἀγαπᾶτε τὰ παιδιὰ καὶ θὰ

θέλατε νὰ τὰ βλέπετε κοντὰ στὸν οὐράνιο «Πατέρα».

Προτοῦ νὰ σᾶς γνωρίσω ἤμουν νευρικός καὶ ἄτακτος. Ὅταν ὅμως διάβασα τὸ γράμμα σας, ἀμέσως ἤρθα σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν Θεό μου, κι ὅλα αὐτὰ τὰ χρωστῶ σὲ σένα μεγάλε μου ἀδερφέ. Ἀπὸ σένα ἄκουσα πράγματα ποὺ δὲν τὰ εἶχα κἄν φανταστῆ καὶ πολλὰ πράγματα ποὺ μοῦ εἶχαν κάνει ἐντύπωση. Τὸ παράδειγμα ποὺ μᾶς δώσατε μὲ τὸ κλῆμα [εἰκόνα 8 - σελ. 119] τὸ σκέφτηκα πολύ, μέχρι ποὺ κατάλαβα τὴ μεγάλη δόξα τοῦ Κυρίου.

Μὲ ἀγάπη, ὁ μικρός σου ἀδερφός Ἀχιλλέας Κ.

ἐπιστολὴ 30ή

Μὲ τὸ γράμμα σας ποὺ διάβασα, στὸ λεπτὸ ἐπικοινωνήσα μαζί σας. Ψυχολογοῦμαι μὲ τὴ σκέψη ποὺ κάνω πρὸς τὸν Θεό. Πόση ἀνάπαυση αἰσθάνομαι ὅταν εἶμαι κοντὰ στὸν Παντοδύναμο Πατέρα! ὅταν συνεννοοῦμαι μὲ τὸν Θεὸ εἶναι σὰν νὰ μοῦ λέει: «Γεμίζει ἡ καρδιά μου ὅταν σὲ βλέπω νὰ εἶσαι χαρούμενη. Ἔτσι πλαστήκαμε, παιδί μου, νὰ ἀγαποῦμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, ὁπότε ἔχει νόημα ἡ ζωὴ μας. Εἶναι γλυκιὰ ἡ ζωὴ μὲ τὸν Χριστὸ καὶ τοὺς ἀδερφούς μας, τοὺς συνανθρώπους». Αὐτὰ μοῦ λέει ὅταν ἐπικοινωνῶ μαζί του.

Προσέχω, ὅμως, πολύ. Ἐπειδὴ μὲ κυκλώνουν πολλοὶ ἐχθροὶ, ἐπιχειροῦν νὰ μοῦ ἀφαιρέσουν ὅ,τι καλὸ ἔχω μέσα μου, ὥστε στὸ τέλος νὰ μείνω ἄδεια πνευματικά, σὰν κουρέλι πραγματικό. Φυλάγομαι, ὅσο μπορῶ, καὶ ὀπλίζομαι πνευματικὰ γιὰ νὰ μπορέσω νὰ ἀντιμετωπίσω τοὺς ἐχθρούς μου. Καὶ ἐνώνομαι μὲ τὸν αἰώνιο Πατέρα, ποὺ δὲν φοβᾶμαι τίποτε. Συζητῶ τὰ προβλήματά μου μαζί του καὶ νιώθω μιὰ ἀγαλλίαση. Τοῦ ὑπόσχομαι ὅτι θὰ εἶμαι γιὰ πάντα μαζί του γελαστὴ καὶ χαρούμενη. Αὐτὰ εἶχα νὰ πῶ στὸ γράμμα μου καὶ τὸ κλείνω μὲ ἀγάπη πρὸς τὸν πάτερ καὶ τὸν ἴδιο τὸν Θεό. Ἡ ἄγνωστή σας ἀδερφή.

ἐπιστολὴ 32α

Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Ἀδερφό μου, τὸν Θεολόγο. Διάβασα τὸ γράμμα σας καὶ μὲ συγκίνησε ἀρκετά. Μπήκατε βαθιὰ μὲς στὸ νοῦ μου καὶ παρακαλοῦσα τὸν Θεὸ νὰ σᾶς ἔχει γερὸν νὰ ἔρχεστε κάθε Πέμπτη στὸ σχολεῖο νὰ μᾶς ἀνοίγετε τὴν καρδιά μας. Μοῦ ἄρεσε πολὺ νὰ ἀκούω τὰ ὠραῖα σας λόγια γιὰ τὸν Θεό. Μοῦ ἄρεσε πολὺ τὸ παράδειγμά σας, ποὺ φέρατε προχθὲς μὲ τὸ κλῆμα, γιὰτὶ πραγματικὰ μοιάζουμε μὲ κλῆμα. Ὅταν σᾶς ἀκούω νὰ μιλάτε αἰσθάνομαι μέσα μου μιὰ σιγουριά. Νομί-

ζω πὼς βρίσκομαι «ἀντιμέτωπος» μὲ τὸν Θεό. Γιατὶ νομίζω πὼς ὁ Θεὸς εἶναι τόσο ἀγνὸς καὶ γλυκομίλητος. Τὸ ἴδιο νομίζω καὶ γιὰ τὸν Χριστό. Νομίζω πὼς συγκέντρωσα ὅλες μου τὶς ιδέες γιὰ σᾶς.

ἐπιστολὴ 33η

Α' 2 Γυμνασίου Βασιλικῶν

Εἰς τὸν Ἀγαπημένο μου Θεολόγο. Καλέ μου ἀδελφὲ, Θεολόγε. Ἦρθε ἢ σειρά μου νὰ σοῦ ἀπαντήσω καὶ ἐγὼ στὸ γράμμα ποῦ πῆρα. Νὰ ξέρης μὲ πόση λαχτάρια περιμένουμε τὴν ὥρα τῶν Θρησκευτικῶν, ὄχι μόνο ἐγὼ ἀλλὰ ὅλα τὰ παιδιά, νὰ καθήσουμε ἤσυχα καὶ νὰ γεμίσομε τὴν ἄδεια ψυχὴ μας ἀπὸ τὴν τροφὴ ποῦ μόνο ὁ καλὸς Θεὸς ξέρη νὰ δίνη στὰ παιδιά του.

Ὀλόκληρη τὴν ἑβδομάδα, σὰν ἀδύναμα καὶ ἁμαρτωλὰ πλάσματα ποῦ εἴμαστε, πέφτωμε σὲ χίλια παραπτώματα. Ἀλλὰ εὐτυχεῖς, ποῦ τὰ δικά σας καλὰ λόγια καὶ οἱ συμβουλές ποῦ μᾶς δίνετε μᾶς κάνουν νὰ κρατιόμαστε σταθερὰ στὴν πίστη καὶ στὴν ἀγάπη τοῦ καλοῦ μας Θεοῦ. Ἐκεῖνα γιὰ τὰ ὁποῖα, μεγαλύτερος ὄλων, ταπεινώθηκε καὶ κατέβηκε στὴ γῆ γιὰ νὰ σώσῃ ὅλους τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Ὅπωςδήποτε θὰ ὑπάρχει ἄφεσις ἁμαρτιῶν καὶ γιὰ ἐμᾶς τὰ ἁμαρτωλὰ πλάσματα, ἀρκεῖ νὰ τὸ θελήσωμε πραγματικὰ, καὶ κάτι ποῦ τὸ κάνουμε νὰ μὴν τὸ ξανακάνουμε καὶ νὰ μετανοήσουμε.

Θέλω μὲ ὅλη μου τὴν καρδιὰ νὰ μὲ κάνης, μιὰ καὶ εἶμαι μικρὸς ἀκόμα, νὰ γίνω καλὸς ἄνθρωπος καὶ καλὸς χριστιανός. Ἐγὼ μὲ τὴν προσευχὴ μου καὶ ἐσὺ μὲ τὰ καλὰ σου λόγια, καλέ μου καθηγητά, θὰ εὐχομαι νὰ σᾶς ἔχει ὅλους τοὺς καθηγητές μας γερούς γιὰ νὰ κάνετε τὸ ἔργο σας σωστὰ καὶ μὲ πολλὴ ἀγάπη. Ἔτσι κλείνω τὸ γράμμα, σεβαστέ μου Θεολόγε.

ἐπιστολὴ 34η

Καλέ μου δάσκαλε καὶ πατέρα. Τὸ πόση δύναμη καὶ χαρὰ μοῦ ἔδωσε τὸ γεμάτο ἀγάπη καὶ καλωσύνη γράμμα σου, δὲν μπορῶ νὰ τὸ ἐκφράσω σ' αὐτὲς τὶς λίγες γραμμὲς τοῦ ἀσήμαντου γράμματός μου.

Τὸ διάβασα, τὸ ξαναδιάβασα καὶ δὲν χόρταινα νὰ τὸ διαβάζω. Τί ὁμορφα λόγια, τί ὑψηλὰ νοήματα· ἢ μικρὴ παιδικὴ μου ψυχὴ πλημμύρισε ἀπὸ αἰσθήματα ἀγάπης, καλωσύνης, εὐγνωμοσύνης. Σκέφτηκα! Πόσο καλὸς εἶσαι Θεέ μου, ποῦ ἔδωσες στοὺς ἀνθρώπους τέτοιους πατέρες γιὰ νὰ μᾶς διδάξουν τὴ Δύναμή Σου, τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ μας,

τοῦ Μεγάλου μας Πατέρα καὶ Προστάτη, τοῦ Μεγάλου Ὁδηγοῦ τῆς ζωῆς μας, ποὺ σὰν φάρος μᾶς φωτίζει τὸν δρόμο.

Καί, καλέ μου δάσκαλε, ὑπάρχουν στὴ ζούγκλα αὐτὴ ποὺ ζοῦμε σήμερα, ποὺ λέγεται κοινωνία, ἄνθρωποι μικροί, τιποτένιοι, ἀσήμαντοι, ποὺ ἡ μόνη τους σκέψη καὶ ἐπιθυμία εἶναι πῶς νὰ ζήσουν εἰς βάρος τῶν ἄλλων, καὶ πῶς νὰ μπορέσουν νὰ βλάψουν τοὺς συνανθρώπους τους.

Ἄνθρωποι χωρὶς ἰδανικά, ἄδαιοι, κούφιοι. Ὅχι, δὲν πρέπει αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους οὔτε νὰ τοὺς ἀγνοήσουμε οὔτε νὰ τοὺς περιφρονήσουμε. Πρέπει μὲ τὸ καλὸ παράδειγμά μας, μὲ τὰ σωστὰ ἔργα μας νὰ τοὺς δώσουμε νὰ καταλάβουν ὅτι στὴ ζωὴ ὑπάρχουν μεγάλες ἀξίες, ποὺ γι' αὐτὲς πρέπει νὰ ζοῦμε καὶ νὰ ἀγωνιζόμαστε. Νὰ προσπαθήσουμε νὰ τοὺς φέρουμε στὸν σωστὸ δρόμο τοῦ Μεγάλου μας Θεοῦ καὶ Εὐεργέτη ὅλου τοῦ Κόσμου.

Ναί, καλέ μου δάσκαλε, προσεύχομαι μὲ δύναμη καὶ ἀγάπη, ὑγεία, καλωσύνη γιὰ νὰ γίνω ἓνας καλὸς καὶ χρήσιμος ἄνθρωπος στὴν κοινωνία. Προσεύχομαι γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ τὴν κοινωνία χωρὶς καλοὺς ἀνθρώπους εἶναι χάος, εἶναι ζούγκλα. Προσπαθῶ μὲ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ καλὸ παράδειγμα τῶν δασκάλων μου νὰ γίνω ἄνθρωπος ὠφέλιμος στὴν κοινωνία.

Τέλος, ἐγὼ ὁ μικρὸς σου μαθητῆς, σ' εὐχαριστῶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου, καλέ μου δάσκαλε καὶ πατέρα, ποὺ μοῦ ἔδωσες τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπικοινωνήσω μὲ τὸ ὠραῖο σου γράμμα βαθύτερα καὶ καλύτερα μὲ τὸν Μεγάλο μας Πατέρα. Σ' εὐχαριστῶ. Ὁ μικρὸς σου μαθητῆς Μόσχος Α...

ἐπιστολὴ 35η

Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἀδερφό. Ἀγαπητὲ ἀδερφέ, ἡ καρδιά μου γεμίζει ἀπὸ χαρὰ ὅταν σᾶς βλέπω καὶ σᾶς ἀκούω μέσα στὴν τάξη. Τέτοιοι ἄνθρωποι σὰν κι ἐσᾶς δὲν ὑπάρχουν πολλοί, γιὰ τὸ οἱ περισσότεροι παρασύρονται καὶ κάνουν τὸ θέλημα τοῦ διαβόλου.

Ἐσεῖς εἶστε γιὰ μᾶς σὰν ἥλιος γιὰτί, ὅπως ὁ ἥλιος φωτίζοντας τὴ γῆ μεγαλώνει τὰ λουλούδια, τὰ δέντρα καὶ ἄλλα πράγματα, ἔτσι κι ἐσεῖς, μιλώντας σὲ μᾶς κάθε Πέμπτη γιὰ τὸν Χριστὸ ἢ τὸν Θεό, ὁ ὁποῖος εἶναι Πατέρας μας, κάνετε τὴν καρδιά μου νὰ πλουταίνει ἀπὸ αἰσθήματα γιὰ τοὺς συνανθρώπους μου.

Παρακαλῶ τὸν Θεὸ νὰ σᾶς ἔχει καλά, γιατί μόνο ἐσεῖς μπορείτε νὰ μᾶς ὀδηγήσετε στὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ εἴμαστε ἐμεῖς παιδιά του κι αὐτὸς Πατέρας μας. Προτοῦ συναντηθῶ μὲ σᾶς ἔκανα πολλὰ ἄπρεπα πράγματα, π.χ. μάλωνα, κοροϊδεύα τοὺς φίλους μου, δὲν διάβαζα εὐαγγέλιο, ἀλλὰ ἀπὸ τότε πὺ συναντήθηκα μὲ σᾶς καὶ σᾶς ἄκουσα νὰ μιλάτε, σὰν νὰ εἶδα τὸν ἴδιο τὸν Θεὸ μέσα σας. Καὶ γι' αὐτὸ ἀποφάσισα νὰ τὰ κόψω αὐτὰ καὶ νὰ γίνω ἓνα καλὸ καὶ ἀγαθὸ παιδί τοῦ Πατέρα ὅλου τοῦ κόσμου, μὲ τὸν ὁποῖο θὰ συνομιλῶ μαζί του καὶ θὰ τοῦ λέω τὰ προβλήματά μου.

Τώρα πὺ ἔχω ἐσᾶς κοντά μου δὲν φοβᾶμαι τίποτε καὶ οὔτε πρόκειται νὰ φοβηθῶ, γιατί ξέρω πῶς, ἂν χρειαστεῖ, ἐσεῖς θὰ μὲ βοηθήσετε. Καλύτερα θὰ ἔταν ἂν σᾶς εἶχαμε δυὸ καὶ τρεῖς φορές τὴν ἐβδομάδα, ἀλλὰ, τί νὰ κάνουμε, ὑπάρχουν κι ἄλλα παιδιά πὺ περιμένουν νὰ σᾶς δοῦν καὶ νὰ σᾶς ἀκούσουν. Ὁ μικρὸς ἀδερφός σας..., ἓνας μαθητὴς τοῦ τμήματος Α' 2, πὺ σᾶς ἀγαπᾶ καὶ σᾶς σκέφτεται κάθε στιγμή.

ἐπιστολὴ 36η

Πρὸς τὸν διδάσκαλό μου. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὃν πὺ κυβερνᾶ μεγαθήρια μὲ τὴ γνώση του, ἓνα ὃν ἀνώτερο ἀπὸ τὰ ζῶα. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλασμένος ἀπὸ τὸν Θεὸ γιὰ νὰ ζῆ μαζί του καὶ νὰ ἀκολουθῆ τὸν δρόμο τῆς ἀγάπης, ἓνας δρόμος πὺ ὀδηγεῖ στὴν πραγματικὴ εὐτυχία, ὁ δρόμος τοῦ Θεοῦ.

Μά, σὰν ἄνθρωπος πὺ εἶναι, ξεφεύγει μερικὲς φορές ἀπὸ τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ καὶ κάνει λάθη τρομερά. Ὅμως Ἐκείνου ἡ ἀγάπη δὲν τελείωσε ποτέ. Δέχεται ὅλους ὅσους ἔρχονται σ' Αὐτὸν καὶ συγχωρεῖ, χτυπάει πάντα τὴν πόρτα τῆς καρδιάς καὶ περιμένει νὰ Τοῦ ἀνοίξουμε, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἀκολουθήσουμε τὸν δρόμο Του. Καὶ ἐγὼ εἶμαι ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους πὺ εἶναι στὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐγὼ πότε-πότε ἔφευγα ἀπὸ τὸν δρόμο τοῦ Κυρίου μά, ἀπὸ τότε πὺ μοῦ δίδαξες τὴν διδασκαλία τοῦ Κυρίου, εἶμαι πάντοτε στὸν σωστὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ.

Τὸν Κύριο πρέπει νὰ τὸν δοξάζουμε, γιατί Αὐτὸς μᾶς ἔδωσε τὴ ζωὴ, καὶ νὰ τὸν ἀγαπᾶμε. Ἔτσι, Αὐτὸς θὰ μᾶς προστατεύει στὶς δύσκολες στιγμές, ὅπως ἐσᾶς διδάσκαλε, πὺ τὸν πιστεύετε, καὶ γι' αὐτὸ σᾶς ἔσωσε τὴ ζωὴ σας μὲ ἐκεῖνο τὸ περιστατικὸ πὺ σᾶς συνέβη ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἅγιος Ἀντώνιος. Σ' εὐχαριστῶ, καλέ μου δάσκαλε, πὺ μὲ τὴ

διδασκαλία σου μπήκα στὸν σωστὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ. Σὲ χαιρετῶ, ὁ ἀνώνυμος μαθητὴς Σου.

ἐπιστολὴ 37η

Ἀγαπημένε μου καθηγητὴ καὶ θεολόγε. Ἀκόμα οὔτε τὸ ὄνομά σας δὲν ξέρω, κι ὅμως σᾶς ἀγάπησα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Τὴ λίγη ὥρα ποὺ περνᾶμε μαζὶ, τὴν περνᾶμε τόσο εὐχάριστα διαβάζοντας τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ μαθαίνοντας πολλὰ τραγούδια Του.

Θὰ ἤθελα νὰ ἦταν περισσότερες οἱ ὥρες ποὺ περνᾶμε μαζὶ, ἀλλὰ μιὰ ποὺ δὲν γίνεται ἄς κάνουμε μιὰ προσπάθεια γιὰ νὰ περνᾶει, ὅσο πιὸ πολὺ μπορούμε, εὐχάριστα ὁ λίγος χρόνος ποὺ εἴμαστε μαζὶ. Μὲ μεγάλη ἀνυπομονησία περιμένω κάθε Τρίτη ποὺ ἔχουμε μαζὶ μάθημα. Ἀλλά, γιατί λέω μάθημα, ἀφοῦ εἶναι σωστὴ διασκέδαση. Προτοῦ σᾶς γνωρίσω ἔκανα πολλὲς ἀταξίες, θύμωνα μὲ τὸ παραμικρό, ἔλεγα ψέμματα. Τώρα ὅμως ὅλα τελείωσαν. Καὶ ἡ αἰτία ποὺ τελείωσαν ὅλα αὐτὰ εἶστε ἐσεῖς πάτερ, ποὺ μὲ τὰ λόγια σας, καὶ προπαντὸς μὲ τὸ γράμμα σας, μὲ κάνατε νὰ συμμορφωθῶ.

Ὅποτε ἔχω ἐλεύθερο χρόνο, παίρνω καὶ διαβάζω τὸ γράμμα σας κι ὅσο πιὸ πολλὲς φορές τὸ διαβάζω τόσο πιὸ κοντὰ ἔρχομαι στὸν Χριστό. Νιώθω τὴν ψυχὴ μου νὰ πλημμυρίζει ἀπὸ ἀγάπη, χαρά, ἐλπίδα. Ἄλλες φορές σκέφτομαι τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶναι ἐγωιστὲς καὶ δὲν πιστεύουν στὸν ἀληθινὸ Θεό. Πόση ἀσέβεια, Θεέ μου! Γιὰ χάρη μας ὁ Χριστὸς σταυρώθηκε, κι ἐμεῖς γιὰ τὸ εὐχαριστῶ κάνουμε τόσες ἄπρεπες πράξεις ἐναντίον του. Σᾶς ὑπόσχομαι, πάτερ, νὰ εἶμαι ἀπὸ δῶ καὶ στὸ ἐξῆς καλὴ, δὲν θὰ καυγαδίζω πιά οὔτε θὰ λέω ψέμματα.

Διαβάζοντας τὴν Καινὴ Διαθήκη, μαθαίνω τόσα πράγματα γιὰ τὸν Χριστό μας. Μὰ καὶ μὲ σᾶς δὲν τὰ περνᾶμε ἄσχημα. Ἀντίθετα, μάλιστα, περιμένουμε κάθε Τρίτη μὲ μεγάλη ἀνυπομονησία γιὰ νὰ μάθουμε κάτι καινούριο ποὺ θὰ μᾶς πεῖτε. Σᾶς χαιρετῶ, μὲ μεγάλη ἀνυπομονησία, μιὰ μαθήτριά σου τοῦ Α' ₃ Γυμνασίου Βασιλικῶν.

ἐπιστολὴ 38η

Γράμμα στὸν Χριστό. Πατέρα μου, ὅταν ἡ ψυχὴ μου βαραίνει ἀπὸ διάφορες αἰτίες, μοναδικὴ ξαλάφρωση ποὺ βρίσκω εἶναι τὸ νὰ ψάλλω ὅ,τι ὕμνους ξέρω. Καὶ εἶμαι βέβαιη ὅτι θὰ βρεθῶ κοντά σου γιὰ νὰ σὲ εὐχαριστήσω, Σωτήρα μου.

Ἐπειδὴ πολλοὶ ἐχθροὶ μου προσπαθοῦν νὰ πάρουν ὅ,τι καλὸ ἔχω

μέσα μου για σένα, φυλάγομαι όσο μπορώ και παλεύω δυνατά για να μη μείνω άδεια πνευματικά. Έσο για μένα, Παντοδύναμε, σταυρώθηκες για να σωθώ. Δεν είναι δύσκολο, λοιπόν, κι εγώ να αφιερώνω μερικές ώρες από το ελεύθερο χρονικό μου διάστημα και να διαβάσω τον λόγο σου. Αυτό είναι τα λίγα λόγια που μπόρεσα να συντάξω για σένα, Χριστέ μου. Έδώ κλείνω το γράμμα μου. Ένα από τα ΑΡΝΑΚΙΑ σου.

έπιστολή 39η

Σεβαστέ μου δάσκαλε. Θέλω με την απάντησή μου στο γράμμα σας να σᾶς πῶ πόσο με βοηθήσατε, ακόμα περισσότερο, να επικοινωνήσω με τον Θεό και τον αγαπητό του Υίο. Πιστεύω πως πρέπει να είμαστε πάντοτε πιστοί στον Θεό. Σ' αυτόν που τόσο πολύ μᾶς αγάπησε, σ' αυτόν που θυσίασε τον ίδιο του τον Υίο για μᾶς. Για μᾶς που δεν τον πιστέψαμε. Με τον Θεό μὲς στην ψυχή ή ζωή είναι πιὸ ὁμορφη, πιὸ ωραία, πιὸ γλυκιά, γεμάτη υγεία και χαρά.

Μὲ τὸ γράμμα αὐτὸ κατάλαβα ὅτι δὲν πρέπει νὰ λέμε ψέμματα, γιατί μ' αὐτὰ δὲν κοροϊδεύουμε τοὺς ἄλλους ἀλλὰ τοὺς ἴδιους μας τοὺς ἑαυτούς. Ἀκόμα κατάλαβα πόσο χρήσιμος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ σὴ σημερινὴ ζωὴ, μιὰ ζωὴ γεμάτη κινδύνους πὸ μᾶς περικυκλώνουν κάθε μέρα.

Ὅμως ὁ Θεὸς βρίσκεται πάντοτε δίπλα μας, μαζί μας, μᾶς βοηθάει πάντοτε σὲ κάθε δύσκολη στιγμή. Δὲν μᾶς ἀφήνει νὰ παίρνουμε τὸν στραβὸ δρόμο οὔτε νὰ ἔχουμε μέσα μας, βαθιὰ μὲς σὴν ψυχὴ μας, σχέδια δόλια πὸ νὰ κάνουν κακὸ στὸν συνάνθρωπό μας. Ἀλλά, πρέπει νὰ ἀγαπᾶμε ὄχι μόνο τὴν ψυχὴ μας ἀλλὰ καὶ τοὺς συνανθρώπους μας. Νὰ τοὺς βοηθᾶμε νὰ βρίσκουν τὸν σωστὸ δρόμο, νὰ βοηθᾶμε, ὅσους εἶναι χαμένοι, νὰ πιστέψουν στὸν πραγματικὸ Θεό, τὸν ἕνα καὶ μοναδικό. Μόνο μὲ τὴν ἀγάπη μας πρὸς τὸν Θεὸ τὸν ἀγγίζουμε, τὸν ζοῦμε, γιατί βρίσκεται πάντοτε μέσα σὴν ψυχὴ μας.

Σᾶς εὐχαριστῶ πὸ μὲ βοηθήσατε νὰ βρῶ τὸν σωστὸ δρόμο, νὰ ἔρθω πιὸ κοντὰ στὸν αἰώνιο Πατέρα μας, σ' αὐτὸν πὸ ἔδωσε τὸν ἴδιο Του τὸν ἑαυτὸ γιὰ μᾶς, γιὰ νὰ εἶμαστε πάντα εὐτυχισμένοι καὶ χαρούμενοι. Μὲ σεβασμό, μιὰ μαθήτριά σας.

έπιστολή 40ή

Καλέ μας πάτερ ... Πέρσι, ὅταν κάναμε Θρησκευτικά, δὲν διάβαζα καὶ πολὺ, γι' αὐτὸ καὶ δὲν εἶχα καὶ καλὸ βαθμό. Φέτος ὅμως, πὸ ἤρ-

θατε ἐσεῖς, ὅλα ἄλλαξαν μὲ τὸν λόγο σας. Τὰ τόσο πειστικά λόγια σας μὲ κἀνανε καὶ ἄλλαξα. Τώρα διαβάζω καὶ πάω πιὸ συχνὰ στὴν ἐκκλησία, ἐνῶ πρῶτα δὲν πῆγαινα πολὺ.

Ὅταν ἔρχεται ἡ ὥρα ποὺ θὰ κάνουμε μάθημα, χαίρομαι πάρα πολὺ καί, ὅταν ἀρχίζετε νὰ μιλάτε, ἡ καρδιά μου πετᾷ μακριά, ψηλὰ στὸν καλὸ μας Θεούλη. Ὅταν πάλι λέτε τὶς τόσο ὠραῖες ἱστορίες μὲ τοὺς ἀγγέλους, ὁ καημένος ὁ Χριστὸς πόσο χαίρεται καὶ πόσο μᾶς ἀγαπᾷ πολὺ.

Πόσο θὰ 'θελα νὰ μὴν ὑπάρχουν κακίες στὸν κόσμο, νὰ μὴ μαλώνουμε καὶ νὰ εἴμαστε ὅλοι μαζί μιὰ οἰκογένεια. Ὅλοι μας πρέπει νὰ τρεφόμεστε μὲ «Λίγο μάννα κάθε μέρα ἀπ' τὸν Λόγο τοῦ Πατέρα».

Καὶ ὅλοι πρέπει νὰ πηγαίνουμε κάπου-κάπου στὸν οἶκο τοῦ Χριστοῦ νὰ τὸν εὐχαριστοῦμε, ὅπως ἐκεῖνος, ποὺ πάντα στὶς δύσκολές μας ὥρες, μπαίνει στὸν δικὸ μας οἶκο, στὴν καρδιά μας, καὶ μᾶς ξεκουράζει ἀπὸ τὶς στεναχώριες μας.

Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἀγαποῦμε καὶ νὰ σκεφτόμαστε τὸν Χριστὸ μας, γιὰτὶ αὐτὸς θυσιάστηκε γιὰ μᾶς, καὶ ἔτσι κι ἐμεῖς πρέπει νὰ κάνουμε μιὰ μικρὴ θυσία. Γι' αὐτὸ, ὅπως εἶπε καὶ Ἐκεῖνος «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους», ἔτσι κι ἐμεῖς πρέπει νὰ ἀγαπᾶμε.

ἐπιστολὴ 41η

12-3-80

Ἀγαπημένε μου ἀδελφέ. Μέρης τώρα θέλω νὰ σᾶς ἀπαντήσω στὸ ἐξαιρετικὸ αὐτὸ γράμμα σας, ἀλλὰ ὑπάρχουν πολλὰ ἐμπόδια μπροστά μου κι ἔτσι μὲ κάνουν νὰ μὴ μπορῶ νὰ σᾶς γράψω. Ὅμως θέλω νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια. Ὅλη τὴν ἀλήθεια, αὐτὴν τὴν ὁμορφὴ ἀλήθεια. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἦρθατε στὰ Βασιλικά γιὰ νὰ διδάξετε τὴν ἀληθινὴ κι ὄχι τὴν κουκουλωμένη μὲ καταχνιὰ ἀλήθεια, νιώθω πιὸ ἔντονο μέσα μου τὸν Θεό. Ἄλλαξα ριζικά. Δὲν μπορῶ νὰ πῶ πῶς δὲ μάλωνα μὲ πολλὰ ἀγαπητὰ μου πρόσωπα, ἀλλὰ, μόλις διδάξατε τὴν ἀλήθεια ποὺ πρέπει, σᾶς θαύμασα. Εἶστε ἕνας πολὺ καλὸς ἄνθρωπος.

Ὅλοι πιστεύω νὰ σᾶς ἔχουν ἀγαπήσει. Μιλάτε τόσο ὁμορφα, ὥστε νομίζω πῶς μοῦ μιλάει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Ζῶ πολὺ, μὰ πάρα πολὺ κοντὰ στὸν Χριστό: «Ὀπλίζομαι πνευματικὰ γιὰ νὰ μπορέσω νὰ ἀντιμετωπίσω τοὺς ἐχθρούς μου». Κάνω τὴν προσευχή μου κάθε βράδυ. Μὲ δύο λόγια νιώθω γαλήνια. Ὅταν μιλάτε, ἔτσι ποὺ σᾶς βλέπω, νομίζω

ζω πὼς ἐμεῖς πρέπει μόνο νὰ σᾶς ἀκοῦμε· μόνο ἐσεῖς πρέπει νὰ μιλάτε.

Ὅλα γελοῦν στὴ ζωὴ μου, ἡ καρδιά μου, τὸ πρόσωπό μου καὶ ἀκόμα καὶ ὁ ἴδιος μου ὁ ἑαυτός. Ἐνώθηκα πολὺ μὲ τὸν Οὐράνιο Πατέρα μου. Ἡ ζωὴ μου εἶναι γλυκιὰ μὲ τὸν Οὐράνιο Πατέρα Λυτρωτὴ Θεό. Μὲ τὰ λόγια σας αὐτὰ τὰ ἅγια θὰ μπορέσω νὰ προχωρήσω καὶ νὰ προκόψω στὴ ζωὴ, σὲ μιὰ ζωὴ ποὺ εἶναι βουτηγμένη ἀπὸ τὰ νύχια ὡς τὴν κορφή στὸν βοῦρκο. Στὸν βοῦρκο ποὺ δὲν ξεπλένεται οὔτε θὰ ξεπλυθῆ ποτέ, γιατί ὅλοι μας πρὸς ἐκεῖ πᾶμε. Δὲν ἀκολουθοῦμε τὴν τακτικὴ ποὺ πρέπει νὰ ἔχει κάθε ἄνθρωπος: «Νὰ ἀγαπᾶ, νὰ ἐκτιμᾶ καὶ προπάντων νὰ σέβεται τὸν Πλαστοργὸ Παντοκράτορα Θεό». Αὐτὰ τὰ λόγια εἶναι πολὺ λίγα γιὰ νὰ μπορέσω νὰ ἐκφράσω ἕναν ἀπέραντο θαυμασμό ποὺ δὲν γράφεται οὔτε σὲ μυριάδες φύλλα. Σᾶς εὐχαριστῶ ποὺ καθίσατε καὶ διαβάσατε αὐτὸ τὸ μικρὸ χειρόγραφο ἀπὸ ἕνα μικρὸ πλάσμα ποὺ σᾶς σέβεται καὶ σᾶς ἐκτιμᾶ πολὺ ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο Βασιλικῶν.

Προσευχὴ πρὸς τὸν Παντοκράτορα Θεό

«Παντοκράτορα, ἄραγε πρέπει νὰ μᾶς ἀγαπᾶς τόσο

ὅσο ἀγαποῦσες τὴν Παναγία, τοὺς Ἀγγέλους;

Ἐσὺ ποὺ εἶσαι τόσο δυνατὸς πορεῖς νὰ τὸ κρίνεις.

Ἐσὺ εἶσαι τὸ Οὐράνιο ἀληθινὸ φῶς ποὺ φωτίζει τὴν ἀνθρωπότητα.

Ὁδήγησέ μας ἐκεῖ ποὺ πρέπει νὰ πᾶμε, στὸν καλὸ ἅγιο δρόμο.

Βοήθα ὅλους τοὺς ἀνθρώπους

κι ἀγάπα τους ὅλους ἐξίσου σὰν παιδιὰ σου. Ἀμήν.»

Σᾶς εὐχαριστῶ πάρα πολὺ.

ἐπιστολὴ 42α

6-2-80

Ἀγαπημένε μου πάτερ. Μὲ τὸ γράμμα μου αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σας. Θὰ ἤθελα νὰ πιστέψετε πὼς, ἂν ὄχι σωματικὰ τότε ψυχικὰ, βρίσκομαι κάθε μέρα, κάθε ὥρα, κάθε στιγμή κοντὰ σας. Ζητῶ τὴ γνώμη σας πρὶν ἀπὸ κάθε βῆμα μου σ' ἕναν διάπλατο δρόμο ποὺ ἀνοίγεται μπροστά μου.

Πόσες σοφές εἶναι οἱ ἀπαντήσεις σας. Μὲ κάνουν νὰ βλέπω τὸν δρόμο ἀπὸ δύο πλευρές, τὴν καλὴ καὶ τὴν ἄσχημη. Ὅταν σᾶς ἀκούω νιώθω ἕνα δυνατὸ χέρι δίπλα μου ποὺ νὰ μοῦ δείχνει το σωστό. Τότε

κάποιος μιλάει μέσα μου και μου λέει: «Ναί, Μαρία, αυτό είναι τὸ σωστό. Ἀκολούθησέ το πιστά».

Ἀκολουθώντας το περνῶ ἀπὸ ἓνα λουλουδάτο κήπο γεμάτο ὄμορφα καὶ γεμάτα ζωντάνια λουλούδια ποὺ σκορποῦν γύρω τῆ μυρωδιά τους. Ἀκούγεται τὸ ἀπαλὸ θρόϊσμα τῶν φύλλων καὶ τὰ γλυκὰ κελαηδήματα πουλιῶν. Ὅταν ὅμως πάω ἀντίθετα στὶς συμβουλές σας, τότε περνῶ ἀπὸ ἓνα δάσος μὲ ἀγκάθια καὶ ζῶα ποὺ εἶναι ἔτοιμα νὰ πέσουν πάνω μου γιὰ νὰ γελάσουνε μαζί μου.

Ὅμως, ἀκούγοντας τὶς γλυκές σας ψαλμωδίες, ποὺ φέρνουν κοντά μου τὸν Χριστό, βρίσκω καὶ πάλι τὸν σωστό μου δρόμο. Γαντζώνομαι γερὰ πάνω του γιὰ νὰ μὴν πέσω στὸν γκρεμό. Τότε μου δίνει τὸ χέρι του καὶ μὲ τραβᾷ ψηλά. Καὶ νὰ ποὺ βρίσκομαι καὶ πάλι στὸν δρόμο μου καὶ περπατῶ δίπλα του τὸν δρόμο ποὺ δὲν ξέρω πότε θὰ τελειώσει.

Κάνουμε παρέα καὶ μου διηγεῖται γιὰ τὶς διάφορες ἱστορίες τῆς ζωῆς του. Μου λέει γιὰ τὰ παθήματά του. Τὸν κοιτῶ παράξενα, μ' ἓναν τρόπο ἀνεξήγητο. Ἀπὸ τῆ μιά, μου φαίνονται ἀπίστευτα γιὰ ἓναν ἄνθρωπο ἢ μᾶλλον γιὰ ἓναν Θεὸ πού, γιὰ τὴν ἀγάπη του στὰ δημιουργήματά του, ἔγινε ἄνθρωπος, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τόσο σωστά. Μου μιλάει μὲ μιὰ ἀπλότητα ποὺ σήμερα εἶναι τόσο δύσκολο νὰ τῆ βρῆς.

Ὅμως ἐγὼ τὴν βρῆκα. Ναί, τὴν βρῆκα σὲ ἓνα πρόσωπο ποὺ πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ οὔτε κᾶν τὸ ἤξερα. Σ' ἐσᾶς. Καὶ θὰ ἤθελα νὰ πιστέψετε πὼς εἶμαι τόσο εὐτυχισμένη ποὺ δυὸ τόσο καλοὺς προστάτες. Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ, γιὰτὶ κοντά σας ἔνιωσα ὅτι ὁ Χριστὸς ζεῖ στὶς καρδιές ὄλων μας καὶ μᾶς προστατεύει ἀπὸ κάθε κίνδυνο· γιὰτὶ, ἂν καὶ ἐμεῖς τὸ ξεχνοῦμε, δὲν παύουμε νὰ εἶμαστε δημιουργήματά του. ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ.

ἐπιστολὴ 43η

Ἀγαπημένε καθηγητά. Μὲ μιὰ ἀυθόρμητη σκέψη πῆρα τὸ θάρρος γιὰ νὰ γράψω δυὸ λόγια γιὰ σᾶς. Βέβαια, οἱ ὥρες ποὺ βρισκόμαστε κοντὰ εἶναι λίγες. Ἀπ' αὐτὲς ὅμως μπόρεσα καὶ ἔβγαλα ἓνα συμπέρασμα, μιὰ εἰκόνα γιὰ τὸ ἄτομό σας. Κοντά σας μπόρεσα νὰ καταλάβω τὸν ἐσωτερικὸ μου κόσμο. Μπόρεσα νὰ μαζέψω καὶ νὰ συνδέσω τὶς σκόρπιες ιδέες μου ποὺ τριγύριζαν γύρω μου.

Νομίζω ὅτι κατάφερα νὰ διώξω ἀπὸ μέσα μου τὸν διάβολο, ποὺ σὲ κάθε βῆμα μου μὲ παραμόνευε προκειμένου νὰ μὲ πάρῃ μαζί του. Καὶ ὅλα αὐτὰ βέβαια δὲν τὰ κατάφερα μόνος μου. Ἄλλωστε κανεὶς δὲν

μπορεῖ νὰ τὸ πεῖ αὐτό, ἀλλὰ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ πραγματικοῦ Κυρίου μας, ποὺ εἶναι ὁ Χριστός.

Φυσικά, δὲ λέω ὅτι δὲν πίστευα στὸν Χριστό. Πίστευα, ἀλλὰ δὲν μπορούσα νὰ πῶ ὅτι ὁ Χριστὸς ρίζωσε βαθιὰ μέσα μου. Πάντα κάποιες σκέψεις στὸ ἀνθρώπινο μυαλό μου μὲ ἔκαναν νὰ ἀμφιβάλλω καὶ νὰ εἶμαι δύσπιστος καὶ μὲ τὸν ἑαυτό μου καὶ μὲ τοὺς συνανθρώπους μου ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἴδια τὴν πίστη μου. Καὶ ὅλα αὐτὰ μοῦ ἔφυγαν μὲ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, ποὺ θὰ μπορούσα νὰ τὸ χαρακτηρίσω μὲ κήρυγμα γιὰ τὸν Χριστό, παρὰ συνηθισμένο μάθημα μὲ κατάλογο καὶ βαθμό. Ὁ μαθητὴς σου.

ἐπιστολὴ 44η

Πρὸς τὸν ἀδελφό, φίλο καὶ καθηγητὴ μου...,
τὸν ἄνθρωπο ποῦ, κάθε Τρίτη καὶ Πέμπτη,
μᾶς δίνει τὸ μάννα ἀπὸ τὸν Λόγο τοῦ Πατέρα.

Ἀγαπητέ μου ἀδερφέ, καλημέρα. Στὸ γράμμα μου αὐτὸ θὰ εἶμαι πολὺ σύντομη. Καὶ αὐτὸ γιὰ τὴν θὰ σᾶς πῶ λίγα λόγια μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μου.

Ὅκτὼ ὀλόκληρα χρόνια στὰ θρανία καὶ δὲν ἄκουσα κανέναν ζεστὸ λόγο γιὰ τὸν Θεὸ καὶ τὴν ἀγάπη, ἕως ὅτου ἤρθατε ἐσεῖς καὶ ἀνοίξατε τὴν ἀγκαλιά σας νὰ μᾶς βάλαιτε ὅλους μέσα. Μᾶς μιλήσατε γιὰ τὸν Πατέρα μας, ποὺ τόσο Τὸν εἶχαμε ξεχάσει, καὶ μᾶς φουντώσατε τὴ φλόγα νὰ βρεθοῦμε κοντὰ Του, κοντὰ στὸν πραγματικὸ Πατέρα μας.

Μᾶς δείξατε καλωσύνη, στοργὴ καὶ ἀγάπη. Κάθε φορὰ ποὺ μπαίνετε στὴν τάξη ζαναγιώνουμε. Τὶς ὥρες ποὺ ἤμασταν μαζὶ πετοῦσα στὰ οὐράνια.

Δὲν σᾶς κρύβω ὅτι εἶχα παραμελήσει τὰ θρησκευτικά μου καθήκοντα. Κοντὰ σας ἄρχισα νὰ τὰ ἐκτελῶ. Τώρα πλέον μ' ἀρέσει νὰ κάθομαι καὶ νὰ προσεύχομαι ὥρες ἀτέλειωτες καὶ νὰ μιλῶ μὲ τὸν Θεό. Ἄρχισα νὰ κόβω μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐλαττώματά μου καὶ νὰ διορθώνομαι. Μ' ἀρέσει νὰ διαβάζω τὴν Καινὴ Διαθήκη καὶ ἄλλα θρησκευτικὰ βιβλία. Γενικά, ἡ διαφορὰ εἶναι πολὺ μεγάλη, κι αὐτὸ τὸ χρωστῶ σὲ σᾶς.

Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀδελφέ μου, μὲ ὅλη μου τὴν ψυχὴ. Ἐλπίζω ὁ λόγος σας νὰ ἔχει τὴν ἴδια ἀπήχηση σὲ ὅλα τὰ παιδιά. Σᾶς χαιρετῶ μὲ ἀγάπη, μία μικρὴ ἀδελφὴ σας.

ἐπιστολὴ 45η

Ἀγαπητὲ ἀδερφεῖ καὶ καθηγητῇ μου, σᾶς χαιρετῶ. Εἶμαι κι ἐγὼ ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιά ποὺ προσπαθεῖτε νὰ τὰ βοηθήσετε νὰ βροῦν τὸν ἴσιο δρόμο, τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀδερφή μου πέρσι εἶχαν παπᾶ δάσκαλο. Δὲ φερόταν, ὅμως, ὅπως ἐσεῖς. Νόμιζα, λοιπόν, ἀπὸ τότε ποὺ σᾶς εἶδα γιὰ πρώτη φορά, ὅτι κι ἐσεῖς περίπου τέτοιος θὰ ἦσασταν. Ἐκανα, ὅμως, μεγάλο λάθος καὶ σᾶς ζητῶ συγγνώμη.

Μὲ βοηθήσατε πολὺ νὰ ἀλλάξω τὸν χαρακτήρα μου καὶ νὰ ἔρθω πιὸ κοντὰ στὸν Θεό. Τὸ νὰ γράφουμε κάθε μέρα στὸ ἡμερολόγιο λίγο ἀπὸ τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ, μὲ βοήθησε στὸ νὰ διαβάζω τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ, ποὺ μέχρι τώρα δὲν εἶχε τύχει νὰ τὸν διαβάζω. Τὶς ἄλλες χρονιὲς στὰ Θρησκευτικὰ ἔπαιρνα 15-16 καὶ τὸ εἶχα καημό, γιατί πάντα, ὅταν ἔλεγα μάθημα, ἔλεγα γιὰ 18-19. Φέτος, ὅμως, μὲ σᾶς ἄλλαξαν τὰ πράγματα. Γι' αὐτὰ τὰ λίγα ποὺ κάνατε γιὰ μένα, ποὺ ὅμως εἶναι πάρα πολλά, σᾶς εὐχαριστῶ πάρα πολὺ. Μία ἀπὸ τὶς μαθήτριες τοῦ Γ' 2.

ἐπιστολὴ 46η

Ἀγαπημένε μου Μεγάλε Ἀδερφέ. Θέλω μὲ τὸ γράμμα ποὺ σοῦ γράφω νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σου. Εἶμαι κοντὰ σου δύο ὥρες τὴν ἑβδομάδα. Περιμένω μὲ χαρὰ πότε νὰ ἔρθουν αὐτὲς οἱ λίγες οἱ ὥρες νὰ καθήσουμε νὰ ποῦμε τὸ μάθημα, ποὺ ἐσεῖς μᾶς λέτε διάφορες ὠραῖες ἱστορίες γιὰ τοὺς δαίμονες καὶ γιὰ τὸν Χριστό. Κάπου-κάπου πᾶμε μαζί στὴν ἐκκλησία καὶ σᾶς ἀκοῦμε νὰ ψέλνετε σὰν νὰ ψέλνουν ἄγγελοι. Εἶμαστε τόσο ὠραῖα μαζί, ποὺ δὲ θέλω νὰ τελειώσουν αὐτὲς οἱ ἡμέρες.

Ὅταν εἶμαστε μαζί νιώθω πολὺ κοντὰ στὸν Χριστό. Ἀπὸ τότε ποὺ ἦρθα στὸ Γυμνάσιο καὶ ἔμαθα πιὸ πολλὰ γιὰ τὸν Χριστό, νιώθω πολὺ εὐτυχισμένος. Καὶ κάθε βράδυ κάνω τὴν προσευχή μου· μιὰ φορά λέω τὸ Πάτερ Ἡμῶν, μιὰ ἄλλη φορά τὸ Οὐράνιε Πατέρα μας καὶ τὸ Βασιλεῦ Οὐράνιε, ἀπὸ τότε ποὺ κάνω τὸν σταυρό μου κάθε βράδυ.

Πῆγα δυὸ φορές κάτω ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο. Δὲ φοβᾶμαι πιά, δὲ μὲ βασανίζουν οἱ διάβολοι. Χαίρομαι ποὺ περνᾶμε τόσο εὐχάριστα, ποὺ ἐσεῖς ἔχετε τὴν υἰεία σας καὶ ἐγὼ τὴν υἰεία μου. Καὶ ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς θὰ μελετῶ πιὸ πολὺ τὴν Ἁγία Γραφή καὶ θὰ εἶμαι πολὺ προσεκτικός.

Μεγάλε μου Ἀδερφέ, χαίρομαι γιὰ τὴ φροντίδα ποὺ ἔχετε σὲ μᾶς τὰ παιδιά. Καὶ ἐμεῖς ἀπὸ δῶ καὶ ἐμπρὸς θὰ εἶμαστε πιὸ κοντὰ στὸν Θεό.

Καὶ θὰ ἀνοίξουμε τὴν καρδιά μας νὰ μπῆ μέσα ὁ Χριστὸς γιὰ νὰ τὴν φωτίσει, γιατί ἦταν σκοτεινὴ. Δημήτριος Δ...

ἐπιστολὴ 47η

Σ. ..., μαθητὴς τῆς Β' τάξεως τοῦ Γυμνασίου Βασιλικῶν, τμήμα Β'₃. Πάτερ, ἀπαντῶ στὸ γράμμα σας μὲ τοῦτα τὰ λόγια ἀγάπης κι εὐγνωμοσύνης γιὰ σᾶς. Ὅσον καιρὸ εἴμαστε μαζί καὶ μᾶς μιλάτε γιὰ τὸν Οὐράνιο Πατέρα μας, τὸν νιώθω ὅλο καὶ πιὸ βαθιὰ στὴν ψυχὴ μου. Μὲ τὰ λόγια σας τὸν ἔχω κοντά μου σὲ κάθε στιγμή.

Εἶστε ἓνας ἐξαισιος καθηγητὴς καὶ πρεσβύτερος, ὁ πρῶτος ποὺ μᾶς μιλήσατε μὲ τόση ἀγάπη γιὰ τὸν Χριστό, τὸν Κύριό μας. Πιστεύω πὼς ὅλοι οἱ μαθητὲς ποὺ διδάξατε ὡς τώρα σᾶς ἔχουν ἀγαπήσει καὶ σᾶς ἔχουν βάλει μέσα στὴν ψυχὴ τους.

Οἱ μέρες καὶ οἱ ὥρες ποὺ περάσαμε μαζί θὰ μοῦ μείνουν ἀξέχαστες σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ, ὅπως κι ἐσεῖς. Δὲν ξέρω πὼς νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὰ ὅσα μᾶς μάθατε. Ἐγώ, προσωπικά, πιστεύω πὼς ὅλοι οἱ μαθητὲς τοῦ Γυμνασίου μας σᾶς ἔχουν ἀγαπήσει ὅπως κι ἐγώ. Δὲν θὰ σᾶς ξεχάσω ποτὲ οὔτε ἐσᾶς οὔτε τὰ λόγια σας οὔτε τὶς ὠραῖες μέρες ποὺ πέρασα μαζί σας μαθαίνοντας τὰ πάντα μὲ τὸν Κύριο. Μὲ ἀγάπη κι εὐγνωμοσύνη, ἓνας μαθητὴς σας.

ἐπιστολὴ 49η

Πέμπτη, 13-12-1979

Διαβάζοντας τὸ γράμμα αὐτὸ ἐνίωσα διάφορα συναισθήματα νὰ μὲ πλημμυρίζουν, ὅπως λύπη καὶ χαρά. Λύπη, γιατί μοῦ ἤρθαν στὴ θύμηση διάφορα περιστατικὰ ἀπὸ τὴ ζωὴ μου, ὅπως εἶναι νὰ μαλώσω μὲ τὶς φίλες μου καὶ πολλὰ ἄλλα. Χαρά, γιατί ἐνίωσα τὸν Χριστὸ νὰ ἔρχεται καὶ νὰ μοῦ χτυπᾷ τὴν πόρτα τῆς καρδιάς μου.

Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ κάναμε μαζί παρέα νιώθω ὀλοένα τὰ διάφορα ἐλαττώματα, ὅπως νὰ ζηλεύω τοὺς ἄλλους, νὰ τοὺς κατηγορῶ, ποὺ μὲ μιὰ λέξη λέγονται διάβολος, νὰ χάνονται σιγά-σιγά. Θὰ προσπαθῶ ὀλοένα νὰ μὴν ἀφήσω τὸν διάβολο αὐτὸν νὰ μπῆ καὶ νὰ ριζώση στὴν καρδιά μου.

Σοῦ δίνω τὸν λόγο μου ὅτι θὰ φροντίσω νὰ τὸ διαβάσουν πολλοὶ αὐτὸ τὸ γράμμα γιὰ νὰ καταλάβουν καὶ αὐτοὶ τὸ λάθος ποὺ ἔκαναν τόσον καιρό. Σοῦ λέω ἀκόμα ὅτι θὰ προσπαθήσω ὅλα αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις νὰ τὰ πραγματοποιήσω. Μαρία ...

ἐπιστολή 52α

[εἰκόνα 9 - σελ. 119]

ἐπιστολή 55η

Πρὸς τὸν μεγάλο ἀδερφό. Σεβαστὲ πατέρα. Εἶσαι τόσο καλὸς μαζί μου καὶ στοὺς ἄλλους συμμαθητές μου ποὺ μπορῶ νὰ πῶ πὼς εἶσαι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Προσπαθεῖς νὰ ξεχάσεις τὶς στεναχώριες ποὺ σοῦ δημιουργοῦμε καὶ γελαστός, ὅπως πάντα, μᾶς μιλάς γιὰ τὴ χριστιανικὴ θρησκεία. Προσπαθεῖς νὰ μὴ μᾶς στεναχωρέσεις, ἀλλὰ καὶ 'μεῖς πρέπει νὰ κάνουμε τὸ ἴδιο γιὰ σένα.

Θέλω νὰ σ' εὐχαριστήσω, γιατί με τὰ λόγια σου μπαίνω ὅλο καὶ πιὸ πολὺ στὸν δρόμο τοῦ Χριστοῦ. Γιὰ νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, ὅταν ἤμουν στὴ Γερμανία ἕνα χρόνο, ἀλλάξα ἐντελῶς. Ἐκεῖ ποὺ ἤμουν δὲν εἶχε χριστιανικὴ ἐκκλησία με Ἑλληνα παπᾶ. Ἐρχόταν ἕνας παπᾶς μία φορὰ τὸν μῆνα καὶ ἔκανε δοξολογία σὲ γερμανικὴ ἐκκλησία. Ἄρχισα νὰ μὴν πιστεύω ὅτι ὑπάρχει ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Πρὶν, ὅταν ἤμουν ἐδῶ, πήγαινα κάθε Κυριακὴ στὴν ἐκκλησία, καὶ μάλιστα βοηθοῦσα καὶ τὸν παπᾶ τοῦ χωριοῦ μας στὸ ἱερό. Ὅταν ἤρθα ἐδῶ ἀπὸ τὴ Γερμανία, σιγά-σιγά ἄρχισα ξανὰ νὰ πηγαίνω, καὶ ἀπὸ τότε ὡς τώρα ἔκανα καὶ κάνω τὴν προσευχή μου πρωτὶ καὶ βράδυ.

Εὐχομαι με ὅλη μου τὴν καρδιά νὰ σοῦ δίνει ὁ Θεὸς τὴ δύναμη νὰ φέρνεις καὶ ἄλλους στὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐμένα. Με ἀγάπη, ὁ μαθητὴς Κώστας ..., τάξη Α' 1.

ἐπιστολή 56η

Ἀποστολεὺς .... Κοσμᾶς, Β' 3 Γυμνασίου Βασιλικῶν. Ἀγαπητέ μου ἀδερφέ καὶ πατέρα μου· θέλω νὰ σοῦ ἐκφράσω τὴν ἀγάπη μου, τὸν θαυμασμό μου ποὺ ἔχω μέσα στὴν καρδιά μου γιὰ σένα, τὸν ἀδερφό μου. Εἶστε ἕνας σπανιότατος ἄνθρωπος στὴν καρδιά καὶ στὴν ἀγάπη ποὺ ἔχετε γιὰ τὸν ἄλλον. Ὅταν σᾶς βλέπω, νιώθω στὸ πρόσωπό σας ὅτι βλέπω τὸν ἴδιο τὸν Χριστό μας ποὺ διδάσκει τὴν ἀγάπη γιὰ τὸν ἄλλον, τὸν συνάνθρωπό μας. Ἐχετε μιὰ καλοσύνη καὶ μιὰ ἀγνότητα ὅπως τὸν ΧΡΙΣΤΟ ΜΑΣ, τοῦ ὁποῖου τὰ λόγια διδάσκετε ἐσεῖς με πολὺ καλοσύνη ποὺ ἔχετε μέσα σας.

Ἀπὸ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ συναντηθήκαμε καὶ σᾶς ἄκουσα ποὺ μιλάγατε, ἐνίωσα μιὰ γαλήνη μέσα στὴν καρδιά μου. Σὰν νὰ ἤρθε καὶ νὰ ἔκατσε μέσα στὴν καρδιά μου ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ ΜΑΣ, ποὺ γαληνεύει

ὅλες τὶς ψυχὲς καὶ τὶς πλημμυρίζει μὲ ἀγάπη. Ἐνίωσα καλοσύνη μέσα μου κοντά σας. Μὲ κάνατε νὰ ἀγαπήσω τὸν ΧΡΙΣΤΟ μας πάρα πολύ. Τὸ μίσος γιὰ τὸν πλησίον μου ἔφυγε ἀπὸ μέσα καὶ στὴ θέση της πῆγε ἡ ἀγάπη. Ἐνώθηκα μὲ τὸν ἀνίκητο βράχο, τὸν ΘΕΟ καὶ τὸν ΧΡΙΣΤΟ μας, ποὺ θυσιάστηκε γιὰ μᾶς.

Μὲ κάνατε νὰ σᾶς ἀγαπήσω πάρα πολύ. Εἶστε ὁ σωτήρας μου, μὲ κάνατε νὰ νιώσω καὶ νὰ βάλω μέσα στὴν καρδιά μου τὸν ΧΡΙΣΤΟ μας. Σᾶς ἐκτιμῶ πολὺ καὶ σᾶς εἶμαι εὐγνώμων· καὶ σᾶς εὐχόμαι νὰ σᾶς βλέπουν ὅπως ἐγὼ καὶ τὰ ἄλλα ἀδέρφια μας. Μὲ πάρα, πάρα πολὺ ἀγάπη ὁ μαθητὴς ἀδερφός σου, ἄγνωστος. Σᾶς θαυμάζω καὶ θέλω νὰ σᾶς μοιάσω.

ἐπιστολὴ 57η

Ἀπάντηση στὸ γράμμα. Θὰ ἤθελα πραγματικὰ νὰ δώσω τὴν ἀπάντηση αὐτὴ ἔτσι ὅπως τὴν αἰσθάνομαι, ἀλλὰ μοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐκφράσω αὐτὸ ποὺ νιώθω πραγματικὰ. Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ἤρθατε κοντά μας, ἡ ζωὴ μου πῆρε ἕναν ἄλλο ρυθμό. Ἐφυγε ἀπὸ μέσα μου ἐκείνη ἡ πίκρα ποὺ δημιουργοῦσε ὁ πονηρός. Ἡ καρδιά μου γέμισε ἀπὸ καλοσύνη καὶ ἀγάπη γιὰ τὸν πλησίον μου. Ποτέ μου δὲν πίστευα ὅτι θὰ ἔφτανα σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο· νὰ μοῦ κάνει κακὸ κάποιος καὶ ἐγὼ νὰ τὸν συγχωρῶ· νὰ λυπᾶμαι γιὰ τὸ κατάντημά του καὶ νὰ θυμώνω γιὰ τὸν προκάλεσα. Κι ὅλα αὐτὰ γιὰ τὴν πίστη πὼς μέσα μου ἦρθε ὁ Κύριος. Ὁ Κύριος ποὺ σταυρώθηκε γιὰ μᾶς. Γιὰ μᾶς ποὺ εἴμαστε τόσο σκληροὶ καὶ ἄπονοι πολλὰς φορές.

Μὲ τὸν Κύριο μέσα στὴν καρδιά μου νιώθω πραγματικὰ ὅτι ὁ κόσμος ποὺ ζῶ εἶναι μιὰ ζούγκλα. Ἀλλά, παρ' ὅλο ποὺ εἶμαι ἀδύναμη, δὲν φοβᾶμαι. Δὲν φοβᾶμαι, γιὰ τὴν μέσα μου κατοικεῖ Ἐκεῖνος. Ἐκεῖνος ποὺ σταυρώθηκε καὶ ταπεινώθηκε γιὰ μᾶς. Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα ὅσα μοῦ δώσατε νὰ καταλάβω...

ἐπιστολὴ 58η

Σεβαστέ μου πάτερ. Πρὶν νὰ μπῆτε στὴν τάξη μου καὶ νὰ σᾶς ἀκούσω, πρὶν διαβάσω τὴν ἐπιστολή σας ἡ ζωὴ μου κυλοῦσε γεμάτη σκοτεινὲς ἐλπίδες γιὰ μιὰ καλύτερη ζωὴ. Ἴσως νὰ μὴν ἔπρεπε νὰ μιλῶ ἔτσι σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι λέν συνεχῆ πὼς στὸ στάδιο τῆς ἐφηβείας ἡ ζωὴ εἶναι πολὺ ὁμορφή. Κι ὅμως, γιὰ μένα εἶναι ἀλλιώτικα, ἢ μάλλον

ἦταν. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ πάτησα τὸ πόδι μου στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο, συναντοῦσα παντοῦ τὴν κακία, τὴν ζήλια καὶ τὴν ἀχαριστία. Ὅταν μεγάλωσα πιὰ καὶ μπῆκα στὸ Γυμνάσιο, ἡ ζωὴ μου ἔγινε πιὸ ἀφόρητη. Περισσότερη κακία, ζήλια. Οἱ ἄνθρωποι, ὄλο καὶ πιὸ πονηροί, ἐγωῖστες καὶ κακοί.

Ἔτσι τουλάχιστον τοὺς ἔβλεπα ἐγὼ μέχρι τώρα. Κι αὐτὸ γιατί ποτὲ καὶ κανεὶς δὲν μοῦ ἔδειξε λίγη καλοσύνη, λίγη ἀγάπη καὶ προσοχή. Τοὺς κοίταζα σὰν ἐχθροὺς μου καὶ προσπαθοῦσα νὰ τοὺς ἀποφύγω, γιατί δοκίμαζα τὸν ἐγωῖσμό τους καὶ τὴν κακία τους.

Ἡ ζωὴ μου μέχρι τώρα δὲν εἶχε κανένα νόημα. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ, ὅμως, ποὺ ἦρθατε ἐσεῖς καὶ μᾶς μιλήσατε, καὶ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ διάβασα τὴν ἐπιστολὴ σας, ἡ ζωὴ μου ἄλλαξε. Ἄρχισε νὰ ἔχει κάποιο νόημα, κάποιο ἐνδιαφέρον. Πῆρα θάρρος καὶ δύναμη καὶ εἶμαι τώρα ἀποφασισμένη ν' ἀκολουθήσω τὸν στενὸ καὶ δύσκολο δρόμο τοῦ Θεοῦ, προχωρώντας μπροστά, παραμερίζοντας τοὺς ἐχθροὺς μου μὲ τὴ βοήθεια καὶ τὴ δύναμή του.

Ὀπλίστηκα πνευματικὰ γιὰ νὰ μπορέσω νὰ ἀντιμετωπίσω τοὺς ἐχθροὺς μου ποὺ μὲ περικυκλώνουν καὶ караδοκοῦν νὰ μοῦ ἀφαιρέσουν ὅτι καλὸ ἔχω μέσα μου. Ἐνώθηκα μὲ τὸν παντοδύναμο Πατέρα. Τοῦ λέω τὰ προβλήματά μου καὶ ἡ καρδιά μου ξαλαφρώνει σὰν νὰ ἔφυγε κάποιο βᾶρος. Ζητῶ μὲ ἐπιμονὴ τὴν εὐλογία του καὶ τὰ ἀγαθὰ του καὶ τὰ περιμένω. Κι ἂν ποτὲ δὲ μὲ βοηθήσει, δὲν χάνω τὴν ψυχραιμία μου, γιατί ξέρω πὼς μὲ δοκιμάζει.

Πρὶν μᾶς μιλήσετε, ἡ ζωὴ μου ἦταν γεμάτη σκοτεινὲς ἐλπίδες. Τώρα, ὅμως, ἔλαμψαν μὲ μιᾶς. Ἡ ζωὴ μου γέμισε ἀγάπη. Συγχωρῶ τὸν καθένα ποὺ κάνει λάθος, γιατί εἶναι ἄνθρωπος καὶ ὅλοι μας κάνουμε λάθη, ὅλοι μας. Τώρα μπορῶ νὰ πῶ «ὅτι ζῶ». Καὶ γιὰ νὰ προφέρει κανεὶς αὐτὴ τὴ λέξη, θὰ πρέπει νὰ πλουτίζει τὴν ἀλυσίδα τῆς ζωῆς του μὲ κρίκους ἀγάπης, ὑπομονῆς, θυσίας καὶ κατανοήσεως. «Ἀγάπα γιὰ νὰ ζήσεις καὶ ζῆσε γιὰ νὰ ἀγαπᾶς». Μιὰ ἄγνωστη μαθήτριά σας ποὺ σᾶς ἀκούει μὲ προσοχὴ καὶ ἐνδιαφέρον.

ἐπιστολὴ 59η

Ἀγαπημένε μου Πάτερ· ὅταν μοῦ ἔγραψες, καὶ μᾶς ἔγραψες στὸν πίνακα, αὐτὸ τὸ θαυμάσιο γράμμα καὶ τὸ διάβασα, μοῦ ἄρεσε τόσο πολὺ πού, ὅτι συμβουλὲς θέλετε ἀπὸ ἑμένα, ἄρχισα νὰ τὶς κάνω. Ὅταν

ἤμουν μικρὴ καὶ ἄκουγα τὰ μεγαλύτερα παιδιά τῆς γειτονιάς μου νὰ μιλάνε ἀναμεταξύ τους καὶ ρωτοῦσε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο πόσες σελίδες διάβασε ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, δὲν καταλάβαινα τίποτα. Οὔτε εἶχα καὶ τὴν περιέργεια νὰ μάθω. Ὅταν, ὅμως, σιγά-σιγά ἄκουγα καὶ περισσότερα πράγματα γι' αὐτὸν τὸν Πανάγαθο Θεό, μοῦ γεννήθηκε μέσα μου ἡ σκέψη: «Τί εἶναι αὐτός;».

Ἡ μητέρα μοῦ ἔλεγε πὼς ἦταν αὐτὸς ποὺ βασίλευε στὰ οὐράνια, ἀγαπάει πάρα πολὺ τοὺς ἀνθρώπους καὶ αὐτός, μοῦ ἔλεγε, ἔπλασε ὅτι βρίσκεται ἐπάνω στὴ γῆ, ἀκόμη καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ὅμως μὲ συμβούλευσε πὼς ὅταν ἀκούω ἀπὸ ἄλλα παιδιά τὴ λέξη «διάβολος», ποτὲ νὰ μὴν τὴν πῶ γιατί εἶναι ὁ ἀντίθετος δρόμος τοῦ Θεοῦ.

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια, ποὺ μοῦ 'πε ἡ μητέρα μου, ἄρχισε περισσότερο νὰ μπαίνει στὴν καρδιά μου τὸ ὄνομα Θεός. Ὅταν ἦρθα στὸ Γυμνάσιο καὶ μᾶς γράψατε τὸ θαυμάσιο αὐτό γράμμα, ἄρχισα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή νὰ σᾶς γράφω κι ἐγώ, ὅπως μᾶς εἶπατε νὰ γράψουμε ἓνα. Ὑστερα, αὐτὸ τὸ ἡμερολόγιο ποὺ μᾶς εἶπατε νὰ γράφουμε, ἦταν μιὰ εὐκαιρία γιὰ τὰ παιδιά ποὺ δὲν διάβαζαν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, τώρα νὰ ἀρχίσουν νὰ τὸν διαβάζουν. Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὶς τόσες πολλὲς καὶ καλὲς εὐκαιρίες ποὺ μοῦ δώσατε.

ἐπιστολὴ 60ῆ

[εἰκόνα 10 - σελ. 120]

**Απαντητικὲς ἐπιστολὲς
παιδιῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
(Γυμνάσιο Ἀσκοῦ Θεσσαλονίκης)**

(ἀνθολόγησις ἐκ τῶν 36 ἐπιστολῶν)

ἐπιστολὴ 1η

7/11/79

Ἀγαπητὲ ἀδερφέ. Παίρνοντας τὸ γράμμα σας θέλησα νὰ σᾶς ἀπα-
ντήσω. Εἴμαστε δύο ὧρες τὴν ἐβδομάδα μαζί μὰ δὲν εἶναι ἀρκετό, θὰ
ἤθελα νὰ εἴμαστε ὅλη τὴν ἐβδομάδα μαζί. Ἀπὸ τότε ποὺ ἤρθατε μοῦ
φάνηκε ὅτι τὸ Γυμνάσιο γέμισε ὅλο χαρὰ καὶ εὐτυχία. Δὲν ἔχω ζανὰ
συναντήσει σὰν καὶ ἐσᾶς ἄλλο καθηγητὴ, ποὺ νὰ μᾶς μιλάει μὲ τέτοια
καλὰ λόγια γιὰ τὸν Χριστό.

Νιώθω μέσα στὴν καρδιά μου νὰ κάθεται ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Μὲ
τοὺς ὕμνους καὶ τὰ τραγούδια ποὺ μᾶς μάθατε, ὅταν εἶμαι στεναχω-
ρημένη καὶ τραγουδήσω ἓνα τραγούδι, φεύγει ἡ στενοχώρια μου. Εὐχα-
ριστῶ τὸν Θεὸ ποὺ μᾶς ἔστειλε ἓνα θεολόγο σὰν καὶ ἐσᾶς γιὰ νὰ μᾶς
ὀδηγήσει στὸ δρόμο τῆς σωτηρίας καὶ νὰ μᾶς φέρει σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν
πρῶτο μας ἀδερφό, τὸν Θεό.

Θέλω καὶ ἐγὼ νὰ γίνω σὰν καὶ ἐσᾶς, μιὰ καλὴ δασκάλα, γιὰ νὰ
μάθω στὰ μικρὰ παιδιά νὰ ἀγαπήσουν τὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ νὰ τοὺς
ὀδηγήσω στὸ δρόμο τῆς χαρᾶς. Ἡ ἀδερφοῦλα σας, μαθήτρια τῆς Β΄
τάξεως Γυμνασίου.

ἐπιστολὴ 4η

[εἰκόνα 11 - σελ. 120]

ἐπιστολὴ 5η

Ἀδελφέ. Ἀπ' ὅταν ἤρθατε στὸ σχολεῖο μας καὶ μᾶς διδάξατε νὰ πι-

στεύουμε στὸν Κύριο, νιώσαμε τὴ χαρὰ καὶ τὴν ἀγαλλίαση. Ὅπου πηγαίνω δὲν παύω νὰ θυμᾶμαι τὰ λόγια ποὺ μᾶς λέτε γιὰ νὰ μᾶς φέρετε πιὸ κοντὰ στὸν Κύριό μας.

Δυστυχῶς, εἶναι λίγες οἱ ὥρες τῆς ἐβδομάδας ποὺ μᾶς κάνετε τὸ μάθημα, τὰ Θρησκευτικά, καὶ δὲν μποροῦμε νὰ βρεθοῦμε ὅλοι μαζὶ νὰ ψάλλουμε διάφορες μελωδίες, προσευχές κ.ἄ. Ἀλλὰ καὶ μόνοι θὰ βρεθοῦμε κάποια στιγμή νὰ θυμηθοῦμε τὸν Κύριο. Καθημερινὰ βλέπω τὸν Κύριο νὰ εἶναι πάντα μαζί μου: στὸ σπίτι, στὸν δρόμο, στὸ σχολεῖο. Ὅπου πηγαίνω τὸν αἰσθάνομαι νὰ εἶναι δίπλα καὶ νὰ μοῦ συμπαραστέκεται στὶς δύσκολες περιστάσεις μου.

Εὐχομαι ὅλα τὰ παιδιά νὰ δοξολογοῦν τὸν Κύριό μας. Σᾶς χαιρετῶ, ὁ μαθητὴς τῆς Β' τάξης. Γειά σας.

ἐπιστολὴ 6η

Ἀδελφέ μου. Θὰ ἤθελα νὰ μὴν ἤμασταν δύο μέρες μόνο τῆς ἐβδομάδας ἀλλὰ περισσότερες μαζὶ μὲ σᾶς, ποὺ μᾶς ἀγαπᾶτε καὶ προσπαθεῖτε νὰ μᾶς βοηθήσετε νὰ ἔρθουμε σὲ ἐπαφή, πιὸ κοντὰ στὸν Χριστό. Κοντὰ σας νιώθω πιὸ εὐτυχισμένη. Μὲ πλημμυρίζει ἀγάπη ποὺ δὲν μπορῶ νὰ τὴν ἐκφράσω. Κοντὰ σας νιώθω πῶς, κάθε φορὰ ποὺ κάνουμε μάθημα, κάνω ἓνα βῆμα πρὸς τὸ μέρος τοῦ Χριστοῦ, διώχνοντας τὴν ἀμαρτία ἀπὸ ἐπάνω μου.

Ἔχετε δίκαιο πῶς κοντὰ στὸν Χριστό μας αἰσθανόμαστε εὐτυχισμένοι. Μπαίνοντας μέσα στὴν τάξη νομίζω πῶς βρίσκομαι μέσα σὲ μία ἐκκλησία τριγυρισμένη ἀπὸ ἀγγέλους μὲ τὴν παρουσία σας. Ἄνυπομονῶ πότε νὰ ἀρχίσετε καὶ νὰ μᾶς λέτε γιὰ τὸν λατρευτό μας Χριστό καὶ γιὰ τὴν ἐσταυρωμένη ἀγάπη ποὺ μᾶς χάραξε ὁ Πατέρας μας.

Δὲν σᾶς αἰσθάνομαι σὰν καθηγητὴ ὅπως τοὺς ἄλλους. Μόλις μπαίνετε στὴν τάξη, νομίζω πῶς ἔρχεται ἓνας ἀπλὸς ἄνθρωπος, ὅπως ἐμεῖς. Δὲν βγάζετε τὸν κατάλογο γιὰ νὰ μᾶς ἐξετάσετε καὶ νὰ πάρετε τὸ ἄγριο ὄφρος, ἀλλὰ ἀρχίζετε νὰ γελᾶτε μαζί μας, χωρὶς νὰ ξέρετε τί θὰ πεῖ κατάλογος. Δὲν σᾶς αἰσθάνομαι σὰν καθηγητὴ, ἀλλὰ σὰν ἀπλὸ ἄνθρωπο. Μὲ ἀγάπη καὶ εὐγνωμοσύνη, μία μαθήτρια τῆς Τάξεως Β' τοῦ Γυμνασίου Ἀσκοῦ.

ἐπιστολὴ 7η

Ἐν Ἀσκῶ τῆ 9/11/79

Ἀγαπητέ μας κύριε Καθηγητά, οἱ καρδιές ὅλων μας ἐνώθηκαν γιὰ

να εὐχαριστήσουν τὸν Θεό, πὸν σᾶς ἔφερε κοντά μας. Ἀπὸ τότε πὸν ἦρθατε στὸ σχολεῖο μας, κάτι ἄλλαξε μέσα μου, ἔγινε πιὸ καλὸς ἄνθρωπος ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές. Καὶ αὐτὴν τὴν ὥραϊα ἀλλαγὴ τὴν χρωστάω σὲ 'σᾶς.

Μὲ τὰ τραγούδια, μὲ τὴν ἀπεριόριστη καλωσύνη σας μᾶς δώσατε νὰ καταλάβουμε πολλὰ πράγματα. Σᾶς εὐχαριστῶ. Κανένας καθηγητὴς ἢ καὶ ἄνθρωπος ἀκόμα δὲν μᾶς μίλησε τόσο ἡμερα, ὄμορφα, γλυκά, πὸν τὰ λόγια του νὰ ἔχουν τόσο βαθειὰ ἔννοια. Τὰ σοφὰ λόγια σας μοῦ μείνανε στὸ μυαλὸ καὶ πολλὰς φορὲς τὰ σκέφτομαι καὶ γίνομαι ἄλλος ἄνθρωπος. Ἀπόκτησα περισσότερη καλωσύνη καὶ ἀγάπη γιὰ τοὺς συνανθρώπους μου. Ἐνιωσα τὸν Χριστὸ πιὸ κοντά μου. Ὅταν ἀπελπίζωμαι ἢ στενοχωριέμαι γιὰ κάτι, ἀνοίγω μὲ 'κεῖνον κουβέντα καὶ νιώθω πὸς μὲ καταλαβαίνει.

Ἐσεῖς μᾶς δώσατε φτερά, πὸν πρὶν ἦταν κομμένα καὶ ματωμένα. Καὶ σὰν καλὸς γιατρός, μᾶς μαλακώσατε τὶς πληγές, τὰ φτερά μας ἔγιναν, καὶ ξαναπετάξαμε ὅπως τὰ πουλιά ψηλὰ στὸν οὐρανό, μὲ εὐτυχία, χαρὰ καὶ εὐγνωμοσύνη στὸν καλὸ γιατρό μας, πὸν γιατρεύει δύσκολες παθήσεις. Σᾶς εὐχαριστῶ θερμά, μὲ ἀγάπη καὶ σεβασμό, μιὰ ἀνώνημη μαθήτριά σας.

ἐπιστολὴ 8η

Πάτερ, ἔλαβα τὸ γράμμα σας. Μὲ συγκίνησε βαθύτατα ὅταν τὸ διάβασα, καὶ τὸ διαβάζω συνεχῶς, ὥσπου νὰ τὸ μάθω ἀπ' ἔξω. Τὸ γράμμα σας εἶναι στὴν πρώτη σελίδα τοῦ τετραδίου μου.

Εἶναι στιγμὲς πὸν νιώθω μοναξιά καὶ δὲν ἔχω τίποτα νὰ κάνω. Τότε παίρνω στὰ χέρια μου τὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὴν διαβάζω. Μὲ τὸ διάβασμα μιὰ γαλήνη ἔρχεται στὴν ψυχὴ μου, πὸν δὲν τὴν νιώθω ποτὲ ἄλλοτε.

Κρίμα, ὅμως, πὸν εἶστε τόσο λίγο μαζί μας. Θὰ μπορούσαμε, ὅμως, νὰ κάνουμε περισσότερες ὥρες Θρησκευτικά; Αὐτὸ θὰ μᾶς χαροποιούσε. Ἐρχεστε ἐσεῖς καὶ ἡ τάξη παίρνει ἀλλιώτικη λάμψη. Μὲ σᾶς ξεχνιέται ὁ κατάλογος. Μᾶς κάνετε τὸ μάθημα εὐκολοκατανόητο περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον. Δικός σας, μαθητὴς.

ἐπιστολὴ 10η

Ἀγαπημένε μου Ἀδελφέ. Τὸ γράμμα σας μὲ συγκίνησε πάρα πολὺ καὶ κατάλαβα πὸς προσπαθεῖτε νὰ μᾶς βάλετε στὴν ψυχὴ μας, ὅσο πιὸ

βαθιά, τὸν Χριστό.

Ἐσεῖς, μὲ τὰ φλογερὰ λόγια σας, μᾶς κάνετε νὰ νιώθουμε τὸν Χριστὸ σὲ κάθε βῆμα μας, σὲ κάθε πνοή μας. Ὁμολογῶ πὼς ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἤρθατε στὸ γυμνάσιό μας καὶ μὲ τὴν καλή σας καρδιά, κάτι ἄλλαξε μέσα μου. Σᾶς τὸ εἶχα καὶ στὴν ὥρα τοῦ μαθήματος ὅτι εἴσθε κάτι τὸ ξεχωριστὸ ἀπὸ τοὺς ἄλλους καθηγητές.

Μὲ τὸ νὰ σᾶς φωνάζουμε «ἀδελφέ», μᾶς δίνετε κουράγιο γιὰ νὰ συνεχίσουμε στὴ ζωὴ μας καὶ πάντοτε νὰ ἔχουμε δίπλα μας τὸν Χριστό. Νομίζω πὼς σᾶς δίνουμε καὶ μεῖς κουράγιο μὲ τὴν τυφλὴ ὑπακοή μας. Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ ποὺ σᾶς ἔστειλε κοντά μας, ἔστω καὶ γιὰ δύο ὥρες, ἀλλὰ οἱ δύο ὥρες εἶναι λίγος χρόνος. Αὐτὰ εἶχα νὰ σᾶς γράψω. Μιὰ μαθήτρια τῆς Β΄ τάξεως.

ἐπιστολὴ 11η

Ἀγαπητὲ ἀδελφέ. Διαβάζοντας τὸ γράμμα σας ἔνιωσα τὴν ἀνάγκη, καὶ μιὰ ποὺ τὸ ζητήσατε καὶ σεῖς, νὰ καθήσω νὰ σᾶς γράψω. Σᾶς τὸ εἶχα πῆ καὶ σ' ἓνα μάθημα τῆς ἡμέρας, ὅτι ἐσᾶς δὲν σᾶς νιώθουμε σὰν τοὺς ἄλλους καθηγητές, ἀλλὰ σὰν ἀδελφό μας ποὺ μᾶς συμπαραστέκεται, μᾶς ὁδηγεῖ μὲ τὰ λόγια του ὄλο καὶ πιὸ κοντὰ στὸν Χριστό.

Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς γράψω πὼς νιώθω ἐγὼ τὴν πίστη, ἰδιαίτερα ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ πρωτοεμφανιστήκατε στὸ Γυμνάσιό μας καὶ ἀκούσαμε τοὺς πρώτους ὕμνους, τὰ πρώτα λόγια καὶ τὶς πρώτες προσευχές σας.

Ἐπάρχουν πολλῶν εἰδῶν πίστεις, ἢ πίστη στὸν Θεό, στὰ ἰδανικά, στὸν ἑαυτό μας, ἢ ἐπαγγελματικὴ πίστη, ἢ πίστη στὴν πατρίδα καὶ ἄλλες. Ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ πῶ γιὰ τὴν πίστη στὸν Θεό. Ἡ πίστη ἀποτελεῖ τὴ μεγαλύτερη ψυχικὴ δύναμη. Εἶναι ἀπαραίτητη σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τοῦ ἀνθρώπου. Δίνει νόημα στὴ ζωὴ. Πολλαπλασιάζει τὶς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου. Μὲ τὴν πίστη ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ μετακινήσει καὶ βουνά. Τὸν βοηθεῖ νὰ ἀντιμετωπίσει τὶς ἀντιξοότητες τῆς ζωῆς. Γιὰ νὰ πιστέψουμε μὲ βεβαιότητα, πρέπει νὰ ἀρχίσουμε ἀμφιβάλλοντας.

Σήμερα ἔχει κλονιστεῖ ἢ πίστη στὸν ἄνθρωπο, τὶς ἀξίες, τὸν Θεό. Ἐχουμε χρέος ὄλοι σὰν καὶ ἐσᾶς ἀδελφέ νὰ βοηθήσουμε, ὥστε ἢ διάλυση νὰ γίνῃ σύνθεση. Ὁ εἰκοστὸς αἰώνας δὲν πρέπει νὰ ἴναι μόνο χαλαστὴς ἀλλὰ καὶ πλάστης.

Διαβάζοντας τὸ γράμμα μου θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἀπαντήσετε ἂν νιώθω πραγματικὰ μ' αὐτὰ ποὺ γράφω, ἂν εἶναι ἔτσι ἢ πίστη, ὅπως τῆ

νιώθετε και έσεΐς. Κρίμα πού οί ώρες τής διδασκαλίας σας στην τάξη μας είναι πολύ λίγες. Εύχαριστώ τόν Θεό πού σās έστειλε, έστω για τοσο λίγο κοντά μας. Με άγάπη μιá μαθήτρια τής Β΄ τάξεως.

έπιστολή 12η

Άγαπητέ καθηγητά. Νιώθω έντελώς διαφορετικά από την ήμέρα πού γνωριστήκαμε. Κοντά σας νιώθω τόν Χριστό σαν πατέρα μου και μέσα μου να με κυριεύη ή γαλήνη.

Διαβάζοντας, άδελφέ, τó δικό σας γράμμα, ένιωσα την άνάγκη να σās άπαντήσω, άφοϋ μάλιστα τó ζητήσατε κι έσεΐς. Όταν μέσα στο γράμμα σας διάβασα τόσες όμορφες λεξούλες, και ιδίως τή λέξη «παιδάκι μου», σās αίσθάνθηκα σαν άδελφούλη μου πού είστε μία και δύο δεκαετίες μεγαλύτερος από έμένα. Όταν μιλάω με τόν Χριστό, μοϋ φαίνεται σαν να με άκούει, να χαμογελάει βλέποντάς με, και, άκούγοντας τς προσευχές μου, να μοϋ άπαντάει.

Κάνουμε δυό φορές μάθημα την έβδομάδα μαζί. Άλλά αυτό δέν άρκει για μένα. Τί καλά θα ήταν να είχαμε κάθε μέρα μαζί μάθημα για να μπορούσα να μάθαινα πιό πολλά πράγματα για τόν Χριστό μας, τόν Σωτήρα μας. Τα λόγια σας πάντοτε τα άκούω προσεχτικά, γιατί ξέρω πόσο πολύτιμα είναι. Τους ύμνους πού μάς μάθατε, αυτά τα ώραϊα τραγουδάκια, όταν αίσθάνομαι μελαγχολία, άν πω έστω και έναν, φεύγει αυτή ή μελαγχολία από μέσα μου και νιώθω εύχάριστα.

Η παρουσία σας με γεμίζει χαρά. Έχω τρελάνει τούς γονεΐς μου, τα άδέρφια, όλους τούς γνωστούς μου μιλώντας για σās. Δέν πρόκειται να συναντήσω τέτοιο καθηγητή σαν και σās. Θα ήθελα πάρα πολύ να σās μιμηθω, δηλαδή να γίνω κι έγώ μιá δασκάλα και να μαθαίνω στα παιδιά τόσο ώραϊα πράγματα για τόν Χριστό μας. Μία μαθήτριά σας, τάξεως Β΄ Γυμνασίου.

έπιστολή 13η

Τάξη Β΄, 10-11-79

Άγαπητέ άδελφέ. Από τότε πού ήρθατε στο γυμνάσιό μας ένιωσα τόν έπουράνιο πατέρα μέσα στην ψυχή μου. Τα σεβαστά σας λόγια για τόν Χριστό μας συγκίνησαν την ψυχή και την ψυχή τών άλλων άδελφών μου.

Πριν έρθεις στο γυμνάσιό μας ήμασταν με δυό παιδιά μαλωμένοι. Με τα λόγια σου πεισθήκαμε και είμαστε σαν δυό πραγματικά άδέρφια.

Καθημερινῶς προσεύχομαι στὸν μεγαλύτερό μας ἀδελφό, τὸν Θεό, καὶ ζητῶ τὶς εὐλογίες καὶ τὰ ἀγαθὰ του. Ἡ καρδιά μου εἶναι γεμάτη χαρὰ, διότι μᾶς λὲς τόσο καλὰ λόγια καὶ νιώσαμε τὸν Θεὸ πιὸ κοντὰ μας.

Διάβασα καὶ μὲ συγκίνησε πολὺ τὸ γράμμα σας. Κάνουμε μάθημα μόνο δυὸ μέρες τὴν ἐβδομάδα, ἀλλὰ δὲν φτάνουν. Ἔχω παρατηρήσει σ' ἓνα ἄλλο μάθημα ἢ ὥρα δὲν περνάει εὐκόλα, ἐνῶ ὅταν ἔχουμε μαζὶ ἢ ὥρα περνάει γρήγορα. Τὰ λόγια σας μᾶς βοήθησαν νὰ γίνουμε ἀδέλφια μεταξύ μας καὶ προσευχόμαστε στὸν Θεὸ γιὰ τὰ ἀγαθὰ ποὺ μᾶς δίνει. Προσεύχομαι ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι συμμαθητές μου γιὰ σένα καὶ γιὰ τοὺς συναδέλφους σου. Μὲ ἀγάπη ὁ ἀδελφός καὶ μαθητής σου.

ἐπιστολὴ 15η

Γυμνάσιο Ἀσκοῦ, 9.11.79, Γ' τάξη

Κύριε Καθηγητά. Ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔτσι κι ἐσεῖς ἔχετε μιὰ πάρα πολὺ σπουδαία ἀποστολή. Εἶστε ἓνας σπουδαῖος ἱερέας, συγχρόνως ὅμως καὶ καλὸς δάσκαλος. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ποὺ ἦρθατε στὸ Γυμνάσιό μας, μᾶς ἀνοίξατε τὴν καρδιά σας. Μᾶς μιλήσατε γιὰ τὴν ἀπλὴ παιδική σας ζωὴ καὶ προπάντων γιὰ τὸν ἀληθινὸ Θεὸ ποὺ ποτὲ δὲ σᾶς ξέχασε καὶ δὲ θὰ σᾶς ξεχάσει, γιὰτὶ ὁδηγεῖτε τὰ βήματά του.

Θέλω μὲ τὸ γράμμα μου αὐτὸ νὰ σᾶς δώσω νὰ καταλάβετε ὅ,τι ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ἦρθατε σ' αὐτὸ τὸ μικρὸ καὶ ἡσυχὸ σχολεῖο μας, ἔνιωσα περισσότερο ζωντανὸ τὸν ἀληθινὸ Θεὸ μέσα μου. Ξέρω πῶς, ἂν συνεχίσετε ὡς τὸ τέλος τῆς χρονιᾶς νὰ μᾶς μιλάτε ἔτσι, καὶ τὸ ξέρω ὅτι θὰ συνεχίσετε, θὰ φέρετε ξανὰ στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ παιδάκια ποὺ παρασύρθηκαν. Μὴν ταράξετε ποὺ σᾶς μιᾶ καὶ λέω αὐτὰ τὰ λόγια, γιὰτὶ εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν ξεφύγει ἀπὸ τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ. Εἶστε ἓνας θαυμάσιος καὶ ἐπιτυχημένος ἀπὸ τὸν Θεό. Αὐτὰ ποὺ μᾶς λέτε δύο φορὲς τὴ βδομάδα στὸ σχολεῖο εἶναι πολὺ σπουδαῖα καὶ πάντοτε θὰ τὰ τηρῶ μὲ μεγάλη μου χαρὰ. Μιὰ ἄγνωστη μαθήτριά σας.

ἐπιστολὴ 16η

Πρὸς τὸν ἀγαπημένο μας... Ἀγαπητέ μας καθηγητά. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἦρθατε στὸ νέο σχολεῖο μας, ἔχουν ἀλλάξει ὅλα μέσα μας. Ἀπὸ ὅσα λέτε, ὅλα τὰ αἰσθάνεστε καὶ τὰ λέτε. Σᾶς ἔχουμε ἀγαπήσει πάρα πολὺ καὶ δὲν θέλουμε νὰ φύγετε ποτὲ ἀπὸ δῶ. Εἶστε πάρα πολὺ καλὸς καὶ δὲν ἔρχεστε ἐδῶ μόνο ἀπὸ ὑποχρέωση, ἀλλὰ γιὰ νὰ διδάξετε σὲ

ἐμᾶς τὴν ἀλήθεια τοῦ Κυρίου. Κοντά σας μὲ πλημμυρίζει ἡ ἀγάπη ποῦ δὲν μπορῶ νὰ τὴν ἐκφράσω.

Ἔχετε δίκιο γιὰ τὸν Ἐσταυρωμένο Χριστὸ καὶ τὴν Ἐσταυρωμένη Ἀγάπη. Πλησιάζοντας κάθε φορά κοντά μας, νομίζω πὼς κάνω ἕνα βῆμα στὸν Ἀγαπημένο μας Κύριο. Μπαίνοντας κάθε φορά στὴν τάξη μας δὲν σᾶς αἰσθανόμαστε σὰν καθηγητὴ, ἀλλὰ σὰν ἕναν ἄνθρωπο ὅπως ἐμᾶς. Δὲν ξέρετε τί θὰ πεῖ κατάλογος οὔτε μᾶς μαλώνετε, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ ἂν κάνουμε κάποια ἀταξία δὲν ἀρχίζετε νὰ μᾶς φωνάζετε ὅπως τοὺς ἄλλους καθηγητές. Μὲ ἀγάπη καὶ εὐγνωμοσύνη στὸν ἀδελφό μας. Ἐνας μαθητὴς τῆς Γ' Γυμνασίου Ἀσκοῦ. Χαράλαμπος Χ...

ἐπιστολὴ 17η

Ἀγαπητέ μου ἀδελφέ. Μὲ μεγάλη εὐλάβεια καὶ συγκίνηση διάβασα τὸ γράμμα σου καὶ σοῦ ὑπόσχομαι ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς μου πὼς τὰ τόσα θεϊκὰ καὶ βαθιά του λόγια θὰ τὰ ἔχω πάντα ὀρόσημο σὲ ὅλη μου τὴ ζωὴ, γιὰ νὰ φωτίζουν μὲ τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας τὸν δρόμο τῆς αἰωνιότητος.

Σὲ κάθε ἐνέργειά μου, σὲ κάθε μου βῆμα, ἡ πρώτη μου δουλειὰ θὰ εἶναι νὰ ἔχω στραμμένο ὄλο μου τὸ εἶναι στὸν Παντοδύναμο, ὅλη μου τὴν ψυχὴ νὰ ἐπικοινωνῶ πάντα μαζί του καὶ ὕστερα νὰ πράττω. Πράξεις ἀρεστὲς πρὸς τὸν Ὑψιστο, ἀρεστὲς καὶ ὠφέλιμες στὸν κάθε μου ἀδελφὸ καὶ στὸν ἑαυτό μου. Τότε μόνο, ἀφοῦ ἡ συνείδησή μου θὰ εἶναι καθάρια, θὰ παίρνω δύναμη καὶ κουράγιο, ποῦ κανεὶς ἄλλος δὲν μπορεῖ νὰ σοῦ δώσει, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίζω τὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς, τὰ ἐμπόδια, τὰ χαστούκια τῆς κοινωνίας.

Βλέπω γύρω μου τὶ σαπίλα ὑπάρχει κι ἀναρωτιέμαι. Γιατί; Ἀφοῦ πλαστήκαμε γιὰ νὰ ἀγαπᾶμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ποῦ εἶναι ἡ ἀγάπη; Ποῦ εἶναι ἡ ἀνθρωπιά; Ὁ Χριστὸς εἶπε πὼς ἅμα σὲ χαστουκίσουν ἀπὸ τὸ ἕνα μάγουλο νὰ γυρίσεις κι ἀπὸ τὸ ἄλλο. Συμβαίνει ἄραγε αὐτό; ΟΧΙ. Ὅταν μᾶς δίνουν ἕνα χαστούκι τὸ ἀνταποδίδουμε μὲ δύο.

Προσευχήσου καὶ σὺ ἀδελφέ μου, καὶ σύ, καὶ σύ, καὶ ὁ ἄλλος, ὅλοι μαζί νὰ γίνουμε ἀδέλφια, μιὰ οἰκογένεια, πνευματικὰ παιδιὰ τοῦ μεγάλου Πατέρα μας, καὶ τότε ὅλα θὰ ἀλλάξουν ριζικά. Ὅλοι μαζί θὰ σηκώσουμε τὸν Γολγοθᾶ καὶ θὰ κερδίσουμε τὴν αἰώνια ζωὴ.

Ἐμπρὸς, λοιπόν, ἅς δώσουμε τὰ χέρια κι ἅς ξεκινήσουμε.

Ἀμήν.

ἐπιστολή 18η

Παρασκευή 9 Νοεμβρίου 1979

Αδερφέ μου. Εἶμαι καὶ ἐγὼ μιὰ μαθήτριά σου σὰν τὶς τόσες ἄλλες ποὺ τὰ λόγια σου συγκίνησαν τὴν ψυχὴ μου. Ὅταν πρωτοῆρθες καὶ μᾶς μίλησες γιὰ τὴ ζωὴ σου καὶ μᾶς ὀνόμασες παιδιὰ μιᾶς οἰκογενείας, ἔνιωσα τὸ καρδιοκτύπι τῆς καρδιάς σου γιὰ τὴν πνευματικὴ μας πρόοδο.

Πόσοι ἀλήθεια κίνδυνοι ὑπάρχουν γύρω μας; Ὅλους τοὺς ξεπέ-
ρασα ὅταν ἄκουσα νὰ λές: «Ὅπλίσου πνευματικὰ γιὰ νὰ μπορέσεις ν’
ἀντιμετωπίσεις τοὺς ἐχθρούς σου». Καὶ πραγματικά, ἀπὸ τότε δὲ νιώ-
θω φόβο. Τὸ γέλιο δὲ λείπει ἀπὸ τὸ στόμα, μὰ οὔτε καὶ ἀπὸ τὴν καρδιά
μου.

Νιώθω τοὺς συμμαθητές μου ἀδέλφια. Θέλω κι ἐκεῖνοι νὰ νιώ-
θουν τὸ ἴδιο. Θέλω ὅλοι μαζί νὰ βοηθήσουμε νὰ ξεπεράσει ἡ θρησκεία
τοῦ Πατέρα μας τὴν κρίση τῆς ἀπιστίας. Καὶ ἔπειτα, τὶ πιὸ ὠραῖο
ὑπάρχει στὸν κόσμο ἀπὸ τὸ νὰ τραγουδάς Τὸν Κύριο! Νὰ ζητᾶς ἀπὸ
Κεῖνον ὅ,τι θέλεις! Νὰ μιᾶς μαζί Του! Νὰ Τοῦ λές τὰ προβλήματά
σου! Καὶ τότε ἡ καρδιά σου θὰ ξαλαφρώσει. Τὸ πνευματικὸ οἰζυγόνο
τοῦ Χριστοῦ μας θὰ σοῦ δώσει ζωή.

Αδερφέ μου, ἀπὸ τότε ποὺ ἦρθες στὸ γυμνάσιό μας καὶ ἄκουσα νὰ
μιᾶς, ἄλλαξε ὁ ἑαυτός μου. Τὸ νιώθω σὲ κάθε μου βῆμα. Πόσες φο-
ρὲς ἀλήθεια μάλωνα τὴν ἡμέρα μὲ τὸν ἀδερφό μου γιὰ μικροπράγματα;
Τώρα ζητῶ ἀπὸ τὸν Κύριό μας νὰ μᾶς συγχωρέσει καὶ αὐτὸ ἦταν ὄλο.

Τὰ λόγια σου, σὰν σπόροι ἑνός γεωργοῦ, βρῆκαν χωράφι τὴν καρ-
διά μου, ἄς φυτρώσουν κι ἄς δώσουν ζωὴ σὲ μένα, καὶ ἐγὼ μὲ τὴ σειρὰ
μου νὰ δώσω τὴν ἀγάπη μου στοὺς ἄλλους. Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ νομίζω
πὼς σοῦ ἔδωσα ἀπάντηση στὸ γράμμα σου. Θὰ προσεύχομαι γιὰ σένα
καὶ τὰ ἀδέλφια μου.

Τώρα νιώθω τῆς καρδιάς τὸ δάκρυ νὰ κυλᾶ γιὰ Σένα,

καὶ θαρρῶ πὼς αναβλύζει τ’ Ἅγιό του αἶμα.

Μὲ ἀγάπη, ἡ ἀδερφή σου Μαρία.

ἐπιστολή 19η

Κύριε καθηγητά. Ζητήσατε νὰ σᾶς γράψουμε λίγα πράγματα γιὰ νὰ
μᾶς θυμᾶστε. Εἶναι λίγες οἱ ὥρες ποὺ εἴμαστε κοντά σας. Ὅμως σ’ αὐ-

τὲς τὶς λίγες ὥρες κατάλαβα πόσο καλὸς εἶστε. Ἀπὸ ἐσᾶς κατάλαβα πόσο νόημα ἔχει ἡ ζωὴ μὲ τὸ νὰ ἀγαποῦμε τὸν πλησίον μας. Ἀπὸ τότε ποὺ ἤρθατε καὶ μᾶς διδάξατε, ἔνιωσα πόσο κοντὰ μου εἶναι ὁ Θεός. Ἐνιωσα πὼς ἡ ζωὴ εἶναι γλυκιά μὲ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς συνανθρώπους μας.

Οἱ λίγες στιγμὲς ποὺ μᾶς εἶπατε γιὰ τὸν ἑαυτὸ σας θὰ μοῦ μείνουν ἀξέχαστες. Μᾶς εἶπατε γιὰ τὴν παιδική σας ἡλικία, γιὰ τὶς εὐτυχησμένες καὶ δυσάρεστες μέρες τῆς ζωῆς σας καὶ τὸ πὼς δὲν ξεφύγατε ποτὲ ἀπὸ τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἴδιο ἐπιχειρεῖτε νὰ κάμετε καὶ σὲ ἐμᾶς.

Ὅλα αὐτὰ καὶ τόσα ἄλλα εἶναι πολὺ ὠραῖα καὶ σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ ποὺ μὲ ὀδηγεῖτε στὸν καλὸ δρόμο, στὸν σωστό. Τελειώνω μ' αὐτὰ τὰ λίγα λόγια. Μιὰ μαθήτριά σας.

ἐπιστολὴ 20ή

Ἀγαπητέ μας ἀδελφέ. Σᾶς εὐχαριστῶ ποὺ ἤρθατε στὸ Γυμνάσιό μας γιὰ νὰ μᾶς μιλήσετε γιὰ τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀγάπη του. Καταλαβαίνω τὴν ἀγάπη καὶ τὴν εὐτυχία ποὺ νιώθετε γιὰ μᾶς. Πιστέψτε με, σᾶς ζηλεύω λίγο, γιὰτὶ μπορεῖτε καὶ νιώθετε τόσο χαρούμενα καὶ εὐτυχημένα.

Μᾶς εἶπατε πὼς ὁ ἄνθρωπος βρῖσκει τὴ χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία ἀκολουθώντας τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ. Θὰ προσπαθήσω κι ἐγὼ νὰ ἀκολουθήσω τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ, καὶ πιστεύω πὼς, μὲ τὴν ἀγάπη του, θὰ τὸ πετύχω. Θέλω πολὺ νὰ ἐνωθοῦν οἱ καρδιὲς ὅλων μας μὲ τὴν καρδιά τοῦ Θεοῦ. Θὰ προσέχω πολὺ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ποὺ προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπο νὰ μὲ κάνουν νὰ παραστρατήσω ἀπὸ τὸν δρόμο του.

Θὰ προσεύχομαι πάντα στὸν Θεὸ νὰ δίνει δύναμη σὲ μένα καὶ σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ἀντιμετωπίσουν τὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς. Σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι θὰ ἔχω πάντα σὰν ὀδηγὸ μου τὸ γράμμα σας καὶ τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ. Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ πάλι γιὰ τὸ γράμμα σας καὶ τὴν ἀγάπη ποὺ δείχνετε γιὰ μᾶς. Μὲ ἀγάπη, ἕνας ἀδελφός σου.

ἐπιστολὴ 21η

[εἰκόνα 12 - σελ. 121]

ἐπιστολὴ 22α

Ἀδερφέ μου. Ἀπὸ τότε ποὺ ἤρθες στὸ Γυμνάσιό μας, ἔνιωσα τὸν Πατέρα μας πιὸ κοντὰ μας, πιὸ κοντὰ μὲς στὴν ψυχὴ μου. Τὰ ὠραῖα

σου λόγια για τὸν Χριστό μας, συγκίνησαν τὶς ψυχές τῶν ἀδερφῶν μου καὶ μὲ βοήθησαν νὰ ἔρθω σὲ ἐπικοινωνία μ' αὐτοὺς.

Οἱ κίνδυνοι ποὺ παραμονεύουν σὲ κάθε μας βῆμα ἐχάθησαν, γιατί ὀπλίστηκα πνευματικά. Ἡ καρδιά μου εἶναι γεμάτη ἀγάπη καὶ χαρὰ καὶ τὸ γέλιο δὲν λείπει ποτὲ ἀπὸ τὰ χεῖλιά μου. Προσκυνῶ τὸν Θεὸ καὶ προσεύχομαι γιὰ σένα καὶ γιὰ ὅλους τοὺς συναδέλφους σου. Μὲ ἀγάπη, μιὰ μαθήτριά σου.

ἐπιστολὴ 23η

Ἀσκὸς 10/10/79

Ἀγαπητέ μου καθηγητή, σᾶς γράφω αὐτὸ τὸ γράμμα γιατί θέλω νὰ σᾶς πῶ πῶς, ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ πρωτομπήκατε στὴν αἴθουσά μας, κάτι ἄλλαξε μέσα μου. Μᾶς φερθήκατε μὲ τὸν καλύτερο τρόπο καὶ μάλιστα πολὺ καλύτερα ἀπ' τοὺς ἄλλους καθηγητές. Μὲ τὰ λόγια ποὺ μᾶς εἶπατε μᾶς κάνετε νὰ ἐνωθοῦμε περισσότερο μὲ τὸν Θεό.

Ὅταν ἔχουμε στενοχώριες ἀπὸ τὰ μαθήματα ἢ κάτι ἄλλο, μόλις μπαίνετε ἐσεῖς μέσα στὴν αἴθουσα, τὰ ξεχνοῦμε ὅλα. Ἄν εἶναι δυνατόν νὰ ἔρχεστε περισσότερες ἀπὸ δύο ὥρες τὴν ἐβδομάδα, νὰ μᾶς κάνετε νὰ ἐνωθοῦμε ἀκόμα περισσότερο μὲ τὸν Θεὸ καὶ νὰ μὴν ἔχουμε στενοχώριες καὶ προβλήματα. Αὐτὰ ποὺ νιώθω ἐγὼ γιὰ ἐσᾶς εὐχομαι νὰ τὰ νιώθουν τ' ἄλλα τὰ παιδιά. Πιστεύω πῶς αὐτὸ ἐγίνε γιατί ὅλα τὰ παιδιά, ἀπὸ τότε ποὺ ἤρθατε ἐσεῖς, εἶναι διαφορετικά. Αὐτὰ εἶχα νὰ σᾶς γράψω καὶ εὐχομαι ὅλα τὰ παιδιά ποὺ σᾶς ξέρουν νὰ νιώθουν γιὰ σᾶς ὅ,τι νιώθουμε κι ἐμεῖς.

ἐπιστολὴ 24η

Ἀγαπητέ μου καθηγητά. Ἀπὸ πολὺ μικρὸ παιδάκι μὲ ἀπασχολοῦσαν προσωπικὰ ζητήματα. Πάντα μὲς στὴν ψυχὴ μου κυριαρχοῦσε τὸ ἄγχος καὶ ὁ φθόνος. Τὸ ἄγχος γιὰ τὸ πῶς θὰ περάσει κι αὐτὴ ἡ μαθητικὴ χρονιά καὶ νὰ πάρω ἓνα καλὸ βαθμό. Ἄν καμιὰ φορὰ δὲν ἤξερα καλὰ μάθημα καὶ καθὼς μὲ ρωτοῦσε ὁ καθηγητὴς δὲν ἤξερα, πολλές φορές, λυπᾶμαι ποὺ τὸ ὁμολογῶ, τὰ ἔβαζα ἀκόμη καὶ μὲ τὸν Θεό. Ἐπίσης μὲ τὸν Θεὸ τὰ ἔβαζα γιατί ρίχνει ὅλες τὶς κακοτυχίες πάνω μου καὶ φοβόμουν μήπως κάποτε δὲν μπορέσω νὰ τὶς σηκώσω καὶ πάθω κάτι κακό.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ὅμως ποὺ μπήκατε στὴν τάξη μας, μπήκατε καὶ μέσα στὴν ψυχὴ μου. Τὰ λόγια μὲ λύτρωσαν, μοῦ ξανάδωσαν ζωὴ. Στὸ

πρόσωπό σας βλέπω τὸν Χριστό, εἶναι σὰν νὰ μοῦ μιλάει ὁ ἴδιος. Ἡ μεταχείρισή σας ὁμολογῶ πὼς με ἐκπλήττει. Μᾶς μιλάτε σὰν πατέρας μας καὶ ὄχι με τὴν ψυχρότητα τῶν ἄλλων καθηγητῶν. Αὐτὸ τὸ προνόμιο νὰ γίνεσαι τόσο ἀγαπητὸς στοὺς μαθητὲς ὅσο ἐσεῖς εἶναι πολὺ μεγάλο.

Ἐγὼ εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ ποῦ σᾶς ἔστειλε γιὰ νὰ μοῦ δώσετε τὸν λυτρωμὸ ποῦ περίμενα. Μὲ ἀγάπη, κάποιος μαθητὴς σας.

ἐπιστολὴ 25η

Μεγάλε ἀδερφέ. Σᾶς στέλνω κι ἐγὼ ἓνα γράμμα με τὴν σκέψη νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σας. Διάβασα πολλές φορές τὸ γράμμα σας καὶ κάθε φορὰ με συγκινοῦσε πάρα πολὺ. Κοντὰ σας δέθηκα πιὸ πολὺ με τὸν Χριστό.

Προτοῦ σᾶς γνωρίσω, νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν ἤμουν καὶ τόσο καλός. Πολλὲς φορές ξεχνοῦσα νὰ κάνω τὴν προσευχή μου ἢ τεμπέλιαζα. Ἐπίσης, ἔλεγα καὶ ψεματάκια. Ἀπὸ τότε, ὅμως, ποῦ σᾶς γνώρισα κάτι ἄλλ-αξε μέσα μου. Τὰ ψέματα σταμάτησαν, τὴν προσευχή μου τὴν κάνω κάθε πρωτὶ καὶ κάθε βράδυ. Μαζί σας βρῆκα τὸν σωστὸ δρόμο· τὸν δρόμο τῆς πίστεως.

Πόσο ἄλλαξε ἡ ζωὴ μου, πόσο γλυκιὰ ἔγινε ἀπὸ τὴ στιγμή ποῦ ἐνώθηκα μαζί σας. Τώρα νιώθω διπλὴ χαρὰ ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ καὶ αὐτὸ τὸ χρωστάω σὲ σᾶς. Θὰ προσπαθήσω καὶ ἐγώ, ὅσο μπορῶ, νὰ βαδίζω στὸν δρόμο τοῦ Κυρίου, στὸν δρόμο τῆς σωτηρίας.

Θὰ ζωστῶ με τὴ ζώνη τῆς χριστιανοσύνης καὶ δὲν θὰ ἀφήσω τὰ δαιμόνια νὰ με πλησιάζουν. Θὰ παρακαλῶ τὸν Θεὸ νὰ σᾶς δίνει δύναμη νὰ μᾶς διδάσκετε γιὰ τὸν Κύριο. Πάντα θὰ εἴμαστε ἐνωμένοι με ἀρχηγό μας τὸν Χριστό. Αὐτὰ τὰ λίγα σᾶς γράφω καὶ πιστεύω νὰ με νιώσετε.

ἐπιστολὴ 27η

15-12-79

Τὸ γράμμα αὐτὸ θὰ εἶναι ἡ ἀπάντηση στὸ δικό σας, γιατί ἔτσι θὰ βρεθοῦμε πιὸ κοντὰ μαζί σας. Εἶναι τώρα δυὸ μῆνες ποῦ γνωριζόμαστε καὶ με τὰ λόγια σας με κάνατε νὰ νιώθω τὸν Χριστὸ μέσα στὴν ψυχὴ μου πιὸ ἔντονα. Οἱ ὕμνοι σας καὶ τὰ τραγούδια ποῦ μᾶς μάθατε τὰ τραγουδῶ καὶ διώχνω κάθε θλίψη. Σᾶς λέω ὅτι ὁ Χριστὸς ὑπάρχει μες στὴν ψυχὴ μου καὶ θὰ ὑπάρχει αἰώνια.

Τις λίγες ὥρες πὸ εἴμαστε μαζί σας νιώθω εὐτυχημένος, γιατί μᾶς φέρετε πιὸ κοντὰ στὸν Θεό. Σᾶς εὐχαριστῶ πὸ μὲ τὰ λόγια σας μὲ κάνετε νὰ νιώθω σιγουριά ὅτι ἔχω ἓναν πατέρα, τὸν Ἰησοῦ Χριστό, καὶ μεγάλο ἀδερφὸ ἐσᾶς. Ἔνας μαθητῆς του Α΄₁.

ἐπιστολὴ 30ή

Θέλω πάρα πολὺ νὰ ἐπικοινωνήσω καὶ μὲ τὴν δική σας καρδιά. Ξέρω πὼς εἶστε κοντὰ στὴ σκέψη μου. Ξέρω ἀκόμη πὼς θέλετε νὰ μὲ δεῖτε νὰ προοδεύω καὶ νὰ ζῶ εὐτυχημένα. Θέλω κι ἐγὼ νὰ αἰσθάνεστε πὼς σᾶς σκέπτομαι. Πολλὲς φορὲς σᾶς βάζω στὸ νοῦ μου καὶ ἀναρωτιέμαι πὼς μπορέσατε καὶ γίνατε μαθητῆς, πιστὸς στὸν Θεό. Θέλω μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά νὰ πετύχω αὐτὸν τὸν σκοπό.

Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ πὸ μού δίνει δύναμη καὶ ὑγεία. Συμφωνῶ ἀπόλυτα μὲ τὸ γράμμα σας πὼς πρέπει νὰ ἀγαποῦμε τοὺς ἐχθρούς μας καὶ ἰδίως αὐτὲς τὶς εὐχάριστες καὶ ἱερὲς μέρες πὸ ἔρχονται. Ἡ ζωὴ κοντὰ στὸν Χριστὸ εἶναι γλυκιά καὶ εἰρηνική. Ξέρω πὼς μὲ κυκλώνουν πολλοὶ ἐχθροί, οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ μὲ βγάλουν ἀπὸ τὸν κύκλο τῶν πιστῶν, καὶ ἀκόμη θέλουν νὰ μού βγάλουν τὴν ἰδέα νὰ πιστεύω. Ὁ τρόπος, τὸν ὁποῖο μού συστήσατε γιὰ νὰ τοὺς ἀποφύγω, εἶναι ὁ μοναδικός· θὰ μελετάω τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Πιστεύω πὼς μὲ τὸ γράμμα μου θὰ μὲ καταλάβετε ἐσωτερικά. Ὁ ἀδερφός σας ...

ἐπιστολὴ 32α

Κύριε, τὸ γράμμα σας αὐτὸ ἀποτελέσσε σταθμὸ στὴ ζωὴ μου, αὐτὴ τῶν δεκατριῶν χρόνων. Προτοῦ σᾶς γνωρίσω, ὁμολογῶ πὼς ἡ ζωὴ μου εἶχε σκαμπανεβάσματα. Δὲν μὲ διέκρινε σταθερότητα καὶ τὸ καλὸ διαδεχόταν τὸ κακό. Ἔμοιαζα μὲ ἀκυβέρνητο σκάφος, τὸ ὁποῖο ἀμφιταλαντεύεται μὲ τὴν παραμικρὴ φουρτούνα καὶ ἀλλάζει κατεύθυνση. Ἔτσι, μόλις σᾶς γνώρισα, διέκρινα στὸ πρόσωπό σας τὸν ὁδηγό, τὸν Χριστό μας θὰ ἔλεγα.

Βλέποντας τὴν καλοσύνη τοῦ προσώπου σας μαγνητίστηκα καὶ ἔταξα σκοπὸ μου ἢ γνωριμία μου μαζί σας νὰ γίνῃ γιὰ μένα ἡμέρα ἀναγέννησης. Ἀλήθεια τὸ λέω, ξαναγεννήθηκα. Ἄλλαξα τρόπους καὶ συνήθειες σὲ τέτοιο βαθμὸ ὥστε προκαλῶ τὴν ἐκπληξὴ τῆς οἰκογενείας μου. Ἀναρωτιοῦνται: «Μὰ τί συνέβη; Τί ἔγινε καὶ ἄλλαξε ἔτσι;». Καὶ ὁ φορέας αὐτῶν τῶν ἀλλαγῶν εἶστε ἐσεῖς.

Εὐχαριστῶ πολὺ τὸν Θεὸ πὸ μᾶς ἔστειλε ἐσᾶς, τὸν ἄνθρωπο πὸ

μᾶς φώτισε τὸν νοῦ. Τὸν ἄνθρωπο ποὺ μᾶς γέμισε πίστη καὶ αἰσιοδοξία. Τὸν ἄνθρωπο, ποὺ μόλις τὸν ἀντικρίζω, ξεχνῶ μονομιᾶς τὰ βάσανά μου καὶ τὶς ἔννοιες μου. Τὰ λόγια σας τὰ σκέφτομαι συνέχεια καὶ σ' αὐτὰ βρίσκω ὅλες τὶς λύσεις τῶν προβλημάτων μου.

Σὲ σχέση μ' ἄλλους καθηγητὲς μοιάζετε μὲ ὄαση μέσα στὴν ἔρημο. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε πὼς εἶστε ὄαση γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Μὲ τὰ λόγια σας ξεδιψοῦμε ὅλοι μας, γεμίζουμε ἐλπίδες παρ' ὅλο ποὺ περνοῦμε ἀναμφισβήτητα τοὺς πιὸ δύσκολους καιροὺς.

Αὐτὰ τὰ λίγα μπόρεσα νὰ σκεφθῶ γιὰ τὸ πρόσωπό σας Μεγάλε Ἀδερφέ. Εἶναι αὐτὰ τὰ ὅποια νιώθω βαθιὰ χαραγμένα μέσα μου. Ναί, ἀποτελεῖτε γιὰ μένα τὸ «Φῶς τῆς ζωῆς», τῆς ἀληθινῆς ζωῆς. Τὸν καθοδηγητὴ μιᾶς εὐτυχισμένης καὶ ξένοιαστης ζωῆς. Μὲ αισθήματα σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης, ὁ ἀδερφός σας ...

ἐπιστολὴ 33η

ΣΕΒΑΣΤΕ πάτερ, σᾶς χαιρετῶ. Προτοῦ σᾶς γνωρίσω ἤμουν πολὺ διαφορετικὴ. Ἐνιωθα μέσα μου κάτι, σὰν κάποιο πονηρὸ δαιμόνιο νὰ μὲ κυνηγάει. Μερικὲς φορές ξεχνοῦσα νὰ κάνω τὴν προσευχή μου πρὶν καὶ μετὰ τὸ φαγητό. Ἐπίσης, μάλωνα ἄσκοπα μὲ τὶς διάφορες φίλες μου καὶ ἔλεγα πολλὰ ψέματα. Καὶ ὄχι μόνο αὐτά, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ περιστατικά, γεγονότα τέτοια, μοῦ συνέβησαν.

Ἀπὸ τότε, ὅμως, ποὺ ἐνώθηκα μαζί σας καὶ διάβασα τὴν ἐπιστολή, κατάλαβα πὼς σὰν κάτι νὰ ἄλλαξε μέσα μου. Καὶ πραγματικά! Ἡ ψυχὴ μου εἶναι πλημμυρισμένη ἀπὸ χαρούμενα θρησκευτικὰ πράγματα. Τώρα νιώθω πὼς ἔφυγε ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴν ψυχὴ μου κάποιο μεγάλο βάρος. Τὸ πρόσωπό μου λάμπει ἀπὸ χαρὰ καὶ ἡ καρδιά μου χτυπᾷ ἀσταμάτητα, ὅταν ἀναφέρω τὸν ἀγαπημένο διδάσκαλό μου, τὸν πατέρα μου (τὸν ΧΡΙΣΤΟ). Καὶ τώρα σᾶς χαιρετῶ. Μὲ πολὺ σεβασμὸ καὶ εὐγένεια, ἡ μαθήτριά σας ... Ἀνδρονίκη, τάξη Α'.

ἐπιστολὴ 34η

Πρὸς τὸν μεγάλο ἀδερφό. Μεγάλε μας ἀδερφέ· εὐχομαι καὶ ἐλπίζω νὰ εἶσαι πάντα καλὰ γιὰ νὰ μπορεῖς νὰ διδάξεις παντοῦ αὐτὰ τὰ ὁμοφα καὶ σοφὰ λόγια ὥστε νὰ ριζώνονται βαθιὰ στὶς παιδικὲς καρδοῦλες. Εἶναι ἀλήθεια, προτοῦ σᾶς γνωρίσω, ξεχνοῦσα πότε-πότε τὸ βράδυ, ἢ τὸ μεσημέρι τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ, νὰ κάνω τὸν σταυρό μου. Μὰ τώρα ὅλα μπῆκαν στὸν σωστὸ τους δρόμο. Σὲ χαιρετῶ μὲ πολὺ ἀγάπη, ἡ μα-

θήτριά σας... Ἀρετή.

ἐπιστολή 35η

Κύριε καθηγητά· παίρνοντας τὸ γράμμα σας, μὲ τὰ τόσα εὐχάριστα καὶ χριστιανικά σας λόγια, ἔνιωσα τὸν Χριστὸ νὰ βρίσκεται κοντά μου.

Μέσα μου πλημμύρισε ἀγάπη γιὰ ὄλους τοὺς συνανθρώπους μου. Προσεύχομαι σὲ Ἐκεῖνον ποὺ σταυρώθηκε γιὰ μᾶς νὰ φωτίζει ὄλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἰδιαίτερα αὐτοὺς ποὺ διοικοῦν τὸν κόσμον νὰ τοὺς φωτίζει γιὰ νὰ ὑπάρχει ὁμόνοια καὶ εἰρήνη. Θέλω νὰ μοῦ δίνεις δύναμη γιὰ νὰ μπορῶ νὰ συγχωρῶ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀκόμη κι ἐκείνους ποὺ προσπαθοῦν νὰ μοῦ κάνουν κακό.

Μιὰ εὐχὴ δίνω γιὰ τὶς Ἅγιες μέρες τῶν Χριστουγέννων· υγεία, χαρὰ καὶ εὐτυχία σὲ κάθε σπίτι νὰ ὑπάρχει, μαζὶ μὲ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦλη μας [εἰκόνα 13 - σελ. 121]. Τὸ γράμμα σας αὐτό, κύριε καθηγητά, θὰ γίνει σταθμὸς στὸν δρόμο τῆς ζωῆς μου. Μὲ χαρὰ θέλω ἡ ἀλληλογραφία νὰ συνεχιστεῖ γιὰ νὰ ἐπικοινωνῶ περισσότερο μὲ τὸν Χριστό.

ἐπιστολή 36η

Ἀγαπητέ μου καθηγητή. Μᾶς ζητήσατε νὰ σᾶς γράψουμε ἓνα γράμμα σὰν ἀπάντηση τοῦ δικοῦ σας. Πράγματι, ἡ ζωὴ κοντὰ στὸν Χριστὸ καὶ στοὺς ἀδελφούς του εἶναι πιὸ γλυκιά. Κι αὐτὸ τὸ λέω παίρνοντας παράδειγμα τὸν ἑαυτό μου. Κι ἐγὼ σὰν πολλοὺς ἀνθρώπους παραστράτησα. Μετὰ γνώρισα ὡς καθηγητὴ μου ἐσᾶς.

Μὲ τὶς τόσες συμβουλὲς ποὺ μᾶς δώσατε καὶ συνεχίζετε νὰ δίνετε, ἔνιωσα τὸν ἑαυτό μου νὰ καλυτερεύει, νὰ ἀνεβαίνει ἓνα σκαλοπάτι τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς συνανθρώπους μας. Τὰ νεῦρα, οἱ ἔστω καὶ λίγες κακὲς κουβέντες νὰ παραμερίζονται καὶ ν᾿ἀρχεται ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς συνανθρώπους μας. Μὲ τὴ συμπεριφορὰ μου ἔκανα τοὺς κακοὺς ἐχθροὺς ποὺ μὲ κύκλωναν νὰ φεύγουν ἓνας-ἓνας.

Εἶστε ὁ μόνος καθηγητὴς ποὺ θὰ μπορούσε ἓνας μαθητὴς νὰ ἀνοίξει τὴν καρδιά του καὶ νὰ σᾶς πεῖ ὅλα τὰ προβλήματά του. Πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ μου ἔνιωσα τὸν ἑαυτό μου νὰ δένεται μ' ἓναν καθηγητὴ καὶ νὰ μὴν τὸν νιώθει σὰν ἓναν ἄνθρωπο μεγαλύτερο ἀπ' αὐτόν. Κι αὐτός, γιὰ νὰ εἴμαστε εἰλικρινεῖς, εἶστε ἐσεῖς.

Στὴν ἀρχὴ νόμισα πῶς, ὅσα λέγατε, τὰ λέγατε ὄχι γιὰτι σᾶς εἶχαν συμβεῖ, ἀλλὰ γιὰ νὰ πείσετε ἐμᾶς νὰ δεθοῦμε περισσότερο μαζὶ σας καὶ

νὰ πραγματοποιηθοῦν ὅλα αὐτά. Ἀργότερα, ὅμως, κατάλαβα τὸ λάθος μου.

Ἐπίσης, τὸ μάθημά σας πρῶτα δὲν γινόταν τόσο κατανοητὸ σὲ μᾶς, γιατί δὲν μᾶς λέγατε τίποτε, οὔτε ποὺ τὸ διαβάσαμε. Ἔλεγα μὲ τὸν νοῦ μου πῶς, ἂν θὰ συνεχιζόταν κάπως ἔτσι, δὲ θὰ καταλάβαινα τίποτε ἀπ' τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν. Τώρα, δόξα τῷ Θεῷ, ὅλα πᾶνε μέλι γάλα.

Εὔχομαι νὰ πᾶνε καλύτερα. Μὲ ἀγάπη, μιὰ μαθήτριά σας.

**Απαντητικὲς ἐπιστολὲς
τῶν παιδιῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
(Γυμνάσια πόλεως Θεσσαλονίκης)**

(ἀνθολόγησις ἐκ τῶν 14 ἐπιστολῶν)

ἐπιστολὴ 1η

Γιὰ τὸν ἀδελφὸ καὶ καθηγητὴ Θεολόγο μου, ἀπὸ μιὰ καρδιά τοῦ Β' 1. Ἀγαπητὲ ἀδελφέ μου. Θέλω καὶ ἐγὼ μ' αὐτὸ τὸ γράμμα νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σου.

Τὶς λιγοστὲς ὥρες ποὺ βρίσκομαι κοντά σου νιώθω παράξενα. Ἀκούω τὴν καρδιά μου νὰ χτυπᾷ μὲ διαφορετικοὺς χτύπους. Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ ποὺ σὲ ἔφερε κοντά μου. Νιώθω μιὰ ἀπέραντη γαλήνη καὶ εὐχαρίστησις ὅταν ἀκούω τὰ λόγια σου καὶ καταλαβαίνω ὅτι προσπαθεῖς νὰ μὲ προστατέψεις ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ποὺ μὲ караδοκοῦν.

Προσεύχομαι μὲ τὴν καρδιά μου γιὰ ὅλο τὸν κόσμον καὶ ἔρχομαι σὲ ἐπικοινωνία μὲ τὸν αἰώνιο καὶ οὐράνιο Πατέρα μου. Προσπαθῶ νὰ ἀγγίξω καὶ νὰ ζῶ μὲ τὸν Πατέρα μου, ὅπως μοῦ ζητᾷς. Θυμᾶμαι καὶ τοὺς συναδέλφους σου καὶ προσεύχομαι γι' αὐτούς. Καὶ ἐλπίζω ὅλοι μαζί, πάντα ἀδελφωμένοι καὶ ἐνωμένοι, μ' ἓνα στόμα νὰ τραγουδάμε αἰώνια ἐκεῖνον ποὺ τόσο μᾶς ἀγάπησε καὶ ἔδωσε τὸν ἑαυτό Του γιὰ νὰ εἴμαστε εὐτυχισμένοι παντοτινά.

Μὲ ἀγάπη μιὰ ἀδελφή, μαθήτρια τοῦ Β' 1, τοῦ βου Γυμνασίου Θεσ/νίκης.

ἐπιστολὴ 2α

Ἀγαπητέ μου καθηγητὴ καὶ πατέρα. Εὐχαριστῶ καὶ ὑμνῶ τὸν Θεὸ

πού σᾶς ἔστειλε ἐδῶ κοντά μας. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού ἦρθατε, ἡ ζωὴ μου χάραξε ἕναν καινούριο δρόμο.

Ἔχω καταλάβει ποιά εἶμαι, τί θέλω. Κανένας καθηγητῆς δὲν μᾶς ἔχει πλησιάσει ὅπως ἐσεῖς. Μᾶς πλησιάσατε καὶ μᾶς ἀγαπήσατε σὰν παιδιά σας. Εἶμαι πολὺ εὐτυχισμένη πού μαζί με τὸν Χριστὸ ἔχω καὶ σᾶς μαζί μου. Τώρα εἶμαι ἀκόμη πιὸ σίγουρη πὼς ἡ ζωὴ μου δὲν θὰ εἶναι μιὰ κόλαση. Καὶ αὐτό, βέβαια, γιατί με προστατεύουν δύο «ἄγγελοι», ἐσεῖς καὶ ὁ Χριστός.

Ἡ ζωὴ μου κυλοῦσε πολὺ κουραστική. Οὔτε ἐκκλησία οὔτε προσευχὴ οὔτε νὰ ἔχω γνωρίσει τὸν ἄνθρωπο πού σταυρώθηκε γιὰ μᾶς. Ὅσπου ἦρθατε ἐσεῖς. Σᾶς ὁμολογῶ, καὶ θέλω νὰ με πιστέψετε, πὼς, ἀπὸ τότε πού ἦρθατε ἐσεῖς καὶ μᾶς μιλήσατε γιὰ τὸν πάνσοφο δημιουργό καὶ γιὰ τὸν Χριστὸ, ἡ ψυχὴ μου γέμισε λουλούδια.

Ποτέ μου δὲν εἶχα νιώσει ἔτσι. Τώρα δὲν ὑπάρχει οὔτε ἄγχος οὔτε στεναχώριες. Ὅλα τὰ κόμπλεξ πού ὑπῆρχαν μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ σακὶ τὰ ἔχω πετάξει. Στὴ ζωὴ μου δὲν ὑπάρχει πιὰ φόβος. Προχωρῶ πάντα μπροστά, γιατί τώρα εἶμαι σίγουρη.

Ὅμως δὲν ἔχω ξεχάσει ποτὲ μιὰ συμβουλή πού μᾶς εἶχατε δώσει, νὰ προφυλαγόμαστε ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας. Αὐτὸ δὲν τὸ εἶχα πιστέψει ποτέ, δηλαδή ὅτι ἕνας καλὸς μου φίλος ἢ φίλη θὰ μπορούσαν νὰ με ἐχθρεύονταν. Κι ὅμως ἦταν πραγματικότητα. Ἀκόμα καὶ οἱ καλύτεροι φίλοι μου ἦταν συμφεροντολόγοι. Ἦμουν φιλότιμη, καὶ ἴσως αὐτὸ ἦταν τὸ σφάλμα μου.

Στὴν ἀρχὴ ἀπογοητεύτηκα. Εἶχα βρεθεῖ σὲ ἕνα ἀδιέξοδο. Τὸ μόνο πού μπορούσα ἦταν νὰ τῆς μιλήσω. Καὶ αὐτὸ ἔκανα. Ἐγὼ τὸ ἔχω ἤδη ξεχάσει καὶ ἄς ἐλπίσω κι αὐτὴ ἢ φίλη μου δὲν θὰ ἀρχίσει πάλι τὰ ἴδια.

Θὰ μπορούσα νὰ σᾶς γράψω κι ἄλλα, πού θὰ γέμιζαν καὶ ἕνα βιβλίο, ὅμως δὲ θέλω νὰ σᾶς κουράσω. Μὲ ἀγάπη, μιὰ μαθήτρια τοῦ Β'₂ σχολείου Σταυρουπόλεως Θεσσαλονίκης.

ἐπιστολὴ 3η

Πρὸς τὸν ἀδελφό μου καὶ καθηγητὴ Θεολόγο. Μὲ μεγάλη ἀνακούφιση κάθομαι καὶ διαβάζω τὸ γράμμα σας. Ὅταν μᾶς εἶπατε νὰ σᾶς γράψουμε, αἰσθάνθηκα μιὰ ἀνακούφιση, γιατί εἶχα βρεῖ τρόπο νὰ σᾶς πῶ τὸ τί αἰσθάνθηκα μετὰ τὴν ἀφιξή σας στὸ 6^ο Γυμνάσιο Θεσ/νίκης.

Κύριε, κάποτε μᾶς εἶπατε πὼς τὸ μεγάλο σας ὄνειρο εἶναι νὰ βλέ-

πετε πὼς ἀγαπᾶμε καὶ συνδεόμαστε μὲ τὸν Κύριο καὶ δημιουργό μας. Σᾶς βεβαιώνω ὅτι τὸ ὄνειρό σας ἔχει πραγματοποιηθεῖ πάνω στὸ ἄτομό μου. Ἡ ἀλλαγὴ ποὺ νιώθω ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ εἶναι μεγάλη. Ὅταν μᾶς μιλάτε, τὰ λόγια σας ἔχουν τόσο μεγάλη ἐπίδραση ἐπάνω μου, ποὺ μοῦ μιλάει ἢ διπλανή μου καὶ δὲν τὴν καταλαβαίνω.

Σᾶς ἀκούω μὲ ἀπέραντο θαυμασμό. Στὸ πρόσωπό σας βλέπω τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Τὸ βράδυ, πρὶν πέσω νὰ κοιμηθῶ, πάντα ἀφιερώνω στὸν Χριστούλη λίγα λεπτά. Εὐχαριστῶ Ἐκεῖνον ποὺ μὲ φυλάει μακριὰ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς μου. Τὸν εὐχαριστῶ ποὺ ἔστειλε ἐσᾶς καὶ κάνατε νὰ αἰσθάνομαι τὴν παρουσία του πιὸ ζωντανή μέσα μου. Ὅ,τι καὶ νὰ τοῦ ζητήσω, μὲ ἔκπληξη βλέπω πὼς πραγματοποιεῖται. Ριζικὰ ἔχει ἀλλάξει καὶ ἡ συμπεριφορὰ μου στὸ οἰκογενειακό μου περιβάλλον.

Πολλὲς φορές φέρνω στὸ μυαλό μου κάποιο στίχο τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ δὲν μαλώνω μὲ τὴν ἀδερφή μου. Ὅλα γύρω μου γίνονται πιὸ γλυκά, πιὸ γαλήνια. Καὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι πολλὲς φορές θαυμάζω καὶ ἄλλοτε ἢ ἴδια τὸν ἐαυτό μου ποὺ νικῶ τὸν διάβολο.

Ἔχω στὸ μυαλό μου εἰκόνες τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ προσπαθῶ νὰ μοιάσω αὐτοὺς ποὺ μετανόησαν, Κύριε. Ὅπως καὶ σεῖς μᾶς κάνατε τὸ δικό σας καρδιογράφημα, ἔτσι καὶ ἄλλοτε ἢ ἴδια προσπάθησα νὰ σᾶς κάνω τὸ δικό μου. Εὐχαριστῶ ποὺ διαβάσατε τὸ μικρὸ αὐτὸ χειρόγραφο μου.

ἐπιστολὴ 4η

Θεσ/νίκη 17-4-81

Ἀγαπητέ μου καθηγητή· μέρες τώρα ἤθελα νὰ σᾶς γράψω τί αἰσθάνομαι γιὰ σᾶς καὶ γιὰ τὰ ὄμορφα λόγια ποὺ μᾶς λέτε. Μὰ αὐτὰ ποὺ αἰσθάνομαι, δυστυχῶς, δὲν μποροῦν νὰ γραφοῦν γιατί εἶναι πάρα πολλά. Πάντως, γιὰ νὰ σᾶς ξεπληρώσω τὴν ἐπιθυμία σας, ἀποφάσισα νὰ σᾶς γράψω.

Ποτὲ ὡς τώρα δὲν ἔνιωσα τὸν Χριστὸ τόσο κοντά μου. Φυσικὰ καὶ πρῶτα τὸν ἀγαποῦσα, ἀλλὰ τώρα χάρη σὲ σᾶς καὶ τὴ βοήθειά σας νιώθω νὰ τὸν ἀγαπῶ ἀκόμα περισσότερο. Καταλαβαίνω ὅτι κάθε μέρα καρδιοχτυπᾶτε γιὰ μᾶς καὶ γιὰ τὴν πρόοδό σας, καὶ γι' αὐτὸ καὶ μεῖς σᾶς ἐκτιμοῦμε πάρα πολύ. Ὅταν βρίσκομαι κοντά σας ξεχνῶ ὅλες τὶς σκοτοῦρες, τὰ προβλήματα καὶ ὅλα τὰ κόμπλεξ, ὅπως μᾶς λέτε καὶ σεῖς, ποὺ πλημμυρίζουν τὴν παιδικὴ ψυχὴ μας.

Μοιάζετε σὰν τὸν καλὸ βοσκὸ ποὺ φυλάει καὶ καθοδηγεῖ τ' ἀρνά-

κια του στὸν σωστὸ δρόμο. Πόσο λυπᾶμαι ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲν ἔχουν κάποιον σὰν καὶ σᾶς νὰ τοὺς καθοδηγεῖ στὸν σωστὸ δρόμο καὶ στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ! Ὅταν μιλάτε σὰν τὶς μέλισσες κρεμόμαστε ἀπ' τὰ χεῖλη σας γιὰ νὰ ἀκούσουμε τὶς ἱστορίες ἢ τὶς συμβουλές ποὺ μᾶς δίνετε. Καταλαβαίνουμε ὅτι ζοῦμε μέσα στὴν ψευτιά, γιὰτὶ ἡ σημερινὴ κοινωνία μας εἶναι βουτηγμένη μέσα στὸ ψέμα καὶ στὴν κακία.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γύρω μας εἶναι συμφεροντολόγοι, ἐγωϊστὲς καὶ ψεῦτες. Ὅλοι κάνουν πὼς μᾶς ἀγαποῦν, μὰ στὴν πραγματικότητα τίποτα δὲν αἰσθάνονται γιὰ μᾶς. Ἀλλὰ ἐμᾶς μᾶς φτάνει μόνο ποὺ μᾶς ἀγαπάει ὁ Χριστοῦλης. Καὶ αὐτὴ του τὴν ἀγάπη ἤρθατε νὰ μᾶς τὴ δείξετε ἐσεῖς. Πιστεύω ὅτι καὶ σεῖς μᾶς ἀγαπᾶτε, ὅπως σᾶς ἀγαπᾶμε καὶ μεῖς. Εὐχόμαι ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἔχει πάντα καλὰ ἔτσι ὥστε νὰ συνεχίσετε νὰ κηρύττετε τὸν λόγο του. Αὐτὰ εἶχα νὰ σᾶς γράψω. Μὲ πολλὴ ἀγάπη στὸν μεγάλο μας ἀδερφὸ καὶ καθοδηγὸ μας. Μιὰ μαθήτρια τοῦ Β' ₂ Γυμνασίου.

ἐπιστολὴ 5η

Πάτερ· εἶναι ἀρκετοὶ μῆνες ποὺ ἤσαστε κοντά μας. Ἐσεῖς ἀνοίξατε τὴν καρδιά σας σὲ μᾶς μὲ ἓνα σας γράμμα. Ὅπως ὅμως εἶπατε καὶ σεῖς, ὅταν στέλνουμε γράμμα παίρνουμε ἀπάντηση, γι' αὐτὸ κι ἐγὼ, κάπως ἀργοπορημένα, σᾶς γράφω λίγα λόγια γιὰ νὰ σᾶς πῶ τί νιώθω.

Νομίζω πὼς ἔγινε μιὰ ἀλλαγὴ μέσα μου, ἴσως ὄχι μεγάλη, ἀλλὰ ἀρκετὴ γιὰ νὰ ἀλλάξω τὸ χαρακτήρα μου. Ὅταν μιλάτε δὲν ξέρω ποῦ βρίσκομαι. Σᾶς μιῶ εἰλικρινά, μᾶς μαγεύετε μὲ τὰ λόγια σας. Εἶχα πρῶτα νεῦρα περισσότερο ἀπὸ τώρα, ἀλλὰ ὅσο περνάει ὁ καιρὸς μαζὶ σας φυσικὰ ἐλαττώνονται. Προσπαθῶ νὰ φέρω τὸν Χριστὸ πιὸ κοντά μου. Νὰ τὸν τραβήξω ἀπὸ τὸν χιτώνα, ὅπως λέτε καὶ σεῖς.

Ζητάω περισσότερη πίστη καὶ λίγη βοήθεια στὰ μαθηματικά. Καὶ σεῖς εἶπατε πὼς μπορούμε νὰ ζητήσουμε κάτι, ἀρκεῖ φυσικὰ νὰ μὴν εἶναι κάτι ἄδικο ἢ ὑπερβολικό. Δὲ νομίζω νὰ ζητάω κάτι μεγάλο, ζητώντας λίγο περισσότερο μυαλὸ νὰ καταλαβαίνω τὰ μαθηματικά. Τώρα δὲ φοβᾶμαι ὅπως πρῶτα νὰ ζητήσω κάτι. Ξέρω ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι ἄγριος, ἀλλὰ γαληνεύει μὲ τὴν ἡρεμὴ μορφὴ του. Ξέρω πὼς, ἂν κάνω κάτι ποὺ δὲν πρέπει, θὰ τὸν δῶ νὰ κλαίει. Πραγματικὰ ὑπάρχει ἀλλαγὴ μέσα μου.

Θάθελα νὰ μᾶς μιλάτε κι ἄλλο γιὰ τὸν Χριστό, γιὰ νὰ τὸν πλησιάσω ὅσο μπορῶ πιὸ πολὺ. Μὲ αὐτὰ τὰ λίγα λόγια θέλω νὰ σοῦ πῶ τί νιώθω. Εἴσθε ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ποὺ μαθαίνει τί νιώθω. Ἐλπίζω νὰ μὲ καταλάβετε.

ἐπιστολὴ 6η

Πρὸς τὸν καθηγητὴ τῶν Θρησκευτικῶν. Πάτερ, ἀρχίζοντας τὸ γράμμα αὐτὸ θέλω νὰ σ' εὐχαριστήσω πρῶτα ποὺ ἦρθες στὸ σχολεῖο μας, στὴν τάξη μας, καὶ μᾶς δίδαξες τόσα πολλὰ πράγματα. Πρὶν ἀκόμα ἔρθεις ἤμουν ἓνα νευρικὸ κορίτσι. Μὲ κάθε τί ποὺ γινόταν καὶ μ' ἐνοχλοῦσε μάλωνα, νευρίαζα. Μάλωνα συχνὰ μὲ τὸν ἀδερφό μου καὶ ζοῦσα μὲ μιὰ ἄσχημη ψυχολογικὴ κατάσταση. Ἦθελα κάποιον γιὰ νὰ πιαστῶ, νὰ βγάλω τὰ νεῦρα, τὸ ἄγχος καὶ τὸ μίσος.

Καὶ νά, ἦρθες ἐσὺ καὶ μ' ἔδωσες τὸ χέρι γιὰ νὰ πιαστῶ. Στάθηκες κοντά μου σὰν τὴ σωτήρια σανίδα στὸν ναυαγό. Σὰν τὸν ἄνθρωπο ποὺ μὲ βοήθησε νὰ βγῶ ἀπὸ τὸ βοῦρκο τῆς ἀνησυχίας, τοῦ ἄγχους. Τώρα δὲν νευριάζω ποτὲ σχεδόν, συμπεριφέρομαι ἥρεμα καὶ εὐγενικὰ σ' ὄλους τοὺς ἄλλους συνανθρώπους μου. Κάθομαι νὰ διαβάσω χωρὶς τὸ ἄγχος τῶν βαθμῶν, γιὰτι ξέρω ὅτι ἂν διαβάσω ὁ Θεὸς θὰ μ' ἀνταμείψει ὅσο χρειάζεται μὲσω τοῦ ἀνάλογου καθηγητῆ.

Θεωρῶ ὅλο τὸν κόσμο γνωστὸ σὲ μένα· τοὺς θεωρῶ ὄλους φίλους καὶ ἀδερφούς. Τώρα, στὴ βραδινὴ προσευχὴ ποὺ κάνω, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κανονικὴ προσευχὴ προσεύχομαι καὶ γιὰ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους.

Σὲ εὐχαριστῶ ποὺ ἦρθες κοντά μου· μοῦ δίδαξες τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ, ποῦ βαδίζουμε καὶ τί πρέπει νὰ κάνουμε. Παρακαλῶ τὸν Θεὸ νὰ σοῦ δίνει δύναμη γιὰ νὰ λὲς ὅλα αὐτὰ τὰ καλὰ λόγια καὶ στοὺς ἄλλους μαθητές σου. Ἔτσι, ὅταν ἔρθει τὸ τέλος τῆς ζωῆς σου ὅπως ὄλοι οἱ ἄνθρωποι, νὰ θυμηθεῖ τί ἔκανες καὶ νὰ σὲ πάρει κοντά του. Μὲ ἀγάπη, μιὰ μαθήτριά σου.

ἐπιστολὴ 7η

Σεβαστέ μου καθηγητά. Εἶμαι πολὺ συγκινημένη ποὺ ἀπαντῶ στὸ γράμμα σας μὲ εἰλικρίνεια καὶ κατανόηση. Νιώθω τὸν ἑαυτό μου ἀλλαγμένο ἀπὸ τότε ποὺ ἦρθατε σὰν ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ νὰ μᾶς διδάξετε τὴν ἀλήθεια, τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ταπείνωση ποὺ εἶναι ὁ Χριστός.

Σὰν ἓνας ἄγγελος μᾶς ὀδηγῆτε ἀπὸ τὸ σπασμένο γεφύρι, κάθε φορὰ ποὺ σᾶς βλέπουμε, γιὰ νὰ μὴν πέσουμε μέσα στὸ βοῦρκο καὶ λερω-

θοῦμε. Προσπαθῆτε νὰ μᾶς φέρετε στὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς, καὶ εἰλικρινὰ σᾶς λέω ὅτι σὲ μένα τουλάχιστον τὸ πετύχατε. Νιώθω πῶς σιγά-σιγὰ ὁ λευκὸς χιτῶνας μου ἀρχίζει νὰ λευκαίνει, νὰ φεύγουν τὰ στίγματα καὶ οἱ λεκέδες καὶ νὰ παραμένει ἄσπρος καὶ ὁμορφος.

Σᾶς εὐχαριστῶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου ποὺ μοῦ κάνατε αὐτὸ τὸ καλὸ καὶ μοῦ δείξατε τὸ στενὸ μονοπάτι μὲ τὶς λακουῖβες καὶ τὶς ἀνηφοριές, τὸ μονοπάτι ποὺ θὰ μὲ βγάλει σὲ ἕναν ἀνθοστολισμένο κῆπο ποὺ νοῦς ἀνθρώπου δὲν φαντάστηκε. Θὰ μὲ βγάλει στὸν γλυκύτατο Χριστό μας ποὺ θὰ μὲ στεφανώσει καὶ θὰ μὲ ἀνταμείψει γιὰ τοὺς κόπους καὶ τοὺς μόχθους ποὺ πέρασα, ὥσπου νὰ φτάσω στὴν βασιλεία του γιὰ νὰ μὲ φιλοξενήσει.

Κάθε φορὰ ποὺ πάω νὰ κάνω κάτι ποὺ θὰ στεναχωροῦσε τὸν Χριστό, ἀμέσως σκέφτομαι καὶ φέρνω μπροστὰ μου τὴν μορφή σας, τὴν ἀγάπη καὶ τὴν γαλήνη τοῦ προσώπου σας, καὶ ἀμέσως ἀλλάζω γνώμη καὶ στὴν θέση τῆς κακῆς πράξης τοποθετῶ τὴν καλή, γιὰτὶ σκέφτομαι καὶ λέω: «Ὁ καθηγητῆς μου καὶ προστάτης μου θὰ τὸ ἔκανε αὐτό; Ὁχι. Τότε πῶς θὰ τὸ κάνω κι ἐγώ;».

Τέλος, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς πῶ πῶς δὲν θὰ σᾶς ξεχάσω ποτὲ καὶ τὰ ὁμορφα λόγια σας θὰ τὰ ριζώσω βαθιὰ μέσα στὴν καρδιά μου. Σὰν πρότυπο καλωσύνης καὶ ἀγάπης θὰ παίρνω πάντα ἐσᾶς καὶ θὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸ νὰ σᾶς μοιάσω. Μὲ ὅλο μου τὸ σεβασμὸ σᾶς φιλῶ τὸ χέρι· μιὰ μαθήτριά σας.

ἐπιστολὴ 9η

Ἀγαπητὲ καθηγητά. Πρῶτα-πρῶτα θὰ ἤθελα νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὰ καλὰ λόγια ποὺ μοῦ διδάξατε. Τώρα βλέπω τὸν ἑαυτό μου πολὺ ἀλλαγμένο, ἀφοῦ ὅλοι ἀποροῦν μαζί μου καὶ δοξάζουν τὸν Θεὸ ποὺ μὲ φώτισε.

Αὐτὴν τὴν ἀλλαγὴ μου τὴν χρωστάω σὲ σᾶς ποὺ μὲ βοηθήσατε καὶ μοῦ διδάξατε τὸν γλυκύτατο Χριστό. Πρὶν εἶχα πολλὰ ἐλαττώματα· μάλωνα, ἔλεγα ψέματα. Τώρα, ὅμως, τὰ ἔχω κόψει χάρι σὲ σᾶς.

Τώρα πιά εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ στὴν προσευχή μου ποὺ μᾶς ἔστειλε ἕναν ἄγγελο σὰν κι ἐσᾶς γιὰ νὰ μᾶς φέρει στὸν σωστὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγάπης. Τώρα νιώθω τὸν Χριστὸ πολὺ κοντὰ μου καὶ τὸν ὑμῶν μὲ τὰ ὁμορφα τραγούδια ποὺ μᾶς μάθατε.

Κατάλαβα πῶς οἱ ντισκοτέκ καὶ οἱ ξενομανίες θὰ μὲ φέρουν στὴν

καταστροφή, ἐνῶ αὐτὰ ποὺ μοῦ διδάξατε ἐσεῖς θὰ μὲ ὀδηγήσουν στὴν ἀγάπη, στὴν καλωσύνη καὶ στὴν ἀρετὴ. Κατάλαβα τὸ μεγάλο ἔργο τοῦ Χριστοῦ ποὺ πέθανε γιὰ μᾶς καὶ ταπεινώθηκε γιὰ νὰ ζοῦμε τώρα ἐμεῖς εὐτυχισμένοι. Κατάλαβα πῶς μόνο μὲ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ θὰ ὀδηγηθῶ στὴν βασιλεία του.

Ἔχω μιὰ εἰκόνα, ποὺ ὅταν τὴν κοιτάω νιώθω πολὺ ἀλλαγμένος καὶ σκέφτομαι τὸν παλιὸ ἑαυτό μου καὶ ἀνατριχιάζω. Σᾶς εὐχαριστῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά καὶ θὰ σᾶς εὐγνωμονῶ γιὰ πάντα.

ἐπιστολὴ 11η

Θεσ/νίκη 9/4/81

Μὲ τὸ γράμμα αὐτὸ μοῦ δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ σοῦ ἀνοίξω τὴν καρδιά μου, νὰ σοῦ πῶ πῶς αἰσθάνομαι καὶ νὰ ἐπικοινωνήσω καὶ ἐγὼ μαζί σου ὅπως ἐπικοινωνήσες καὶ ἐσὺ μαζί μου μὲ τὸ γράμμα ποὺ μοῦ ἔδωσες.

Διαβάζοντάς το κατάλαβα πόσο γλυκιὰ καὶ ὀμορφὴ εἶναι ἡ ζωὴ κοντὰ στὸν Χριστὸ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς του. Μὲ τὶς λίγες ὥρες ποὺ εἴμαστε μαζί ἐνίωσα ἕνα παράξενο αἶσθημα μέσα μου· ἦταν τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς χαρᾶς ποὺ ἐνίωσα γιὰ ὅλο τὸν κόσμον τοῦ Χριστοῦ. Ἡ καρδιά μου γέμισε αἰσθήματα καὶ μέσα σ' αὐτὴ μπῆκε τὸ φῶς τῆς ἀγάπης, τῆς χαρᾶς.

Μὲ αὐτὴν τὴν καρδιά γεμάτη φῶς ἐπικοινωνήσα μὲ τὸν Χριστό, μελέτησα τὸν αἰώνιο λόγο του καὶ ὅλα τὰ συγγράμματα τῶν σοβαρῶν καὶ πραγματικῶν ἐπιστημόνων. Ἡ καρδιά καὶ τὸ πρόσωπό μου ἄρχισαν νὰ γελοῦν ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς. Αὐτὸν τὸν μοναδικὸ τρόπο μοῦ τὸν χάραξε ἡ ἐσταυρωμένη ἀγάπη καὶ ὁ οὐράνιος πατέρας. Τὸν αἰσθάνομαι, τὸν ζῶ, τὸν ἀγγίζω, δὲν εἶναι μακριὰ μου, εἶναι δίπλα μου μὲς στὴν καρδιά μου. Μοῦ ζήτησε νὰ γίνω μέσα ἡ ἀποκάλυψή του.

Τώρα γνωρίστηκα μὲ τὸν Οὐράνιο Πατέρα μου καὶ ἐνώθηκα μαζί του. Τώρα εἶναι μέσα μου ἡ πηγὴ κάθε καλοῦ. Τώρα ὅλοι ἀδελφωμένοι καὶ ἐνωμένοι μὲ ἕνα στόμα καὶ μιὰ καρδιά τραγουδοῦμε αἰώνια ἐκεῖνον ποὺ τόσο μᾶς ἀγαπᾷ καὶ ἔδωσε τὸν ἑαυτό του γιὰ νὰ εἴμαστε πάντοτε εὐτυχισμένοι. Μὲ ἀγάπη, μιὰ μαθήτρια τοῦ βου γυμνασίου.

ἐπιστολὴ 12η

[εἰκόνα 14 - σελ. 121]

ἐπιστολὴ 14η

14-5-81

Ἀγαπημένε μου παππούλη. Θέλω πρώτα νὰ εὐχαριστήσω τὸν παντοδύναμο πατέρα μας ποὺ σὲ ἔστειλε κοντά μας. Μετὰ θέλω νὰ εὐχαριστήσω ἐσένα, ποὺ μὲ ὅλη τὴ δύναμή σου, τὴν πίστη σου, τὴν ἀγάπη σου πρὸς τὸν Κύριο, ἦρθες νὰ μᾶς βοηθήσεις νὰ γλιτώσουμε ἀπὸ τὸ ἄγχος, τὴν στεναχώρια, τὴν λύπη καὶ ὅτι ἄλλο θὰ μπορούσε νὰ μᾶς κάνει δυστυχημένους.

Ἐσὺ ἦρθες, πῆρες τὸ σακὶ ποὺ ἦταν γεμάτο ἄγχος ἀπὸ τὸν ὦμο μου καὶ μοῦ εἶπες νὰ μὴν τὸ ξαναπάρω, γιατί θὰ μὲ κουράζει πολὺ σὲ ὅλη μου τὴ ζωὴ.

Σ' εὐχαριστῶ, γιατί μὲ ἔφερες σὲ πιὸ κοντινὴ ἐπικοινωνία μὲ τὸν Κύριο.

Σ' εὐχαριστῶ, γιατί κοντά σου ἔγινα «ἴσιο» κορίτσι καὶ καλό.

Σ' εὐχαριστῶ, γιατί ἀνοίξεις ἕναν νέο δρόμο στὴ ζωὴ μου· ἕναν δρόμο γεμάτο εὐτυχία.

Σ' εὐχαριστῶ, γιατί μοῦ ἔδωσες τὴ δύναμη καὶ τὸ κουράγιο νὰ λέω τίς λύπες μου στὸν Κύριο.

Σ' εὐχαριστῶ παππούλη, γιὰ ὅσα ἔχετε κάνει γιὰ μένα καὶ γιὰ τοὺς συμμαθητές μου καὶ συμμαθήτριές μου.

Ἄν ἕνα δεντράκι ἀπὸ μικρὸ εἶναι ἴσιο, θὰ συνεχίσει νὰ εἶναι ἴσιο ὥσπου νὰ μεγαλώσει. Ἄν ὅμως στραβώσει ἀπὸ μικρὸ, ὅσο μεγαλώνει θὰ στραβώνει ὅλο καὶ πιὸ πολὺ.

Θέλω νὰ σᾶς γράψω ἀτέλειωτες σελίδες, ἀλλὰ μ' αὐτὰ τὰ τόσα λίγα καὶ ταπεινὰ λογάκια θὰ καταλάβετε τὴν ἀγάπη μου. Δὲν σᾶς κρύβω ὅτι θέλω νὰ ξαναέρθετε πάλι τοῦ χρόνου, νὰ μᾶς ἀγκαλιάσετε ὅλα τὰ παιδάκια στὴν μεγάλη ἀγκαλιά σας καὶ νὰ ξαναρχίσουμε τὸ μάθημα, τὰ τραγουδάκια, τοὺς ὕμνους, τίς προσευχὲς καὶ ὅ,τι ἄλλο θὰ στερηθοῦμε τίς καλοκαιρινὲς μέρες.

Σᾶς εὐχαριστῶ πάρα πολὺ. Μὲ ἀγάπη, ἡ μικρὴ ἀδερφή σας...

**Απαντητικὲς ἐπιστολὲς
τῶν παιδιῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
(Λύκειο Βασιλικῶν Θεσσαλονίκης)**

(ἀνθολόγησι ἐκ τῶν 15 ἐπιστολῶν)

ἐπιστολὴ 1η

Πατέρα· ζητήσατε νὰ σᾶς ἀπαντήσουμε στὸ γράμμα ποὺ μᾶς δώσατε. Καὶ ἐπειδὴ τὸ γράμμα, ὅπως καταλαβαίνω, εἶναι γεμάτο εἰλικρίνεια, θέλησα κι ἐγὼ νὰ σᾶς ἀπαντήσω ἀκριβῶς ὅπως αἰσθάνομαι. Ἡ παρουσία σας στὸ σχολεῖο μου ἦταν ἀφορμὴ νὰ ἀλλάξω τὴν γνώμη μου γιὰ τὴ θρησκεία.

Καὶ πρὶν λίγα χρόνια στὸ δημοτικὸ εἶχα δάσκαλο ἱερωμένο, ἀλλὰ ποτὲ δὲν μὲ ἔκανε νὰ αἰσθανθῶ ἔτσι. Μὲ σᾶς κατάλαβα τί σημαίνει θρησκεία. Βέβαια, δὲν μπορῶ νὰ πῶ ὅτι ἄλλαξα τρόπο ζωῆς, ἀλλὰ τὰ λόγια σας μὲ προβλημάτισαν καὶ πολλὰς φορές μὲ στεναχώρησαν. Δὲν μπορῶ, ὅμως, νὰ αἰσθανθῶ γιὰ τὸν Θεὸ ἔτσι ὅπως ἐσεῖς αἰσθάνεσθε.

Δὲν ἀντιλέγω σ' αὐτὰ ποὺ λέτε. Ὅμως ἀπὸ μικρὴ ἔμαθα ὅτι ἡ θρησκεία εἶναι κάτι τὸ περιττό. Γι' αὐτὸ καὶ τώρα ἀκόμη δὲν δίνω τὴν σημασία ποὺ πρέπει. Ἐχῶ συνηθίσει ἔτσι καὶ δὲν βρίσκω τὸν λόγο ποὺ θὰ πρέπει νὰ ἀλλάξω.

Μοῦ λέτε ὅτι, ὅταν ἐνωθῶ μὲ τὸν Χριστό, θὰ λυθοῦν τὰ προβλήματα μου, θὰ φύγει τὸ ἄγχος. Μὰ πῶς; Ἀφοῦ ξέρω ὅτι, γιὰ νὰ λύσω τὰ προβλήματα αὐτά, γιὰ νὰ ξεφύγω ἀπὸ τὸ ἄγχος, ἄλλος εἶναι ὁ δρόμος. Ἐγὼ μόνη μου, μὲ τὴν προσπάθεια, θὰ τὰ λύσω καὶ ξέρω τὸν τρόπο. Γι' αὐτὸ ζῶ. Γι' αὐτὸ προσπαθῶ. Ἀφοῦ εἶμαι ικανοποιημένη μὲ τὴ ζωὴ

πὸ ζῶ, γιατί τώρα νὰ ἀλλάξω.

Ἄν καταφέρω καὶ σπουδάσω καὶ ἐξασφαλίσω τὴν ζωὴ μου ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς, νομίζω ὅτι μπορῶ νὰ βρῶ τὴν εὐτυχία. Δὲν πιστεύω ὅτι μὲ τὸ νὰ ἔχω ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸν Θεὸ λύνονται τὰ προβλήματα μου. Ἐσεῖς τὸ πιστεύετε· τὸ καταλαβαίνω ἀπὸ τὸν τρόπο ποῦ μιλάτε. Ἐγὼ ὄχι.

Στὴ ζωὴ μου ἔχω χαράζει ἕναν δρόμο· τὸν δρόμο τῆς ἐπιστήμης. Καὶ δὲν γίνεται τώρα, δεκαοχτὼ χρονῶν, νὰ ἀλλάξω. Γιατί νὰ ἀλλάξω; Ἀφοῦ δὲν εἶμαι δυσαρεστημένη ἀπὸ τὴ ζωὴ ποῦ ζῶ. Τώρα εἶμαι καλύτερα ἀπὸ πρὶν. Δὲν μπορῶ νὰ πιστέψω ὅτι ἂν ἀλλάξω ζωὴ, ἂν γίνω πραγματικὰ χριστιανή, θὰ βρῶ τὴν εὐτυχία. Τουλάχιστον, ἔτσι ὅπως εἶμαι τώρα, ξέρω ὅτι ἡ εὐτυχία θὰ ἔρθει μετὰ ἀπὸ λίγα χρόνια.

Ἄν πιστεύω στὸν Χριστὸ θὰ ἔρθει ἡ εὐτυχία; Ἐσεῖς λέτε ναί, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ τὸ πιστέψω. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἀρνοῦμαι τὴν ἀγάπη καὶ τὴν δικαιοσύνη ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους. Κάθε ἄλλο. Πιστεύω ὅτι μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν δικαιοσύνη οἱ ἄνθρωποι θὰ βροῦν τὴν εὐτυχία. Μπορεῖ νὰ μὴν πιστεύω στὸν Θεό, ἀλλὰ πιστεύω στοὺς ἀνθρώπους.

Λυπᾶμαι ποῦ ἐκφράζω ἀντίθετη γνώμη μὲ σᾶς, ἀλλὰ ἔτσι νιώθω. Μιλήσατε μὲ τόση εἰλικρίνεια, γι' αὐτὸ σᾶς γράφω ἀκριβῶς ὅ,τι νιώθω. Ἀπὸ μικρὴ ὁ πατέρας μου μοῦ ἔλεγε ὅτι ὁ καθένας, ὅταν μεγαλώνει, πρέπει νὰ ἀναλαμβάνει τὶς εὐθύνες του. Μπορῶ νὰ πῶ ὅτι τὶς Κυριακές, ὅταν ὁ δάσκαλος μᾶς ὑποχρέωνε νὰ πηγαίνουμε στὴν ἐκκλησία, ἐκεῖνος μὲ μάλωνε γιατί θὰ ἔχανα τὴν ὥρα μου καὶ δὲν θὰ δούλευα. Μοῦ ἔλεγε νὰ μὴν πάω.

Ἀφοῦ δὲν μπορῶ νὰ πιστέψω τί νὰ κάνω; Δὲν ξέρω ἂν θὰ προτιμούσατε νὰ σᾶς ἔγραφα ἕνα γράμμα γεμάτο χριστιανικὲς ἰδέες καὶ ὠραῖα λόγια. Ἐγὼ σᾶς γράφω ὅπως αἰσθάνομαι. Μέχρι τώρα, στὴ μικρὴ ζωὴ μου, ὅτι κέρδισα τὸ κέρδισα μόνη μου.

Μιλάτε πολλὰς φορές γιὰ τὰ παιδικὰ σας χρόνια ποῦ ἦταν δυσάρεστα. Καὶ λέτε ὅτι, ὅταν μεγαλώσατε καὶ δυνάμωσε ἡ πίστη σας στὸν Χριστό, βρήκατε τὴ χαρά. Μὲ μένα συμβαίνει τὸ ἀντίθετο. Τὰ παιδικὰ μου χρόνια, ποῦ ἦταν δυσάρεστα ἀπὸ κάποιο σοβαρὸ οἰκογενειακὸ πρόβλημα, τὴν λίγη παιδικὴ πίστη μου γιὰ τὸν Θεὸ τὴν ἔσβησαν. Τότε ποῦ πίστευα στὸν Θεό, ὁ Θεὸς μὲ πλήρωνε μὲ πίκρα. Τώρα, ποῦ ἔχει

σβήσει ή πίστη μέσα μου, νιώθω κάπως πιό άπελευθερωμένη και εύτυ-
χισμένη.

Άνάμεσα στη ζωή που περνῶ τώρα και στα παιδικά μου χρόνια ή
ζωή μου ἔγινε καλύτερη. Και τὸ οἰκογενειακὸ πρόβλημα που ὑπῆρχε
τότε ἔξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει, ἀλλὰ τώρα τὸ ἀντιμετωπίζω ἀλλιῶς. Δὲν
περιμένω τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ τὸ λύσω και ἔτσι λείπει τουλά-
χιστον ή ἀπογοήτευση.

Θὰ ἤθελα, ὅταν μιλάτε, νὰ μὴ μιλάτε μόνο γιὰ τὸν Θεό. Νὰ μιλάτε
γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Γιατί, ἂν ὁ Θεὸς δὲν δίνει τὴν χαρὰ στὸν ἄνθρω-
πο, ξέρουμε ὅτι ὅλοι ἐμεῖς μπορούμε νὰ τὴν δώσουμε. Ἴσως σᾶς φαί-
νεται λίγο παράλογο. Δὲν πιστεύω στὸν Θεό, ἀλλὰ πιστεύω στοὺς ἀν-
θρώπους. Και ὅμως ἔτσι εἶναι. Νομίζω ὅτι, ἂν ὁ κόσμος εἶναι κακός,
δὲν πρέπει νὰ περιμένουμε ὁ Θεὸς νὰ τὸν διορθώσει. Ἐμεῖς οἱ ἴδιοι θὰ
τὸν φτιάξουμε.

Υστερόγραφο. Θὰ σᾶς παρακαλοῦσα αὐτὸ τὸ γράμμα νὰ μὴν τὸ
λάβετε ὑπ' ὄψιν σας στὴν βαθμολογία. Γιατί, ἂν συμβαίνει αὐτό, τότε
νὰ ξέρετε ὅτι δὲν θὰ σᾶς τὸ ἔδιναν. Γιατί ξέρω ὅτι αὐτὸ τὸ γράμμα μου
θὰ προκαλέσει τὴν ἀντιπάθειά σας γιὰ μένα. Ἀλλὰ ὅμως πιστέψτε με,
ἂν γνωρίζατε τὴν ζωή μου, εἶμαι σίγουρη ὅτι θὰ μὲ καταλαβαίνατε.

ἐπιστολὴ 2α

17 Μαρτίου 1980

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ τις ἄλλες, γιατί πραγμα-
τικὰ σήμερα μου δόθηκε ή εὐκαιρία νὰ γράψω μερικὰ πράγματα. Δυ-
στυχῶς δὲν ἔχω κανέναν γύρω μου που νὰ μπορῶ νὰ τὰ συζητήσω,
γιατί κανένας δὲν μὲ καταλαβαίνει.

Πρῶτα-πρῶτα εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ που μᾶς ἔστειλε ἕναν ἅγιο ἄν-
θρωπο γιὰ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν. Γιατί, χωρὶς νὰ ὑπερβάλλω,
αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἔχει κάτι ξεχωριστὸ μέσα του, δὲν μοιάζει μὲ ὅλους
ἐμᾶς τοὺς ἀνθρώπους. Ἐμεῖς εἴμαστε τόσο παγεροὶ και ἀπλησίαστοι,
ξένοι μεταξὺ μας, δὲν κάνουμε τίποτε ἄλλο παρὰ πῶς νὰ βλάψουμε τὸν
διπλανό μας.

Ἐνῶ αὐτὸς εἶναι τόσο ζεστὸς και φιλόξενος, προσπαθεῖ μὲ κάθε
τρόπο νὰ μᾶς βοηθήσει. Τὸ βλέπω που ἀγωνίζεται γιὰ τὸ καλό μας,
ἀλλὰ δυστυχῶς ἐμεῖς δὲν τὸ καταλαβαίνουμε. Φαίνεται πῶς τὸ πονηρὸ
πνεῦμα μᾶς ἔχει κάτω ἀπὸ τὴν ἐξουσία του, ὥστε νὰ μὴν μπορούμε νὰ

παραβοῦμε τοὺς κανόνες του. Ὅλα αὐτὰ μὴν νομίζετε ὅτι εἶναι κολακευτικά λόγια. Κάθε ἄλλο. Εἶναι λόγια ποὺ τὰ γράφω μέσα ἀπ' τὴν καρδιά μου καὶ αὐτὰ νομίζω εἶναι ἢ πραγματικότητα καὶ ἢ ἀλήθεια.

Μοῦ γράφετε πατέρα στὸ γράμμα τὸ πρόσωπό μου νὰ γελά σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ. Βασικὰ μέχρι σήμερα, δόξα τῷ Θεῷ, εἶμαι μιὰ χαρὰ χωρὶς νὰ ἔχω προβλήματα μὲ τὴν οἰκογένειά μου ἢ μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Ὅλοι μ' ἀγαποῦν καὶ τοὺς ἀγαπῶ. Καὶ οὔτε ποτὲ πείραξα κανέναν, ἀλλὰ οὔτε μὲ πείραξε κανείς. Ὅμως ἀπὸ τώρα καὶ πέρα, πατέρα, φοβᾶμαι. Οἱ ἄνθρωποι ἔχουν γίνει τόσο σκληροὶ καὶ ἀπάνθρωποι, ποὺ εἶναι ἀδύνατο νὰ τοὺς ἔχεις ἐμπιστοσύνη καὶ νὰ μὴν τοὺς φοβᾶσαι.

Νὰ καθίσεις σὲ μιὰ παρέα, σίγουρα θὰ ὑπάρξει ἄνθρωπος ποὺ θὰ ἐκμεταλλεῖ τὴν ἀγάπη σου, τὸ φιλότιμό σου, τὴν καλωσύνη σου. Τοῦ χρόνου θὰ ἔχω νὰ ἀντιμετωπίσω ἕναν καινούριο κόσμο μακριὰ ἀπὸ κεῖνον τοῦ χωριοῦ, τὸν ἥσυχο, θεοσεβούμενο καὶ ταπεινὸ κόσμο. Θὰ ἔχω ν' ἀντιμετωπίσω τόσες καταστροφές. Τί νὰ κάνω; Φοβᾶμαι πὼς δὲν θὰ τὰ καταφέρω. Βέβαια, ἐσεῖς στὸ γράμμα σας μὲ συμβουλεύετε νὰ ἐνωθῶ μὲ τὸν ἀσάλευτο βράχο, τὸν Παντοδύναμο, καὶ αὐτὸς θὰ φροντίσει γιὰ μένα καὶ θὰ μὲ ὀδηγεῖ στὸν δρόμο τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς αἰωνιότητος.

Ὅπωςδήποτε δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὴν συμβουλή σας καὶ θὰ τὴν ἐκτελῶ· ἄλλο ἂν τὴν ἔχω ἐκτελέσει πρὸ πολλοῦ, γιὰτὶ πραγματικά, πατέρα, μὲ ἔχετε μάθει πάρα πολλὰ ποὺ ἀγνοοῦσα καὶ κινδύνευα νὰ πέσω στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν καὶ τῶν λύκων ποὺ κυκλοφοροῦν ὅλο καὶ περισσότερο. Ἐνα εὐχαριστῶ μόνο δὲν φτάνει νὰ ξεπληρώσω τὴν ἀγαθοεργία σας. Μιὰ ἄπειρη χωριατοπούλα.

ἐπιστολὴ 3η

Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ μαζὶ μὲ τὰ δικά σου λόγια, ἀδελφέ μας, ἦταν γιὰ μένα κάτι τὸ σημαντικό. Ὁ ἐσωτερικὸς μου κόσμος ἄλλαξε. Μὲ ἔκαναν ἄλλο ἄνθρωπο. Ὁ παλιός μου χαρακτήρας δὲν ὑπάρχει πιά. Τὸν ἀντικατέστησε ἕνας καινούριος, πολὺ διαφορετικὸς ἀπὸ τὸν παλιό.

Ἀκόμη μία πόρτα τῆς καρδιάς μου ἔχει ἀνοίξει γιὰ νὰ μπεῖ μέσα μου Ἐκεῖνος. Μέσα μου ἔχει ριζώσει, ὅπως ἕνα δένδρο ριζώνει στὴ γῆ, ὁ Λόγος του. Ὁ Λόγος του αὐτὸς εἶναι ἕνα δυνατὸ ὄπλο γιὰ ν' ἀντιμετωπίζω τοὺς ἐχθροὺς μου. Ἐχω ἐνωθεῖ μὲ τὸν ἀσάλευτο καὶ αἰώνιο βράχο, τὸν Πατέρα μας τὸν παντοδύναμο. Μαζὶ του συζητῶ ὅλα τὰ

προβλήματα μου. Μὲ βοηθάει νὰ τὰ λύνω. Μοῦ δίνει δύναμη καὶ κουράγιο στὶς δύσκολες στιγμὲς μου. Ὅ,τι τοῦ ζητάω μοῦ τὸ δίνει. Μὲ βοηθάει παντοῦ.

ἐπιστολὴ 4η

Α' Ἱ Λυκείου Βασιλικῶν

Πάτερ, σᾶς καλημερίζω. Γιὰ ὅλα ὅσα γράφετε στὸ γράμμα σας πρὸς ἐμένα ἔχετε δίκιο. Πρέπει νὰ δεχθοῦμε ὅλοι τὸν Θεὸ μέσα μας, νὰ τὸν ἀγαπήσουμε, καθὼς καὶ τὸν συνάνθρωπό μας περισσότερο ἀπὸ κάθε τί ἄλλο. Ἀπὸ πέρσι, καθὼς ἄρχισα νὰ αἰσθάνομαι ὅτι μεγαλώνω καὶ νὰ καταλαβαίνω τὸ τί φοβερὰ προβλήματα, τί κινδύνους, τί εὐθῦνες ἔχω νὰ ἀντιμετωπίσω ἀπὸ δῶ καὶ πέρα, εἶδα πὼς δὲν θὰ μπορέσω νὰ τὰ βγάλω πέρα μόνη μου.

Ὡς τώρα ἔλεγα ὅτι πιστεύω πὼς εἶμαι χριστιανή. Σὰν παιδὶ πιστευα, ὅμως, ἀδιάφορα. Φίλη στενὴ ἔχω, ὅμως δὲν μπορῶ νὰ τὴν ἐμπιστευθῶ σὲ ὅλα τὰ ζητήματα. Ὅπως καὶ νὰ τὸ κάνουμε, εἶμαι ἄνθρωπος μὲ ἀδυναμίες. Ἐνα μὲ ἔσωσε, μὲ βοήθησε νὰ ξεπεράσω τὶς δυσκολίες ποὺ συνάντησα ἀπὸ πέρσι ὡς τώρα, ἡ συζήτησή μου πρὸς τὸν Κύριο, ὁ μονόλογός μου πρὸς αὐτόν.

Ἀπάντηση φυσικὰ δὲν παίρνω. Ὅμως, μετὰ τὴν ἐξομολόγησή μου, νιώθω μιὰ μεγάλη ἀλλαγὴ μέσα μου, ὅταν τοῦ μιλῶ γιὰ τὶς ἔγνοιες μου. Μιὰ μεγάλη ἀνακούφιση. Γεμίζω κουράγιο καὶ μπορῶ νὰ ἀντιμετωπίσω μετὰ τὸ καθετί.

Ἡ ζωὴ εἶναι πολὺ σκληρὴ καὶ δύσκολη. Κάθε μέρα ποὺ περνᾶ, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, διάφορες σκέψεις πλημμυρίζουν τὸ μυαλό μου. Καὶ κυρίως ἡ σκέψη τοῦ τί ὥραϊα θὰ ἦταν νὰ πάψω νὰ ζῶ. Ἀπ' αὐτὸ θὰ καταλάβετε φυσικὰ ὅτι δὲν ἔχω ἀρκετὴ πίστη μέσα μου, διότι ἂν ἤμουν πιστὴ δὲν θὰ μὲ βασάνιζαν αὐτὲς οἱ ἀπαισιόδοξες σκέψεις. Ὅμως θέλω νὰ πιστῶ. Κι ὅπως λέγει ἓνα ρητὸ «ἡ δύναμή σου πέλαγος καὶ ἡ θέλησή μου βράχος». Καὶ θὰ πιστῶ. Θὰ παλέψω τὸ κακό.

Ἄλλωστε τώρα ἔμαθα πιὸ πολλὰ σχετικὰ μὲ τὴ θρησκεία μου. Οἱ πανέμορφες καὶ γεμάτες ζωὴ ἀλήθειες τοῦ Κυρίου μου διαβάζοντας τὴν Καινὴ Διαθήκη μὲ κατέκτησαν, μὲ γοήτευσαν. Πέρσι εἶχα τολμήσει νὰ πῶ στὸν θεολόγο μας γιατί, στὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, δὲν γίνεται καὶ ἀνάγνωση τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἡ ἀπάντησή του δὲν ἔχει σημασία.

Φέτος από αυτήν την άποψη έχω ικανοποιηθεί έντελῶς. Τὸ ὄνειρό μου ἔγινε πραγματικότητα. Κερδίζω πάρα πολλά διαβάζοντάς την. Από την ζωή τοῦ Κυρίου μας παραδειγματίζομαι καὶ προσπαθῶ νὰ τοῦ μοιάσω. Εἶναι, τὸ ὁμολογῶ ὅμως, πολὺ δύσκολο.

Εἶπα ἀρκετά. Ἄλλωστε, σελίδες νὰ γράφει ἓνας ἄνθρωπος, σπάνια καταφέρνει νὰ ἐκφράσει αὐτὸ ποὺ θέλει, νὰ πεῖ αὐτὰ ποὺ θέλει. Πάντως, ἓνα ἔχω νὰ σᾶς πῶ. Συνεχίστε τὸ ἔργο σας. Γίνεστε σὲ πολλοὺς βαρετὸς μερικὲς φορές. Ὅμως πιστεύω πῶς τελικὰ ἡ ἐπιμονή σας θὰ νικήσει. Μιὰ μαθήτρια τοῦ Κυρίου.

ἐπιστολὴ 5η

Πάτερ· θέλω πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὰ τόσο ἐπικοδομητικὰ λόγια σας, τὰ ὁποῖα δείχνουν τόσο τὴν μεγάλη σας πίστη στὸν Κύριο ὅσο καὶ τὴν ἀπέραντη ἀγάπη σας γιὰ μᾶς τὰ παιδιά. Κάθε σας λόγος χτίζει στερεότερα καὶ σιγουρότερα τὴν ψυχική μας ὑπόσταση, καὶ ἀφοῦ προέρχεται ἀπὸ τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ ὁδηγεῖ τὴν ψυχή μας καὶ ὅλο μας τὸ εἶναι στὸ γαλήνιο λιμάνι καὶ στὴν στοργικὴ καὶ γλυκιὰ ἀγκαλιὰ τοῦ Χριστοῦ.

Ὑπενθυμίζοντάς μας τοὺς ἐχθρούς μας, ἐκείνους δηλαδὴ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ γίνονται «βανδαλική» σκαπάνη καὶ γκρεμίζουν ἀλύπητα τὸ πιὸ ὁμορφο χριστιανικὸ ἰδανικὸ, καὶ ποὺ καταπατοῦν τὸ λουλούδισμα τοῦ γενναίου χριστιανικοῦ ἐνθουσιασμοῦ μας, μᾶς ὀπλίζετε μὲ μεγαλύτερη δύναμη καὶ περισσότερο θάρρος, ὥστε καὶ ἐμεῖς οἱ ἴδιοι νὰ μὴν καταστραφοῦμε καὶ μαραθοῦμε μακριὰ ἀπὸ τὸν Μεγάλο μας Πατέρα, ἀλλὰ ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ φέρουμε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἀνέφερα παραπάνω στὸ σωστὸ δρόμο καὶ νὰ τοὺς δώσουμε νὰ καταλάβουν πῶς τὸ μεγαλύτερο ἔγκλημα εἶναι νὰ σκοτώνεις τὴν πίστη, σ' ἓναν νέο ἢ μιὰ νέα, ποὺ πιστεύει καὶ ἐλπίζει ὅτι θὰ βγεῖ νικητὴς ἀπὸ τὴν ζωή, μόνο ὅταν βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν σκέπη τοῦ Ἰησοῦ.

Στὸ γράμμα σας ἐπίσης τονίζετε ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ διαπλεύσουμε νικηφόρα τὸ πέλαγος τῆς ζωῆς μόνον μὲ ἓναν τρόπο· εἶναι αὐτὸς ποὺ μᾶς χάραξε ἡ Ἐσταυρωμένη Ἀγάπη, ὁ Οὐράνιος Πατέρας. Αὐτὴ ἡ πραγματικὰ μεγάλη καὶ θαυμαστὴ ἀλήθεια εἶναι ἡ πιὸ ζωντανὴ κι ἀληθινὴ ἐλπίδα, ἡ πιὸ ἰδανικὴ ἀπάντηση γιὰ μᾶς ποὺ αὐτὴ τὴ στιγμή ξεκινοῦμε τὴ ζωή μας στὴν πιὸ πλατιὰ κοινωνία, ποὺ τώρα προβληματιζόμαστε καὶ ἀποκρυσταλλώνουμε ιδέες καὶ ἀποφάσεις.

Δίνοντάς μας επίσης συμβουλές-συνθήματα μᾶς φέρνετε πιὸ κοντὰ στὸν αἰώνιο κι ἀσάλευτο βράχο, τὸν Πατέρα, καὶ μᾶς ὑπενθυμίζει πὼς ὑπάρχει κάποιος, ὁ Κύριος, μὲ τὸν ὁποῖο μπορούμε νὰ λύσουμε τὰ προβλήματα μας καὶ νὰ ξεπεράσουμε τὶς πίκρες μας, ὅταν βέβαια τὸ θελήσουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι.

Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ ποῦ σᾶς ἔστειλε στὸ σχολεῖο μας, ὥστε μὲ τὸ γράμμα σας αὐτό, ἀλλὰ καὶ γενικὰ μὲ ὅλα σας τὰ λόγια καὶ τὴν ὄλη σας συμπεριφορά, μᾶς φέρνετε μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Πατέρα μας τοῦ Ἰησοῦ, μᾶς ρίχνετε φῶς ἀπὸ τὸ Φῶς Του, μᾶς τρέφετε μὲ τὸ Λόγο Του ποὺ κατασταλάζει στὴν ψυχὴ μας τὸ μάννα τῆς ἀγάπης Του, ποὺ μᾶς τρέφει πνευματικὰ καὶ μᾶς δίνει δύναμη καὶ χαρά. Μὲ σεβασμὸ, μιὰ μαθήτριά σας ποὺ ποθεῖ νὰ φωτίζεται πάντα ἀπὸ τὸ Φῶς τῆς ἀπειρης ΑΓΑΠΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΑΣ.

ἐπιστολὴ 6η

Ἀδελφέ μου. Θὰ ἦταν ψέμα ἂν ἔλεγα πὼς τὸ γράμμα σου αὐτὸ μ' ἄφησε ἀσυγκίνητη. Θὰ ἦταν ψέμα ἂν ἔλεγα πὼς τὰ λόγια σου αὐτὰ μ' ἄφησαν ἀδιάφορη καὶ ψυχρὴ. Πάντα ἔψαχνα ἀνάμεσα σὲ τόσο κόσμον ν' ἀκούσω αὐτὰ ποὺ ἐσὺ τώρα μοῦ εἶπες. Χιλιάδες φορές ἄπλωσα τὸ χέρι νὰ ἀγγίξω τὴν μοναδικὴ ἀλήθεια ποὺ Ἐκεῖνος δίδαξε, μὰ ἦταν ἀδύνατο. Κανεῖς δὲν φιλοτιμήθηκε, κανεῖς δὲν στάθηκε νὰ μ' ἀκούσει.

Ἀπογοητεύτηκα. Ἐφτασα στὸ σημεῖο νὰ πιστεύω πὼς κανεῖς πια δὲν πιστεύει στὸν Θεό. Κανεῖς δὲν δίνει πια σημασία σ' ὅλα αὐτὰ ποὺ μὲ μιὰ λέξη τὰ λέμε «Θρησκεία». Πόσο ἔξω ἔπεσα, Θεέ μου. Ἀναλογίζομαι πὼς τόλμησα ἔστω καὶ γιὰ λίγο νὰ σκεφθῶ τέτοια πράγματα ποὺ, ὅπως ἀνακάλυψα ἀργότερα, δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ ἓνα καλοφτιαγμένο ψέμα.

Σκέφτηκα πὼς ἦταν καιρὸς νὰ βγάλω τὴ μάσκα ποὺ μοῦ σκέπαζε τὸ πρόσωπο καὶ τὸ θαῦμα ἔγινε. Ἄρχισα νὰ βλέπω. Νὰ βλέπω Ἐκεῖνον ποὺ μὲ τὰ λόγια τὸν ἔκρυβαν. Ἄρχισα νὰ βλέπω τὴν ἀλήθεια κατὰ πρόσωπο καὶ μιὰ ἀναπάντεχη μοναδικὴ εὐτυχία μοῦ πλημμύρισε τὸ κορμί.

Βρῆκα ἐπιτέλους ἐκεῖνο ποὺ γιὰ καιρὸ ζητοῦσα. Τὴ γαλήνη τῆς ψυχῆς, τὴν ἴδια τὴν ἀγάπη. Τὴ βρῆκα καὶ τὴν κρατῶ σφικτὰ στὰ χέρια μου. Δὲν θὰ τὴν ἀφήσω νὰ μοῦ φύγει ποτέ. Μιὰ μαθήτριά τῆς Β' Λυκείου.

ἐπιστολή 7η

Λίγοι ἦταν οἱ καθηγητὲς οἱ ὅποιοι ἦταν ὅπως τοὺς ἐπιθυμοῦσα. Ὅχι μόνο στὸ νὰ βάζουν μεγάλους βαθμούς, ἀλλὰ καὶ νὰ καταλαβαίνουν ἐμᾶς τὰ παιδιὰ. Μὰ πιὸ λίγοι ἦταν οἱ ἀπλοὶ ἄνθρωποι.

Μπορῶ νὰ πῶ ὅτι ἄλλαξε ἡ ζωὴ μου ἀφότου φέτος ἦρθε στὸ σχολεῖο μου ὁ καθηγητὴς τῶν Θρησκευτικῶν. Εἶναι ἀπὸ τοὺς λίγους ἀνθρώπους ποὺ μὲ κατάλαβαν, τὸν ὅποιο συμπάθησα καὶ ἔγινα καλὸς φίλος μαζί του. Μαζὶ μὲ τὸν φίλο μου αὐτὸν γνώρισα ἕναν φίλο ποὺ μᾶς ἀγαπᾷ ὅλους, τὸν Θεό.

Στὴν ἀρχὴ ἔλεγα ἀπλῶς πὼς πίστευα στὸν Χριστὸ κι ὅλο τὸν ἔδιωχνα μακριὰ μου καὶ τὸν θυμόμουν μόνο στὰ βάσανά μου. Τότε τὸν παρακαλοῦσα νὰ μὲ βοηθήσει κι ὕστερα πάλι τὸν ξεχνοῦσα. Ἴσως δὲν ὑπῆρχε κατάλληλος ἄνθρωπος ποὺ νὰ τὸν γνωρίζει πραγματικὰ γιὰ νὰ μοῦ τὸν συστήσει. Μὰ ὅταν ἦρθε ὁ καθηγητὴς τῶν Θρησκευτικῶν, καθὼς μοῦ λύθηκαν πολλὲς ἀπορίες καὶ κατάλαβα τὸν Χριστό, μπῆκε τότε στὴν καρδιά μου καὶ ἔμαθα πᾶ νὰ μὴν φοβᾶμαι τίποτα, ἀφοῦ τὸν ἔχω φύλακα.

Κατάλαβα τὸ νόημα τῆς ζωῆς. Μὲ τὴν Ἁγία Γραφὴ ἔμαθα πολλὰ πράγματα. Πὼς σ' αὐτὴ τῇ ζωῇ δὲν ἔχουν σημασία μόνο τὰ ὑλικά ἀγαθὰ ποὺ ἀγαποῦσα μὲ πάθος μὰ καὶ τὰ πνευματικά. Ἀναρωτήθηκα τί ὑπάρχει μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τῇ ζωῇ.

Πρῶτα παρακαλοῦσα τὸν Θεὸ νὰ μοῦ χαρίσει πολλὰ λεφτά. Τώρα τοῦ ζητῶ νὰ συγχωρέσει τὶς ἀμαρτίες ὅλων μας καὶ νὰ μᾶς δίνει τὸν «σημερινὸ» ἄρτο. Ἐμαθα πὼς γύρω μου ὑπῆρχαν κι ἄλλοι, πιὸ δυστυχησμένοι ἀπὸ μένα, καὶ σκίρτησα πραγματικὰ ὅταν τοὺς γνώρισα. Τώρα ἔμαθα νὰ προσεύχομαι καὶ γι' αὐτούς.

Πολλὰ ἐλαττώματα εἶχα πρὶν γνωρίσω τὸν Χριστό. Ζήλευα γιὰ τὸ παραμικρό. Μὰ ὅταν πλησίασα τὸν Χριστὸ ἔφυγαν πολλὰ βάρη ἀπὸ πάνω μου. Ἐμαθα νὰ δέχομαι καὶ τὶς συμφορὲς μαζί μὲ τὶς χαρὲς, γιὰτι ξέρω ὅτι ὁ Θεὸς δὲν θέλει τὸ κακό μας, ἀλλὰ τὸ κάνει γιὰ νὰ μᾶς δοκιμάσει καὶ πὼς δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ Θεὸς νὰ ἐγκαταλείψει τὰ πλάσματά του.

Τώρα ποὺ ἔχω τέτοιο φίλο, τὸν Χριστό, ἔχω καὶ κάποιον νὰ μιλήσω καὶ νὰ μὲ καταλαβαίνει. Ἐφυγε προπάντων ἀπὸ μέσα μου αὐτὸ τὸ ἄγχος. Ἡ χαρὰ πλημμύρισε τὸ πρόσωπό μου, γιὰτι πιστεύω ὅτι δὲν

ἤρθαμε σ' αὐτὸ τὸν κόσμον γιὰ νὰ γκρινιάζουμε καὶ νὰ κλαῖμε τὴν μοίρα μας ἂν δυστυχοῦμε, μὰ νὰ προσπαθοῦμε νὰ καλυτερεύσουμε τὴν ζωὴ μας καὶ νὰ βοηθοῦμε τὸν συνάνθρωπο ποὺ δυστυχεῖ.

Κι ἔτσι, χάρις στὸν νέο καθηγητὴ Θεολόγο ποὺ μοῦ γνώρισε τὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ τὴν Ἁγία Γραφή, ἡ ζωὴ μου ἄλλαξε χωρὶς τὴν ἀγωνία γιὰ τὸ τί θὰ γίνεῖ αὔριο, καὶ γνωρίζοντας ποιὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου κυλᾶ μὲ τὴν χαρὰ στὸ πρόσωπο καὶ τὴν ἀγάπη γιὰ τοὺς συναδέλφους μας στὴν καρδιά μου.

ἐπιστολὴ 8η

Κύριε καθηγητά. Μὲ ρωτᾶτε ἂν ἔχω νιώσει κάποια ἀλλαγὴ μέσα μου μὲ τὰ λόγια σας καὶ μετὰ ἀπὸ τὴν τόσο μακρόχρονη διδασκαλία σας. Κι ἐγὼ τὸ μόνο ποὺ μπορῶ νὰ σᾶς πῶ εἶναι ὅτι δὲν ἔχω νιώσει τίποτα. Κι αὐτὸ τὸ λέω εἰλικρινά.

Στὴν ἀρχὴ μοῦ ἄρεσε πολὺ νὰ σᾶς ἀκούω. Περίμενα τὴν ὥρα ποὺ εἶχαμε θρησκευτικὰ μὲ χαρὰ, γιατί ἦταν ὥρα ξεκούρασης καὶ γαλήνης. Τελικὰ ὅμως τίποτα ἀπ' ὅλα αὐτὰ δὲν ἔχει μείνει. Ναί, μὲν, συμφωνῶ ἀπόλυτα ὅτι εἶστε καλὸς ἄνθρωπος, ἕνας πολὺ καλὸς μάλιστα γιὰ τὴν ἐποχὴ μας. Πέρα, ὅμως, ἀπ' ὅλα αὐτὰ δὲν ὑπάρχει τίποτα παραπάνω.

Ἡ μητέρα μου μὲ παρακαλεῖ νὰ πάω ἐκκλησία. Μὰ κι ἐκεῖ τί νὰ κάνω; Ἐπίκεντρο κοτσομπολιοῦ ἔχει γίνεῖ. Κοιτᾶνε τί φορᾶς, τί λαμπάδα θὰ ἀνάψεις. Γι' αὐτὸ καὶ εἶμαι σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση. Ὅμως σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προσπάθειά σας. Μιὰ μαθήτριά σας.

ἐπιστολὴ 9η

Πάτερ· θυμᾶμαι τὴν πρώτη μέρα ποὺ σὲ γνώρισα. Ὅταν πρωτομπῆκες στὴν τάξη, σ' ἄκουσα νὰ μιλᾶς γιὰ τὸν Χριστό, τὴ ζωὴ του, τὴ σταύρωσή του γιὰ τὴ Λύτρωση τῶν ἀνθρώπων, γιὰ τὴ λύτρωση τὴ δικὴ μας. Εἶπες ὅτι «μόνο μὲ τὸν Χριστὸ μέσ' τὴν καρδιά, βρίσκεις τὴν πραγματικὴ εὐτυχία». Ἐγὼ, ὅταν σὲ πρωτάκουσα, δὲν σὲ πίστεψα. Γέλασα. Μὰ μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου παρατήρησα πῶς, ἐφαρμόζοντας τὶς συμβουλές σου μέρα μὲ τὴ μέρα, γινόμενον ὅλο καὶ πιὸ χαρούμενη, πιὸ εὐτυχισμένη.

Τὰ λόγια σου μοῦ θύμιζαν τὴν παιδική μου ἡλικία, ὅταν ἤμουν ἕνα μικρό, ζένοιαστο κι ἀνέμελο παιδί. Καὶ πράγματι, τὶς ὥρες τῆς ἐβδομάδας ποὺ βρισκόμαστε μαζί, ἔνιωθα τόσο εὐτυχισμένη. Ἡ χρονιὰ αὐτή, ποὺ σὲ ἔχω καθηγητὴ, εἶναι πραγματικὰ τόσο διαφορετικὴ ἀπὸ τὶς ἄλ-

λες.

Τὰ φετινὰ Χριστούγεννα δὲν ἦταν ὅπως τ' ἄλλα. Φέτος γεννήθηκε, σὲ κάποια γωνιὰ τῆς καρδιᾶς μου, ὁ δικός μου Χριστός. Τὸ αἰσθάνθηκα καὶ τὸ αἰσθάνομαι κάθε μέρα. Ἄλλες φορές, ὅταν ἔπεφτα νὰ κοιμηθῶ, ἔνιωθα ἀπογοητευμένη ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους. Μὰ ἀπ' τὴ στιγμή πού σὲ γνώρισα, ἀπ' τὴ στιγμή πού γνώρισα ἀληθινὰ τὸν Θεὸ καὶ μιᾶς μαζί του, νιώθω εὐτυχισμένη, ἔστω κι ἂν οἱ ἄλλοι μὲ στεναχωροῦν καὶ μὲ πικραίνουν.

Ἐγὼ τὰ λέω ὅλα στὸν φίλο μου τὸν Χριστὸ καὶ ζαλαφρώνω. Μοῦ παίρνει τὸ φορτίο τῶν θλίψεων καὶ μοῦ δίνει χαρά. Ἔτσι νιώθω εὐτυχισμένη.

Εἶμαι πολὺ εὐτυχισμένη, πάτερ, πού ὁ καλὸς Θεὸς μὲ σκέφθηκε καὶ σ' ἔστειλε στὸ σχολεῖο μου. Σ' ἔχω δάσκαλό μου. Χωρὶς ἐσένα ἀμφι-βάλλω ἂν κατάφερνα νὰ γνωρίσω κάποτε, ἔστω καὶ λίγο, τὸν Θεό. Τὸ ξέρω, ἀσφαλῶς, πὼς ὁ δρόμος τοῦ Θεοῦ εἶναι δύσκολος καὶ μὲ πολλὰ ἐμπόδια. Ἀλλά, ὅταν πηδήξεις ἔστω καὶ ἓνα ἐμπόδιο, εἶναι καλό. Κάνεις μιὰ ἀρχή. Κι ἐγὼ νομίζω πὼς ἔχω κάνει μιὰ ἀρχή, ἔστω καὶ μικρή. Γι' αὐτὸ νιώθω χαρούμενη κι εὐτυχισμένη. Μὲ ἀγάπη, μιὰ ἀδελφή σου.

ἐπιστολὴ 10η

12/3/80

Διαβάζοντας πολλές φορές τὸ γράμμα σου, ἀδελφέ μου, βλέπω ὅτι μιᾶς μὲ πολλὴ εἰλικρίνεια. Χάρηκα πάρα πολὺ ὅταν ἔμαθα ὅτι θὰ ἔκανες ἓνα καινούριο βιβλίο γράφοντας γιὰ τὸ πῶς ἐμεῖς τὰ παιδιά σκεφτόμαστε γιὰ τὴ θρησκεία. Ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἦρθες νόμιζα ὅτι κάτι θὰ ἄλλαζε μέσα μου. Τί ἦταν αὐτό; Δὲν μπορῶ νὰ τὸ προσδιορίσω ἀκόμα!

Ἀπὸ μικρὸς ἤμουν στὴν ἐκκλησία, κοντὰ στὸν πατέρα μας. Πήγαινα στὴ Θεία λειτουργία ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἔχω τὴ συναίσθηση γιὰ τὸν Θεό· ἀπλῶς πήγαινα ἐπειδὴ τὸ ἤθελαν οἱ μεγάλοι. Σιγά-σιγά ἄρχισα νὰ προβληματίζομαι. Μὲ τὰ λόγια σου μέσα στὸ γράμμα μπόρεσα νὰ καταλάβω πολλὰ περισσότερα πράγματα.

Πρὶν ἀπὸ ἓναν περίπου μῆνα πήγαινα καθημερινὰ στὴν ἐκκλησία. Μοῦ δινόταν δύναμη ἀπὸ τὴ συνομιλία μὲ τὸν οὐράνιο πατέρα. Τελικά, ὅμως, αὐτὴ ἡ προσπάθειά μου σταμάτησε. Τοὺς λόγους δὲν θὰ ἤθελα νὰ τοὺς ἀναφέρω.

Συμφωνῶ στὸ ὅτι θὰ πρέπει ὁ καθένας νὰ ἀγαπᾷ τὸν συνάνθρωπό του, γιατί ἔτσι θὰ σταματήσουν τὰ μίση καὶ οἱ ἀνθρώπινες ἀδυναμίες. Ἄλλωστε ὁ καθένας θὰ πρέπει νὰ προσπαθεῖ γιὰ τὴν ἀγάπη. Λυπᾶμαι, ὅμως, ὅταν τίποτα δὲν γίνεται καὶ γύρω μας ὑπάρχουν «λύκοι», οἱ ὁποῖοι εἶναι ἔτοιμοι νὰ σὲ κατασπαράξουν. Μὲ μεγάλη χαρὰ θὰ ἤθελα νὰ ἔβλεπα τὸ βιβλίο πὸ ἐκδίδετε.

Μὲ πολὺ μεγάλο σεβασμό, Ἀνώνυμος τῆς Α' Λυκείου.

ἐπιστολὴ 11η

Ἀγαπητέ μας ἀδελφέ. Ἡ ἐπιστολὴ σου μὲ γέμισε χαρὰ καὶ ἱκανοποίηση ὅταν, διαβάζοντάς την, βρῆκα σ' αὐτὴν τὰ λόγια πὸ ζητοῦσα νὰ διαβάζω, ὅταν ἔβλεπα τὴν ἀδικία καὶ τὸ μίσος γύρω μου χωρὶς νὰ ξέρω πῶς νὰ ἀντιδράσω.

Πραγματικά, τὰ λόγια σου μοῦδωσαν τὸ θάρρος πὸ εἶχα χάσει, τὴν αἰσιοδοξία καὶ τὴ χαρὰ, τὴν πίστη γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸν κόσμο. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερο γιὰ μένα, μαζὶ μὲ ὅλη τὴ χαρὰ, ἦταν πὸ ξαναβρῆκα τὴν ἐμπιστοσύνη, τὴν πίστη καὶ τὴν ἀγάπη γιὰ τὸν Μεγάλον Πατέρα μας.

Καὶ εἶναι τόσο ὁμορφο νὰ ξέρεις καὶ νὰ νιώθεις τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ νὰ σὲ καθοδηγεῖ καὶ νὰ σὲ προστατεύει ἀπὸ κάθε «στραβοτιμονιὰ» καὶ παρέκκλιση ἀπὸ τὸν ὀρθὸ δρόμον Του. Γι' αὐτὸ καὶ εὐχαριστῶ, ὅσο μπορῶ περισσότερο, τὸν Οὐράνιον Πατέρα γιὰ τὴν στοργὴ καὶ τὴν ἀγάπην Του καὶ Τὸν παρακαλῶ νὰ ἔχει κάτω ἀπὸ τὴ σκέπην Του ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Εὐχομαι νὰ βρίσκονται πάντοτε ἄνθρωποι πὸ νὰ μποροῦν νὰ καθοδηγοῦν, νὰ συνδέουν καὶ νὰ προτρέπουν τὰ παιδιά νὰ κάνουν ὅσο μποροῦν συντροφιά μὲ τὸν Θεὸ καὶ ν' ἀπολαμβάνουν κι αὐτά, ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερο, τὰ πνευματικὰ δῶρα Του.

Ἐπίσης, θὰ ἤθελα νὰ τονίσω τὴ μεγάλη συμβολὴ σου, ἀγαπητέ μας ἀδελφέ, στὸ ἔργο τῆς γνωριμίας μου μὲ τὸν Κύριον, πὸ τόσο καιρὸ πρωτύτερα ἔλειπε, καὶ νὰ σὲ διαβεβαιώσω πῶς τὰ λόγια σου θὰ ἔχουν ἀπήχηση στὶς καρδιές τῶν συμμαθητῶν μου.

Συνέχισε, λοιπόν, νὰ μᾶς λὲς γιὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου μας. Θέλω νὰ πιστεύω πῶς θὰ βρεθοῦν πολλοὶ πὸ θ' ἀπαντήσουν στὸ μῆνυμά σου καὶ θὰ ἐνωθοῦν καὶ αὐτοὶ μὲ τὸν Θεόν.

Κάποια μαθήτρια...

ἐπιστολὴ 13η

Α΄₁ Λυκείου Βασιλικῶν

Ἀγαπητέ μου ἀδελφέ. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ ἄψυχο χαρτὶ θὰ προσπαθήσω νὰ ἐκφράσω τὰ ὅσα ἔνιωσα ἀπὸ τότε ποὺ ἐσὺ πρωτοῆρθες στὸ σχολεῖο μας. Θέλω νὰ σοῦ πῶ πὼς στὴν ἀρχή, ὅταν σὲ πρωτοαντικρίσαμε ὅλοι οἱ μαθητές, γελούσαμε μαζί σου γιατί δὲν θὰ μπορούσαμε ποτὲ νὰ φανταστοῦμε κάποιον ἱερέα γιὰ δάσκαλό μας. Σιγά-σιγά, ὅμως, καὶ ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς ὅλα ἄλλαζαν, γιατί δὲν σὲ βλέπουμε πιά σὰν καθηγητὴ ἀλλὰ σὰν ἀδελφό, ποὺ ἐρχόταν κοντά μας καὶ προσπαθοῦσε νὰ λύσει τὰ προβλήματά μας.

Ἡ δική μου καρδιά, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἤρθες, ἔνιωσε πιὸ ἀνάλαφρη, πιὸ αἰσιόδοξη. Γιατί, πρὶν ἔρθεις ἐσὺ, εἶχα πέσει σὲ βαθὺ σκοτάδι. Ἦμουν ἄπιστη, ἐπιπόλαια, δὲν πίστευα σὲ τίποτα καὶ ἤμουν πολὺ ἀπαισιόδοξη. Ὅλα αὐτὰ προέρχονταν ἀπὸ τοὺς καυγάδες ποὺ δημιουργοῦσα καθημερινὰ μὲ τὸ σπῆτι μου, γιατί τὰ νεῦρα μου ἦταν σὲ πολὺ ἄσχημη κατάσταση. Μὲ τὸ παραμικρὸ δημιουργοῦσα φασαρίες. Ἐπίσης, στὸ μυαλό μου τριγύριζαν τρελλές ἰδέες.

Ὅλα αὐτά, ὅμως, σταμάτησαν ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἤρθες κοντά μας ἐσὺ ἀδελφέ μου. Γιατί ἀπὸ τότε νιώθω χαρούμενη γιὰ τὴ ζωὴ, εὐτυχισμένη γιὰ τὸ μέλλον. Νομίζω πὼς πετῶ στοὺς ἐφτά οὐρανοὺς. Τώρα δὲν μαλώνω μὲ τοὺς δικούς μου καὶ οὔτε δημιουργῶ προβλήματα. Ἀπεναντίας, εἶμαι ἢ πρώτη ποὺ τοὺς δίνω κουράγιο καὶ τοὺς κάνω νὰ γελοῦν κι αὐτοὶ μὲ τὴ δική μου εὐτυχία.

Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ χρωστῶ σὲ σένα. Σὲ σένα καὶ στὸν Σωτῆρα μας. Τώρα πιά ὅ,τι προβλήματα παρουσιάζονται, ὀπλίζομαι μὲ δύναμη καὶ πίστη καὶ τὰ ἀντιμετωπίζω μὲ ἀποτελεσμα πάντα αἶσιο.

Ἐδῶ, ἀδελφέ μου, κλίνω τὴν ἀπάντησή μου στὸ γράμμα σου καὶ θὰ παρακαλῶ τὸν Παντοδύναμο νὰ μὴ φύγεις ποτὲ ἀπὸ κοντά μας. Νὰ εἶσαι δίπλα μας καὶ νὰ μᾶς καθοδηγεῖς στὸν σωστὸ δρόμο τῆς ἀλήθειας. ΜΕ ΑΓΑΠΗ, μιὰ καρδιά ποὺ βρῆκε τὴ γιατροειά της.

ἐπιστολὴ 14η

[εἰκόνα 15 - σελ. 122]

ἐπιστολὴ 15η

Σεβαστέ μου κ. καθηγητά. Πῆρα τὴν ἀπόφαση νὰ γράψω αὐτὸ τὸ

γράμμα σαν απάντηση πρὸς τὸ τόσο θερμὸ, καὶ γεμάτο ἀγάπη γιὰ τὸν συνάνθρωπο, δικό σας.

Ὁμολογῶ πὼς ποτὲ δὲν μπορούσα νὰ φανταστῶ ὅτι θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ συναντήσω ἓναν τέτοιο ἄνθρωπο καὶ προπάντων καθηγητὴ, χωρὶς μ' αὐτὸ τὸ «προπάντων» νὰ θέλω νὰ πῶ πὼς εἶστε κατώτερος σαν ἄνθρωπος. Τὸ λέω αὐτὸ γιατί σήμερα, ἀλλὰ καὶ ἀνέκαθεν, εἶναι λίγο δύσκολο νὰ βρεθεῖ κάποιος καθηγητὴς σαν κι ἐσᾶς ποὺ νὰ πλησιάζει τὴν καρδιά τῶν παιδιῶν. Μιὰ καρδιά ποὺ σ' αὐτὴν τὴν περίοδο τῆς ζωῆς ζητᾶ νὰ μάθει πολλά, εἶναι γεμάτη ἀπορίες ποὺ δυστυχῶς τὶς περισσότερες φορές μένουν χωρὶς ἐξήγηση.

Δὲν ξέρω ποῦ ὀφείλεται αὐτὸ τὸ χάσμα, θὰ μπορούσα νὰ πῶ, ἀνάμεσα στὸν καθηγητὴ καὶ τὸν μαθητὴ. Ἴσως νὰ φταῖμε ἐμεῖς, ἴσως οἱ δάσκαλοί μας, ἴσως ὅμως κι οἱ δύο.

Τὸ σημαντικότερο, τουλάχιστον γιὰ μένα, εἶναι ὅτι βρῆκα κάποιον μεγαλύτερο ἀδελφὸ καὶ φίλο, ποὺ διαπίστωσα πολλές φορές ὅτι ἔχουμε τὶς ἴδιες σκέψεις, ἐπιθυμίες. Ποιὲς εἶναι αὐτές; Ἡ μεγαλύτερή μου εἶναι νὰ ζυπνήσω κάποιο πρωῖ εὐχάριστο χωρὶς τὶς συννεφιές τῶν ἀνθρώπων μὲ τὰ προβλήματά τους, τὶς ἀγωνίες, τὸ ἄγχος, τὰ μίσση, τοὺς φόνους. Νὰ εἶναι ὅλοι τους εὐτυχισμένοι, νὰ σκορποῦν γύρω τους τὴ χαρά, νὰ δίνουν τὴν ἀγνή, ἀμόλυντη ἀγάπη πρὸς τὸν συνάνθρωπο. Νὰ χαίρονται μὲ τὴ χαρὰ τῶν ἄλλων καὶ νὰ λυποῦνται μὲ τὴ λύπη τους.

Πολλοὶ ἀναρωτιοῦνται: «Υπάρχει ἄραγε Παράδεισος;». Μὰ καὶ βέβαια ὑπάρχει καὶ μᾶς περιμένει μὲ ὀρθάνοιχτες τὶς πύλες γιὰ νὰ μᾶς προσφέρει τοὺς νόστιμους καρπούς τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ μοναδικοῦ ἀδελφοῦ, Πατέρα καὶ φίλου.

Ἐμεῖς ἴσως νὰ ἔχουμε χάσει τὸν δρόμο ποὺ ὀδηγεῖ σ' αὐτόν, ἀλλὰ πιστεύω πὼς σύντομα ὁ Πλαστοουργὸς μου θὰ μᾶς ὀδηγήσει μὲ τὴν πυξίδα τῆς εἰρήνης νὰ τὸν βροῦμε. Καὶ τότε θὰ εἴμαστε πραγματικὰ εὐτυχισμένοι.

Ἀγαπητέ μου ἀδελφέ, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς χρονιᾶς σ' ἀκούω συνεχῶς νὰ μᾶς λὲς πὼς, μόνο ὅταν διώξουμε τὸ ἄγχος, τὸ μίσος καὶ τὸ περίφημο «ἐγώ», θὰ μπορέσουμε νὰ δεχτοῦμε τὸν Χριστό. Ἐχουν χαραχθεῖ μέσα μου βαθιὰ καὶ προσπαθῶ μὲ κάθε τρόπο, ὅσο μπορῶ νὰ τὰ ἐφαρμόσω. Καὶ πράγματι πολλές φορές νιώθω μιὰ ἀπέραντη γαλήνη νὰ ἀπλώνεται μέσα μου...

Μὰ νομίζω πὼς ἐδῶ θὰ πρέπει νὰ κλείσω τὸ γράμμα μου γιατί φοβᾶμαι πὼς σᾶς κούρασα. Σᾶς χαιρετῶ μὲ σεβασμό, μιὰ μαθήτρια τῆς Γ' Λυκείου.

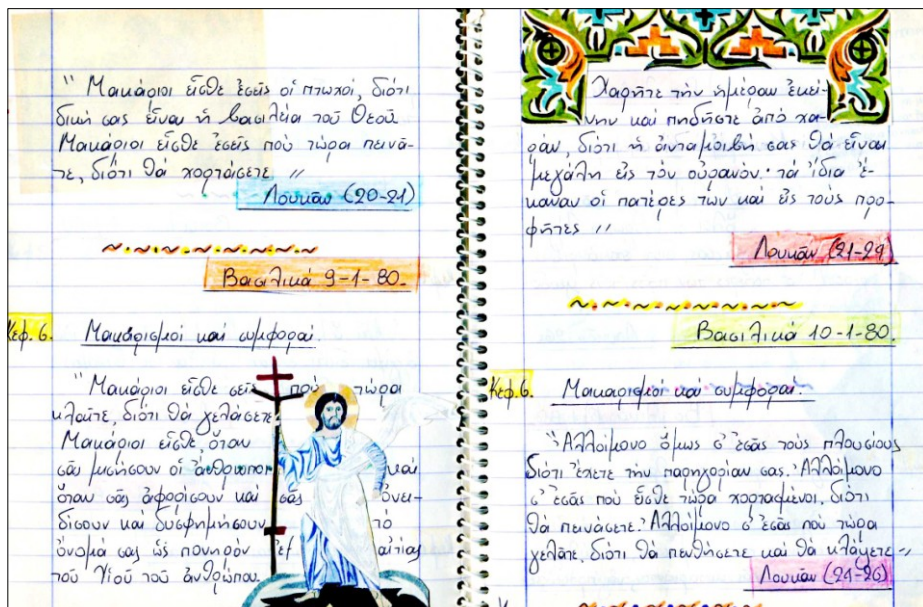
Παράρτημα - Λεύκωμα

είκόνα 1 (σελ. 8)

είκόνα 2 (σελ. 11)

είκόνα 3 (σελ. 22)

εικόνα 4 (σελ. 30)

Α Γ Α Π Η Τ Ο Μ Θ Υ Π Α Ι Δ Ι ,

Θέλω με τώ γράμμα μου αυτό, νά επικοινωνήσω μαζί σου. Είμαι κοντά σου με τή σκέψη. Είμαι μερικές ώρες της έβδομάδος μαζί σου, Με ψυχοπογεΐς. Πιστεύω, ν' άκοϋς την καρδιά μου πού χτυπάει για τήν προδοό σου, τήν προκοπή σου, τήν ευτυχία σου. Ευχαριστώ τδ Θεοδ γιατί με δίνης δύναμη και ύγεια. Νοιώθω πιό ζωντανό τδ Θεοδ μου κοντά σου. Με πλημμυρίζεις από αισθήματα πού άδυνατώ νά εκφράσω. Πόση άνάπαυση αισθάνομαι, όταν είμαι κοντά σου. Γεμίζει ή καρδιά μου. Έτσι πλαστήκαμε παιδί μου, νά αγαπήμε δ Ένας τόν άλλο, όποτε έχει νόημα ή ζωή μας. Είναι γλυκιά ή ζωη με τδ ΧΡΙΣΤΟ και τούς άδελφούς Του-συνανθρώπους μας.

Τώρα, Θέλω παιδί μου, ιδιαίτερα νά με προσέξης. Ήπειδή πολλοί έχοροι σε κυκλώνουν. Πολλοί παραδοκούν νά σε άφαιρέσουν ό,τι καλό έχεις μέσα σου, ώστε στό τέλος νά μείνης άδειος πνευματικά, κουρέλι πραγματικό. Άκουσε με. Φυλάξου σε παρακαλώ και δίπλισου πνευματικά, για νά μπορέσης ν' άντιμετωπίσεις τούς έχορους σου. Ένώσου με τόν αιώνιο και άσάλευτο, τόν Πατέρα σου τόν Παντοδύναμο, πού δέν ντράπηκε νά γίνη για σένα άνθρωπος ταπεινός, άσημος. Άκόμα ν νά γίνη κατάρτα, γιατί καταδέχτηκε νά καρφωθή επάνω στό Σταυρό. Προσεύχου με τήν καρδιά σου, έρχόμενος σε επικοινωνία μαζί Του. Ζήτα τά προβλήματά σου μαζί Του. Ζήτα με έπιμονή τίς εύλογίες Του, τά αγαθά Του. Μελέτα ακόμα τόν αιώνιο Λόγο Του και τά συγγράμματα σοβαρών και πραγματικων έπιστημόνων.

Θέλω παιδάκι μου, ή καρδιά σου και τδ πρόσωπό σου νά γελοϋν σ' όλη σου τή ζωή. Ή υπάρχει Ένας τρόπος, μοναδικός. Είναι αυτός πού μάς χ άραξε ή Έσταυρωμένη Άγάπη, ό Ουράνος Πατέρας σου. Θέλω νά τόν αισθάνεσαι, νά τόν άγγίξεις, ν τόν ζής. Δέν είναι μακριά. Είναι δίπλα μας, μέσα στην καρδιά μας. Ζήτα νά γίνη μέσα σου αυτή ή άνανάληψή Του.

Θέλω ακόμα παιδάκι μου, αυτή ή έπιστολή μου νά βρισκείται στην αρχή των σημειώσεών σου. Νά θυμάσαι τδ άδελφό σου καθηγητή και τούς συναδέλφους του και νά προσεύχεσαι για τούς. Νά θυμάσαι ακόμα ότι πολύ επιθυμεί νά σέ γνωρίση τόν Πατέρα σου και νά ένωθή μαζί Του.

Τελειώνω, αλλά δέ σε άποχαιρετώ. Θέλω νά είμαι κοντά σου. Νά σε καμαρώνω, νά προσοεύεις. Ένωμένος πάντα με τήν πηγή κάθε καλοϋ.

Τέλος, όλοι μαζί, άδελφωμένοι και ένωμένοι, με Ένα στόμα νά τραγουδοϋμε αιώνια Έκκεϊνον, πού τόσο μάς άγάπησε, και έδωσε τόν Έαυτό Του, για νά είμαστε ευτυχισμένοι πάντοτε.

Μετίν ή άγάπη τού πρώτου Άδελφοϋ μας, ό άδελφός σου

κ α θ η γ η τ ή ς - θ ε ο λ ό γ ο ς .--

εικόνα 5 (σελ. 50)

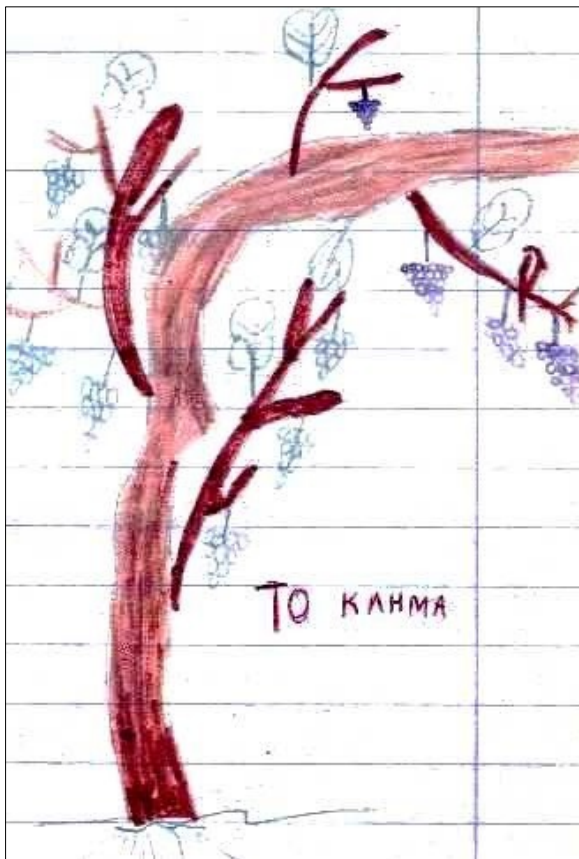
Αγαπητέ μου
 Χαρήχητά
 Μ' αυτό σου το γράμμα καταφέρατε να έ-
 πικοινωνήσετε μαζί μου. Είστε μοιά μου
 συνεχώς. Άρμεσαι ώρες της εβδομάδας με άπα-
 σχολείται με την σκέψη. Συνεχώς η υγεία μου
 και η πρόοδος μου αυξάνει σημαντικά. Λι-
 βήματα με πλημμύριζον κάθε φορά που
 σκέπτομαι τον Θεό. Νομίζω ότι βρισκόμαι
 μεταξύ του, του μιλώ και μου μιλά με τή δι-
 υνή του φωνή. Αυτά είναι όλοι μου τις απορίες
 και τα ερωτήματα. Προσεύχομαι επίσης να
 του Γνω το καλύτερο να πάω τη ζωή
 μου χωρίς όμως να είμαι πολύ απαιτητική
 να μου δώσει και καλύτερα τραγουδιώ
 και ευχαριστώ τον Κύριο για όλα που
 πρόσφερε και μου προσφέρει συνεχώς κάθε
 μέρα κάθε στιγμή και ώρα της ζωής μου.
 Τελειώνοντας τώρα το γράμμα μου θέλω
 να Σέρετε ότι είστε πάντοτε κοντά μου
 και με προστατεύετε από κάθε κίνδυνο
 και εσείς και ο Θεός.
 Μια
 χαρήχητα
 σας από το Β²

είκόνα 6 (σελ. 59)

Τρίτη 18 - Μαρτίου 1980
 Σεβαστέ μου μαθηχήτα σας στέλνω
 αυτό το γράμμα για να σας πω μερικά
 λόγια για το πώς νοιώθω τον εαυτό μου
 από τότε που σας χωρίσα. Έχω όταν
 έχω ελεύθερες ώρες σας σκέφτομαι και
 σας αναφέρω σταί χονεί μου, και οι
 χονεί μου με λένε γιατί τον αγαπάω
 τόσο πολύ αυτό τον μαθητή, κι έχω τους
 άλλους, όπως αγαπάω και τους άλλους
 μαθητές για να με μάθημα που μένουν
 έτσι αγαπάω με αυτό τον μαθητή γιατί
 με δόλησε στο σωστό δρόμο του χριστού,
 και με τον έβαλε στην καρδιά μου. Αυτό
 το νιώθω ακόμα διαβάζοντας το λό-
 γο του Θεού καθημερινώς.
 Ο άρμεσαι
 αδερφά σου

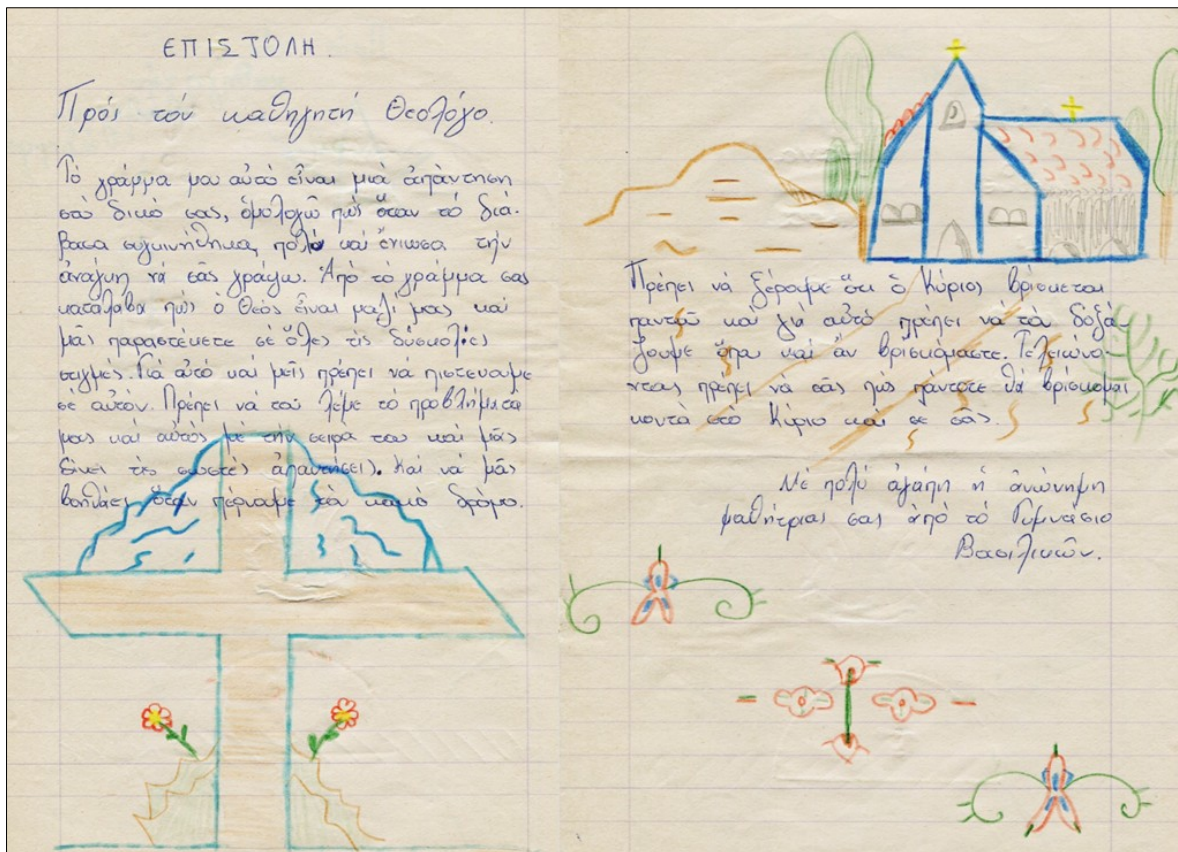
είκόνα 7 (σελ. 62)

είκόνα 8 (σελ. 64)

15-19-79
 Άδελφέ μου
 το γράμμα που αυτό θα είναι η
 απάντησή στο δικό σου γιατί πω-
 να πώς έτσι θα ολοκληρωθεί η
 σχέση μας, είναι δύο μήνες τώρα που
 γνωρίζομαστε κι όμως μας έχω πεί-
 θει τόσα πολλά και μας έχω φέρει
 τόσο κοντά στον χριστό μας.
 Όταν νοιώθω την καρδιά μου
 να θραίνει από αγνώστες ατίες
 τη χαρμάνη με το φάρμακο
 που έχω μάς υπόδειξες
 Τραγουδιώ τους ύμνους που μάς
 μάθατε, έτσι πλημμύριζω πνευματικώ
 όζυνο και η θλίψη εξαφανίζεται
 μετά από όλα αυτά που μάς μά-
 θατε νοιώθω πω δίχαρο τον
 εαυτό μου.
 Έλπίζω να διατηρηθεί αυτή η
 καθαρότητα για πάντα, θα προσέ-
 χημα για σένα και για τους αδελφούς
 μου.
 Ένας μαθητής του Α⁴

είκόνα 9 (σελ. 76)

εἰκόνα 10 (σελ. 79)

<p>Στὸν ἀδελφὸν μας.</p> <p>Ἀδελφὸν σου γράφω αὐτὸ τὸ γράμμα ἀπὸ τὴν καρδίαν, σὰν ἀκάρτησις σοῦ διωκόμενου σου.</p> <p>Αὐτὰ πού μας λέτε εἶναι πολὺ ὠραία ὅπως τὸ τραγούδι πού μας ἔμαθες καὶ ἡ προσευχὴ πού προσπαθῶ γὰρ τὴν μάθω καὶ γὰρ τὴν λέω σὸν θεὸ πού θρῖσμεται μαζί μας ὅλη τὴν ὥρα πού ἔχουμε γὰρ μάθημα, καὶ σοῦ σπείρι μας. Παρὰ.</p> <p>Αὐτὴν τὴν ἄρα πού σὰς γράφω τὸ γράμμα ἢ ψυχὴ μου νιώθει μιά ἀγαλλίασις γιατί δὲ εἶναι ὁ Θεὸς μέσα της, τώρα πού γράφω δὲν με ἐνδιαφέρει τὸ τί γίνεται ἔξω σὸν ἀόσμο παρὰ μόνο τὸ γράμμα πρὸς ἑσῶς ἀδελφὸν μας ἀγαπητέ.</p> <p>Οἱ δύο ὥρες τῆς ἑβδομάδας εἶναι πολὺ λίγες γὰρ γὰρ μας δέξεται τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ Θεοῦ μας. Γι' αὐτὸ ἂν αἰτούμε μιά φορὴ καὶ εὐχόμεθα ἂν φυσικὰ μπορεῖται</p>	<p>Αὐτὴ ἡ μέρα ἢ ὥρα πού θὰ θρῖσμεται καὶ εὐχόμεθα ἂν συμφωνοῦν τὰ παιδιά, καὶ ἑσῶς, δὲν δὲ εἶναι ἀρμεσὴ.</p> <p>Τὸ λέω αὐτὸ γιατί ὅταν πᾶμε γὰρ αἰτούμε μάθημα τὰ παιδιά ἢ καὶ ἑσῶς θυμῶσε ἕνα τραγούδι καὶ τὸ λέεζ, καὶ συγχωρῶτε πού τὸ λέω ἑσῶς >>.</p> <p>Εἶναι καλὰ τὰ τραγούδια ἀλλὰ καὶ λίγο μάθημα εἶναι πολὺ πάρα πολὺ καλὸ ὅπως τὸ θεβλαράν πού μας δώσατε γὰρ νὰ διαβάσουμε, καὶ γὰρ μαδέουμε καλότερα τὸ μάθημα.</p> <p>// θὰ τραγουδήσω τὸν κύριον τῆς ζωῆς μου. θὰ φάλλω σὸν θεὸν μου ὡσπου ἀναδρέω//</p> <p>«Μετὰ τὴν ἀγάπην καὶ συμπράξιν ὁ μαθητὴς σου» Γεώργιος.</p>
--	--

εἰκόνα 11 (σελ. 80)

πρὸς 3-11-79

Τὸν Κύριο Θεολόγο.

Μὲ τὸ γράμμα μου αὐτὸ θα ἴθιθελα
 γὰ ἐγκοινωνήσω μαζί σας, καὶ μὲ τὸν
 Θεό.

Βρήκαμε πάντα κοττάσαι καὶ ἀκούω
 τὰ ἁγία λόγια τοῦ Πάτερ ἡμῶν γὰρ τὸν Θεό.
 Κόπομε μαζί σας εὐρὸς τῆς ἐδαφείδα
 τῆς εὐρὸς αὐτῆς τῆς γαϊῶν τὰ πρῶτον
 ἔργον τρέχει ἕνα μικρὸ ριάνι, γοιῶν κοττάσαι
 εὐτυχισμός, ἴσος ἴσως ὁ φάκτος καθηγητῆς
 καὶ Θεολόγος μέχρι σήμερα ποὺ μού δύνετε
 αὐτὴν τὴν εὐτυχία.

Ἡ ἐρίρα γίνετε ποῖο θηκιά ἔταν
 ἔρχετε μετὰ ἐπὶ τῆς καρδίας, τὴν καρδιά
 μου ἔτρεπε ἀμέσως γὰρ τὸν Θεό.

Ὅσα ἴθιθελα μέχρι τὸ τέλος τῆς χρονίας
 γὰρ νύσω καλύτερα τὸν Θεό, καὶ γὰρ
 ἄμα εἶμε πιόποτε κοντὰ σας.

Θέλω γὰρ σταματήσει, αἰνὰ δὲν θέλω
 γὰρ φύγω ἀπὸ κοντὰ σου.

Ἕνας μαθητῆς
 τῆς Γ' τάξεως
 Ἀλέκοι

εἰκόνα 12 (σελ. 88)

εἰκόνα 13 (σελ. 93)

<p>ἐν Θεβλίωμ εἰ 14-4-81.</p> <p>Ἀγαπᾶς σου καθηγητῆ</p> <p>Ἀπὸ τὸν πρῶτον νόμος γέφυρὰ πὰρ τὴν πρῶτον νόμον εἶναι τῆς ἔργου αἰδέσθητ ὁ ὅπως τὸν εὐτυχία μέτω γὰρ ἀλλοθίονα τὸν Κύριο πὶ ἕκαστον ἐπὶ αἰδέσθητ γὰρ καὶ πὲρ ἐπὶ τὴν εὐτυχία ἐπὶ δυνάμει σας αἰδέσθητ εἰ τῆς τοῦ νόμου τῆς εὐτυχίας ἐπὶ αἰδέσθητ γὰρ ἴσως γὰρ πρῶτον νόμον ἐπὶ τῆς γὰρ ἀλλοθίονα ἔσαν ἀγαθία κατὰ τὰς νόμον πρῶτον εἶναι τὴν ἐπὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ Κυρίου γὰρ ἴσως Χριστῶ, πὶ γὰρ ἀγαπᾶς καὶ γὰρ ἀγαπᾶς ἐπὶ εὐτυχία ἀρετῶν, ἀρετῶν καὶ ἀρετῶν κατὰ τὰς ὅτι πρῶτον νὰ γινώσκωτε τὰς καὶ ἀρετῶν ὁ ἕνας τὸν ἀρετῶν, νὰ εὐτυχία καὶ τὸν κοινὸν γὰρ Πατέρες, νὰ εὐτυχία εἰς παραδείσους, ὡς ὅτι ὅτι γὰρ πὲρ ἕνα ἕνα καὶ πὶ τὴν καρδιά νὰ ἀρετῶν τὸ πρῶτον καὶ πρῶτον ὅτι τὸν ἀρετῶν Πατέρα γὰρ. Μὲ τὸ τῆς εὐτυχίας ἕνα καὶ τὸν μικρὸ πρῶτον διάσθητ πὶ ἔταν ἐπὶ τὴν διάσθητ γὰρ πρῶτον καὶ πρῶτον νὰ πρῶτον ἀρετῶν καὶ νὰ ἀρετῶν ὅτι ὅτι ἀρετῶν εὐτυχίας ἐπὶ τῆς γὰρ πὶ τὴν τὸν κοινὸν γὰρ ἀρετῶν μου πὶ τὴν εἶναι δυνάμει πρῶτον.</p>	<p>Κρίνω τὸ μικρὸ γὰρ ἀρετῶν γὰρ ἀρετῶν γὰρ εὐτυχία καὶ γὰρ ἀρετῶν νὰ πρῶτον καὶ ὅτι ἀρετῶν ἀρετῶν καὶ νὰ ἀρετῶν ἐπὶ τὴν ἀρετῶν ἀρετῶν τὸ τῆς εὐτυχίας καὶ ἕνα τῆς πὶ τὴν ἀρετῶν τὸν ἕνα ἀρετῶν ὅτι ἀρετῶν τῶν ἀρετῶν ἀρετῶν ὅτι ἀρετῶν πὶ τὴν ἀρετῶν.</p> <p>Μὲ ἀρετῶν τὸν πρῶτον ἀρετῶν ἕνα ἀρετῶν ἀρετῶν</p>
--	--

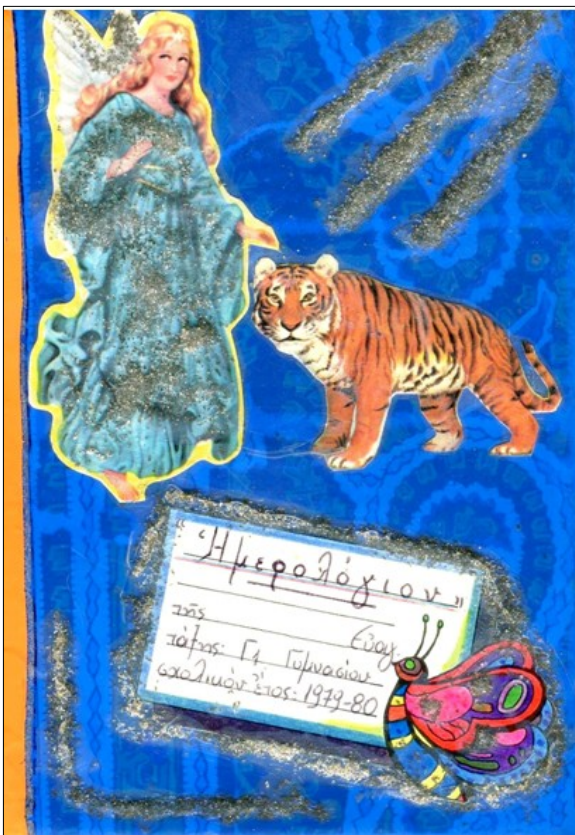
εἰκόνα 14 (σελ. 101)

(14)

Ἀγαπητέ μου ἀδελφε καὶ μαθηγῆτή
 θέλω νὰ γέρας ὅτι τὰ λόγια σου πού εἶναι γραμ-
 μένα στήν ἀρχή τοῦ τετραδίου μου ἴ-
 εχουν ἐνδοιασία. Κάθε φορά πού τὰ διαβάτω γίνονται ἀ-
 λόγος ἄνθρωπος. Μὲ τὸ διάβασμα τοῦ γραμματός σου
 νοιώθω σάν νὰ ἀλλάζει καὶ μέσα μου. Μὲ πλη-
 μνυρίζει αἰσιοδοξία καὶ χαρά.
 Νοιώθω συγγινημένη μὲ τίς προσπαθειές σου καὶ
 τίς συμβουλές σου νὰ μᾶς προστατεύεις ἀπ' τοὺς ἐχθροὺς
 πού μᾶς κατακυβερνοῦν καθημερινῶς καὶ νὰ μᾶς
 ὀδηγήσεις στό αἰώνιο καὶ ἀσάλευτο θράσος, τὸ θεῖο.
 Ἐυχαριστῶ τὸ θεῖο πού σ' ἔστειλε κοντά μας φέρ-
 νοντας σε στό σχολεῖο μας σάν μαθηγῆτὴ τῶν θρη-
 σκευτικῶν.
 Ἀπὸ τότε πού ἤρδες κοντά μας αἰσθάνομαι μία ἀλ-
 λαγή σὺν ἑαυτῷ μου. Τίς ὥρες πού εἶσαι ματὶ μας
 στό σχολεῖο μᾶς ἀνατωμονεῖς μὲ τὰ λόγια σου.
 Ἀκολουθώντας τίς συμβουλές πού μᾶς παραδέτεται
 στό γράμμα σου καταφέρω νὰ ἀπορύχω τὸ ἀγχος, τὰ
 προβλήματα καὶ τίς στεναχώριες.
 Συζητώντας τὰ προβλήματα μου μὲ τὸν οὐράνιο
 πατέρα ΜΑΣ καὶ ζητώντας τὴ βοήθειά του νοιώθω
 ἀπελευθερωμένη ἀπ' τὸ καθε εἶ

Ὅλα τὰ προβλήματα μου γίνονται ἀσημαντά καὶ μη-
 δαφνικά ὅταν παίρνω τὴ βοήθειά του. Πολλές φορές
 συζητῶ μὲ τίς ὥρες μαζί του. Τὸ ἐμπιστεύομαι ὅτι
 ἔχει σὲ μὲ ἀπασχολεῖ καὶ μὲ προμαλεῖ στεναχώρια
 καὶ φόβο.
 ἔχοντας γιὰ παράδειγμα τὴ σταύρωση ἐκεῖνοι γιὰ
 χάρι μας, προσπαθῶ καὶ γὼ νὰ τὸν μοιάσω ὅστω
 καὶ λιγάκι. Προσφέρω τὸ καθε εἶ γιὰ τοὺς γύρω
 μου, γιὰ τοὺς συνανθρώπους μου. Τοὺς προσφέρω τὴν
 ἀγάπη μου καὶ τοὺς παρατρῖνω νὰ εἶναι ἀγαπημέ-
 νοι μεταξύ τους καὶ νὰ ἀποζητῶν τὴν αἰώνια ἐν-
 ση μὲ τὸ θεῖο.
 Γιὰ ἄλλη μία φορά ἐυχαριστῶ θερμὰ τὸ θεῖο πού
 σ' ἔστειλε κοντά μας νὰ μᾶς ἀπαλλάξεις ἀπ' τὸ ἀγ-
 χος καὶ ἀπ' τοὺς ἐχθροὺς πού κατακυβερνοῦν νὰ μᾶς ἀ-
 ποφυκῶσουν σωματικὰ καὶ ψυχικά.
 «.....»
 Ἐλευθερωμένη
 μαρδία.

εἰκόνα 15 (σελ. 114)

εἰκόνα 16α
 «Ἡμερολόγιον 1979-80»

εἰκόνα 16β
 «Λίγο μάννα κάθε μέρα...»

είκόνα 17α (Δάσκαλος παιδιῶν Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ)

είκόνα 17β (Δάσκαλος παιδιῶν Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ)

εικόνα 17γ (Δάσκαλος παιδιών Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ)

εικόνα 17δ (Δάσκαλος παιδιών Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ)

Περιεχόμενα

<i>Ὁ Δάσκαλός σας, Διάκονος - Ὑπηρέτης Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ παιδιῶν Του:</i>	
<i>Τὶς διάβασα μονορούφι.....</i>	<i>5</i>
<i>Εὐγνωμοσύνη στὴν πρεσβυτέρα μου.....</i>	<i>5</i>
<i>Διάκονος, Δάσκαλος, Ὑπηρέτης Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ παιδιῶν Του.....</i>	<i>5</i>
<i>Ὡς ἔμβρυο στὰ σπλάχνα τῆς μητέρας μου.....</i>	<i>6</i>
<i>Ἡ βοήθεια τῆς Θείας Πρόνοιας τότε καὶ τώρα.....</i>	<i>7</i>
<i>Στὸν ἐμφύλιο πόλεμο.....</i>	<i>7</i>
<i>Θὰ πνιγόμεν.....</i>	<i>8</i>
<i>Τὸ καλύτερο κρέας.....</i>	<i>8</i>
<i>Ἔχασα τὴ φωνή μου.....</i>	<i>8</i>
<i>Μία διδακτικὴ - θλιβερὴ ἱστορία.....</i>	<i>9</i>
<i>Χῶμα νὰ πιάνεις καὶ μάλαμα νὰ γίνεται.....</i>	<i>9</i>
<i>Μερικὲς ἐμπειρίες ζωῆς.....</i>	<i>10</i>
<i>Ἀξέχαστη βραδιά.....</i>	<i>10</i>
<i>Εἰς μνημόσυνον τῆς καλῆς μου γαγιᾶς.....</i>	<i>10</i>
<i>Αἰτία μία φωτογραφία.....</i>	<i>11</i>
<i>Γυμνασιόπαις.....</i>	<i>11</i>

<i>Ὁ Δάσκαλός σας, Διάκονος - Ὑπηρέτης Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ παιδιῶν Του:</i>	
<i>Ὑπόσχεση τῆς Παναγίας Μητέρας μου.....</i>	<i>11</i>
<i>Μικρὸς ἱεροκήρυκας.....</i>	<i>12</i>
<i>Προσοχὴ στὰ κόμπλεξ ποὺ ἀποκτοῦμε ἀπὸ τὸ σχολεῖο, τοὺς συγγενεῖς καὶ τὴν κοινωνία.....</i>	<i>12</i>
<i>Συμβόλαιο μὲ τὸν Θεό.....</i>	<i>12</i>
<i>Τί ἔκαμε ὁ Θεὸς σ' ἐμένα.....</i>	<i>13</i>
<i>Στ' ἀνέλπιστα φοιτητής.....</i>	<i>13</i>
<i>Μεγάλη χαρὰ καὶ μεγάλη ἀπογοήτευση.....</i>	<i>14</i>
<i>Ἡ βοήθεια τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.....</i>	<i>15</i>
<i>Ἀνεξήγητη ἢ ψυχολογικὴ καταπίεση τῶν καθηγητῶν.....</i>	<i>15</i>
<i>Καταπίεση στὴ μέση ἐκπαίδευση.....</i>	<i>15</i>
<i>Θλιβερὴ ἐμπειρία ἀπὸ θεολόγο καθηγητὴ.....</i>	<i>16</i>
<i>Ἰεροσπουδαστής.....</i>	<i>16</i>
<i>Συνάντηση μὲ καθηγητὴ μου, τοῦ Γυμνασίου.....</i>	<i>17</i>
<i>Συνάντηση μὲ καθηγητὴ μου, τοῦ Πανεπιστημίου.....</i>	<i>17</i>
<i>Ἀστοχίες καθηγητῶν.....</i>	<i>17</i>
<i>Πῶς νὰ σὲ προσφωνοῦμε.....</i>	<i>18</i>
<i>Καθηγητὴς θεολόγος.....</i>	<i>18</i>
<i>Ἄλλος καθηγητής.....</i>	<i>19</i>
<i>Ἐφημέριος στὴ Νέα Μηχανιώνα.....</i>	<i>19</i>
<i>Ὡς ἐκπαιδευτικὸς.....</i>	<i>19</i>
<i>Διάλογος μὲ τὸν κ. Λυκειάρχη.....</i>	<i>20</i>
<i>Ἡ γιορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου.....</i>	<i>20</i>
<i>Μὲ συνεχάρη ὁ κ. Λυκειάρχης – Ἡ βαθμολογία.....</i>	<i>21</i>
<i>Δίωρη ἐπιθεώρηση ἀπὸ θεολόγο καθηγητὴ.....</i>	<i>21</i>
<i>Πρῶτη φορὰ ἀκούσαμε τὴ φωνή της.....</i>	<i>21</i>
<i>Πιάσαμε λαγό.....</i>	<i>22</i>
<i>Ἄν δὲν ἦταν αὐτὸς ὁ παπᾶς, θὰ σᾶς ἔκαιγα ὅλους.....</i>	<i>22</i>
<i>Κάτω οἱ μάσκες.....</i>	<i>22</i>

<i>Ὁ Δάσκαλός σας, Διάκονος - Ὑπηρέτης Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ παιδιῶν Του:</i>	
<i>Πάτερ, μᾶς κάλυψες.....</i>	<i>23</i>
<i>Στὴ γιορτὴ τοῦ Πολυτεχνείου.....</i>	<i>23</i>
<i>Πρωϊνὴ προσευχή, ἓνα λυπηρὸ θέαμα.....</i>	<i>23</i>
<i>Αὐτὸ μοῦ τρύπησε τὴν καρδιά.....</i>	<i>24</i>
<i>Ἐκπληκτικὴ ἀπόδοση στὰ μαθήματα.....</i>	<i>24</i>
<i>Ἐκδήλωση εὐγνωμοσύνης.....</i>	<i>24</i>
<i>Εὐδοκία Θεοῦ ἢ ἀποστολὴ μου στὴν Ἀμερικὴ.....</i>	<i>25</i>
<i>Ἀνάθεση στὸν Θεό.....</i>	<i>25</i>
<i>Ἡ ἀπάντηση τοῦ Οὐρανοῦ.....</i>	<i>26</i>
<i>Στὴν Ἀμερικὴ.....</i>	<i>27</i>
<i>Ἡ ὑπόσχεση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου γιὰ τὴν τακτοποίησή μου.....</i>	<i>27</i>
<i>Πάντα συνεργεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν.....</i>	<i>27</i>
<i>Στις μεγάλες δυσκολίες θάρρος, μὴ φοβοῦ.....</i>	<i>28</i>
<i>Τὸ ἀδιέξοδο τῶν Ἑβραίων καὶ τὸ δικό μου.....</i>	<i>29</i>
<i>Διορισμὸς ἀπὸ Ἀρχιεπισκοπὴ.....</i>	<i>29</i>
<i>Ἡ Διακονία μου στοὺς στρατηγούς μου, Ἅγιο Γεώργιο καὶ Δημήτριο, στὸ Μανχάταν.....</i>	<i>29</i>
<i>Συγκλονιστικὴ εἴδηση – Ἀνταπόκριση τοῦ Θεοῦ.....</i>	<i>30</i>
<i>Ἀποτίω τὴν εὐγνωμοσύνη μου στοὺς πατέρες.....</i>	<i>30</i>
<i>Περὶ ἐορτολογίου.....</i>	<i>30</i>
<i>Γνωριμία μὲ τὸν π. Ἀντώνιο Μορφέσση.....</i>	<i>31</i>
<i>Πῶς ἐκεῖνος ἔγινε θαυματοποιός.....</i>	<i>31</i>
<i>Θέλησε νὰ μοῦ δώσει αὐτὸ τὸ χάρισμα.....</i>	<i>31</i>
<i>Ἡ Ὁρθόδοξη ὁμολογία μου.....</i>	<i>32</i>
<i>Ἕνας μεγάλος πειρασμός.....</i>	<i>32</i>
<i>Ἡ διπλοθεσία μου.....</i>	<i>33</i>
<i>Ἡ ἀπαλλαγὴ μου ἀπὸ τὴ διπλοθεσία.....</i>	<i>33</i>
<i>Τί ἀπέγινε ἡ πολυκατοικία.....</i>	<i>34</i>

<i>Ὁ Δάσκαλός σας, Διάκονος - Ὑπηρέτης Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ παιδιῶν Του:</i>	
<i>Ἡ ὁμολογία μου περὶ Μασονίας.....</i>	<i>34</i>
<i>Ἐπιστροφή στὸ νόστιμον ἡμᾶρ.....</i>	<i>35</i>
<i>Εἶσαι, Πατέρα μου, Τρέλλα.....</i>	<i>36</i>
<i>Κάτι ποὺ μᾶς λείπει.....</i>	<i>36</i>
<i>Ἐπιστροφή στὸ Πατρικὸ Σπίτι, στοὺς πιστοὺς Ἀδελφοὺς</i>	
<i>τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.....</i>	<i>39</i>
<i>Ἐπιστολὴ πρὸς μαθητὲς/μαθήτριες τοῦ Κυρίου.....</i>	<i>49</i>
<i>Ἀπαντητικὲς ἐπιστολὲς παιδιῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ:</i>	
<i>Γυμνάσιο Βασιλικῶν Θεσσαλονίκης.....</i>	<i>51</i>
<i>Γυμνάσιο Ἄσκοῦ Θεσσαλονίκης.....</i>	<i>80</i>
<i>Γυμνάσια πόλεως Θεσσαλονίκης.....</i>	<i>95</i>
<i>Λύκειο Βασιλικῶν Θεσσαλονίκης.....</i>	<i>103</i>
<i>Παράρτημα - Λεύκωμα.....</i>	<i>117</i>
<i>Περιεχόμενα.....</i>	<i>125</i>

*Θέλω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω ποὺ με ἐνθαρρύνετε
καὶ μοῦ προσφέρετε τὴν ἀπόλυτη χαρὰ τῆς μάθησης,
κάνοντας τὴ διαφορὰ στὴ ζωὴ μου.*

*Ἡ ὑπομονή σας, ἡ γνώση σας καὶ ἡ σοφία σας
ἀποτελοῦν πηγὴ μάθησης καὶ ἔμπνευσης γιὰ μένα.*

*Δὲν εἶστε ἀπλᾶ ἓνας καταπληκτικὸς δάσκαλος,
ἀλλὰ καὶ ἓνας ἐξαιρετὸς ἄνθρωπος ποὺ με καθοδηγεῖ.*

Δὲν θὰ σᾶς ξεχάσω ποτέ.

